

STRENČU NOVADA PASVALDĪBA

STRENČU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2012.-2023. gadam

I. daļa

Paskaidrojuma raksts

2011

Strenči, Strenču novads

APSTIPRINĀTS:

Ar Strenču novada pašvaldības
2011. gada 16.novembra sēdes lēmumu
(Nr.16, 20. §) 1.p.

STĀJIES SPĒKĀ:

2011. gada 1. decembrī
publikācija laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”
2011. gada 30.novembrī

STRENČU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2012.-2023. gadam

I. daļa

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Domes priekšsēdētājs

J.Pētersons

Teritorijas plānotāja

A.Ločmele

Projekta izstrādes vadītāja

I.Pivare

2011

PROJEKTA SASTĀVS

I. daļa.

PASKAIDROJUMA RAKSTS

II. daļa.

Strenču novada pašvaldības 16.11.2011. Saistošie noteikumi
Nr. 17/2011 „Strenču novada teritorijas plānojuma 2012.-2023. gadam grafiskā daļa,
teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”

1.sējums

TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI

2.sējums

TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI

3.sējums

GRAFISKĀ DAĻA

Karte „Topogrāfiskā karte”

(011.novadam 1:10000, 012.Strenčiem un 013.Sedai 1:4000)

Kartes „Teritorijas pašreizējā izmantošana”

(02.novadam 1:10000, 03.Strenčiem un 04.Sedai 1:4000)

Kartes „Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana ar aizsargjoslām”

(05.novadam 1:10000, 06.Strenčiem 1:4000 un 07.Sedai 1:4000)

Tematiskās kartes (08-18)

III.daļa. 1.sējums

PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI

III.daļa. 2.sējums

PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDI

VIDES PĀRSKATS

SATURS		
IEVADS		6
1.	1. Teritorijas plānojuma izstrādes pamatojums	7
1.1.	Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis un uzdevumi	7
1.2.	Plānojuma izstrādē izmantotie dokumenti	8
1.3.	Teritorijas plānojuma izstrādes principi	8
1.4.	Institūciju un uzņēmumu saraksts, kuriem pieprasīti nosacījumi un atzinumi teritorijas plānojuma izstrādei	8
1.5.	Teritorijas plānojuma izstrādes grafiks	8
1.6.	Plānojuma izstrādes process	9
1.7.	Strenču novada teritorijas plānojuma sastāvs	9
1.8.	SVID	11
1.9.	Novada attīstības vīzija	15
2.	Teritorijas vispārējais raksturojums	16
2.1.	Ģeogrāfiskais stāvoklis	16
2.2.	Teritorijas vēsturiskā attīstība	16
3.	Dabas apstākļu un resursu raksturojums	18
3.1.	Reljefs	18
3.2.	Klimats	18
3.3.	Ģeoloģiskā uzbūve	19
3.4.	Derīgie izrakteņi	20
3.5.	Hidroloģija un hidrogrāfija	21
3.6.	Augsne	23
3.7.	Meliorācija	24
3.8.	Purvi	24
3.9.	Meži	24
3.10.	Lauksaimniecības zemes	25
3.11.	Pļavas	25
3.12.	Ainavas	26
4.	Vides kvalitāte	29
4.1.	Atmosfēra	29
4.2.	Virszemes ūdeņi	29
4.3.	Pazemes ūdeņi	30
4.4.	Augsnes piesārņojums	31
4.5.	Troksnis	31
4.6.	Applūstošās teritorija, erozija un pārpurvošanās procesi	32
5.	Dabas un kultūrvēsturiskais mantojums	34
5.1.	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un pieminekļi	34
5.2.	Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti	38
5.3.	Ainavu ekoloģiskais plāns	40
6.	Iedzīvotāji, apdzīvojuma struktūra un uzņēmējdarbība	41
6.1.	Iedzīvotāji	41
6.2.	Apdzīvojums un mājoklis	42
6.3.	Uzņēmējdarbības raksturojums	42
7.	Transporta infrastruktūra	44
7.1.	Autoceļi un ielas	44
7.2.	Dzelzceļš	45
7.3.	Sabiedriskais transports	45

STRENČU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2012. - 2023. GADAM

8.	Inženierkomunikāciju infrastruktūra	46
8.1.	Ūdensapgāde	46
8.2.	Kanalizācija	47
8.3.	Siltumapgāde	48
8.4.	Elektroapgāde	48
8.5.	Gāzes apgāde	48
8.6.	Telekomunikācijas un informācijas tehnoloģijas	49
8.7.	Atkritumu saimniecība	49
8.8.	Kapsētas	49
9.	Sociālā infrastruktūra	49
9.1.	Izglītība	51
9.2.	Sociālā aprūpe un veselības aizsardzība	51
9.3.	Kultūra	52
9.4.	Rekreācijas, tūrisma objekti un infrastruktūra	52
10.	Civilā aizsardzība un paaugstināta riska objekti un teritorijas. Ugunsdrošība	57
11.	Aizsargjoslas	59
12.	Zemes (teritorijas) izmantošanas struktūra	60
13.	Teritorijas izmantošanas risinājumu apraksts un pamatojums	62
13.1.	Teritorijas plānojuma risinājumu pamatojums	62
13.2.	Teritorijas plānojuma risinājumu salīdzinājums ar iepriekšējiem plānojumiem	63
13.3.	Novada atsevišķo teritoriju plānojuma risinājumi	64
13.4.	Lauksaimnieciska rakstura teritorijas	66
13.5.	Dabas teritorijas	71
13.6.	Virszemes ūdeņu teritorijas	75
13.7.	Apbūves teritorijas	80
13.8.	Publisko objektu un jauktas apbūves teritorijas	90
13.9.	Nedzīvojamās apbūves teritorijas	95
13.10.	Līnijbūvju teritorijas	101
13.11.	Speciālās izmantošanas teritorijas	103
13.12.	Pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamās teritorijas	109
13.13.	Kopīgo interešu teritorijas	109
13.14.	Teritorijas, kurām nepieciešams detālplānojums	111
14.	Strenču novada teritorijas plānojuma grozīšanas kārtība	112
	PIELIKUMI	113

IEVADS

Strenču novada administratīvās teritorijas plānojums ir vietējās nozīmes pašvaldības teritorijas plānojums, kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana un noteikta atļautā izmantošana ar izmantošanas aprobežojumiem ilgtermiņa perspektīvā uz 12 gadiem.

Strenču novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023.gadam (turpmāk tekstā Plānojums) izstrāde uzsākta saskaņā ar Strenču novada domes 16.09.2009. lēmumu (protokols Nr.9; 20.§), atbilstoši 19.10.2004. Ministru kabineta (turpmāk MK) noteikumiem Nr.883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" un tiek turpināta saskaņā ar 06.10.2009. MK noteikumiem Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi".

Strenču novada teritorijas plānojums izstrādāts ņemot vērā:

- Strenču pilsētas, Sedas pilsētas ar lauku teritoriju, Plāņu un Jērcēnu pagastu attīstības programmas un teritorijas plānojumus, kas ir pamats vienota Strenču novada teritorijas plānojuma izstrādāšanai;
- Valsts institūciju un pašvaldību plānošanas dokumentus, kuri attiecas uz plānojamo teritoriju;
- Valsts institūciju iesniegtos nosacījumus un citu iestāžu informāciju teritorijas plānojuma izstrādei;
- Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojumu, nacionālās programmas un nozaru attīstības plānus;
- Pašvaldību, kuras robežojas ar Strenču novadu, teritorijas plānojumus un attīstības programmas;
- Īpaši aizsargājamo dabas un kultūrvēsturisko teritoriju, kultūras pieminekļu aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānu;
- Upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānus.

Teritorijas plānojuma prasības ir saistošas izstrādājot detālpilānojumus, uzsākot jebkura zemes gabala sadalīšanu, apvienošanu, transformāciju, robežu pārdalīšanu, zemes dzīļu izmantošanu, kā arī būvniecību, inženierkomunikācijas teritoriju labiekārtošanu un citu saimniecisko darbību veikšanu pilsētas teritorijā.

Strenču novada pašvaldības domes 16.11.2011. sēdē pieņemts lēmums (protokols nr.16, 20.§) "Par Strenču novada teritorijas plānojuma 2012.-2023.gadam apstiprināšanu un Saistošo noteikumu nr. 17/2011 "Strenču novada teritorijas plānojuma 2012.-2023.gadam grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" apstiprināšanu".

Pēc lēmuma pieņemšanas tas publicēt laikrakstā "Latvija Vēstnesis" 30.11.2011., norādot, ka ar apstiprināto Strenču novada teritorijas plānojumu 2012.-2023. gadam var iepazīties Strenču novada pašvaldībā Rīgas ielā 7, Strenčos, kā arī elektroniskā veidā interneta portālā www.strencunovads.lv.

Ar Strenču novada teritorijas plānojuma 2012.-2023. gadam spēkā stāšanos zaudē spēku Strenču novada teritorijas plānojums, kas apstiprināts 16.09.2009. kā Strenču novada saistošie noteikumi nr. 7 "Par teritorijas plānojumiem".

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDES PAMATOJUMS

Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā 2009. gada 1.jūlijā ir izveidots Strenču novads, kura administratīvā teritorijā ietilpst Strenču un Sedas pilsētas, Jērcēnu un Plāņu pagasti. Novadam uz doto brīdi nav vienota teritorijas plānojuma, bet ir plānojums, kas sastāv no pār apstiprinātajiem Strenču un Sedas pilsētu, Jērcēnu un Plāņu pagastu teritoriju plānojumiem un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, kas apgrūtina gūt vienotu priekšstatu par visu novada teritoriju. Jauna Strenču novada teritorijas plānojuma izstrāde nepieciešama, lai, saistībā ar teritoriālo reformu, teritorijas plānojums veidotu vienotu priekšstatu par visu novada administratīvo teritoriju, kā arī aktualizēt notiekošās izmaiņas likumdošanā, kas attiecas uz teritoriju atļauto (plānoto) izmantošanu.

Strenču novada teritorijas plānojums, saskaņā ar 22.05.2002. Teritorijas plānošanas likumu, būs Strenču novada ilgtermiņa plānošanas dokuments ar 12 gadu perspektīvu. Tajā rakstiski un grafiski tiks parādītas novada administratīvās teritorijas attīstības iespējas, virzieni un ierobežojumi, noteikta novada teritorijas pašreizējā un plānotā (atļautā) izmantošana, kā arī tiks detalizētas likumā noteiktās plānošanas līmeņu prasības.

1.1. Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis un uzdevumi

Teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir radīt pamatu ilgstošai, stabilai Strenču novada pašvaldības ekonomiskai attīstībai, nodrošināt atbilstošu dzīves līmeni, izmantojot pašvaldībā esošos resursus, ievērojot tradīcijas, apzinot kultūrvēsturisko mantojumu un veicinot tā saglabāšanu, paredzot teritorijas racionālu izmantošanu un reglamentējot būvniecības kārtību tajā, sabalansējot privātpašnieku un sabiedrības intereses.

Teritorijas plānojuma uzdevumi:

- Izvērtēt novada teritorijas attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus;
- Radīt priekšnoteikumus vides kvalitātes un teritorijas racionālas izmantošanas nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai;
- Analizēt esošās apbūves teritorijas un, ņemot vērā ierobežojumus, ko nosaka inženierģeoloģiskie apstākļi, aizsargājamie dabas objekti, aizsargjoslas un teritoriju apgādes iespējas ar inženierkomunikācijām, izstrādāt priekšlikumus apbūves, ražošanas un noliktavu, darījumu iestāžu, sabiedrisko objektu izvietojumam un attīstībai;
- Izvērtēt visu atļauto zemes izmantošanas veidu apbūves teritorijas, lai veicinātu novada ekonomisko attīstību. Noteikt sabiedrisko un darījumu iestāžu apbūves teritorijas, apvienojot sabiedriskās nozīmes apbūves teritorijas un darījumu iestāžu apbūves teritorijas. Noteikt perspektīvās rūpniecības un darījumu iestāžu teritorijas, savrupmāju un daudzstāvu dzīvojamās apbūves zonas. Pārskatīt derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Paredzēt teritorijas inženierbūvju un objektu izvietojumam;
- Veicināt optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu un pakalpojumu pieejamību;
- Saglabāt dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, ainavisko un bioloģisko daudzveidību;
- Radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei;
- Iekļauties visu līmeņu teritorijas plānošanas pasākumos.

1.2. Plānojuma izstrādē izmantotie dokumenti

Izstrādājot Strenču novada teritorijas plānojumu, izvērtēta un ņemta vērā Strenču novada attīstības stratēģija un spēkā esošie Jērcēnu un Plāņu pagastu, Sedas un Strenču pilsētu teritorijas plānojumi (pār apstiprināti ar Strenču novada domes 16.09.2009. lēmumu, protokols Nr.9; 19 §, Strenču novada saistošie noteikumi Nr. 7 „Par teritorijas plānojumiem”). un attīstības programmas, spēkā esošie nacionālā, Vidzemes un vietējā līmeņa plānošanas dokumenti, robežojošo vietējo pašvaldību spēkā esošās attīstības programmas un teritorijas plānojumi, 06.10.2009. MKN Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" un citi spēkā esošie LR likumi, Ministru kabineta noteikumi un citi normatīvie akti.

Strenču novada teritorijas plānojuma izstrādei izmantota Latvijas Ģeodēziskajā koordinātu sistēmā LKS 92 izstrādāta topogrāfiskā kartear mēroga noteiktību 1:10 000, bet Strenču ar mēroga noteiktību 1:5 000, bet Strenču un Sedas pilsētām topogrāfiskā karti ar mēroga noteiktību 1:2 000.

1.3. Teritorijas plānojuma izstrādes principi

Teritorijas plānojuma izstrāde veikta, ievērojot Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5.pantā un Teritorijas plānošanas likuma 3.pantā noteiktos pamatprincipus.

1.4. Institūciju un uzņēmumu saraksts, no kuriem pieprasīti nosacījumi un atzinumi teritorijas plānojuma izstrādei:

- Valmieras reģionālā vides pārvalde;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;
- VAS „Latvijas Valsts ceļi”;
- VAS „Latvijas Dzelzceļš”;
- VA Veselības inspekcijas Vidzemes kontroles nodaļa;
- Valsts zemes dienesta Vidzemes reģiona Valmieras filiāle;
- AS “Latvenergo”;
- AS „Latvijas Gāze”;
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Vidzemes reģiona brigādes Valkas daļa;
- Vidzemes plānošanas reģions;
- Zemkopības ministrijas Nekustamo Īpašumu Vidzemes reģiona Meliorācijas daļa
- Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecība;
- VAS “Latvijas Valsts meži”;
- Dabas aizsardzības pārvaldes;
- SIA „Latvijas Mobilais Telefons”;
- SIA „Tele 2”;
- SIA „Bite Latvija”;
- SIA „Latttelecom”;
- VSIA „Latvijas valsts radio un televīzijas centrs”

1.5. Teritorijas plānojuma izstrādes laika grafiks

- Strenču novada teritorijas plānojuma pirmās redakcijas un Vides pārskata projekta sagatavošana un nodošana sabiedriskai apspriešanai un atzinumu saņemšanai - 2011.gada februāris. Apspriešanas laikā notika 4 tikšanās ar iedzīvotājiem un apmeklētāju pieņemšana.
- Lēmuma pieņemšana par pirmās redakcijas apstiprināšanu vai pilnveidošanu - 2011.gada aprīlis.
- Strenču novada teritorijas plānojuma galīgās redakcijas projekta sagatavošana - 2011.gada maijs –septembris un nodošanu sabiedriskai apspriešanai.
- Vides pārskata iesniegšana atzinuma saņemšanai Vides pārraudzības Valsts birojā -2011. gada augusts.

- Teritorijas plānojuma redakcijas un Vides novērtējuma pārskata, institūciju atzinumu un sabiedriskās apspriešanas materiālu iesniegšana izskatīšanai Strenču novada domē lēmuma pieņemšanai - 2011.gada 21.septembris.
- Teritorijas plānojuma redakcijas nodošana Vidzemes plānošanas reģionam atzinuma saņemšanai - 2011.gada oktobris.
- Lēmuma pieņemšana par Strenču novada teritorijas plānojuma apstiprināšanu un Strenču novada pašvaldības Saistošo noteikumu izdošana - 2011.gada 16.novembris.
- Stājās spēkā 2011.gada 1.decembrī pēc publikācijas 2011.gada 30.novembrī laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

1.6.Plānojuma izstrādes process

Teritorijas plānojums veidots ar sabiedrības līdzdalību, ievērojot izteiktos Strenču novade iedzīvotāju, zemes īpašnieku un uzņēmēju ieteikumus un pastāvošās tiesības. Tāpat izstrādes procesā ņemti vērā institūciju un kaimiņu pašvaldību nosacījumi un ieteikumi, kas tika saņemti, pēc nosacījumu pieprasījuma, lai Strenču novada plānojums būtu saskaņots ar visu citu nozaru un līmeņu plānojumiem un attīstības programmām.

Turpmākie teritorijas izmantošanas noteikumi un aprobežojumi ir noteikti, pamatojoties uz nacionālā un reģiona līmeņa attīstības programmām un plānojumiem, saņemtajiem nosacījumiem, kā arī sabiedrības ieteikumiem un pausto viedokli.

Teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas process organizēts pamatojoties uz 06.10.2009. MKN Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" noteikto sabiedriskās apspriešanas organizēšanas kārtību.

Atbilstoši iepriekšminētajiem noteikumiem Strenču novada iedzīvotāji tika iesaistīti teritorijas plānojuma procesā. Uzsākot darbu pie plānojuma izstrādes, tika pieņemti priekšlikumi, ieteikumi un veikta to apkopošana. Aktuālo informāciju par plānojuma izstrādes gaitu publicēja laikrakstos „Mūsu novada vēstis” vai „Ziemeļlatvija”. Paziņojumus par teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un sabiedriskās apspriešanas pasākumu organizēšanu un priekšlikumu iesniegšanas kārtību tika ievietoti laikrakstos „Mūsu novada vēstis” vai „Ziemeļlatvija” un „Latvijas Vēstnesis”.

1.7.Strenču novada teritorijas plānojuma sastāvs

Saskaņā ar 06.10.2009.MK noteikumiem Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi"25.punktu:

25. *Vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam ir šādas sastāvdaļas:*

25.1. *paskaidrojuma raksts;*

25.2. *grafiskā daļa;*

25.3. *teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;*

25.4. *pārskats par vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādi.*

kā arī Vides pārskats.

1.7.1.Teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksts

Saskaņā ar 06.10.2009. MKN Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" 26.punktu:

26. *Paskaidrojuma rakstā ietilpst vismaz šāda informācija:*

26.1. *teritorijas pašreizējās izmantošanas apraksts un teritorijas attīstības priekšnoteikumi;*

26.2. *teritorijas attīstības mērķi un virzieni;*

26.3. *vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma risinājumu apraksts un pamatojums.*

1.7.2. Grafiskā daļa

Saskaņā ar 06.10.2009. MKN Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" 27.punktu:

27. Grafiskajā daļā ietilpst:

- 27.1. topogrāfiskā karte (plāns), kas izmantota vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma sagatavošanai;
- 27.2. karte (plāns), kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana;
- 27.3. karte (plāns), kurā parādīta teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana, nosakot:
  - 27.3.1. plānoto maģistrālo inženiertehnisko komunikāciju un satiksmes infrastruktūras izvietojumu;
  - 27.3.2. aizsargjoslas (aizsardzības zonas) un riska teritorijas, kuru attēlošana iespējama izvēlētajā kartes (plāna) mērogā;
  - 27.3.3. teritorijas, kurām izstrādājami detālplānojumi;
- 27.4. citas kartes (plāni), kas nepieciešamas atsevišķu plānoto (atļauto) izmantošanas veidu un izmantošanas aprobežojumu attēlošanai, norādot administratīvo teritoriju robežas:

1.7.3. Karšu saraksts.**Strenču novada topogrāfija.**

- 01.1. Strenču novada topogrāfija, M 1:10 000 uz 3 lapām.
- 01.2. Strenču pilsētas topogrāfija, M 1:5 000.
- 01.3. Sedas pilsētas topogrāfija, M 1:4 000.

Pašreizējās situācija.

- 02. Strenču novada pašreizēja situācija, M 1:10 000 uz 3 lapām.
- 03. Strenču pilsētas pašreizēja situācija, M 1:4 000.
- 04. Sedas pilsētas pašreizēja situācija. M 1:4 000.

Plānotā (atļautā) izmantošana.

- 05. Strenču novada plānota un atļauta izmantošana, M 1:10 000.
- 06. Strenču pilsētas plānota un atļauta izmantošana, M 1:4 000.
- 07. Sedas pilsētas plānota un atļauta izmantošana, M 1:4 000.

Tematiskas kartes.

- 08. Strenču pilsētas ielas, M 1:4 000,
- 09. Strenču pilsētas inženierkomunikācijas karte ,(siltums, ūdens un kanalizācija). M 1:4 000.
- 10. Strenču pilsētas inženierkomunikācijas karte, (elektrība, sakari). M 1:4 000.
- 11. Sedas pilsētas inženierkomunikācijas, (ūdens, kanalizācija un sakari) M 1:4 000.
- 12. Sedas pilsētas inženierkomunikācijas, (elektrība un siltums), M 1:4 000.
- 13. Strenču novada apdzīvojuma karte un autoceļi, M 1:50 000.
- 14. Strenču novada īpaši aizsargājamo teritoriju karte, M 1:50 000.
- 15. Strenču novada pašvaldības funkciju īstenošanas teritorijas karte, M 1:50 000.
- 16. Sedas pilsētas ielu karte ar sarkanām līnijām, M 1:4 000.
- 17. Strenču pilsētas ielas ar sarkanām līnijām, M 1:4 000.
- 18. Strenču pilsētas telekomunikācijas, M 1:4000.

1.7.4. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi 2 sējumos.

Saskaņā ar 06.10.2009. MKN Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" 28.punktu.

1.7.5. Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi 2sējumos.

Saskaņā ar 06.10.2009. MKN Nr.1148 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" 29.punktu.

1.8. SVID

Strenču novada teritorijas izaugsme būs atkarīga no tā, kā pašvaldība izmantos savas priekšrocības un attīstības iespējas. Priekšrocību izmantošana un vājo vietu novēršana ir atkarīga gan no ārējiem, gan iekšējiem faktoriem.

Stiprās puses

- 1) Tīra vide, nepiesārņota daba, daudzveidīgi dabas un ģeoloģiskie resursi - ūdeņi, Sedas purvs, kūdra un meži. (12)
- 2) Transporta infrastruktūras pieejamība - Eiropas nozīmes dzelzceļš, valsts galvenais autoceļš, tūristu plūsma uz Igauniju, arī Valmieru, Valku, Smilteni. (12)
- 3) Vietējie ceļiem laba seguma kvalitāte, kas nodrošina sasniedzamību – valsts, reģiona, tuvējo pilsētu un novada pilsētu saikni. (5)
- 4) Dzīves vieta draudzīga bērniem un ģimenei, daba, izglītības iespējas. (5)
  - *mājokļu pieejamība Sedā
  - *potenciāls uzņēmējdarbībai (ceļi, infrastruktūra, brīvas teritorijas, lauksaimniecības dažādība)
- 5) Darba vietas – vietējās iespējas, darbaspēka migrācija uz Valmieru un tuvējām pilsētām. (4)
- 6) Komunālā infrastruktūra. (3)
  - *abas pilsētas (sabalansētība - lauki un pilsēta)
- 7) Gauja – tūrisma aktivitāšu centrs - dabas aizsardzība, ūdensceļš, dzīves vides pievilcība, Plostnieku svētki, Sedas un Strenču vēsturiskās kultūrvides īpatnības. (2)
- 8) Bagātā kultūrvide.
- 9) Vietējie energoresursi - kūdra.
- 10) Psihoneiroloģiskā slimnīca - darba vieta, zīmols, atpazīstamība.
- 11) Cilvēkresursi – nevalstisko organizāciju darbība. Individuāla aktivitāte.

1., 2. un 3. attēli. Sedas purvs,

Sedas pilsēta,

Jaunjērcēnu parks

Vājās vietas

- 1) Uzņēmējdarbības neietiekama attīstība. (13)
- 2) Bezdarbs, darba vietu trūkums, darbaspēka zemā kvalifikācija un vienveidība. (8)
- 3) Novada kopēja vienotības sajūta, savstarpējā informācijas aprīte un saites, dažāda pieredze. (7)
- 4) Dzīves vides kvalitāte (nevienmērīgi izvietots dzīvojamais fonds, komunālā saimniecības pilnveidošana, daļā teritorijas plūdu draudi). (7)
- 5) Neproporcionāls sociālais sastāvs - iedzīvotāju novecošanās, motivācijas trūkums darboties. (4)
- 6) Tranzīta transports samazina dzīves vides pievilcību un drošību (pilsētai nav kravas transporta apvedceļš, gājēju drošība uz tranzītam pakļautām ielām, bīstamas kravas dzelzceļa pārvadājumos). (3)
- 7) Brīvā laika pavadīšana daudzveidības trūkums - sporta infrastruktūras noslogojums. (2)
- 8) Sabiedriskais transporta nepietiekamība. (2)
- 9) Sedas pilsētai nav prestiža dzīves vieta, Strenču nosaukuma negatīvā forma.
- 10) Tūrisma potenciāla neizmantošana, trūkst iniciatīva un jaunrade.
- 11) Mobilie sakari lokāli, nav pietiekamā kvalitātē.
- 12) Degradētas, pamestas teritorijas.
- 13) Konkurence ar kaimiņu tuvējām pilsētām.

**4.attēls. Laipa pār Strenčupīti
Baznīcas ielas galā Strenčos**

5., 6. un 7. attēli. Aleja Keižos,

Sedas pilsēta,

aleja Jērcēnu pagastā

Iespējas

- 1) Iedzīvotāju demogrāfiskā un sociālais sastāvs stabilizācijas pasākumu īstenošana un darbaspēka kvalitātes paaugstināšana. (14)
- 2) Ražošanai piemērota teritorija (esoša infrastruktūra, īpaši atbalstāmais statuss dod iespējas uzņēmējiem). (9)
- 3) Pašvaldības darbs, vienota politika novadā - pozitīvā potenciāla izmantošana un teritoriju savdabības saglabāšana un respektēšana. (7)
- 4) Daudzveidīgs dabas resursu potenciāls tūrisma attīstībai, ienest tūrismā kultūrpotenciālu, sniegt pakalpojumus, vienlaicīgi iedzīvotājiem paplašināt brīvā laika pilnvērtīgas pavadīšanas iespējas. (7)
- 5) Eiropas līdzekļu piesaiste novada attīstībai izmantojot īpaši atbalstāmā reģiona statusu. (6)
- 6) Seda –muzejpilsēta ar prioritāti uzņēmējdarbībā kūdras ieguve (kūdras, tās ieguves muzejs). (6)
- 7) Savrupmāju būvniecība - pievilcīga dzīves vieta un brīvā laika pavadīšanas iespējas. (5)
- 8) Lauksaimniecības dažādošana - lieli un mazi uzņēmēji un lauki kā dzīves vieta un dzīves veids. (4)
- 9) Cilvēku kopības apzināšanās un veicināšana un integrācija novadā, izmantojot kultūrvēsturisko un teritoriālo savdabību. (2)
- 10) Strenču atpazīstamības zīmols – plostnieki un ar to saistīta tūrisma infrastruktūra.
- 11) Pārrobežu sadarbība – kaimiņu pašvaldības un starptautiskie sakari un sadarbība.
- 12) Atbalsts cilvēkresursiem - stimulēt un novērtēt.

7. un 8. attēli. *Strenču jaunā dzīvojamā apbūve**Jaunjērcēnu parks*9., 10. un 11. attēli. *Gauja**Jērcēnu pagasts**Cāļši*

Draudi

- 1) Plānotas uzņēmējdarbības attīstības prioritāšu neatbilstība novada interesēm Eiropas un valsts atbalsta ietvaros. (20)
- 2) Valsts un pašvaldību politikas maiņa ietekme uz attīstības pēctecību un prognozējamību. (5)
- 3) Ekoloģisko katastrofu draudi. (4)
  - *transporta tranzīta kustības apdraudējums,
  - *dabas stihiju iespējamās ietekmes (ugunsgrieki, plūdi).
- 4) Dabas resursu izsīkšana – kūdra un meži, meža blakus produkti. (3)
- 5) Vides un uzņēmējdarbības nesabalansētība. (2)

12. un 13. attēli. Tilts pār Gauju Strenčos

Sedas pilsētas vēsturiskā apbūve

14. un 15. attēli. Sedas purvs

Vecjērcēnu parks

16.attēls. Plūu laikā Strenču estrādē

1.9. Novada attīstības vīzija

Strenču novada vīzija ir pašvaldības nākotnes tēls, ko varētu sasniegt, balstoties uz priekšrocībām un izmantojot attīstības iespējas, novēršot iespējamos draudus un atrisinot problēmas.

Saglabāta novada teritorijas daudzveidība, izcelta atsevišķo teritoriju savdabība. Iedzīvotājiem un politiķiem ir izveidojusies piederības sajūta novadam, tiek īstenots politiskais un ikdienas darbs, lai nodrošinātu integrāciju, saglabājot sadarbību.

Ikviena novada iedzīvotājs lepojas ar savu dzīves vietu. Pozitīvs novada tēls.

Novada teritorijā, pilsētās un to tuvumā darbojas vairāki jauni uzņēmumi tai skaitā vieglās rūpniecības, kuros ir pietiekošs darbavietu skaits, kas pazemina bezdarba līmeni novadā.

Radīti plaši pazīstami tūrisma biznesa zīmoli - Seda - padomju laika arhitektūras piemineklis (ekskluzīva vieta vēsturisku kinofilmu uzņemšanai), Sedas purvs- ekotūrisma objekts, Jērcēnumuiža - kultūras tūrisma objekts. Strenči ir starptautiski atpazīstama plostnieku galvaspilsēta. Tūristus piesaista Gauja un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijas bioloģiskā daudzveidība

Plāņu pagastā izveidotas lauku apsaimniekošanas paraugsaimniecības un lauksaimniecība un attīstīts lauku un dabas tūrisms. Laukos cilvēki nodarbojas ar dažādu lauksaimniecības produktu ražošanu un realizāciju - reāli strādājošas dažāda lieluma zemnieku saimniecības.

Novadā ir pievilcīga un droša dzīves vide. Nodrošināti komunālie pakalpojumi, izveidotas rekreācijas teritorijas, brīvā laika pavadīšanas un labas izglītības iespējas.

Jērcēnu pagasta teritorijā noris Ķeizu ciema attīstība -lauku videi tuvināta individuālo māju apbūve.

Strenču psihoneiroloģiskā slimnīcā ir viena no vadošajām medicīnas iestādēm valstī.

Vienota darba rezultātā 12 gadu laikā ir sakārtota infrastruktūra visās novada apdzīvotās vietās. Pēc daudzdzīvokļu māju siltināšanas programmas realizācijas un siltumapgādes sistēmas sakārtošanas pilsētu par dzīvesvietu ir izvēlējušies citu novadu iedzīvotāji.

Piesaistīti Eiropas finanšu līdzekļi, kuri tiek izmantoti infrastruktūras un ražošanas attīstībai, iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanai, drošības pasākumiem pilsētas tranzīta kustības nodrošināšanai un vides uzlabošanai.

Nodrošināts pašvaldības un to iestāžu kvalitatīvs darbs. Pašvaldības administrācija darbojas kā saliedēta, vienota komanda.

17. un 18. attēls. *Kūdras sagatavošana*

Kaņepju dižozols Jērcēnos.

2. TERITORIJAS VISPĀRĒJAIS RAKSTUROJUMS

2.1. Ģeogrāfiskais stāvoklis

Ģeogrāfiski Strenču novada pašvaldība atrodas Latvijas ziemeļaustrumos, Vidzemē un aizņem 375,93 km² lielu teritoriju. Vislielāko platību no novada teritorijas aizņem Plāņu pagasts – 219 km², jeb 58,3 % no kopējās novada teritorijas. Jērcēnu pagasts aizņem 76,7 km² lielu platību, jeb 20,4 % no novada teritorijas. Vismazākā platība ir Sedas pilsētai – 2,03 km² (0,5 % no novada teritorijas), Strenču pilsētai – 5,7 km².

Novadā uz 2011.gada 1.jūliju dzīvoja 4203 iedzīvotāju, apdzīvojuma blīvums- 11 cilv./km², Sedas pilsētā – 762,1cilv./km² Strenču pilsētā – 246,3cilv./km².

Attālums no novada centra Strenču pilsētas līdz:

- Jērcēnu pagasts centram Jērcēnu ciemam – 8 km;
- Plāņu pagasta ciemam Plāņi – 17 km;
- Sedai pilsētai – 5 km.

Attālums no novada administratīvā centra – Strenčiem – līdz galvaspilsētai Rīgai ir 142 km, līdz kaimiņu novadu centriem Valmieras pilsētai vai Valmiermuižai – 18 km, līdz Valkas pilsētai 30 km, bet Smiltenes pilsētai 30 km.

Strenču novada teritorija robežojas ar Burtnieku, Beverīnas, Smiltenes un Valkas novadu teritorijām.

Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A-3 Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža (Valka), kurš tiek izmantots kā tranzīta ceļš gan pasažieru, gan kravas pārvadājumiem starp Latviju un Igauniju. Saikni ar Igauniju nodrošina arī publiskās lietošanas dzelzceļš un infrastruktūra, jo novadu šķērso stratēģiskas nozīmes dzelzceļa līnija Rīga – Ieriķi – Lugaži- valsts robeža. Novadā atrodas dzelzceļa stacija Strenči un pietura Seda. Tāpat nozīmīgi ir transporta infrastruktūras objekti -1. šķiras autoceļš Strenči – Smiltene un plašais privātās lietošanas dzelzceļa tīkls, kas galvenokārt atrodas Sedas purvā un Sedas pilsētā, izmantots galvenokārt kūdras transportēšanai.

Nozīmīga novada teritorijas vērtība ir Gaujas upe, kas ir aizsargājamam ainavu apvidus „Ziemeļgauja” kodols un Sedas purvs Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā.

2.2. Teritorijas vēsturiskā attīstība

Strenču novads izveidots 2009. gada 1. jūlijā, apvienojot Strenču pilsētu un Sedas pilsētu ar lauku teritoriju un Plāņu un Jērcēnu pagastus. Sedas lauku teritoriju pievieno Jērcēnu pagastam.

Pirmās ziņas par **Strenčiem** datētas ap1695. gadu, kad vācu kartogrāfs A.Ulrihs gadu apbraukāja Vidzemi, kartē iezīmēdams zemes ceļus, tiltus, muižu robežas un lielāko pilsētu plānus. Tiek atzīmēta arī barona Vrangeļa muižas robeža – „Strentz uppe”, zemes ceļa (tagadējas Rīgas ielas malā) „Strentz krug” un zirgu pasts. Tās ir pirmās ziņas par Strenčiem. Strenči sākuši veidoties pateicoties 1889. gadā atklātajai dzelzceļa līnijai Rīga – Pleskava – Sankt - Pēterburga (caur Valku) un vēlākā laika posmā (1909. g.) uzbūvētajam tiltam pār Gauju. Miesta tiesības tika iegūtas 1895. gadā. Līdz I. Pasaules karam Strenči ir paliels miests pie Jērcēnu pagasta, ar daļēji apbūvētu Rīgas un citām mazākām ielām. Otrs labvēlīgs faktors Strenču attīstībā bija 1907. gadā uzceltā psihiatriskā slimnīca (PNS) ar 750 vietām. Otrs pilsētas apbūves centrs veidojies starp Strenčupīti, dzelzceļu, Valka – Valmieras ceļu un Strenči – Jērcēnu ceļu krustojumu. Tam raksturīga iezīme ir saglabājusies 20. gs. vienkārtu apbūve. 1928. gadā Strenčiem piešķirtas pilsētas tiesības. II. Pasaules kara gados pilsētā nodega vairāk nekā 60 ēku. Pēc kara gados pilsētā atjaunotas galvenokārt individuālās mājas, uzbūvētas dzīvojamās mājas MRS un PNS darbiniekiem, taču netika veidota pilsētas infrastruktūra, kas aizkavēja tās attīstību. 50-tajos gados izveidojās Strenču MRS, 70-tajos gados izveidoja Rīgas ķīmiskās mašīnbūves rūpnīcas filiāli, darbojās arī asfaltbetona rūpnīca. Šodien neviens no minētajiem uzņēmumiem vairs nedarbojas.

Vēl sešdesmito gadu sākumā tagadējās **Sedas pilsētas** vietā pletās mežs, kura vidū bija "Salāniešu" mājas. 1953. gadā Sedas tīreļa dienvidu malā sāka veidoties ciemats, kad te sākās kūdras fabrikas būve. 1954. gadā Sedai piešķīra strādnieku ciemata tiesības. Jau 1954. gadā sākās divstāvu māju celtniecība. Tika uzcelta skola, bērnudārzs, slimnīca. 1961. gadā strādnieku ciemats pārdēvēts par pilsētciematu. 1991. gada 14. novembrī pilsētciemats ar lauku teritoriju pārveidots par Sedas pilsētu ar lauku teritoriju. 2009. gadā ar Strenču novada domes lēmumu Nr.6; 9 §, Strenču novada teritoriālā vienība „Sedas pilsēta ar lauku teritoriju” sadalīta divās atsevišķās teritoriālās vienībās – novada pilsētā „Sedas pilsēta” un novada pagastā, kurš pievienots esošajam Jērcēnu pagastam.

13. gs. citu novadu starpā minēts Jērcēnu novads, bet 1660. gadā, novadu sadalot, **Jērcēni** saukti par Gerchenhof. Novadu no Sigismunda Augusta saņēmis Valmieras pilskungs Hevelns. Pieņemts, ka šis dāvinājums attiecas uz latviskajiem Jērcēniem un Ķeīžiem. Hevelni ierīkoja jaunu muižu, kas kopā ar novadu ieguva viņu vārdu. Jērcēni (arī Kersten Hof) dibināti ap 1660. gadu kā Ēveles blakusmuiža. Skopas ir ziņas par Jērcēnu senatni, nekas nav zināms par Ķeīžu izcelsmi. Vairāk informācijas ir par laika posmu no 20 – to gadu beigām līdz 40 – tajam gadam. Pagastā 1932. gadā bijušas 60 vecsaimniecības, 96 jaunsaimniecības, 15 amatnieku un citas sīksaimniecības. Rūpniecības uzņēmumi – J. Brasliņa Gaujaskraču ūdensdzirnavas ar koku zāģētavu, J. Liepiņa Kalna dzirnavas, darbojās vairākas biedrības. Pašvaldība uzturēja nespējniekupatversmi, teritorijā atradās vairāki veikali. 1977. gadā Jērcēnu ciemu apvieno ar Ēveles ciemu, saglabājot nosaukumu Jērcēnu ciems. 1992. gadā juridiski tika atjaunoti Ēveles un Jērcēnu pagasti.

1676. gadā Trikātas pils novadā uz 3 zemnieku māju („Plāņi”, „Strēļi” un Sēpuri”) zemēm dibina jauna muiža - Plāņu muiža. Dažus gadus vēlāk līdz ar citām Trikātas novada muižām Plāņu muiža pāriet zviedru kroņa īpašumā, ka tiek iznomātas Rīgas lieltirgonim Jānim Reiteram, vēlāk Reinholdam Cēge fon Manteifeldam, J. Gersdorfam. 1706. gadā apkopotās ziņas par plānēniešiem, iedzīvotāji tiek grupēti vijciemiešos, gaiķaviešos un naugardiešos. 1949. gada 31. decembrī, kad Latvijā aprīņu vietā izveidoja 58 rajonus, **Plāņu pagasts** ietilpa Smiltenes rajonā, bet ar 1959. gadu - Valkas rajonā. 1964. gadā un 1973. gadā Plāņu teritorijai pievienoja daļu no Trikātas pagasta. Šobrīd Plāņu pagasta pašvaldības teritorijā var izdalīt šādus centrus - Plāņi, Jaunklidzis, apdzīvotas vietas - Oliņas, Šalkas un Višķi.

18., 19, 20, 21. attēli. **Strenču vidusskola,** **Sedas pansionāts**
Sedas kultūras nams

Strenču mūzikas skola.

3. DABAS APSTĀKĻU UN RESURSU RAKSTUROJUMS

3.1. Reljefs

Strenču novada teritorija ietilpst Ziemeļvidzemes zemienē un Sedas līdzenumā.

Iekšzemes kāpas ir izplatītas praktiski visā Sedas līdzenuma teritorijā un tās grupējas vairākos kāpu masīvos. Kāpu absolūtie augstumi ir robežās no 46 m vjl. līdzenuma rietumu daļā, līdz 65 m vjl. līdzenuma austrumu daļā. Relatīvie augstumi atsevišķām kāpām sasniedz pat 25 m, bet vidējais relatīvais augstums ir aptuveni 4 m. Kāpu rakstu veido vienkāršas un saliktas kāpas, kā arī dažāda izmēra kāpu kompleksi. Vienkāršās kāpas ir reti izplatītas, pārsvarā sastopamas tieši saliktas kāpas un kāpu kompleksi (*LU 68. zinātniskā konference. Ģeoloģija Ivars Celiņš, Māris Nartiss*)

Strenču pilsētai raksturīgi specifiski ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas apstākļi, ko nosaka tās atrašanās uz ielejveida iegrauzuma devona iežu virsmā un saistība ar Gaujas un tās pietekas Strenčupītes veidotajiem nogulumiem un reljefu. Pilsētas lielākā daļa izvietota Gaujas ielejā, kura pilsētas teritorijā veido ezerveida ieplaku un sasniedz ap 3,5 km platumu. Ielejas dziļums sasniedz 7 – 10 m. Gaujas palīene ir labi izteikta visā Strenču pilsētas teritorijā, tās platums sasniedz 0,5 – 1,0 km. Palīenes virsma ir nelīdzena, to saposmo vecupes un dažāda augstuma palīenes segmenti.

Seda atrodas Sedas līdzenumā. Pilsēta izveidota purvainā apvidū, uz ziemeļiem no tās plešas Sedas tīrelis. Ziemeļvidzemes zemienes Sedas līdzenuma reljefs ir neviendabīgs. Iekultivēti morēnu viļņotie līdzenumi mijas ar morēnu klātiem pamatiežu virsmas pauguriem. Šeit sastopamas arī senielejas, kas veidojušās ledāju kušanas ūdeņu rezultātā. Virsmas augstums aptuveni 55 m virs jūras līmeņa.

Plāņu pagasta ziemeļdaļa atrodas Sedas līdzenumā, dienviddaļa - Trikātas pacēlumā. Sedas līdzenumā pagasta teritorijā ir Vidusgaujas ieplakas smiltāju līdzenums, kas apaudzis plašiem mežiem. Virsas augstums pagasta ziemeļu daļā 88.4 m vjl., pie Višķiem 73.6 m vjl.

Jērcēnu pagasts atrodas Ziemeļvidzemes zemienes vidusdaļā. Tā teritorijas lielāko daļu aizņem Burtnieku drumlinu lauka austrumu nomale, kuras pamatā atrodas lokāla devona iežu virsmas pacēluma nolaidenums. Drumlini ir pārsvarā 1 – 1,2 km gari, 0,3 – 0,5 km plati, 3 – 8 m augsti, ziemeļrietumu – dienvidaustrumu virzienā orientēti, lēzeni klaipveida pauguri un vaļņi. Drumlinu un starpdrumlinu ieplaku kulisveida (pamīšs) izvietojums un kopīgā orientācija piešķir šai pagasta teritorijas daļai savdabīgu viļņojumu. Zemes virsmas augstums pārsvarā ir 55– 65 m virs jūras līmeņa (vjl.). Pagasta teritorijā uz austrumiem un dienvidaustrumiem no drumlinu izplatības areāla ietilpst arī šaura Sedas līdzenuma josla, ko aizņem plakans, vietām viegli viļņots limnoglaciāls līdzenums, kura virsma atrodas ap 47 – 50 m vjl.

3.2. Klimats

Strenču novads atrodas vidēji mitrajā Atlantijas – kontinentālajā klimata joslā, vasaras ir salīdzinoši vēsas un ziemas -maigas. Laika apstākļi nav noturīgi, īsā laika posmā krasi var mainīties gaisa temperatūra un nokrišņu daudzums kā vasarā tā ziemā. Mitruma pakāpi nosaka atrašanās ieplakā. Ziemā vērojama aukstā gaisa uzkrāšanās. Nokrišņu daudzums nenasniedz 650 mm gadā (siltajā periodā ir līdz 450 mm, aukstajā no 100 – 150 mm). Pastāvīga sniega sega izveidojas decembra otrajā dekādē un saglabājas 110-123 dienas līdz marta beigām, aprīļa sākumam. Tās vidējais biezums 26 cm. Pateicoties vispārējai sasilšanai un neatgriezeniskajiem procesiem ozona slāņa noārdīšanās dēļ, ziemas ir mitrākas nekā tas bija pirms desmit gadiem. Klimatiskos apstākļus ietekmē arī Gaujas upes baseins un meža teritorijas.

Gada vidējā temperatūra 4,7°C, janvāra vidējā temperatūra - 6,5 līdz - 7°C, jūlija - 16,9°C. Aktīvo temperatūru summa 1800 - 1900°C.

Valdošie ir rietumu, dienvidrietumu un ziemeļaustrumu virziena vēji.

3.3. Ģeoloģiskā uzbūve

Ģeoloģiskās izpētes ziņā novada teritorija samērā labi apzināta. Ir veikta kompleksa ģeoloģiska un hidroloģiska 1:200 000 mēroga kartēšana, kuras sastāvā tika izpildīti plaši urbšanas, hidroloģiskie, ģeoloģiskie un derīgo izrakteņu meklēšanas darbi.

Saskaņā ar reģionālajām tektoniskās rajonēšanas shēmām, teritorija iekļaujas Baltijas vairoga dienvidu nogāzē, kura savukārt ir Austrumeiropas platformas – lielas reģionālas nozīmes ģeoloģiskās struktūras sastāvdaļa. Baltijas vairoga nogāzei, salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem, raksturīgs nepilnīgs nogulumiežu segas vertikālais ģeoloģiskais griezumums un samērā neliels tās biežums. Taču pēc iežu vecuma, sastāva un saguluma apstākļiem un fizikālajām īpašībām vertikālajā griezumā arī te iezīmējas trīs krasi atšķirīgi kompleksi: apakšējais – kristāliskais pamatklintājs, vidējais – pirmskvartāra nogulumiežu sega un augšējais – kvartāra perioda veidojumi.

Kristāliskā pamatklintāja virsma iegul pie mīnus 335 – mīnus 345 m absolūtā augstuma atzīmēm, tajā sastopami augšējā arhaja ieži – Trikātas sērija – biotīta-granāta un amfibola-divipiroksēnu gneisi, kas veidojušies pirms platformas apstākļos, laika posmā pirms 1,6 miljardiem gadu. Nogulumiežu segas kopējais biežums variē no 380 līdz 400 m.

Vidējo kompleksu – **pirmskvartāra nogulumu** segu pārsvarā veido ķīmiskās izgulsnēšanās un klasiskie (drupu) ieži. Nogulumiežu segu veido kembrija, ordovika, silūra, devona un kvartāra perioda ieži.

Kembrija nogulumi veidojušies sekla jūras baseina piekrastes zonā stīpras viļņu un straumju darbības ietekmē, pirms vairāk nekā 500 miljoniem gadu. Nogulumu – baltu smalkgraudainu vāji cementētu kvarca un kvarca – glaukonīta smilšakmeņu, kuros vietām sastopami aleirolītu un aleirītisku mālu starpslāņi, biežums mainās no 13 līdz 30 m, to virsma iegul pie – 315 - 320 m absolūtā augstuma atzīmēm. Gan minimālais, gan arī maksimālais biežums konstatēts teritorijā pie Strenčiem.

Ordovika iežu kopējais biežums ir ļoti mainīgs un Ziemeļvidzemes reģionā ir cieši saistīts ar daļēju šī vecuma nogulumu denudāciju (noskalošanu). Jērcēnos nogulumu biežums pagasta dienvidu daļā ir ap 40 m, bet pie pagasta ziemeļu robežas varētu sasniegt 50-80 m. Plāņu pagastā sastopami tikai apakšordovika nogulumi (merģeļi, māli, kaļķakmeņi, smilšakmeņi, aleirolīti, gravelīti).

Silūra nogulumi novadā nav izplatīti, jo tie šinī apvidū savulaik ir noskaloti.

Devona nogulumi plešas pa visu novada teritoriju. Svarīgi, ka jaunākās šā reģiona devona perioda slāņkopas – Burtņieku un Arukilas svīta jau atsedzas tieši zem kvartāra nogulumu segas. Pēc iežu sastāva un faunas pārkmeņojumiem devona nogulumus teritorijā iedala sīkākās stratigrāfiskās vienībās, kurām doti šādi nosaukumi: *Gargždu sērija* un *Ķemeru, Pērnavas, Narvas, Arukilas, Burtņieku, Gaujas svīta*. Šo stratigrāfisko vienību kopējais biežums ir ap 250-340 m. Novada teritorijā iegul *Gargždu sērijas* un *Ķemeru svītas* nogulumi – pārsvarā smilšakmeņi ar aleirolītu un mālu starpslāņiem. Nogulumu kopbiežums sasniedz 50-70 m. *Pērnavas svītas* – gaišpelēku, dzeltenpelēku smilšakmeņu, aleirolītu un aleirītisku mālu biežums nepārsniedz 40 m. *Narvas svītas* nogulumi, ir reģionālais sprotslānis, kas atdala saldūdens horizontus no zemāk iegulošajiem minerālūdeņiem. To kopējais biežums teritorijā var mainīties 120-150 m robežās. Ar Pērnavas svītu saistās neliela polimetāliskās mineralizācijas iezīme teritorijā pie Strenčiem. *Arukilas svītas* nogulumu – gaiši sarkanbrūnu smalkgraudainu smilšakmeņu, raibu sarkanbrūnu aleirītisku mālu kopējais biežums ir ap 50-93 m, bet *Burtņieku svītas* sarkanbrūnu vai dzeltenbrūnu vizlainu smilšakmeņu, sarkanbrūnu un raibu aleirolītu, mālu biežums atkarībā no denudācijas procesu intensitātes mainās no dažiem metriem līdz 70-87 m. Abu svītu smilšakmeņos iegul bagātīgi pazemes ūdens krājumi, kuri uzskatāmi par stabili ūdens ieguves avotu visā novada teritorijā. *Gaujas svīta* starp Plāņiem, Bilsku, Smilteni un Blomi veido pamatiežu reljefa virsmu. Gaujas svītu veido vāji cementēti smilšakmeņi ar retiem daudzkrāsainu aleirolītu un mālu starpslānīšiem. Apakšējā robeža krasi izteikta. To veido biezas gaišpelēku smilšakmeņu slāņkopas kontakts ar Burtņieku mālu aleirolītu nogulumiem. Gaujas svītas biežums sasniedz 90 m.

Kvartārs izplatīts visā novada teritorijā. Nogulumu biežums svārstās no 12 līdz 25 m, dažos kvartāra virsmas pazeminājumos sasniedzot 35 un vairāk metrus. Tikai dažos nelielos areālos (piem. ziemeļrietumos no Strenčiem u.c.) kvartāra segas biežums nenasniedz 10 m, dažviet samazinoties līdz 4 –

5 m. Latvijas leduslaikmetā uzkrājušies glacigēnie, fluvioglaciālie, limnoglaciālie un aluviālie nogulumu, kas veido kvartāra segas lielāko daļu. *Glacigēnie nogulumi* (morēna) pārklāj devona iežus, veidojot gandrīz vienlaidus segu. Tie sastāv no sarkanbrūna un brūna smilšmāla un mālsmilts ar grants, oļu piemaisījumu un atsevišķiem dažāda lieluma laukakmeņiem. Morēnas biezums svārstās no 3 – 5 līdz 20 – 25 m. *Fluvioglaciālie nogulumi* konstatēti tikai dažu drumlinu un, iespējams, arī zemkvartāra virsmas pazeminājumu uzbūvē, veidojot lielākoties nelielas iegulas. Nogulumu sastāvā dominē dažāda rupjuma smilts, arī smilts – grants materiāls ar oļiem. Biezums parasti mainās no 2 – 5 līdz 10 m. Ar šiem nogulumiem saistītas dažas smilts – grants atradnes, kas vietām ir gandrīz pilnīgi izmantotas. *Limnoglaciālie nogulumi* – smalkgraudaina smilts, aleirītiska smilts, māli un aleirīti. Tie uzkrājušies lokālā ledāja kušanas ūdeņu baseinā, kas izveidojās Sedas līdzenuma teritorijā. Nogulumu biezums svārstās no 3 – 4 līdz 10 m. Ar šiem nogulumiem saistās Sedas māla atradne. Limnoglaciālie nogulumi satopami Oliņu, Pūku smilts atradnēs. *Aluviālie nogulumi* veido Gaujas otro un trešo virspalu terasi. Abu terašu alūvijs būtiski neatšķiras un sasniedz 2 – 5 m biezumu. Tas sastāv galvenokārt no dažāda rupjuma smilts. Šie nogulumi veido derīgo slāņkopu daļēji Sedas II grants atradnēs. Vietās, kur uzkrājušies lielu laukakmeņu un oļu sakopojumi, sastopamas krāces, kas pazīstamas kā Strenču krāces. *Purvu nogulumi* izplatīti visā teritorijā un veido augstā un zemā, gan arī pārejas tipa iegulas. Nogulumu sastāvā izdalās grīšļu, koku - grīšļu, koku - niedru, sfagnu, koku - sfagnu, grīšļu - sfagnu un citu veidu kūdra. Nogulumu biezums ļoti mainīgs. Taures purvs (6,5 - 8.2 m). *Avotu nogulumi* nelielas platības iegulu veidā sastopami upju ieleju un ielejveida pazeminājumos, pauguru nogāzēs vai to piekāpēs. Tās veido miltveida, graudaini, vai vāji cementēti saldūdens kaļķieži biezumā līdz 2,9 m. Pie šiem nogulumiem pieder derīgais slānis Dadžu atradnēs. *Ezeru nogulum* i sastopami ezeru ieplakās un terasēs, tie iegul zem atsevišķu lielu purvu kūdras. Ja terasēs tos veido dažāda raupjuma smilts, tad dziļākajās vietās parādās dūņaina smilts un aleirīts. Noguluma biezums visbiežāk nepārsniedz 1 - 2 m.

3.4. Derīgie izrakteņi

3.4.1. Smilts un grants

Jērcēnu pagastā atklāta un pētīta tikai viena smilts iegula – *Priedkalnu*(*Priedaines*) atradne. Derīgo materiālu iegulā veido nevienmērīga rupjuma smilts. Derīgā slāņa vidējais biezums – 4.7 m, segkārtas – 0.2 m. Atradnes platība – 3.2 ha, krājumu apjoms (A kategorija) – 150.4 tūkst. m³. Pašlaik atradne netiek izmantota. Rupjākais smilts materiāls izmantojams kā betona pildviela un ceļu segas veidošanai, bet putekļainā frakcija (materiāls) – derīga celtniecības javu izgatavošanai.

Plāņu pagastā atrodas 4 smilts un grants atradnes - "Bērzi", "Oliņas", "Seda - II", "Lapsukalni". Smilts atradnes "Bērzi" platība 14 tūkstoši m². Derīgā materiāla daudzums atradnē ir 73.9 tūkst. m³. Segkārtas biezums 0.15 m, derīgā slāņa biezums no 2.05 līdz 13.5 m. Smilts tiek izmantota meža ceļu uzturēšanai un remontam. Atradnes "Oliņas" platība 20 tūkst. m². Derīgā materiāla daudzums - 81 tūkst. m³. Segkārtas biezums 0.2 m, derīgā slāņa biezums no 1.8 līdz 4.9 m. Smilts tiek izmantota meža ceļu uzturēšanai un remontam. "Seda - II" - izrakteņu veids smilts - grants, smilts. Platība 180 tūkst. m². Segkārtas biezums 0.7 m, derīgā slāņa biezums smilts - grants vidēji 1.4 m, smilts vidēji 6.1 m. Lapsukalni - smilts dažāda rupjuma, ļoti smalka. Segkārtas biezums 0.2 m, derīgā slāņa biezums 2.2 m.

Vidzemes slāņu eolos nogulums veido gaiši dzeltena un gaiši pelēcīgi dzeltena, labi šķīrota, smalka smilts ar raksturīgu slīpu slāņojumu. Nogulumu biezums mainās no 5 līdz 15 m. Ar tiem daļēji saistās derīgais izraktenis Oliņu smilts atradnēs.

3.4.2. Māls

Novadā zināma tikai viena bezakmens mālu atradne – *Seda-māls*. Derīgo slāņkopu iegulā veido blīvs māla slānis bez karbonātisko iežu ieslēgumiem. Slāņa biezums mainās 0.8-2.8 m robežās (vidēji 1.4 m), maksimālais segkārtas biezums – 1.1 m. Atradnes platība – 5.4 ha, aprēķinātie krājumi (A kategorija) – 78.7 tūkst. m³. Pēc tehnoloģiskajiem paraugu izpētes datiem atradnes māli derīgi ķieģeļu un jumta dakstiņu ražošanai. Taču, ņemot vērā nelielos iegulas apjomus, Sedas-māls atradnes mālu izmantošana pašlaik visticamāk uzskatāma par nerentablu.

3.4.3. Kūdra

Novads ir bagāts ar kūdras atradnēm. Jērcēnu pagasta teritorijā pavisam atrodas 19 nelielas kūdras iegulas. Kopā pagastā aplēsti apmēram 4 milj. m³ lieli kūdras resursi. Visu iegulu resursi noteikti atbilstoši P (prognozēto) resursu kategorijai. Lielākā kūdras iegula ir *Ezīšuatradne*. Tajā sastopama augstā tipa kūdra. Atradnes kopējā platība pagasta robežās ir 81 ha, tajā aplēsts 895 tūkst. m³ P kategorijas kūdras resursu. No pārējām kūdras iegulām ievērojamākās ir *Cālišu*, *Gorēnu*, *Jērcēnu* un *Klabīšu*, kā arī *Muižnieku*.

Plāņu pagastā atrodas *Taures purvs* - platība 861 ha, augstā tipa kūdras atradne, kūdras slāņa vidējais dziļums 3.6 m, kopējie kūdras krājumi 31 miljoni m³; *Geides purvs* - augstā tipa purva atradne, platība 280 ha, derīgā slāņa biezums vidēji 1.8 m, kopīgie krājumi 545 tūkst. t; *Oliņu* kūdras atradne - 27 ha augstā tipa kūdras atradne; *Muižnieku kūdras atradne* - 38 ha augstā tipa kūdras atradne. Pārpuvrotās platības un purvi, kuros iegulas dziļums mazāks par 0.7 m - *Kreļupļavas* 20 ha, zemā tipa kūdras atradne, *Salāniešu II* 30 ha, augstā un zemā tipa kūdras atradnes, *Naudīte* 36 ha, zemā tipa kūdras atradnes, *Augstrožu* 50 ha, zemā tipa kūdras atradnes, *Zebīņu pļavas* 50 ha, zemā tipa kūdras atradnes *Baložu* 30 ha, zemā tipa kūdras atradnes.

Nozīmīgi rūpnieciski iegūstamās kūdras krājumi ir *Sedas tīrelī*. Tā kopējā platība ir 7582 ha. 6300 ha aizņem zemais purvs, 941 ha – augstais purvs un 341 ha jauktais purvs. Kopš 1954. gada *Sedas tīrelī* tiek iegūta pakaišu frēzkūdra, to izmanto arī kā kurināmo. Patreiz purvs tiek izstrādāts aptuveni 1000 ha platībā. Kopējie kūdras krājumi ir 97,6 milj. m³, no tiem rūpnieciski izmantojami 96,2 milj. m³. Zemā purva kūdra līdz 0,7 m dziļumam ir maz sadalījusies, dziļāk vidēji un labi sadalījusies, zem kūdras sapropelis. Augstā purva kūdra līdz 2 m dziļumam maz sadalījusies, dziļāk labi sadalījusies. Kūdras slāņa vidējais dziļums ir 3 – 5 m, vietām pat 16 m.

3.5. Hidroloģija un hidrogrāfija

3.5.1. Pazemes ūdeņu resursi un to izmantošana

Pazemes ūdeņi novada teritorijā sastopami dažāda vecuma nogulumiežu slāņkopās. Pēc ūdens apmaiņas intensitātes un tā ķīmiskā sastāva artēziskā baseina griezumā izdala trīs praktiski izolētas hidroģeoloģiskās zonas: aktīvās ūdens apmaiņas zonu, palēninātas ūdens apmaiņas un stagnanto (ļoti apgrūtināto) ūdens apmaiņas zonu. Par robežu starp šīm zonām Latvijā tiek pieņemti divi galvenie ūdens sprostslnāņi: *Narvas svīta* un *ordovika-silūra slāņkopas*. Ūdens pārtece starp šīm zonām iespējama nelielos apjomos tikai plaisu un lūzumu zonās. Nozīmīgākā ir aktīvās ūdens apmaiņas zona, kas aptver kvartāra un pirmskvartāra ūdens horizontus līdz *Narvas sprostslnānim*. Tajā ietilpst kā gruntsūdeņi, tā arī artēziskie ūdeņi.

Kopumā teritorija ir labi nodrošināta ar pazemes saldūdens krājumiem, jo jebkurā vietā, tikai dažādā dziļumā, var atrast nepieciešamo ūdens daudzumu. Kvartāra nogulumu ūdens horizonti parasti sastopami lokālās smilts un grants iegulās, visumā ar labas kvalitātes dzeramo ūdeni. Diemžēl šīs iegulas bieži ir vāji aizsargātas no piesārņošanas, kas nereti ierobežo to praktisko izmantošanu. Nogulumu kopējais biezums ir nepastāvīgs. Kvartāra nogulumu ūdeņus iedala bezspiediena jeb grunts- un spiedienūdeņos.

Gruntsūdeņi parasti veido vienotu hidraulisku sistēmu: tos regulāri papildina atmosfēras nokrišņi vai devona sistēmas spiedienūdeņi, bet daļa gruntsūdeņu savukārt pa upēm un meliorācijas sistēmām noplūst ezeros un jūrā. Ūdens daudzums un horizonta līmeņi ir cieši saistīti ar nokrišņu daudzumu un gadalaiku maiņām. Šos ūdeņus, neskatoties uz to vājo aizsargātību no iespējamā virszemes piesārņojuma, ierīkojot grodu akas vai tā sauktos "iedzenamos" urbumus, plaši izmanto atsevišķu lauku saimniecību vajadzībām.

Teritorijas lielākajā daļā, zemes virskārtu veido morēnas smilšmāls un mālsmilts, kurās daudzviet iekļautas ar ūdeni piesātinātās smilts-grants iegulas un lēcas. Šie ūdeņi ir labāk pasargāti no piesārņošanas un uzskatāmi par artēziskiem jeb spiedienūdeņiem. Pārsvarā arī šiem starp morēnu

horizontiem nav pārāk liela saimnieciska nozīme to visai ierobežoto krājumu dēļ. Nedaudz perspektīvāka šo pazemes ūdeņu izmantošana ir vietās, kur pirmskvartāra nogulumos konstatēti iegrauzumi, kas aizpildīti ar rupjgraudainu grants-smilts materiālu. Purvos gruntsūdeņi iegūļ 0,1-0,5 m dziļumā, bet tie ūdensapgādes vajadzībām nav derīgi.

Artēziskie ūdeņi visplašāk izplatīti pirmskvartāra nogulumos. Vissvarīgākā saimnieciskā nozīme ir apvienotajam Burtnieku – Arukilas saldūdens horizontam, kura augšējie slāņi (Burtnieku svīta) atsedzas zemkvartāra virsā. Šā horizonta saldūdeņi ir arī galvenais ūdensapgādes avots visā novada teritorijā. Ūdens horizonta virsma atkarībā no reljefa formu augstuma un pārsedzošo slāņu biezuma urbumos atrodas 10-30 m dziļumā, bet statistiskie līmeņi – pārsvara tuvu zemes virspusei (ne dziļāk par 17 m). Palēninātā ūdens apmaiņas zona iegūļ starp Narvas svītas un silūra-ordovika slāņkopu starpslāņiem. Horizonta kopbiezums – 50 m, sastāvs – galvenokārt vāji cementēti smilšakmeņi. Šie rādītāji ļauj secināt, ka pēc sastāva Pērnavas – Ķemeru svītu ūdeņi daudzviet ir līdzīgi Burtnieku – Arukilas horizonta saldūdeņiem.

Minerālūdeņi iegūļ 350-550 m dziļumā stagnantajā (ļoti apgrūtinātās) ūdens apmaiņas zonā – kembrija sistēmas smilšakmeņos. Pēc pazemes ūdeņu klasifikācijas kritērijiem kembrija horizonta minerālūdeņi uzskatāmi par sāļūdeņiem, jo to mineralizācijas pakāpe novada teritorijā visticamāk nepārsniedz 20-30 g/l. No augstāk iegulošiem saldūdeņiem šos ūdeņus stabili norobežo silūra- ordovika reģionālais sprostsplānis.

3.5.2. Sateces baseins un virszemes ūdeņi

Pēc hidrogrāfiskā iedalījuma Strenču novada ūdensteces un ūdenstilpnes ietilpst Gaujas upes sateces baseinā. Gaujas sateces baseins aizņem 8900km², mežu īpatsvars ir augstāks nekā citu lielo upju baseinos (47%). Kopumā Gaujai ir ap 300 pieteku, 47 no tām ir garākas par 10 km. Lai nodrošinātu Gaujas upju baseina kvalitātes uzlabošanu ir izstrādāts ūdens baseina apsaimniekošanas plāns (2010.- 2015.). Apsaimniekošanas plāna izpilde ir saistoša visām juridiskām un fiziskām personām baseina apgabalā.

Strenču novada teritorijā ir sekojošas **ūdens teces**:

Gauja- sākas Vidzemes augstienē, augštecē tā tek cauri Lodes – Taurenas ezeriem, tad apliec Vidzemes centrālo augstieni, starp Valmieru un Murjāņiem plūst pa Gaujas senleju, lejpus Murjāņiem – pa Piejūras zemieni. Garums - 460km.

Seda- sākas Žuldiņu purva ziemeļu daļā pie autoceļa P23. Garums 67,37,km, no tiem regulēti 51,23km jeb 7%,baseina platība 543,9,2 km². Galvenās pietekas Rikanda, Buļlupe. Lielākā daļa upes tecējuma regulēta.

Lielupe - Gaujas labā pieteka, (augštecē Vīburupe, lejtecē Krāčupe). Garums 17 km, baseina platība 100,2 km².

Strenčupīte – Gaujas labā pieteka. Garums 15 km, baseina platība 33,6 km², gada notecē 0,008 km², kritums 13 m, sākas uz DR no Sedas tīreļa un ietek Gaujā pie Strenčiem. Baseins atrodas Sedas līdzenumā. Upe regulēta 8,71km garā posmā. Strenčupīte ir valsts nozīmes ūdensnoteka.

Stakļupīte – Gaujas labā krasta pieteka. Tā tek caur Valkas, Plāņu pagastiem un Sedas pilsētas lauku teritoriju sasniedzot 22 km garumu.

Vija- Gaujas kreisā krasta pieteka. Garums 63 km, kritums 98 m, baseina platība 456 km². Gada vidējais caurplūdums grīvā 3,6m³/s.

Doņupe, Eglupīte un Vadžupīte - Gaujas pietekas Plāņu pagasta teritorijā.

Nārvelis - Abula labā krasta pieteka. Nārveļa garums 10 km. No grīvas 26 km, augstums v.j.l.55, kritums 1,2 m/km.

Vilkpura - Vijas kreisā krasta pieteka, garums 9 km.

Šūnupe (Sūnupe)- Sedas kreisā pieteka, baseina platība 40,5 km², garums 14 km, uperegulēta 11 km garā posmā.

Kā arī **Austras strauts**(Austrupīte) (~8 km), **Andrupe** (~10 km), **Purgaile** (13 km).

Pavisam īsu posmu aptuveni 600 m novadā teritorijā tek Kamalda, (kopējais garums 18 km) un ietek Vijas upē. **Kamalda** – iztek no Spiciera un Niedrāja ezeriem Launkalnes pagastā un ietek Vijā. Garums 18km.

Virszemes ūdeņi iedalīti divās galvenajās grupās atbilstoši tam, kādām zivju sugām tie ir vairāk piemēroti – lašveidīgo zivju ūdeņi (L) un karpveidīgo zivju ūdeņi (K). Saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 118 Gaujas (no Gaujienas līdz Strenčiem –K, no Strenčiem līdz Mellupes grīvai – L) un Vijas upes ir iekļautas prioritāro zivju ūdeņu sarakstā (K).

Ar **ūdenstilpēm** bagāts ir Plāņu pagasts: Slāžu ezers - spoguļa platība 1.4 ha; Stulba ezers spoguļa platība - 3.7 ha; Zosu akacis spoguļa platība - 7.1 ha; Dzilā atteka - spoguļa platība 2.2 ha, vidējais dziļums ap1.5 m; Jaunā atteka - spoguļa platība 2.6 ha, vidējais dziļums 0.7 m; Jērenas atteka - spoguļa platība 4.1 ha, vidējais dziļums 0.5 m; Lielā piena atteka - spoguļa platība 1.2 ha; Liepenes atteka - spoguļa platība 2.0 ha, vidējais dziļums 1.0 m; Soposta- spoguļa platība 1.1 ha; Vecgauja- spoguļa platība 2.4 ha, vidējais dziļums 1.0 m; Vecgauja- spoguļa platība 4.8 ha, vidējais dziļums 1.0 m; Viesītes atteka - spoguļa platība 3.0 ha; Zvejnieku atteka- spoguļa platība 5.4 ha; Līkā atteka -spoguļa platība 3.1 ha.

Augšpus Andrupes ietekas Lielupē daļēji nosusināts ir **Kalnadzirnavu** dzirnezers (platība 9,1 ha) - vienīgais ezers Jērcēnu pagastā.

Sedas ezera platība – 21.1 ha. Sedas ezers ir mākslīgas izcelsmes (uzpludināts) caurteces ūdenskrātuve, kas izveidota no Stakļupītes ūdeņiem. Ezera vidējais dziļums ir 1.1 m, maksimālais – 2.0 m, krasti zemi, dibens – daudz celmu, arī virs ūdens, dūņains. Sastopamās zivis: asari, raudas, līdakas, karūsas.

Sedas upes uzplūdu ūdeņi pavasaros appludina aptuveni 1185 ha izstrādāto kūdras lauku. Plūdu ūdeņiem atkāpjoties palu ūdeņu izveidotie dīķi saglabājas ~840 ha platībā. Vidējais dīķu dziļums ir no 0,7-1,4 m. Pārējā teritorijā dīķi un mūklāji izveidojušies pakāpeniski uzkrājoties nokrišņu ūdeņiem, saistībā ar nosusināšanas sistēmas nekopšanu, aizbēršanu u bebru darbību.

Strenčos ir 3 ūdenstilpes - **Karūsene** ar spoguļa platību – 1,4 ha, **Liepatteka** – 2,2 a un **Slimnīcas** atteka.

Aizsargjoslas minimālais platums gar ūdenstecēm un ūdenstilpēm noteikts teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 18.nodaļā un attēlots kartogrāfiskajā materiālā.

3.6. Augsne

Līdz ar to, ka Strenču novads ietilpst Ziemeļlatvijas morēnas līdzenumā un pauguraines augšņu rajonā, teritorijā ir izplatītas tipiskās podzolaugsnes ar mālsmilti un smilšmālu (reljefa pacēlumos) un kūdrainā podzolētā glejaugsne ar mālsmiltīm un smilšmālu, purva apvidos - gleja kūdraugsne, velēnu podzolētas, podzolētas gleja, purvu augsnēs

Atkarībā no augsnes un ūdens režīma apstākļiem ir izveidojusies arī augu valsts. Teritorija atrodas mērenās joslas mežu zonas jaukto mežu apakšzonā. Vislielākās platības aizņem sausieņu (meži normāla mitruma augsnēs) meži un purvaiņu (meži slapjās kūdras augsnēs) meži, kā arī slapjaini, āreņi un kūdreņi. Lielākās platības aizņem damakšņa un vēra tipa jauktas mežu un egļu – sīklapu audzes uz limnoglaciālajiem smilšainiem nogulumiem, podzolaugsnēm. Limnoglaciālo nogulumu rajonos meži bieži pāriet slapjajos un purvainajos meža tipos un purvos ar kūdrainajām podzolētajām glejaugsnēm un purva kūdraugsnēm. Reljefa pazeminājumos augsnes ir auglīgākas un uz tām ir mitras vai slapjas pļavas ar krūmājiem vai zemie purvi.

Nepiesārņotās augsnes ir labs priekšnoteikums ekoloģiski tīras produkcijas ražošanai. Priekšnoteikumi augsnes auglības saglabāšanā, uzlabošanā, lauksaimniecības zemju kvalitatīvā izmantošanā:

- augsnes auglības uzlabošanai ieviest zemju apsaimniekošanā atbilstošas augu sekas;
- organisko vielu saturs uzturēšana un palielināšana augsnēs veicot agrotehniskos un agroķīmiskos pasākumus;

- augsnes kalpošana, lai optimizētu augsnes reakciju
- veicināt nepiesārņoto augšņu izmantošanu bioloģiskās lauksaimniecības attīstīšanai.

3.7. Meliorācija

Strenču novads atrodas Gaujas upes baseinā. Teritoriju kā valsts nozīmes ūdensnotekas Jērcēnu pagasta šķērso: Austrupīte (posma garums 7585m), Gauja (4294m), Krāčupe (2238m), Lielupe (3227m), Strenčupīte (12226m), Keižu N.-1(6322m), Šūnupe (4526m) un bijušajā Sedas lauku teritorijā: Seda (kods 5454), Šūnupe (kods 54546), Strenčupīte (kods 52532 Plāņu pagastā - Gauja (35193m), Kamalda (4421m), Melderupīte (1674m), Vadžupe (8101 m), Vija (11491m), Vilkpura upīte (7687m) un Narvelis (7564m).

Meliorācijas sistēmu tīkla un būvju darbības ilgums tiek prognozēts līdz 50 gadiem. Šajā laikā jāveic meliorācijas sistēmu tīkla un būvju regulāra kopšana, renovācija un rekonstrukcija. Pēdējā laikā veiktie ekspluatācijas pasākumi ir neapmierinoši, apsaimniekošanas dati rāda, ka meliorācijas sistēmu tīkls un būves vairs nestrādā projektētajā režīmā. Tā piem. Jērcēnu pagastā nestrādā 130 ha, t.i. 6 % no kopējās meliorētās platības - Plāņu pagastā 396 ha t. i. 15,7 % no kopējās meliorētās platības. Ir nepieciešama meliorācijas sistēmu tīkla un būvju rekonstrukcija vai renovācija.

Strenčunovada teritorijā 2011. gadā plānotas sekojošas VAS „Latvijas meži” meža meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas: Lapsukalns (383;384;387-389;394) 450 ha; Oliņas masīvs (278-280; 282; 289-292; 299-301; 303;307; 308;336;337) 850 ha; Vīksnupes (154;170;171;195;196) 345 ha.

Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas reglamentējot prasības un ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteiktas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 18.nodaļā, nav parādītas grafiski mēroga noteiktības dēļ.

3.8. Purvi

Purvi Strenču novadā aizņem 1051,7ha jeb 2,8%no teritorijas. Teritorijā atrodas vairāki nozīmīgi (gan pēc platības, gan kūdras ieguves un bioloģiskās daudzveidības) purvi, kā piem. Taures purvs - 861ha, Pukšu purvs - 464 ha, Geides purvs - 270ha.

Īpaši ievērojams ir Sedas purvs. 1999. gadā 7240 ha platībā Sedas purvā izveidots dabas liegums. Tas atrodas Latvijas ziemeļu daļā, blakus Sedas pilsētai, kas ir tuvākā apdzīvotā vieta. Neraugoties uz kūdras ieguvi Sedas purva centrālajā daļā un atrašanos apdzīvotas vietas tiešā tuvumā, tā ir savrupa teritorija, kas ir unikāla ar to, ka pēdējā pusgadsimta laikā tā ir ļoti pārveidota purva rūpnieciskās izstrādes gaitā. Mūsdienās vērojama ekosistēmu nomaīņa - applūst izstrādātie kūdras lauki un, tiem aizaugot, rodas ūdensputnu ligzdošanai un barības meklējumiem piemērotas plašas platības. Te ligzdo vairāk nekā 100 putnu sugu, kas ir puse no visām Latvijā ligzdojošām sugām.

Purvu ekosistēma ir nozīmīga gan klimata, gan ūdens režīma uzturēšanai. Purvos ir izveidojusies specifiska augu un dzīvnieku valsts. Purvi bagāti ar dzērvenājiem, brūklenājiem.

Ap purviem, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un stabilizētu mitruma režīmu meža un purvu saskares (pārejas) zonā, tiek noteiktas aizsargjoslas TIAN 18.nodaļā un parādītas kartē „Plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana”.

3.9. Meži

Meži Strenču novadā aizņem ievērojamas platības – 20319,9ha, tai skaitā, Plāņu pagastā 13631,5ha.

Visu īpašuma veidu mežu apsaimniekošanas uzraudzību un aizsardzību veic Ziemeļvidzemes virsmežniecība. Savukārt akciju sabiedrība “Latvijas Valsts meži” (LVM) nodrošina valsts mežu apsaimniekošanu. Strenču novads ietilpst Austrumvidzemes mežsaimniecības pārziņā esošajā teritorijā.

VAS „LVM” apsaimnieko 19875,6ha, kas ietver 121.Ērgemes meža iecirkni 7457,9ha platībā, 122.Strenču meža iecirkni 11455,8ha un 123.Silvas meža iecirkni 961,9ha platībā. Novada teritorijā 5279,8ha ir privātie meži.

Visbiežāk sastopamā koku suga teritorijas mežos ir priede, egle un bērzs, bet dominējošie mežu tipi – damaksnis, lāns un vēris. Mežaudžu vecumstruktūrā dominē pieaugušas audzes un vidēja vecuma audzes.

Novada ietilpstošajā meža teritorijā ir vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi, dabiskie biotopi (gan esošie, gan potenciālie), kā arī citas aizsargājamās dabas teritorijas.

Mežiem ir liela nozīme ne tikai koksnes ieguvē, bet arī vides un ūdens aizsardzībā, kā arī klimata regulēšanā un rekreācijā. Meža apsaimniekošana, mežizstrāde un kokapstrāde arī nākotnē būs viena no saimnieciskās darbības pamatnozārēm, tāpēc svarīga saprātīga saimniekošana un resursu atjaunošana.

3.10. Lauksaimniecības zemes

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ) uz 2010.gada 1.janvāri aizņem 8628,1 ha, no tiem 5481,5 ha ir aramzeme. Lielākās LIZ platības ir Plāņu pagastā – 4989.8ha un Jērcēnu pagastā -3437.0ha, bij. Sedas lauku teritorijā lauksaimniecībā izmantojami ir tikai 92,0ha.

Lauksaimniecības zemes vidējā vērtā kadastrālā vērtība svārstās no 80 Ls/ha līdz 260Ls/ha.

Lauksaimnieciskā ražošana visos laikos ir bijusi galvenā saimnieciskā nozare Plāņu un Jērcēnu pagastos. Pēdējo gadu tendence – veidojas lielas, dzīvotspējīgas saimniecības, kurās ir viena pamatnozare, bet tiek meklētas iespējas un attīstīta palīgnozare. Jērcēnu pagastā- „Vekūkuri” (piena lopkopība, jogurta ražošana); „Krūklji” („Rāceņi 1”) (piena lopkopība, gaļas lopkopība); „Dārznieki”- graudkopība, dārzenkopība, pakalpojumi iedzīvotājiem); „Londonas’ – graudkopība; „Puntiņi” – smiltsērķšķu audzēšana un pārstrāde. Plāņu pagastā – „Avoti” (cūkkopība, graudkopība, tirdzniecība); „Jaustrūkas” (garudkopība, tūrisms); „Lejas Ruķi”(graudkopība, pakalpojumi iedzīvotājiem); „Daibes” (graudkopība); „Ozoli” (graudkopība un mežizstrāde); „Veckīguļi” (piena un gaļas lopkopība). Samazinās daudznozaru piemājas saimniecību skaits.

Novadā ir visi priekšnoteikumi ekoloģiski tīras pārtikas ražošanai un netradicionālo lauksaimniecības nozaru attīstība.

Zemes vienības vidējais lielums pēc lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības ir 5,98ha, Strenču novada teritorijā reģistrēti 844 liellopi, 31 cūka, 37 aitas, 4 kazas, 7 zirgi. (Lauksaimniecības datu centra dati uz 01.07.2010.)

Neapsaimniekotajās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs notiek pakāpeniska un ne visai kvalitatīva dabiskā meža atjaunošanās, kur nepieciešama mazvērtīgo jaunaudžu rekonstrukcija. Atsevišķas LIZ teritorijas ir plānots apmežot, kartogrāfiskajā materiālā parādītas VAS „Latvijas valsts meži” valdījumā esošās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības, kurās perspektīvā tiek plānota meža ieaudzēšana.

Teritorijas plānojumā izdalītas un plānojuma grafiskajā daļā attēlotas augstvērtīgās lauksaimniecības zemes Jērcēnu un Plāņu pagastā. Augstvērtīgās lauksaimniecības zemes ir zemes ar vērtību 50 balles vai augstāk. Teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumos noteikts, ka augstvērtīgās lauksaimniecības zemēs esošo zemes gabalu sadalīšana mazākos zemes gabalos kā 5 ha nav pieļaujama. Veicināma zemju konsolidācija.

3.11. Pļavas

Pļavas ir veidojušās cilvēka darbības ietekmē, pļaujot zāli un ganot lopus. Pļavas apdraud to apsaimniekošanas pārtraukšana, pļavas aizaug ar krūmiem un kokiem dažu gadu laikā.

Pļavu platība novadā – 1831,5 ha. Lielāks platības atrodas Plāņu pagastā (969,5ha) - lielākās dabiskās pļavas: Vadžu pļavas, Lukstu pļavas, kuru platībās saglabājušās ar dabisku augu sastāvu un uzbūvi. Plāņu pagastā viens no dabīgo pļavu platības samazināšanās iemesliem ir bijis pārmitro zemju nosusināšana. Nosusinātas Naudītes pļavas, Kreiļu pļavas, Zebīņu pļavas, Nārveļa pļavas.

3.12. Ainavas

3.12.1. Pilsētas ainava

Strenču pilsētas centrs gadu gaitā ir saglabājis savu vēsturisko atrašanās vietu, līdz ar to gar galveno ielu (Rīgas iela/ Valkas iela) ir daļēji saglabājusies līdz ar pilsētu veidojusies vecā apbūve. Pilsētā ir izteikti savrupmāju un mazstāvu dzīvojamās apbūves rajoni, apbūve ir salīdzinoši vienmērīga, mazpilsētai raksturīga. Ap dzīvojamajām mājām ir nelieli piemāju dārziņi. Strenči ir „zaļa” pilsēta, jo tās lielāko daļu aizņem mežu teritorijas, kā arī Gaujas krasts un vecupes, attekas, Strenčupītes dabiskie ieloki un tās krasti, pilsētas centra parks veido daudzveidīgu un gleznainu pilsētas ainavu. Nozīmīgās kopējās pilsētas apbūves ainavas elements ir Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas vēsturiskā apbūve. Pilsētas teritorijas plānojumā (2006.-2018.) izdalītas svarīgākās pilsētas uztveres panorāmas:

■ Ainava, kas raksturo pilsētas vidi:

- R pusē Pulkveža Brieža un Gaujas ielas krustojums atsedz plašu skatu uz vidusskolu, savrupmājām un D pusē uz Gauju;
- braucot ar vilcienu cauri pilsētai ir iespējams izbaudīt pilsētai raksturīgo ainavu visspilgtāk, jo šeit skatam paveras Gauja, blīvi apdzīvotā savrupmāju apbūve, pļavas, lauki, ainavu papildina fonā redzamais baznīcas tornis;
- iebraucot pilsētā no A puses pa Valkas ielu, skatam vispilnīgāk atklājas pilsētai raksturīgā apbūve, kas mijās ar slimnīcas parku, pļavu un pāriet pilsētas centra daļas apbūvē-nelielās pilsētas ieliņās un mazie veikaliņi, kas ir raksturīgākie pilsētas ainavas elementi;
- braucot no centra pa Trikātas ielu, krustojumā ar Slimnīcas ielu pa kreisi redzama Gaujas vecupes gultne, kas ir pļava šobrīd, un skatam tiek atsegta pilsētai tik raksturīgā savrupmāju apbūve, vienlaicīgi radot plašuma sajūtu pilsētas vidē, jo labajā pusē atklājas vienmērīgi aizsegts skats uz Gauju.

■ Ainava, kas pasvīturo pilsētas harmoniju ar dabas vidi:

- Gaujas krastā pie vecā ozola, jo pa labi ir koka skulptūra „Gaujas plostnieks”, pa kreisi Vecais ozols, kas ir nozīmīgs koks pilsētas vietējā saziņā, bet skatoties taisni paveras Gaujas upe un tās pretējais krasts;
- Strenču krāces un abas saliņas ejot pa Gaujas ielu, Krasta iela pie „slidotavas” pāriet pastaigā gar Gauju, kas ir izteikts mežaparks, tas rada iespaidu, ka cilvēks atrodas ārpus pilsētas;
- Strenčupīte un tās krastu ieleja visā pilsētas teritorijā, bet īpaši Birzītē, pilsētas centra daļā Rīgas un Pulkveža Brieža ielā;
- Mīlestības vēris - Gaujas vecupes (Slimnīcas atteka, Karūsene un Liepatteka) pilsētas AD daļa pie Gaujas, kas ir iecienīta atpūtas un pastaigu vieta. Teritorijas aizsardzībai, pieejamībai un popularizēšanai izveidotas Dabas takas.

■ Ainava, kas raksturo 20.gadsimta sākuma apbūves mantojumu:

- braucot no Valkas puses pie mājām ar adresi Valkas iela 20 (fabrikas mājas), kur ielas labajā pusē paveras Strenču PNS apbūve – ūdenstornis, saimniecības ēkas un zaļā zona.

Pateicoties pilsētas vienmērīgajam reljefam izteiksmīgu pilsētas kopējo ainavu var ieraudzīt no Strenču luterāņu baznīcas torņa.

22.attēls. *Baznīca Sedā un*23.attēls. *Strenču pilsētas luterāņu baznīca.*

Seda celta pēc tipveida pilsētiņu projekta, kādas celtas kūdras ieguves vietās, bijušās Padomju Savienības zemēs var atrast tās dvīņu pilsētas. Sedas pilsēta kā kūdras fabrikas strādnieku ciemats sāka veidoties pagājušā gadsimta 50. –60.gados un tās plānošanā tika izvēlēta "ideālas pilsētas" shēma – pilsētas radiālās sānu ielas saplūst centrālajā laukumā, kura vidū bija piemineklis (musdienās nojaukts). Pilsētā ir ļoti kompakta centra un apbūves teritorija. Centrālais laukums ar starveida ielu plānojumu, plašās bērzu un liepu alejas un dzeltenās „Staļina klasicisma” mājas tik tīrā un koncentrētā izpildījumā nav atrodamas nekur citur Latvijā, tām ir īpaša kultūrvēsturiska un pilsētībūvnieciska vērtība.

Pilsētas ziemeļu daļā kompakti izvietota rūpnieciskā teritorija, kas daļēji tiek izmantota, bet vērojama arī pamestas rūpnieciskās teritorijas ainavas. Laika gaitā pilsētas ielas un pagalmos izaugušie koku stādījumi, parki, alejas un skvēri rada pievilcīgu dzīves vides ainavu ap ēkām, kas celtas vēlākā periodā 70. – 80 gados. Pilsētas dzīvojamo apbūvi veido arī atsevišķas piecstāvu ēkas. Pilsētai dienvidu un austrumu puses fonu veido pieaudzis un samērā neskarts mežs. Caur mežu izbūvēts arī ainaviski pievilcīgs galvenais piebraucamais ceļš uz pilsētu, kas tieši ved uz centrālo laukumu paverot plašu ielas ainavu ar koku alejām un zālājiem un simetrisku dzīvojamo ēku apbūvi.

Meža ainavu pasliktina iebūvētās garāžas, saimniecības ēkas un sakņu dārziņi. Nesakoptu un haotiski apsaimniekotu mazdārziņu ainavas paveras arī pilsētas rietumu un ziemeļu daļā. Daudz neizmantoti mazdārziņu aizaug ar krūmiem, mazēku un sētu būvniecībai izmantoti nelikvidi un nepiemēroti materiāli.

3.12.2.Lauku ainava

Strenču novada ainava raksturojas kā mežiem bagāta teritorija. Estētiski un kultūrvēsturiski nozīmīgie ainavu elementi – ozolu alejas, muižu un vecsaimniecību ēkas un parki, laukakmens mūra ēkas un to drupas, viensētu apstādījumi – ir raksturīgi tieši Ziemeļvidzemei. Ozolu alejas ir nozīmīga apkārtējās ainavas dominante Jērcēnu pagastā, tā piem., ozolu aleja atrodas gar autoceļu Daksti – Jērcēni - Rami no mājām "Keiži" līdz pagasta robežai; gar ceļu Keiži – Liepsalas no "Keižu" mājām; no mājām "Kaņepes" līdz ceļam Jērcēni – Sedas; no "Parīznieku" mājām līdz pašvaldības ceļam Jērcēni – Jeskas – Parīznieki; uz autoceļa Jērcēni – Dadzīši – šoseja uz autoceļa Keiži – Valmieras šoseja, Jērcēnu parkā – saudzējams koku alejas u.c. Plāņu pagastā raksturīgs ainavas elements ir bērzu birzis (piem. Breķeļu, Rudiņubirzītes un Plāņu ciemā 3 birzītes, jauna birzīte pie skolas 2010.gadā iestādīta Meža dienās). Liepu aleja iestādīta gar autoceļu Liepugatves – Paliepas (Jērcēnu pag.).

Savdabīgu ainavu veido Sedapurva izmantotie kūdras lauki, kuru vietās veidojas ūdenstilpnes, kas strauji aizaug ar niedrēm. Kūdras ieguves lauku malā - meža ainavas - bērzu šaurlapu kūdreņi.

Gar Sedas upi vērojama palienes pļavu ainava- mitrās, regulāri pārplūstošās Sedas palienes pļavas, kas, lauksaimniecības darbības pārtraukšanas rezultātā, pakāpeniski aizauga ar krūmiem.

Neatņemama ainavas sastāvdaļa ir Gauja. Upes posms Valkas, Smiltenes un Strenču novada teritorijās ir cilvēka darbības maz skarts. Gaujas ielejai ir raksturīgas kāpas un ieplakas, vairākas upes veidotas terases un vietām izteikts senkrasts, upīšu un strautu ietekas, kā arī avoti.

Daudz negatīvu aspektu kultūrvīdē ienesusi padomju laiku darbība. Lielās platībās veiktā meliorācija un rūpniecisko un saimniecisko objektu celtniecība līdz tam tradicionāli koptā, harmoniskā vidē stipri izmainīja vēsturisko kultūrainavu. Veicot meliorācijas darbus ainavas bieži tika ievērojami vienkāršotas un zaudēja vides daudzveidībai nozīmīgus elementus. Vietām ainavu degradē pus sabrukušās bijušās kopsaimniecības ražošanas ēkas. Nelielās platībās ir izveidojušās Sosnovska latvāņa audzes (~0,3 ha platībā pie „Lejasjēņu” mājām Jērcēnu pagastā).

Izmaiņas ainavu struktūrā saistītas arī ar mežsaimniecisko darbību, kā rezultātā palielinās mežu fragmentācija. Nākotnē sagaidāma lauksaimniecībā izmantojamo zemju pakāpeniska apmežošanās, kā rezultātā meža ainavu matricā izzudīs lauksaimniecības zemju plankumi (pretēja tendence vērojama Plāņu pagastā). Līdzīgs process vērojams palieņu pļavās, tā rezultātā novērojama ainavu homogenizācija. Jērcēnu pagasta vērtīgākās ainavas:

- ainava no ceļa Daksti – Jērcēni – Rami virzienā uz Kaņepju ozolu
- un tās apkārtni, kā arī virzienā uz Zaļmežu mājām;
- ainava, no ceļa pagrieziena uz Rāceņu mājām uz Liellašenu
- mājas pusi un Kosēnu laukiem;
- ainava ap mājām Gaujaskrācēs un Gaujas vecupi;
- ainava ap Kalndzirnavu ezeru;
- ainava no Cālīšu mājām uz Mazlašēnu pļavām;

Ainaviski nozīmīgākās vietas parādītas kartē “Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana” un shēmā.

► Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Paredzēt peldūdeņu un peldvietu apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos.

Saglabāt Strenču pilsētas videi raksturīgo ainavu, arhitektūru, būvkonstrukciju elementus (logus, durvis, kokgriezumus, vēja rādītājus u.c.) nepārbūvējot vai citādi mainot ēku fasādes un vispārējo apbūvi.

Apzināt un saglabāt Sedas pilsētas apbūves plānojumu un atjaunot arhitektoniski vizuāli ēku fasādes un pagalmu plānojumus daudzdzīvokļu ēkām noteiktajās vēsturiskā centra robežās.

Veicināt Sedas pilsētas mazdārziņu teritorijas estētisku sakārtošanu un vienotu apsaimniekošanu.

Saudzējamās koku alejās veikt sistemātisku apsekošanu un kopšņas darbus veikt ar mērķi saglabāt alejas.

Sakārtot apbūvei piegulošo parku un mežu teritorijas Sedas pilsētā.

Strenču pilsētas, teritorijā, kur pieejama centralizēta kanalizācija un ūdensapgāde, veicināt savrupmāju blīvāku apbūvi.

24.attēls. Viesu nams Strenčos

25.attēls. Vēsturiska ēka Strenčos, 26.attēls. Ceļš uz Sedu 27.attēls. Plosta paraugs Strenčos

4. VIDES KVALITĀTE

4.1. Atmosfēra

Ģeogrāfiskais novietojums, izteiktais reljefs, teritorijas novietojums nomaļus no galvenajiem ražošanas centriem, kā arī lielais mežu īpatsvars, virszemes un pazemes ūdeņiem bagātais apvidus ir radījis dabiskus priekšnoteikumus augstas kvalitātes videi.

Piesārņojošo vielu emisijas nonāk trīs savstarpēji saistītās vietās:

- gaisā – galvenokārt piesārņojošās vielas ir sēra oksīds SO_x, slāpekļa oksīds NO_x, oglekļa oksīds CO un CO₂, dioksīni u.c.;
- virszemes un pazemes ūdeņos – galvenokārt tie ir smagie metāli, slāpeklis, fosfors, organiskās vielas t.sk. naftas produkti, virsmas aktīvās vielas u.c.;
- augsnē – īpaši bīstami ir smagie metāli, dažādas organiskās vielas, tai skaitā, naftas produkti.

Cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā rodas dažādu vielu izmeši gaisā, tos var grupēt divu veidu izmešu avotos: stacionāro avotu izmeši, kas rodas siltumenerģētikā no katlumājām, rūpniecības utml. un mobilo avotu izmeši, kas rodas no autotransporta, dzelzceļa utml. Atmosfērā nonākušais piesārņojums neatrodas stacionārā stāvoklī, noteiktā pārvietošanās, koagulācija, sedimentācija, piesārņojuma atšķaidīšanās, koncentrēšanās un citi procesi. Degšanas (mazuts, akmeņogles) procesos, degvielas un metāla ekstrakcijas procesos veidojas sēra dioksīds. Slāpekļa oksīda galvenais emisijas avots ir dažāda veida degšanas procesi, neatkarīgi no kurināmā veida, kā arī degvielas sadegšana dzinējos.

Lielākie atmosfēras piesārņotāji novadā ir katlu mājas, individuālo māju apkure un autotransporta izmeši. Piesārņojuma avots var būt arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kas var piesārņot gaisu ar kaitīgām vielām nepareizas ekspluatācijas rezultātā. Nozīmīgākais gaisa piesārņojuma avoti: katlu mājas, SIA "Ziemeļu nafta" DUS, VSIA "Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca", kokapstrādes uzņēmumi.

Transporta līdzekļu radītais izmešu piesārņojums teritorijā ir samērā neliels. Strenču pilsētā Rīgas un Valkas ielas pilda autoceļa A3 funkcijas līdz ar to, pilsētā ir paaugstināta satiksmes intensitāte un gaisā nonāk izplūdes gāzes.

Atmosfēras gaisa kvalitātes pasliktināšanos ir iespējams ierobežot veicot regulāru stacionāro avotu (katlu māju, uzņēmumu) izmešu kontroli, bet, lai uzlabotu atmosfēras gaisa kvalitāti, transporta radītā atmosfēras piesārņojuma un trokšņu līmeņa samazināšanai apdzīvotās vietās ceļus jāierobežo ar zaļajām stādījumu joslām.

4.2. Virszemes ūdeņi

Virszemes ūdens piesārņojums iespējams no nepietiekami attīrītiem notekūdeņiem (neapmierinošas NAI darbības rezultātā). Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņas tiek uzglabātas pie attīrīšanas iekārtām. Dūņu krātuvju tilpumam jānodrošina dūņu uzkrāšana tik pat ilgu laiku, kā dzīvnieku šķidrmēslu krātuvēm, t.i., vismaz seši mēneši – periodu ziemā, kad dūņas vai dzīvnieku mēslus nedrīkst iestrādāt zemē.

Gauju kopumā raksturo labi skābekļa apstākļi, vidēja organisko vielu un mēreni liela biogēnu koncentrācija. Tāpat upei ir raksturīga laba pašattīrīšanas spēja, par ko liecina koncentrāciju samazinājums virzienā uz grīvu.

Sedas upes ekoloģiskā kvalitāte, atbilstoši Gaujas upes baseina apsaimniekošanas plāna 2009.gadadatiem tiek vērtēta, kā laba.

Mazo upīšu bioloģiskā un hidroķīmiskā kvalitāte ir maz pētīta. Vienīgie pieejamie dati par upīšu kvalitātes stāvokli ir atskaites par ūdens kvalitāti pēc attīrīto notekūdeņu novadīšanas to ūdeņos. Tomēr šo upīšu stāvoklim ir nepieciešams pievērst lielāku uzmanību, jo tās tomēr arī veido Gaujas upes baseinu un var būt par iemeslu neattīrītu notekūdeņu iepludināšanai Gaujas upes ūdeņos.

4.3. Pazemes ūdeņi

Strenču novada teritorijā nav veikta izpēte par iespējamo vēsturiski saglabājušos gruntsūdeņu piesārņojumu. Konkrētā ūdens horizonta dabisko aizsargātību no virszemes piesārņojuma var novērtēt pēc ūdens filtrācijas ilguma no virszemes, pieņemot, ka palielinoties filtrācijas laikam, pieaug piesārņoto ūdeņu atšķaidīšanās un piesārņotāji sadalīšanās pakāpe. Pārsvārā pazemes ūdeņu aizsargātības novērtēšanai izmanto iežu virskārtas litoloģiskās īpašības: teritorijās, kur izplatīti mālainie nogulumi vērtē "labi aizsargāti iecirkņi", teritorijas kur izplatītas smiltis - "slikti aizsargāti iecirkņi" un tamlīdzīgi. Tā kā spiedienūdeņu horizontus klāj ūdeņi vāji caurlaidīgie nogulumi, artēziskie ūdeņi ir daudz labāk aizsargāti no virszemes piesārņojuma. Tos var piesārņot caur ierīkotajiem urbumiem, ja netiek ievērotas aizsargjoslas un nav ņemti vērā urbumu aizsardzības nosacījumi. Caur urbumu atverēm piesārņojošās vielas var nokļūt tieši ūdens horizontā, arī tad, ja tas ir droši aizsargāts no virszemes piesārņojuma. Pēc filtrācijas ātruma aprēķinātais laiks, kādā piesārņotais gruntsūdens nokļūst līdz augšējam spiedienūdens horizontam var būt pat mazāks par 10 gadiem.

Izlemjot turpmāko katra konkrētā ūdensapgādes urbuma apsaimniekošanas kārtību, jāņem vērā:

- urbuma turpmākās izmantošanas perspektīva;
- urbuma tehniskais stāvoklis;
- urbuma atveres un stingra režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis.

Atbilstoši Civillikumam un likumam "Par zemes dzīlēm" – pazemes ūdens pieder zemes īpašniekam, tādēļ galīgo lēmumu par ūdens ieguves turpmāko perspektīvu un tātad arī urbumu likvidāciju, jāpieņem zemes īpašniekam, kura īpašumā ūdens apgādes urbums atrodas.

Ūdensapgādes urbumus var sadalīt divās grupās:

- urbumi, kurus izmanto vai tos iespējams izmantot nākotnē;
- urbumi, kuru izmantošana (dažādu iemeslu dēļ) nav iespējama.

Pirmajā gadījumā nepieciešams:

- sakārtot stingrā režīma aizsargjoslu;
- nodrošināt urbuma atveres hermetizāciju;
- novērst urbuma un stingra režīma aizsargjoslas teritorijas applūšanas vai piegružošanas iespēju;
- nodrošināt urbuma aizsardzību no tā fiziskas bojāšanas.

Ja urbums ilgāku laiku nav ekspluatēts, pirms tā izmantošanas atsākšanas nepieciešams veikt urbuma tehniskā stāvokļa pārbaudi un ūdens atsūkņēšanu, kā arī paraugu ņemšanu tā kvalitātes pārbaudei.

Lai likumdošanas aktos noteiktā kārtībā veiktu pazemes ūdens ieguvi:

- katram ūdens apgādes urbumam jābūt Urbuma pasei;
- ja ieguves apjoms pārsniedz 10 m³/dnn., kā arī, ja ūdensapgādes pakalpojumi tiek nodrošināti vairāk nekā 50 fiziskām personām, nepieciešams saņemt ūdens lietošanas atļauju Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē;
- ja pazemes ūdeņus izmanto centralizētās ūdensapgādes nodrošināšanai vai fasēšanai un tirgošanai cilvēku patēriņam, nepieciešams veikt hidroģeoloģiskās izpētes darbus, aprēķināt pazemes ūdens krājumus, noteikt bakterioloģisko un ķīmisko aizsargjoslu un akceptēt tos Pazemes ūdens krājumu akceptācijas komisijā, kā arī saņemt Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrā pazemes ūdens atradnes pasi un zemes dzīļu izmantošanas licenci.

Savukārt urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību. Urbumu likvidāciju var veikt uzņēmējdarbība, kura Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrā ir saņēmusi licenci šāda veida darbu veikšanai.

Dabiskā ūdens horizontu aizsargātība ir atkarīga no pārklājošo iežu biežuma un to ūdenscaurlaidības spējām, kā arī no gruntsūdeņu un artēzisko ūdeņu līmeņu attiecības. Iecirkņos ar augšupejošu pazemes ūdeņu plūsmu dabiskos hidrodinamiskajos apstākļos artēziskos ūdeņus praktiski nevar piesārņot. Tomēr situācija var mainīties ap ūdens ņemšanas vietām depresijas piltuvju robežās.

Tādēļ, plānojot ražotnes ierīkošanu, ja tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešams pazemes ūdens, šo ūdeņu aizsargātību jānovērtē individuāli, ņemot vērā sagaidāmās pazemes ūdeņu plūsmas izmaiņas.

Ūdens urbumus Strenču novadā sk. 10.pielikumā.

Par cik artēziskos ūdens horizontus teritorijas lielākajā daļā pārklāj vāji caurlaidīgi, pārsvarā 10-20 m biezi glaciogēnie nogulumi (mālsmilts un smilšmāls), artēziskie ūdens horizonti kopumā ir diezgan labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma.

Taču starpdrumlinu pazeminājumos kvartāra nogulumu sega ir daudz plānāka, kā arī morēnas zvīņveida uzbūve ar glaciodynamiskām deformācijām te ne vienmēr nodrošina pietiekami labu izolāciju no gruntsūdeņiem. Tamdēļ nepārdomātas saimnieciskās darbības rezultātā šajās vietās iespējama pazemes ūdeņu piesārņošana. Vēl jāatzīmē, ka augstais gruntsūdeņu līmenis ieplakās, kur ir apgrūtināta virszemes ūdeņu notece, veicina pazemināto zemes virsas platību pārpurvošanos.

Vairumam privātmāju ir ierīkotas sausās tualetes, kas piesārņo gruntsūdeņus un apdraud iedzīvotāju veselību. Sedas pilsētas teritorijā ir astoņas autotransporta garāžu teritorijas, kuras var ietekmēt gruntsūdeņu piesārņotību. Attīrīšanas iekārtas nav Jaunklidža ciemā un kanalizācijas ūdeņi var nonākt gruntī, notekūdeņu izvešana netiek nekontrolēta.

4.4. Augsnes piesārņojums

Augsnes piesārņojumu rada:

- naftas produkti, to uzglabāšana tirdzniecības vietās, pārsūkņēšanas stacijās un autoremontdarbnīcās utml.;
- nepareizi transportējot un uzglabājot ķīmiskas vielas (autotransports, dzelzceļš, ražošanas uzņēmumi, medicīnas iestādes utml.);
- nogulsņējoties piesārņojošām vielām no autotransporta, dzelzceļa u.c. tehnikas;
- patvaļīga sadzīves un rūpniecisko atkritumu izgāšana mežmalās vai upju krastos.

Strenču novadā kā piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas var minēt sekojošas:

- SIA „Ziemeļu nafta” degvielas uzpildes stacija Rīgas ielā Strenčos;
- Auto remontdarbnīcas;
- kokzāģētavas;
- lopu fermas;
- minerālmēslu un ķīmikāliju noliktavas;
- A3, P25 un V238 autoceļi;
- pašvaldību un Strenču PNS katlumājas;
- notekūdeņu attīrīšanas iekārtas;
- dzelzceļa līnijai Rīga – Lugaži pieguļošā teritorija;
- patvaļīgi izveidotās atkritumu izgāztuves novada teritorijā;
- lopu kapsētas;
- naftas produktu glabāšanas un uzpildes vieta, mehāniskās darbnīcas;
- Sibīrijas mēra kapi („Ķīploki“, „Bidzi“, „Ratnieki“, „Kepītes“, „Mušķi“). Skat. 4.pielikumu.

4.5. Troksnis

Troksnis ir viens no fizikāli nelabvēlīgākajiem faktoriem, kas cilvēkam izraisa nepatīkamas izjūtas, veselības traucējumus un slimības.

Strenčos Rīgas un Valkas ielas apbūvi lielākoties veido dzīvojamās mājas un tām pieguļošie risinājumiem būtu veicināt pilsētas apvedceļa izbūvi, kas samazinātu smago automašīnu kustību.

Dzelzceļš pilsētas teritorijā arī rada lielu troksni, un mazpilsētā tas ir izteiktāk sajūtams, nekā plašākā teritorijā, kur iespējams dzelzceļa radīto troksni izkliedēt. Līdz ar projektu par ātrvilciena izbūvi, būtu jāparedz skaņas aizsargmūra izveide pilsētas teritorijā, lai saglabātu pilsētvidei raksturīgo dzīves ritmu.

4.6. Applūstošas teritorijas, erozija un pārpurvošanās procesi

Upēm raksturīgi ir pavasara pali, rudenos – uzplūdieni (strauja, īslaicīga upes ūdenslīmeņa paaugstināšanās). Atšķirībā no palīem uzplūdieni ir neregulāri, parasti tos izraisa intensīvs lietus. Upju ģeoloģiskā darbība norisinās ielejās un gultnēs. Vietās, kur upju gultnes meandrē vērojami t.s. gultnes procesi. To darbības rezultātā norisinās irdenā materiāla, kas veido palienes, noskalošana un pārvietošana pa upi uz leju, kur tas tiek akumulēts kādā citā upes ielejas daļā. Šis process izpaužas kā krastu noārdīšana (sānu erozija), visai ievērojami mainot upju šķēršprofilus. Vietās, kur ieleju nogāzes ir stāvas, palu un virspalu terases izveidotas vāji, dažviet vērojama gultnes erozija. Šī procesa darbības rezultātā notiek gultnes padziļināšanās un garenprofila izlīdzināšanās. Šie upju ģeoloģiskās darbības procesi vislabāk redzami lielāko upju ielejās. Mazāko upīšu un strautu gultnes lielākoties ir iztaisnotas melioratīvo darbu veikšanas laikā pagājušā gadsimtā. Bieži to ietekmē arī bebru darbība.

Gaujas asie līkumi un plašās sēras rada pavasaros ledus sastrēgumus pie Strenčiem, tomēr salīdzinoši augstie krasti aiztur pārmērīgu ūdens ieplūšanu pilsētas sauszemes teritorijā.

Gaujas aktīvie krasta erozijas procesi ir līdzsvarā ar upes akumulējošo darbību, Strenču pilsētā tas ir Mīlestības vēri. Kā dabisks krasta izskalošanu ierobežojums ir jāuzskata kopā ar krastu upē iebrūkošie koki. Šādās vietās, kur norit krasta iebrukšana koku izzāgēšana attīsta sānu eroziju vēl spēcīgāk un upes gultnes maiņas ir lielākas nekā dabīgā procesu attīstības gaitā. Tādēļ nav vēlama koku izciršana pie eroziju pakļautiem krastiem, kā arī to izvākšana no ūdens, pēc iekrišanas upē. Pavasara palos pilsētas teritorijā applūst vairākas daļas – no dzelzsbetona tiltam līdz pludmalei, kā arī pie pilsētas pirts. Pavasaros Gaujas ūdeņi ieplūst arī nelielajā tās pietekā Strenčupīte, kas pārplūst gandrīz visā tās garumā, Strenčupīte atrodas Strenču pilsētas teritorijā.

Mazajām upēm pārsvarā ir vāji izveidotas palieņu tipa ielejas, to gultnes ir iztaisnotas un padziļinātas. Upju tecējums lēns, jo tās pieder pie līdzenuma upēm. Vidējais relatīvais kritums ir 0,1 – 0,7 m/km.

Dabiskās hidroloģiskā režīma traucējumu uz upēm atstāj uz tām uzbūvētās HES. Plāņu pagasta teritorijā- Skripstu HES uz Vijas.

Pārpurvošanas procesu izpausmes vērojamas reljefa pazeminājumos, kur zemes virspusē atsedzas ūdeni vāji caurlaidīgi nogulumi. Līdz ar to šajos iecirkņos ūdens notece ir apgrūtināta vai nenotiek vispār. Procesu iedarbībai lielākoties ir pakļautas starppauguru, nevienmērīgas akumulācijas ieplakas un reljefa pazeminājumi upju palienēs. Dažviet neapdomīgi veiktu celtniecības darbu rezultātā, kuras laikā tiek traucēta notece, veidojas pārmitri apstākļi, sākās minerālgrunts pārpurvošanās, turpinās kūdras uzkrāšanās un purvu augšana gan horizontālā, gan vertikālā virzienā.

Gaujas upi raksturīgi vairāki posmi, Strenču posms, kurā atrodas Gaujas upe novada ietvaros, ir no Vaitkes (Atvaru) mājām līdz Abula ietekai. Te Gauja šķērso smilšainu ledusezera līdzenumu. Ielejas robežas ir vāji izteiktas, un tās platums pirms Strenčiem sasniedz 3,5 km. Upes iegraušanās III virspalu terases veidošanās laikā ir notikusi ļoti minimāli, un Gaujas nogulsnēto smilšu līdzenumi gandrīz saplūst ar ledusezera smiltājiem. Te III virspalu terases līmeni iezīmē plaši lēzeni, pašreizējai gultnei paralēli pazeminājumi (Vadžu pļavas, Kreiļu pļavas). Posma augšgalā notiek I virspalu terases nodalīšanās no palienes līmeņa. Tās augstums ir 5-8 m virs upes līmeņa, kamēr palienes līmeņi ir līdz 4,5 m augstumam. Kā I virspalu terases, tā palienes līmenī ir bagātīgs mikroreljefs - vecupes, vecupju purviņi un ezeriņi, pamestas gultnes, piegultnes vaļņi. Upes ieleja ar starp gultnes meandrām izvietotajiem I virspalu terases un palienes segmentiem veido vienotu ģeoloģiski ģeomorfoloģisku formu kompleksu. Ģeoloģiskajai daudzveidībai nozīmīgi veidojumi ir vidusdevona Burtnieku svītas atsegumi - Rāmnieku atsegums Plāņu pagastā (valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis)

Iecirknī leļpus Strenčiem Gaujai ir lielāks kritums ar krācēm un nelielām palienēm. Ielejai ir skaidras robežas un te nodalās II virspalu terase kā šauri nolaideni laukumiņi ielejas malās. (AAA „Ziemeļgauja” apsaimniekošanas plāns).

Plūdu riska teritorijas noteiktas un iezīmētas kartogrāfiskajā materiālā. Aplūduma līnija noteikta saskaņā ar VUGD datiem, ņemot vērā 2010.gada pavasara plūdus Strenču pilsētas teritorijā. Ārpus pilsētas Gaujas upe tek pa upes ieleju un palu ūdeņi iekļaujas ielejas malās.

Sedas purva kūdrāja ūdens barošanas avoti ir virszemes ūdeņi, atmosfēras nokrišņi un gruntsūdeņi.

Palu ūdeņu ietekme spilgti novērojama Sedas purva kūdrāja Z daļā Sedas upes ielejas robežās un Strenčupītes un Stakļupītes augštecēs. Šajās teritorijās pavasaros palu ūdeņi pārklāj kūdrāju ar ievērojamu ūdens slāni, kas saglabājas 2 – 3 nedēļas.

Sedas upes uzplūdu ūdeņi pavasaros appludina aptuveni 1185 ha izstrādāto kūdras lauku, jo šīs izstrādātās kūdras platības atrodas zem Sedas upes līmeņa. (Kūdras izstrādes laikā ūdens līmenis tika mākslīgi regulēts, ar sūkņu stacijām atsūknēts.) Plūdu ūdeņiem atkāpjoties palu ūdeņu izveidotie dīķi saglabājas ~840 ha platībā. Vidējais dīķu dziļums ir no 0,7-1,4 m.

28. un 29.attēls. *Plūdi 2010.gada pavasarī Strenču pilsētā centrā Strenčupīte un Gauja.*

► Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Teritorijās, kas pakļautas paaugstinātam ģeoloģiskajam riskam, ievērot saimnieciskās darbības ierobežojumus, lai nepieļautu bīstamo ģeoloģisko procesu aktivizēšanos.

Likvidēt esošos vides piesārņojumus, pēc to apzināšanas veikt sanācijas programmas izstrādi. Veikt potenciāli piesārņoto vietu reģistrāciju.

Veikt ietekmes uz vidi novērtējumu jeb sākotnējo izvērtējumu un pieļaut tikai tādu ražošanas uzņēmumu būvi un attīstību, kas neatstāj būtisku ietekmi uz apkārtējo vidi.

Nepieļaut ūdens baseinu gruntsūdeņu un augsnes piesārņošanu ar neattīrītiem vai nepietiekami attīrītiem notekūdeņiem. Izstrādāt vides programmas, ūdens resursu apsaimniekošanas un kvalitātes uzlabošanas projektus.

Veikt mēslu krātuvju tehniskā stāvokļa apsekošanu.

Lauksaimniecības zemju racionālas izmantošanas nodrošināšanai optimāli izmantot augšņu potenciālu, uzlabojot augšņu auglību, izvēloties atbilstošu augu seku vai arī lauksaimniecībai neizdevīgās teritorijas apmežojot.

Veicināt nepiesārņoto augšņu izmantošanu bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošanai.

Apmežot lauksaimniecībā neizmantojamās, nemeliorētās platības ar piemērotām koku sugām. Pirms apmežošanas izvērtēt tās ietekmi uz vērtīgo dabisko pļavu saglabāšanu.

Veikt pasākumus Strenču un Sedas pilsētu teritorijas zaļās zonas saglabāšanai un uzturēšanai, paredzot iespēju veikt atbilstošu apbūvi teritorijas labākai izmantošanai rekreācijas vajadzībām.

5. DABAS UN KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

5.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un pieminekļi

Saskaņā ar likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 5.pantu, ZBR teritorijā ietilpst daļa no Strenču novada. Strenču novada teritorijā atrodas arī sekojošas citu kategoriju valsts nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) :

- dabas liegums „Sedas purvs”(daļa), Latvijas Natura 2000 teritorija, ar Vides ministrijas (VIDM) rīkojumu Nr.26 no 18.01.2007. ir apstiprināts dabas aizsardzības plāns, ir spēkā MK 26.05.2009. noteikumi Nr.478 „Dabas lieguma „Sedas purvs” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi;
- aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja”(daļa), Latvijas Natura 2000 teritorija, ar VIDM rīkojumu Nr.729 no 13.12.2007. ir apstiprināts dabas aizsardzības plāns, ir spēkā MK 20.11.2008. noteikumi Nr.957 „Aizsargājamo ainavu apvidus” Ziemeļgauja’ individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi; iekļauj dabas liegumus „Pukšu purvs” un „Zemā sala”;
  - ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi: „Jērcēnu akmens” un „Rāmnieku smilšakmens atsegums”, kā arī dižakmeņi;
  - dabas pieminekļi: aizsargājamie koki – vietējo un citzemju sugu dižkoki.
  - Citas aizsargājamās teritorijas un objektus. Sk. 1. pielikumā.

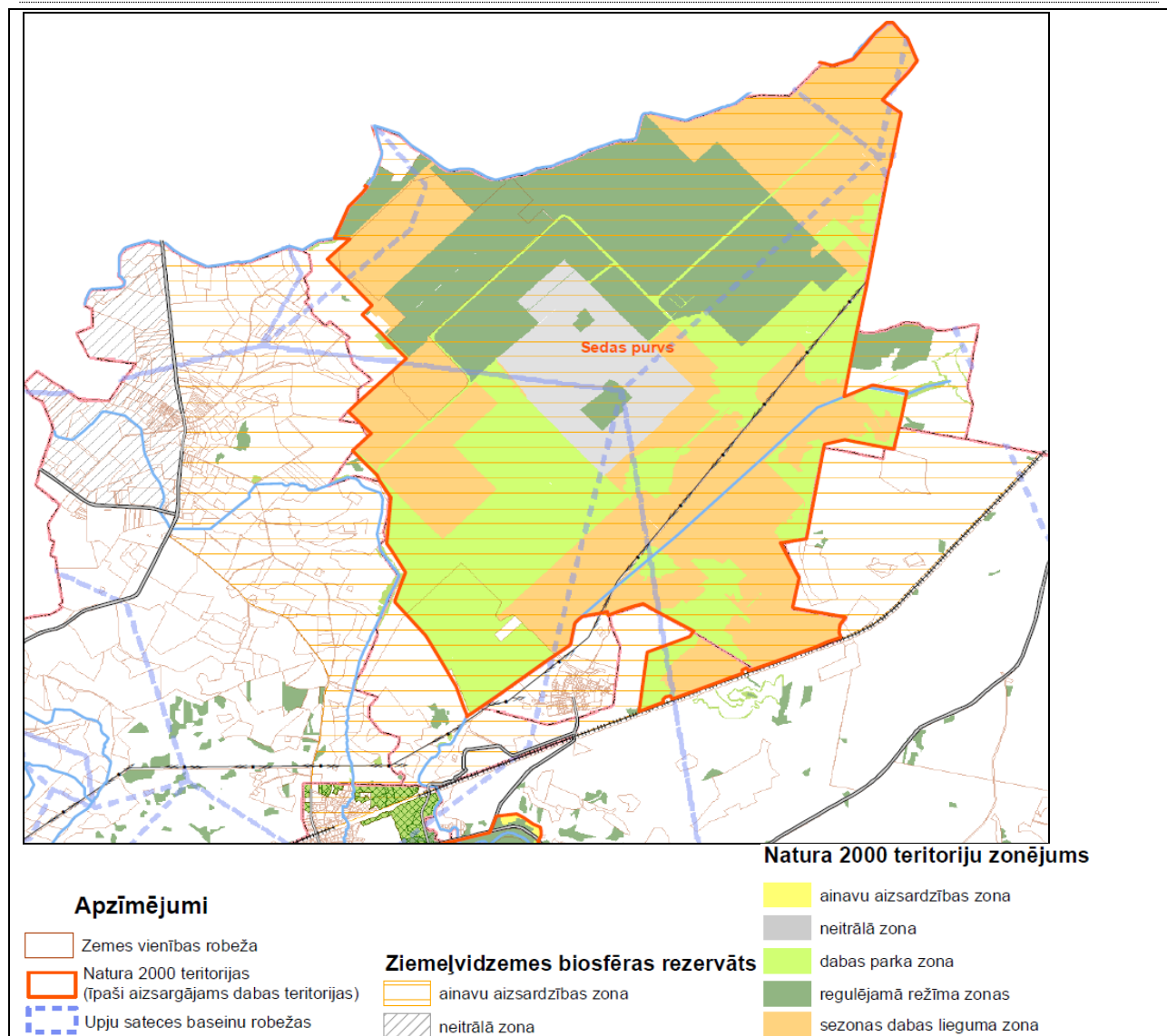
5.1.1. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts tika izveidots 1997. gadā un ir starptautiskas nozīmes aizsargājama dabas teritorija. Biosfēras rezervāts pārstāv starptautiski atzītas mērenajai mežu joslai raksturīgas sauszemes un Baltijas jūras piekrastes ekosistēmas. Biosfēras rezervāta teritorija sastāda ~ 6 % (457 600 ha) no Latvijas kopējās platības. Daļa no Strenču novada ietilpst ZBR ainavu aizsardzības zonā „Seda – Ērgeme”, bet pārējā daļa – ZBR neitrālajā zonā.

Sedas pilsētas teritorija ietilpst ZBR neitrālajā zonā. Visa bij. pilsētas lauku teritorija, tagad Jērcēnu pagasts, atrodas ainavu aizsardzības zonā “Seda – Ērgeme”, bet lielākā daļa lauku teritorijas -Sedas purva dabas lieguma teritorijā. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā ietilpstošā **Plāņu** pagasta teritorijas daļa(698 ha) atrodas ZBR ainavu aizsardzības zonā “Seda – Ērgeme”. **Strenču pilsētas** teritorijā ir tikai neliela daļa (norobežo autoceļš Jērcēni – Strenči līdz dzelzceļa līnijas Rīga – Valka pārbrauktuvei un tālāk pa dzelzceļa līniju līdz Strenču pilsētas robežai) no ZBR teritorijas. **Jērcēnu** pagasta teritorija uz A no autoceļa Daksti – Jērcēni – Strenči ir ZBR ainavu aizsardzības zona “Seda – Ērgeme”, bet pārējā ZBR ietilpstošā teritorija ir rezervāta neitrālajā zona. Neitrālajā zonā ietilpstošajai teritorijai papildus prasības netiek noteiktas, izņemot ainavas vērtības saglabāšanu. Ainavu aizsardzības zonās līdzās ainavu dabiskās struktūras un veidola saglabāšanas pasākumiem tajās, atļauta arī saimnieciskā darbība, taču nav paredzēta videi kaitīgu rūpniecības uzņēmumu izveide un attīstība.

Dabas liegums "Sedas purvs" Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā izveidots 1999. gadā ar mērķi aizsargāt ūdensputnu ligzdošanai piemērotu teritoriju. Tas aptver vienu no lielākajiem Latvijas purviem, arī pats liegums ir viens no lielākajiem valstī - 7240 hektāri. Dabas liegums ir iekļauts Eiropas Savienības īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000, tam ir piešķirts Putniem nozīmīgas vietas (PNV) statuss. Administratīvi liegums atrodas Jērcēnu un Ērgemes, Plāņu, Ēveles pagastos. Liegumā ligzdo vairāk nekā 100 putnu sugu, bet kopējais teritorijā konstatēto putnu sugu skaits ir ap 140.

Shēmā „Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir parādīti bioloģiski vērtīgu zālāju teritorijas, no ZBR ainavu ekoloģiskā plāna drumlinu ainavas teritorija, saudzējamās ainavu teritorijas un saudzējamās alejas. Saudzējamās ainavu teritorijas sakrīt ar migrējošiem putniem svarīgām lauksaimniecības zemju teritorijām-uz austrumiem, rietumiem un ziemeļiem no Jērcēnu ciema.

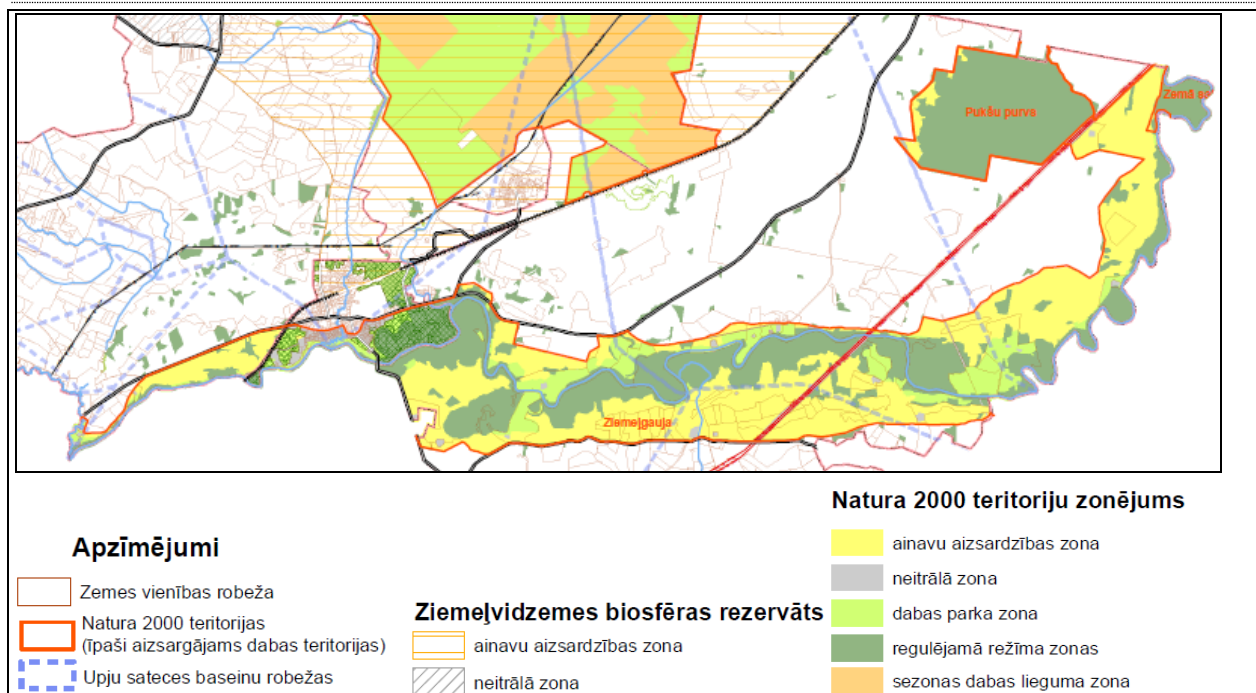

30. attēls. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā ietilpst Sedas pilsēta, Plāņu pagasta. Strenču pilsētas un Jērcēnu pagasta teritoriju atsevišķas daļas.

5.1.2. Aizsargājamo ainavu apvidus "Ziemeļgauja"

Aizsargājamo ainavu apvidus "Ziemeļgauja" ietver Gaujas upi apmēram 140 km garumā, tās ieleju un bioloģiski vērtīgās platības ap to. Ainavu apvidus kopējā platība - 21749 ha. Aizsargājamo ainavu apvidū ietilpst daļa no Strenču novada – daļa no Jērcēnu, Plāņu (4552 ha) pagastiem un Strenču pilsētas. Plaša, unikāla teritorija gar dabisku, neregulētu upi (Gauju) ar vecupju sistēmu, botāniski vērtīgām pļavām, veciem jaukiem un lapkoku mežiem. Visā posmā sastopami unikāli, maz pārveidoti, vietām vēl arvien tradicionāli un ekstensīvi apsaimniekoti biotopi - neregulētā un ļoti līkumainā Gaujas gultne ar tās vecupju tīklu, izcili daudzveidīgas pļavas un meži ar nozīmīgām vecu platlapju audžu platībām. Putniem nozīmīgā vieta.

Dabas liegums "Pukšu purvs" Pukšu purva kopējā platība ir 464 ha. Tas pieder pārejas purvu tipam, kas ūdeni uzņem gan no nokrišņiem, gan no gruntsūdeņiem. Šiem purviem raksturīgas ļoti daudzveidīgas augu sugu sabiedrības. Pukšu purvs ar tajā esošajiem ezeriņiem un lāmām ir nozīmīga apmešanās vieta migrējošām zosīm. Biotops ir piemērots arī ligzdojošiem bridējputniem. Pēdējos gados šeit patstāvīgi ligzdo dzērves. Purvs ir dabas liegums, kas ietilpst NATURA 2000 aizsargātajā teritorijā.

31. attēls. Aizsargājamo ainavu apvidus "Ziemeļgauja" ietilpst daļa no Strenču novada – daļa no Jērcēnu, Plāņu pagastiem un Strenču pilsētas.

Dabas lieguma "Zemā sala", kas šobrīd iekļauts AAA „Ziemeļgauja” ietvaros izveidots 1999.gadā un ir Natura 2000 teritorija 205ha platībā. Galvenā teritorijas vērtība - ozolu, gobu un ošu meži upju palienēs. Sastopamas Gaujas vecupes. Konstatētas retas un īpaši aizsargājamas augu un bezmugurkaulnieku sugas, piemērota teritorija dzeņiem. Dabas aizsardzības plāns: un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav sagatavoti. Atrodas pie ceļa Smiltene -Valka, sakas pie tilta pār Gauju, ceļa kreisajā pusē Valkas virzienā, un iet apmēram līdz Bebrīņu mājām.

5.1.3. Citi aizsargājami objekti un teritorijas

Rāmnieku smilšakmens atsegums – aizsardzības statuss objektam ir noteikts saskaņā ar MK noteikumiem Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem un ģeomorfoloģiskajiem pieminekļiem 0.6.ha. Reti sastopams ihtiofaunas atlieku atradne vidusdevona smilšakmens nogulums ar māla starpkārtām. Atrodas Gaujas labajā krastā pie Vecrāmnieku mājām.

Jērcēnu akmens, kas atrodas netālu no Pellemu mājām un 1,4 km no pagasta centra. Akmens garums 7,1 m, platums 6,9 m, augstums 2,1 m, tilpums~51 m³. Tas ir vidēji lielkristālisks iebrūngani iesārts granītgneiss ar apdēdējušu un apsūnojušu virsmu. Akmens, saskaņā ar MK not.Nr.175, ir ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis.

Iekšzemes kāpa Roza (Rouza) - atrodas uz Valkas novada un Plāņu pagasta robežas.

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai novada mežos izdalīti īpaši aizsargājami meža iecirkņi - zinātniskie dižkoku audze, medņu riestu meži, aizsargājamo dzīvnieku sugu meža biotopi, dabiskie meža biotopi, mikroliegumi, to aizsardzība jāveic atbilstoši MK 30.01.2001.noteikumiem Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.

Mikroliegumi: mikroliegums-dzenis, baltmuguras (7,9 ha); mikroliegums- dzenis, trīspirkstu (6,1 ha); mikroliegums- mednis (330,0 ha); mikroliegums- plaknstaipeknis, parastais(3,0 ha).

Biotopi: dabisks meža biotops (557,0 ha); potenciāls dabisks meža biotops (308,9 ha); meža biotopu koncentrācijas vieta (46,6 ha).

Citas aizsargājamās dabas teritorijas: zinātniskais objekts, reģionālais meža monitorings

32. attēls. Aizsargājamas mežu teritorijas Strenču pilsētas robežās.

(28,9 ha); aizsargājamas zonas gar ūdeņiem (585,5 ha); aizsargājamas zonas gar mitrzemēm (349,3 ha); aizsargjosla ap pilsētām (11,7 ha); meži pilsētu administratīvajās robežās (242,8 ha); buferzonas – mednis (254,8 ha); kultūras piemineklis (4,3 ha); kultūras pieminekļa aizsardzības zona (207,3 ha); aizsargājami meža biotopi (21,1 ha); aizsargājami dzīvnieku sugu meža biotopi (321,0 ha); aizsargājami kompleksie liegumi 10,6 (10,6 ha); dižkoku audze (0,9 ha).

Aizsargājami koki:

- **Kaņepju Svētozols** – otrais resnākais dižozols Latvijā un Baltijā, kulta vieta, kura apkārtmērs sasniedz 9,4 m, augstums 17 m, stumbru skaits 1. Tas atrodas 1,8 km no Jērcēnu centra pie Kaņepju mājām, valsts nozīmes dabas un arheoloģijas piemineklis;
- **Ruķu egle** -valsts aizsargājamais objekts, apkārtmērs 2.2 m, augstums 23 m ar ļoti īpatnēju biezu un sazarotu vainagu;
- **Vecrāmnieku goba** - valsts nozīmes dižkoks – atrodas ap 300 m no “Vecrāmnieku” mājām, apmēram 6 m no Gaujas labā krasta. Tās stumbra apkārtmērs ir 6.38 m. Stumbra ziemeļu pusē liels dobums, kura diametrs, apmēram 1 m;
- **Kaķu priede** - vecākā zināmā priede Latvijā atrodas Gaujas vecupes malā. 1999. gadā iekļauta Dabas retumu krātuvē kā dižkoks. Priede varētu būt 360 līdz 370 gadus veca. Tās stumbra apkārtmērs sasniedzis vairāk kā trīs metrus;
- **Vecrāmnieku priede** - atrodas 300 m no “Vecrāmnieku” mājām, Gaujas labajā krastā. Priedes stumbra apkārtmērs ir 2.7 m. Koks ievērojams ar to, ka tam ir 4 dzīvas un 1 nokaltusi galotne. Iekļauta dabas retumu krātuvē.

Vērtīgas koku sugas saglabājušās Vecjērcēnu un Jaunjērcēnu parkā. Jaunjērcēnu parks ir vietējas nozīmes dabas piemineklis – dendroloģiskie stādījumi (Jērcēnu centrā), platība 8 ha, pieder pašvaldībai, stāvoklis apmierinošs. Vecjērcēnu parks aizņem 6 ha, pieder pašvaldībai, stāvoklis apmierinošs. Vietējās nozīmes aizsargājamo aleju statuss piešķirts (13.01.2005., lēmums Nr.1.;8§):

- ozolu alejai uz valsts autoceļa Daksti – Jērcēni - Rami no mājām “Keiži” līdz pagasta robežai ar bij. Valmieras rajonu;
- ozolu alejai uz pašvaldības ceļa Keiži – Liepsalas no “Keižu” mājām ~500m gar ceļa malu;
- ozolu alejai no mājām “Kaņepes” līdz ceļam Jērcēni – Sedas;
- ozolu alejai no “Parīznieku” mājām līdz pašvaldības ceļam Jērcēni – Jeskas – Parīznieki;
- ozolu alejai Jaunjērcēnu parka teritorijā no mājām “Ozoli” līdz valsts autoceļam Daksti - Jērcēni – Rami;
- liepu alejai uz pašvaldības autoceļa Liepugatves – Paliepas;
- ozolu alejai uz pašvaldības autoceļa Jērcēni – Dadziši – šoseja;

- ozolu alejai uz pašvaldības autoceļa Ķeiži – Valmieras šoseja.

Vēsturiski parki novadā ir arī Strenču pilsētā parks pie Psihoneiroloģiskās slimnīcas un Plāņu muižas parks.

Aizsargājamās dabas teritorijas un vides un dabas resursu aizsargjoslu minimālais platums noteikts TIAN 18.nodaļā un parādītas kartēs 05., „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”, 06., „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 07., „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

5.2. Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti

Strenču novadā valsts aizsardzībā ir 7 kultūras pieminekļi, kas visi ir arheoloģijas pieminekļi. Plāņu pagastā - 5 kultūras pieminekļi un Jērcēnu pagastā - 2 pieminekļi (sk.5.1.tabulu).

Strenču novadā ir noteikti arī pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski objekti. Sarakstu sk. 10.pielikumā.

5.1.tabula

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļi

Nr. p. k.	Aizsardzības kārtas Nr.	Statuss	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vietas raksturojums
STRENČU NOVADA Plāņu pagasts					
1.	Nr. 2384	Valsts nozīmes	arheoloģijas	Elvanču senkapi	pie Elvančiem
2.	Nr. 2385	Valsts nozīmes	arheoloģijas	Maskatu senkapi	starp Pagastiņiem un Maskatiem
3.	Nr. 2381	Valsts nozīmes	arheoloģijas	Alksnīšu senkapi	0.8 km A no Alksnīšiem
4.	Nr. 2382	Valsts nozīmes	arheoloģijas	Gulbīšu Upurakmens	kulta vieta, 1 km DA no Gulbīšiem
5.	Nr. 2383	Valsts nozīmes	arheoloģijas	Gulbīšu senkapi (Jurģa baznīca)	2 km DA no Gulbīšiem
STRENČU NOVADA Jērcēnu pagasts					
6.	Nr. 2372	Valsts nozīmes	arheoloģijas	Liepiņu senkapi	pie „Ķeižliepiņu” mājām
7.	Nr. 2371	Valsts nozīmes	arheoloģijas	Ķaņepju svētozols	pie “Ķaņepju” mājām

Nr. 2384 Elvanču senkapi

Senieta atrodas uz ZA no Plāņu pagasta centra. Baznīcas vieta atrodas tīrumā ap 270 m uz austrumiem no dzīvojamās mājas. Ovāls caurmērā 17 m liels ap 1.0 m augsts uzkalniņš tagad apaudzis ar apsēm. Tā pakājē pa perimetru vērojams padziļinājums it kā aizmilzis grāvītis.

Uzkalniņa DR daļā 6.0 m liels pauguriņš, kura vidusdaļa izrakāta, neskartajās nogāzēs velēnas kārtā saglabājušies laukakmeņi. Ap 70 m no uzkalniņa DA virzienā Vijas upes kreisajā senkrastā veido pussalu, kas orientēta austrumu- rietumu virzienā iesniedzas upes ielejas pārpuvotajās krūmiem aizaugušajās pļāvās. Pussala netiek apstrādāta, velēnā redzami vairāki haotiski izvietoti laukakmeņi.

Nr.2385 Maskatu senkapi

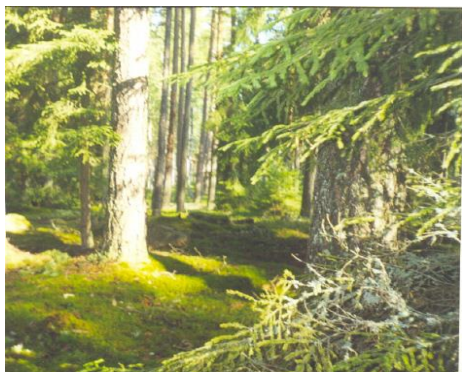

Senkapi atrodas ap 300 m uz dienvidiem no “Maskatiem”. Kapu kalns 20x30 m liels, apaudzis ar ozoliem, lapeglēm un kārklēm. Paugura ziemeļu galā veca, daļēji aizplūdusi taisnstūrveida bedre, kuras apkārtnē arumos uzieti cilvēka skeleta kauli – galvaskausa fragmenti. Tiem savā laikā apkārt apstādīti koki, jo baidījušies, ka iztraucēto gulētāju dvēseles varētu nelikt mieru mājas iemītniekiem.

33. attēls.

Nr 2381 Alksnīšu senkapi

Senkapi atrodas ap 300 m uz DA no Alksnīšu mājām Podpuru purvā- pārpuvotā mežā uz smilšainas, priedēm apaugušas zemes strēles Vijas kreisā krasta pietekas (tagad meliorācijas grāvis) ielejā. Senkapi izvietoti iegarenā ziemeļu- dienvidu virzienā orientētā ap metru augstā smilšu kāpā. Tās ziemeļu gals izrakņāts – vairākas ap metru dziļas bedres- smilšu ieguves vietas.

Nr. 2382 Gulbīšu Upurakmens - kulta vieta

Valkas – Smiltenes šosejas nogriežas lielceļš uz Plāņiem. Nepilnus 3.5 km no šosejas pie bijušām Lapiņu mājām pa kreisi no Plāņu lielceļa atzarojas meža ceļš uz Gulbīšu mežsargmājām. Gulbīšu Upurakmens meklējams mežā kilometru uz dienvidaustrumiem no Gulbīšu mežsargmājām, meža stigas labajā pusē aiz otrās šķērsstigas, nepilnu 100 m attālumā.

34. attēls.

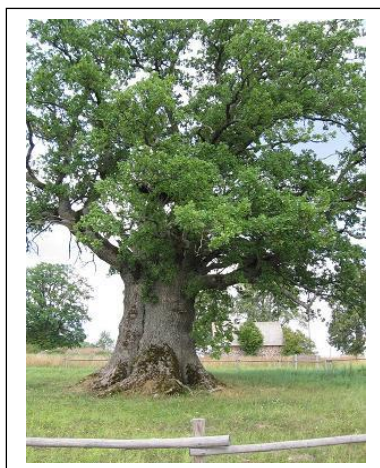
Gulbīšu Upurakmens (garums 4.8 m, platums 2.8 m, augstums 0.6 m) līdzenajā, nedaudz nolaidenajā virsmā vērojams mākslīgi veidots garens iedobums (garums 1.3 m, platums 0.6 m, dziļums 0.13 m), kura malas nedaudz apdrupušas.

35. attēls.

Nr.2383 Gulbīšu senkapi (Jurģa baznīca)

Gulbīšu senkapi atrodas priežu silā apmēram 1.5 km uz austrumiem no Gulbīšu mājām 23. kvartālā no 32 un 22. kv. stigas 250 soļus ziemeļaustrumu virzienā un 110 soļus uz dienvidaustrumiem. Tas ir priedēm un sūnām apaudzis ap metru augsts ovāls, izplūdis smilšu paugurs, orientēts austrumu- rietumu virzienā. Tā virsotnē taisnstūra veidā izvietotas diametrā 50-70 cm lielu laukakmeņu rindas. Konstruktīvas ārējie izmēri 6.5x 3.5 m.

Jērcēnu pagastā atrodas kulta vieta, valsts nozīmes kultūras piemineklis - **Kaņepju Svētozols** (Nr.2372).

Valsts nozīmes piemineklis ir arī **Liepīņu senkapi** (Nr.2371) pie "Keižliepīņu" mājām.

36. attēls.

Strenču novada kultūrvēsturi veido arī pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti. Strenču pilsēta un tās kultūrvēsturiskie objekti divas reizes ir iekļauti Eiropas Kultūras mantojuma dienās apskatāmo objektu sarakstā. 2001. gada septembrī Eiropas kultūras mantojuma dienās „Latvijas pilsētu vēsturiskie centri” viens no iekļautajiem objektiem bija Strenču pilsētas vēsturiskais centrs. 2002. gada septembrī kā "Industriālā mantojuma Latvijā" nozīmīgākie objekti no Strenčiem tika iekļauti četri industriālie pieminekļi:

Strenču PNS ūdenstornis - skurstenis (celts 1907. gadā); dzelzsbetona tilts pār Gauju Trikātas ielas galā (celts 1909. gadā); Strenču ugunsdzēsības depo (celts 20. gs. sākumā); Strenču Verstu stabs (19 gs.).

Pagājušā gadsimta 50. gadu pilsēt būvniecības piemineklis – vēsturiskās apbūves ansamblis ir Sedas pilsētas dzīvojamā un sabiedriskā apbūve un pilsēt būvnieciskais plāns.

Jauni kultūrvēsturiskie objekti atrasti, apsekojot aizsargājamo ainavu apvidu „Ziemeļgauja”.

Valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un izmantošanā realizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija un tās izdotie norādījumi par katra atsevišķa kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu ir saistoši attiecīgā kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam).

Kultūras pieminekļu aizsardzības prasības noteiktas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 9. nodaļā un aizsargjoslu ap kultūras pieminekļiem minimālais platums noteikts teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 18. nodaļā un parādītas kartē 05. „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

5.3. Ainavu ekoloģiskais plāns

Lai nodrošinātu ZBR teritorijas ilgtspējīgu attīstību, ANO finansētā projekta „Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā” ietvaros ir izstrādāts „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta Ainavu ekoloģiskais plāns” (AEP). Plānā ZBR teritorijā ir izdalītas 42 ainavu telpas septiņās ainavu kategorijās. Ainavu telpas izdalītas ņemot vērā teritorijas bioloģisko daudzveidību, ainavu estētisko kvalitāti, kultūrvēsturisko mantojumu un vietas sociālekonomiskās attīstības nozīmi. Visām ainavu zonām ir izveidoti apraksti – pases, kurās ir iestrādāti priekšlikumi ainavu multifunkcionalitātes nodrošināšanai.

Strenču novada teritorijā iekļaujas **Sedas mežu un mitrāju starptautiskās nozīmes biocentrs un tā buferzona**. Biocentru veido priežu meža masīva, Sedas pārejas, augstā purva un kūdras ieguves lauku ainava. Biocentrā izdalītas kodolzonas (iekšzemes kāpas ar priežu mežu, mitrie bērzu un priežu meži, pārejas un augstie purvi, palieņu pļavas), kas veido vienotu un saistītu ainavu kompleksu. ZBR AEP nosaka, ka meža masīviem biocentrā ir jāizstrādā ainavu ekoloģiskais plāns mērogā 1:10000, biocentra kodolzonās nav pieļaujama derīgo izrakteņu ieguves vietu veidošana, meža plantāciju ierīkošana, vēja generatoru uzstādīšana vai vienlaidus apbūves attīstība.

Kā nacionālas nozīmes upju koridors ir izdalīta **Sedas upes iekšzemes ūdeņu un mitrāju koridors ar buferzonu**. Sedas upe ir kā lineāra ekosistēma, kas sasaista tās krastos esošajās mitro mežu un palieņu pļavas, veidojot pārvietošanās koridoru zīdītāju sugām. ZBR AEP nosaka, ka upes apsaimniekošanā jāsaņem sociālekonomiskās un dabas aizsardzības intereses. Atsevišķos posmos pieļaujama upes tīrīšana, bet citos jāsaņem maksimāli dabiskie apstākļi.

Kā atsevišķs ZBR ainavu telpu tips ir izdalītas ainavu telpas ar vērtīgiem kultūrvēsturiskiem objektiem un augstu ainavu estētisko vērtību. Strenču novadā (ap Jērcēniem) tāda ir **Ēveles kultūrainava**. Ainavas struktūru nosaka drumlinu lauks, kur reljefa paaugstinājumos ir izvietojušās lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ)- tīrumi, bet pazeminājumos meža puduri, pļavas un ganības. Ainavā ir augsta muižu un vecsaimniecību koncentrācija. Ēveles kultūrainavā nav atbalstāma LIZ apmežošana; nav pieļaujama enerģētiskās koksnes plantāciju ierīkošana; kultūrainavā nav ieteicama vēja generatoru būvniecība. Atbalstāma graudaugu sējumu vai ilggadīgo zālāju veidošana, vēlams veidot mozaikveida sējumu un zālāju struktūru.

Migrējošiem putniem nozīmīgas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības izdalītas ziemeļos, rietumos un austrumos no Jērcēniem, minētās teritorijas sakrīt ar saudzējamo ainavu teritorijām. Pilnu tekstu no „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta Ainavu ekoloģiskais plāns” pasēm sk. PR.26.-28.pielikumos.

Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Izstrādāt vides programmas, ūdens resursu apsaimniekošanas un kvalitātes uzlabošanas projektus. Veikt kultūrvēsturisko pieminekļu apzināšanu un izpēti, izstrādājot stratēģiju to saglabāšanai, atjaunošanai un izmantošanai.

Sekmēt nozīmīgāko objektu, kuriem ir kultūrvēsturiska vērtība iekļaušanu valsts nozīmes kultūras pieminekļu aizsardzības sarakstā.

Kultūras pieminekļu īpašniekiem, zemes īpašniekiem vai lietotājiem ievērot likumdošanā noteiktās prasības kultūras pieminekļu apsaimniekošanā un aprobežojumus aizsargjoslās.

Izmantot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos dabas pieminekļus ilgtspējīgai tūrisma attīstībai.

Izstrādāt ilgtermiņa mežu apsaimniekošanas stratēģisko plānu jeb ainavu ekoloģisko plānu mērogā 1:10000 Sedas mežu un mitrāju biocentram.

Ievērot ZBR Ainavu ekoloģiskā plāna prasības un rekomendācijas.

6. IEDZĪVOTĀJI, APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA UN UZŅĒMĒJDARBĪBA

6.1. Iedzīvotāji

Strenču novada kopējais iedzīvotāju skaits ir **4203** (PMLP dati uz 01. 06. 2011):

Jērcēnu pagasts - 545;

Plāņu pagasts - 685;

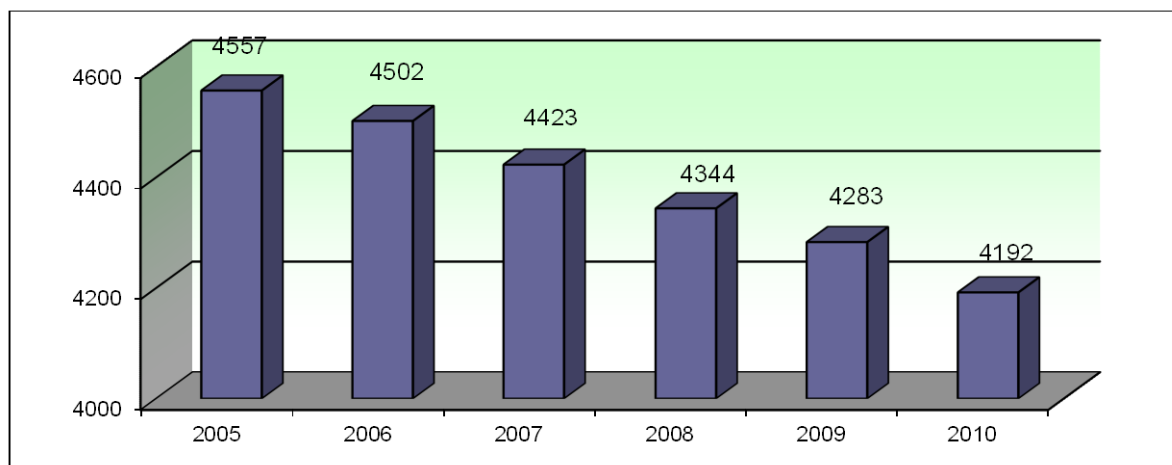
Strenči - 1424;

Seda - 1549.

Uz 2010. gada 1. jūliju novada iedzīvotāju vidējais blīvums -11,2 cilv./km² (vidējais iedzīvotāju blīvums Latvijā 35 cilvēki uz km²). No kopskaita vīrieši ir 47 %, sievietes – 53 %.

Vērtējot iedzīvotājus pēc nacionālā sastāva, redzams, ka novada teritorijā ir liela nacionālā sastāva daudzveidība: 58 % no kopējā iedzīvotāju skaita ir latvieši (Sedā 17 %.), 32 % -krievi (Sedā 64 %); 5 % - baltkrievi 1% ukraiņi. Pašvaldībā dzīvo arī poļi, čigāni, igauņi, vācieši u.c. pārstāvji.

Pēdējo gadu laikā, iedzīvotāju demogrāfisko procesu un migrācijas rezultātā, Strenču novada teritorijā novērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence.

6.

37.attēls. *Iedzīvotāju skaita dinamika (PMLP dati)*

Darbspējas vecumā ir 2684 iedzīvotāji jeb 63%, līdz darbspējas vecumam – 520 (12%) un 1041 iedzīvotāji pēc darbspējas vecuma (25%). Demogrāfiskā slodze pašvaldībā, rēķinot apgādājamo skaitu uz 1000 ekonomiski aktīviem iedzīvotājiem -582 (katriem desmit strādājošiem ir jānodrošina iztikas līdzekļi ne tikai sev, bet arī 6 darba nespējīgiem).

6.1.tabula

Bērnu un jauniešu vecuma un dzimuma struktūra			
(PMLP dati, 01.01.10.)			
0-6 gadu		7-18 gadu	
vīr.	siev.	vīr.	siev.
104	108	215	223

Iedzīvotāju ciklisko migrāciju nosaka tas, kur ir iespēja saņemt visdažādākos pakalpojumus, kur ir augstāka pakalpojumu kvalitāte, kādas ir nokļūšanas iespējas, kā arī darbavietas atrašanās. Iedzīvotāju aptauja liecina, pārsvarā iedzīvotāji pakalpojumus izmanto savā pašvaldībā un izvēlas doties uz Strenčiem un Valmieru. Iedzīvotāju migrācija uz citām pašvaldībām ir maz izteikta.

6.2. Apdzīvojums un mājoklis

Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojumā 2007. -2027. Strenči un Seda izdalīti kā novada nozīmes centri. II. daļā „Telpiskās attīstības perspektīva” norādīts, ka novada nozīmes centriem jāklūst par policentriskās apdzīvojuma struktūras balstu, nodrošinot lauku teritoriju attīstību un dzīvotspējas saglabāšanu. Tiem jāattīstās kā daudzfunkcionāliem pakalpojumu centriem.

Novada teritorijas apdzīvojuma struktūru veido pilsētas Strenči un Seda, ciemi: Jērcēni (206 iedz.), Plāņi (446 iedz.) un Jaunklidzis (204 iedz.), apdzīvotas vietas: Ķeizi (20) Šalkas (50 iedz.), Višķi (61 iedz.), Oliņas (24 iedz.). Jērcēnu pagasta apdzīvojuma struktūra ir monocentriska, pagasta centrā Jērcēnos dzīvo 206 iedzīvotāji (37 %).

Dzīvojamā fonda aprakstīšanai izmantoti Tautas skaitīšanas rezultāti (2000.g.), jo novadā nav veikts šāds pētījums.

Strenču pilsētā privātās māsaimniecībās dzīvo 1431 iedzīvotājs, bet cita veida mājokļos 209 iedzīvotāji. Strenčos ir 567 privātmājas ar vidējo māsaimniecības lielumu 2,37 iedzīvotāji uz vienu mājokli. Pilsētā ir nepietiekošs un neatbilstošs mājokļu skaits un to labiekārtošanas līmenis. Apbūves gabalu lielums ir vidēji 2000 m². Daudzstāvu (2 un 3 stāvu) māju apbūve ir neliela.

Sedas pilsētā dzīvojamais fonds ir pietiekams, ir brīvi dzīvokļi. Lielākā iedzīvotāju daļa – 88,27% mitinās atsevišķos dzīvokļos, individuālās mājās – 3,19% un to daļās – 76 jeb 4,5%. Neskatoties uz to, ka Sedā daļa dzīvokļu ir neapdzīvoti, 4,04% iedzīvotāji dzīvo komunālos dzīvokļos. Individuālā celtniecība Sedā ir ļoti vāji attīstīta un pieprasījuma pēc jauniem apbūves gabaliem tikpat kā nav, arī dzīvokļu tirgus ir mazaktīvs. Sedas apbūve sākusies ar vienkāršu baraku tipa koka ēkām, kuras vairs nav pirmatnēji saglabājušās. Jau no 1954. gada sāka būvēt vienkāršu divdzīvokļu mājas (somu tipa) un gan mūra, gan koka divstāvu dzīvojamās mājas. Septiņdesmitajos gados sāka piecstāvu māju apbūve. Pilsētas nomalēs ir daudz, nepievilcīgu koka saimniecības ēku. Ēkas nav tikušas kapitāli remontētas, tām ir bijis tikai kosmētiskais remonts. Daudzi ēku jumti ir kritiskā stāvoklī, kas arī bojā gan pašas ēkas, gan to fasādes.

Tautas skaitīšanas gaitā ir anketēti 1688 Sedas iedzīvotāji. No 1830 nav informācijas par 142 iedzīvotāju mājokļiem. Lielākā aptaujāto iedzīvotāju daļa – 1490 jeb 88,27% mitinās atsevišķos dzīvokļos. Daļa aptaujāto iedzīvotāju apdzīvo individuālās mājas – 54 jeb 3,19% un to daļās – 76 jeb 4,5%.

Iedzīvotāji **Plāņu pagastā** dzīvo daudzdzīvokļu, gan individuālās mājās. Daudzdzīvokļu mājas ir izvietotas Plāņu ciema centrā, individuālās mājas izvietojušās Plāņu, Jaunklidža ciematā, gan ārpus tām viensētu veidā.

Jērcēnu pagastā daudzdzīvokļu mājas ir izvietotas Jērcēnu ciemā gan atsevišķas ēkas lauku apvidū, individuālās mājas izvietojušās gan apdzīvotās vietās, gan ārpus tām viensētu veidā. Pagastā ir 4 daudzdzīvokļu mājas. Iedzīvotāju īpatsvars daudzdzīvokļu mājās- 25 %.

Mājokļu, īpaši daudzdzīvokļu māju, kvalitāte neatbilst mūsdienu prasībām. Māju celtniecībā izmantoti nekvalitatīvi materiāli, daudzviet nekvalitatīvs bijis celtnieku darbs, tāpēc tās grūti apsildāmas, sliktā tehniskā stāvoklī. Šai apbūvei ir nepieciešami humanizācijas pasākumi, renovācija un dzīvojamo māju siltināšana.

6.3. Uzņēmējdarbības raksturojums

Pašvaldības ekonomiskā attīstība ir cieši saistīta ar uzņēmējdarbības attīstību. Darbojas 1 uzņēmums, kas ir klasificējams kā ražošanas uzņēmums.

Galvenās uzņēmējdarbības nozares Strenču novadā ir:

- kūdras ieguve un pārstrāde;

- garīgās veselības aprūpe;
- mežsaimniecība;
- lauksaimniecība;
- kokapstrāde;
- ēdināšanas pakalpojumi.

AS „SEDA” ir viens no lielākajiem kūdras ražotājiem un eksportētājiem Latvijā. Uzņēmums tika izveidots 1954. gadā, bet 1993. gadā pārveidots par akciju sabiedrību. Apsaimniekoto purvu platība ir 2 tūkst. ha. Uzņēmuma rīcībā ir iekārtas, kas nepieciešamas kūdras substrāta ražošanai un iepakojšanai polietilēna maisos vai BIG BAGS, kā arī iekārtas grieztās sūnu kūdras ražošanai un sadalīšanai frakcijās pa 0-10 mm, 10-20 mm un 20-40 mm. Uzņēmumam ir plaša pieredze kūdras produktu transportēšanā un pārdošanā. Pārdošanas nolūkos kūdras transportē konteineros un kā beramo kūdras, izmantojot jūras un sauszemes transportu.

VSIA „Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca” ir ārstniecības iestāde, kas sniedz stacionāru palīdzību ar psihiskām slimībām slimiem pacientiem. Slimnīcā ir pieejams arī plašs rehabilitācijas pakalpojumu klāsts - psihologa, mūzikas terapeita, kustību terapeita un ergoterapeita pakalpojumi. Slimnīcā veic arī ambulatorās tiesu psihiatriskās ekspertīzes. Slimnīca ir lielākais darba devējs novadā, darbinieki ir ne tikai Strenču pilsētas iedzīvotāji, arī no Sedas, Valmieras un Valkas pilsētām, Jērcēnu, Ēveles, Plāņu un Trikātas pagastiem.

Kokapstrādes uzņēmumi: SIA "KR Jērcēni" - ražo grīdas un apšuvuma dēļus no Krievijas Ziemeļu priedes; SIA "LATHOL" - koka taras ražošana; SIA "KOKAPSTRĀDES LOĢISTIKA"; SIA "TĀLIBALDS" - mēbeļu ražošana; SIA "A&J "; I/U "AMATNIEKS".

Mežsaimniecības uzņēmumi: SIA "VECMUIŽNIEKI"; SIA "VITLAM"; SIA "VIJUPI VIP" SIA "MIERA MEŽS"; SIA "P.E.B.".

Ēdināšanas pakalpojumi: SIA "IRINAL"; SIA "IRINA & MADIS".

Lauksaimniecības kooperatīvi, zemnieku saimniecības: KOOPERATĪVĀ SABIEDRĪBA "VEJĀRCĒNI", DĀRZNIEKI, VECKŪKURI, JAUNSTRŪKAS, LEJAS RUĶI, LONDONAS, OZOLI, VĪCEPI, RĀCENI, VEČĪGUĻI, LELLĒNI, AVOTI, OZOLI, DAIBES, VIZUĻI, OGRĪTES, RĀCENI, PUNTIŅI, LAIDAVAS, BAŽAS, ĶELPUTI, LEIMANI un LOŽAS.

Pieejami pārtikas preču tirdzniecības veikali (SIA „Mata”, SIA „Rants”, SIA „LAR&CO”); **rūpniecības preču tirdzniecības veikali** (SIA „Valrek”, SIA „Kristija”, I/U SIA „Liona”, SIA „Branti”); **ziedu tirdzniecībasveikals; auto rezerves daļu tirdzniecības vieta; veterinārā aptieka; zoo veikals.**

Citi pakalpojumi: DUS „Ziemeļu Nafta” un gāzes balonu iegāde, apbedīšanas pakalpojumi A. Freibergas I/U „Mirkli”, 4 frizētavas, solārija un manikīra pakalpojumi, apģērbu ķīmiskā tīrīšana, apavu labošana; 3 sabiedriskās ēdināšanas iestādes.

► Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Ar ekonomisku un sociālu līdzekļu palīdzību sekmēt iedzīvotāju skaita palielināšanos, kas ir priekšnoteikums teritorijas ilgtspējīgai attīstībai.

Veicināt disperso (viensētu) apdzīvojuma attīstību, nodrošinot viensētu iedzīvotājiem pieejamus pakalpojumus.

Veicināt līdzsvarotas lauku apdzīvojuma struktūras veidošanos.

Savrupmāju apbūve uzskatāma par optimālu dzīvojamās apbūves veidu pašvaldībā.

Novērtēt katras daudzdzīvokļu mājas tehnisko stāvokli un energoefektivitāti, veikt renovāciju, piesaistot iedzīvotāju līdzekļus un ES finansējumu mājokļu sakārtošanai.

Nodrošināt ēku apkārtnes sakopšanu – apzaļumošanu, autostāvvietu un atpūtas laukumu izveidi.

Sedas vēsturiskajam centram iegūt kultūrvēsturiskā mantojuma statusu, kas ļautu piesaistīt papildus finansējumu tā sakārtošanai.

7. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

7.1. Autoceli un ielas

Novada teritoriju šķērso valsts autoceļš A 3 Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža (Valka).

Strenču pilsētas teritorijā ir trīs veidu ielu segumi – asfalts 13,78 km (68 %), grants 5,13 km (26%) un bruģis 1,11 km (6 %). Ceļa posms no 89,144 līdz 92,2474 ir Strenču pilsētas tranzīta ielas (Rīgas un Valkas ielas), gar šo ielu malām ir dzīvojamās ēkas, kuru tehniskais stāvoklis ir krasi pasliktinājies, ņemot vērā transporta kustības intensitāti, aktuāls kļuvis jautājums par apvedceļa izbūvi. 2005. gadā Satiksmes ministrija ir veikusi izpēti projektu par apvedceļu izbūvi, ieteiktais maršruts, kur būtu jāveido apvedceļš: sākums pilsētas ZR pusē ārpus pilsētas robežas Jērcēnu pagasta teritorijā, no A3 ceļa pirms Valmieras dzelzceļa pārbrauktuves Z virzienā paralēli augstsprieguma elektropārvades līnijai ar izeju uz A 3 ceļu braucot Valkas virzienā, pirms pagrieziena uz Sedu.

Pēc ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstības projekta īstenošanas, ir plānota tranzītielas posma Valkas ielā (no krustojuma ar Slimnīcas ielu līdz pilsētas robežai), rekonstrukcija. Projekta ietvaros plānots rekonstruēt Valkas ielas posma brauktuves segumu un rekonstruēt ietves, atdalot tās no brauktuves. Paredzēts ierīkot nobrauktuves, gājēju pāreju, ierīkot ielas apgaismojumu un izbūvēt lietus ūdens kanalizāciju.

Plāņu pagastu šķērso valsts nozīmes autoceļi: A 3 Inčukalns - Valmiera - Igaunijas rob.; P 25 Smiltene – Strenči; V 182 Cempi - Brenguļi -Trikāta – Vijciems; V 240 Strenči -Vijciems – Mežmuiža; V241 Vadži – Trikāta; V 242 Raudiņa – Višķi; V 260 Egļi - Oliņas – Bērzs; Sedas pievadceļš. Autoceļiem raksturīga neliela satiksmes intensitāte. Pašvaldības ceļu tīkls (kopgarums 24,155 km) ir vienmērīgi sazarots, šo autoceļu stāvoklis ir apmierinošs.

Sedas pilsēta atrodas 3 km no valsts galvenā autoceļa A 3 Inčukalns - Valmiera - Igaunijas rob, kas ir tranzīta ceļš un šķērso Strenču pilsētu. Lielākā daļa lauku teritorijas atrodošie ceļi atrodas AS „Latvijas Valsts Meži” pārziņā. Ceļu un ielu kopgarums Sedas pilsētā ir 6,453 km, no tiem: melnais segums 4,695 km; grants segums 0,790 km; šķembu segums 0,500 km; bez seguma 0,468 km. Ielu stāvokli pilsētā tiek vērtēts kā apmierinošu. Par vienu no lielākajām problēmām iedzīvotāji atzīst nestrādājošu un neesošu ielu apgaismojumu.

Valsts ceļu (A3 Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža (Valka); V238 Strenči –Jērcēni- Ēvele – Ķemere;V232 Daksti –Jērcēni- Rami) kopgarums Jērcēnu pagasta teritorijā- 24,5 km, pašvaldības pārziņā ir 55 km ceļu ar grants segumu. Ceļu blīvums 1,08 km/km².

Autoceļš A3 ir III tehniskās kategorijas. Vidzemes plānošanas reģions perspektīvā šo autoceļu pozicionē ar VIA Hanseatica nosaukumu, un tas ir nozīmīgs projekts visa reģiona turpmākajā attīstības plānošanā.

Novada teritorijā ir viena degvielas uzpildes stacija – Strenčos. Degvielas uzpilde iespējama Rencēnos, Valmierā un Valkā.

Autoceļu aizsargjoslu platums noteikts pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos 18.nodaļā un parādīts kartogrāfiskajā materiālā kartēs 05.„Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”, 06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 07. „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

7.2. Dzelzceļš

Strenču novada teritorijā ir izvietota stratēģiskās nozīmes publiskās lietošanas 2.kategorijas dzelzceļa līnija Rīga – Valga un ar to saistītā dzelzceļa zemes nodalījuma josla.

Teritorijā tiek plānota starptautiskā pasažieru ātrgaitas satiksmes dzelzceļa koridora (tā saucamais pirmais Krētas koridors) Rail Baltica trase pa pašreizējo dzelzceļa līniju Rīga-Valga.

Pasažieru vilciens maršrutā Rīga – Ieriķi – Lugaži – valsts robeža kursē 3 reizes dienā.

Strenču pilsētas teritorijā ir divas dzelzceļa sliežu pārbrauktuves – uz Rīgas ielas un Pulkveža Zemitāna ielas. Tās nav aprīkotas ar barjerām, kas papildus norobežotu sliedes no ielas braucamās daļas. Lai gan būtu jāveic drošību uzlabojoši pasākumi, tomēr kā norāda VAS „Latvijas Dzelzceļš” (25.05.2006. Nr. DS-4/372) saskaņā ar 1998.gada LR MK „Dzelzceļa pārbrauktuvi un pāreju ierīkošanas, apkalpošanas un slēgšanas noteikumu Nr. 392” ar barjerām ir aprīkojamas dzelzceļa pārbrauktuves ar dežūrējošo darbinieku, minētajām pārbrauktuvēm pēc kategorijas dežūrējošo darbinieku apkalpe nav vajadzīga.

Jērcēnu pagastā, bijušajā Sedas pilsētas lauku teritorijā, atrodas privātas lietošanas dzelzceļa infrastruktūra A/S „Seda” šaursliežu dzelzceļš, kas šobrīd tiek izmantots tikai uzņēmuma rūpnieciskām vajadzībām kūdras ieguves, apstrādes un procesā.

Dzelzceļa aizsargjoslu platums noteikts teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 18.nodaļā un parādīts kartogrāfiskajā materiālā kartēs 05. „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”, 06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 07. „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

7.3. Sabiedriskais transports

Novada pilsētas ir kompaktas un nelielas, tajās nav nepieciešams sabiedriskais transports. Starppilsētu satiksmi un pasažieru pārvadājumus novadā veic Valmieras pašvaldības uzņēmums „VTU Valmiera”. Autotransporta uzņēmums nodrošina regulāru (pēdējos gados reisu skaits samazināts) satiksmi ar Rīgu, Valmieru, Valku, Smilteni un Sedu, kā arī ar apkārtējiem pagastiem Trikātu, Jērcēniem un Plāņiem.

Skolēnus uz Strenču vidusskolu mācību gada laikā ved pašvaldību autobusi. Īpaši šis jautājums aktuāls Jērcēnu pagastam, jo vidēji 50 bērni katru dienu apmeklē vidusskolu Strenčos. Plāņu pagastā galvenā pārvietošanās notiek ar sabiedriskā transporta maršrutiem Smiltene - Strenči - Valka, Valka - Strenči - Smiltene, Smiltene - Strenči - Ēvele, Ēvele - Strenči - Smiltene.

► Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Apbūvi plānot tādā attālumā no valsts autoceļiem, kas neprasa tehniskus risinājumus tās aizsardzībai pret transporta radīto troksni un izplūdes gāzēm.

Atsevišķu esošo vai jaunu īpašumu (objektu) paplašināšanas vai pārdalīšanas gadījumos jaunu tiešo pieslēgumu valsts autoceļu tīklam nav pieļaujama.

Servisa objektus pēc iespējas paredzēt teritorijās ar ātruma ierobežojumu 50km/h.

Piesaistīt investīcijas ceļu seguma, ietvju un apgaismojuma atjaunošanai.

8. INŽENIERKOMUNIKĀCIJU INFRASTRUKTŪRA

8.1. Ūdensapgāde

Strenču pilsētas ūdensapgādē tiek izmantoti gan artēziskie ūdeņi (no artēziskajām akām), gan gruntsūdeņi (no raktajām grodu akām). Pilsētas teritorijā ir izveidoti 11 artēziskie urbumi, to dziļums mainās no 80 līdz 110 m. 8 urbumi darbojas, 1 – likvidēts, 1 - neizmanto un 1 ir iekonservēts. Strenču pilsētā darbojas viena centralizēta ūdensapgādes sistēma. 2007. gadā uzsākta projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Strenču pilsētā 1. kārtā” realizācija. Īstenojot projekta 1. kārtu, ūdensapgādes tīkls paplašināts līdz 5.650 km, pieslēgumu skaits attiecībā pret iedzīvotājiem: ūdensapgādē -44 % (650 pieslēgumi). 2010. gadā uzsākti un pabeigti 2011. februārī būvdarbi projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Strenču pilsētā 2. kārtā” ietvaros, kā rezultātā ūdensapgādes tīkli paplašināti par 2.695 km, ar kvalitātes prasībās atbilstošo dzeramo ūdeni nodrošināti 72 % Strenču pilsētas iedzīvotāju. Pēc šī projekta 3. kārtas realizācijas 2012.gadā, ūdensapgādes tīklu paplašinās par - 2.110 km un ar kvalitātes prasībās atbilstošo dzeramo ūdeni būs nodrošināti 85 % Strenču pilsētas iedzīvotāju.

Centralizētajai ūdensapgādei tiek izmantoti 2 pilsētas domes pārziņā esošie artēziskie urbumi Gaujas ielā 1a un Gaujas ielā 2, kas izmanto Arukilas-Burtnieku ūdens horizontu. Gruntsūdeņi, neatkarīgi no iežu virskārtas litoloģiskā sastāva, nodrošina tikai individuālo māju vajadzības ar grodu aku palīdzību.

Pilsētā pieejami 12 ugunsdzēsības hidranti, kas ir izvietoti visā trases garumā.

Daļa Strenču iedzīvotāji pārtikas vajadzībām izmanto Oliņu avota ūdeni pie Rāmnikiem Plāņu pagastā. Pārbaudes elementi šajā paraugā bija normas robežās, vienīgi cinks pārsniedza pieļaujamo daudzumu.

Plāņu pagastā Plāņu un Jaunklidža ciemos, viensētu puduros Šalkas, Višķi u.c. objektu ūdensapgādei tiek izmantots Arukilas – Amatas ūdens komplekss. Horizonta virsma atrodas 15 -19 m dziļumā no zemes virsmas. Kopumā Plāņu pagastā ir 14 ūdensapgādes urbumi. Pašreiz urbumi dalās sekojoši: 8 urbumi strādā, 6 urbumi netiek izmantoti. Patērētais ūdens daudzums gadā Plāņos 6.3 tūkst. m³. Pavisam Plāņos centralizēto ūdensapgādi izmanto 115 iedzīvotāji, tā pieslēgta sabiedriskām ēkām. Jaunklidža ciemata patērētais ūdens 5,1 tūkst.m³ gadā. Jaunklidzī centralizēto ūdensapgādi izmanto 69 iedzīvotāji. Centralizēto ūdensapgādes sistēma pieejama arī Šalku iedzīvotājiem. Patērētais ūdens daudzums 4.3 tūkst. m³. 2010. gadā tika uzsākts darbs pie projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Strenču novada Plāņu ciemā”. Projekts paredz: jaunu ūdensvadu izbūvi 0.50 km garumā un esošo ūdensvadu rekonstrukciju 1 km garumā. Ūdens vadu rekonstrukcija nepieciešama arī Jaunklidža ciemā.

Jērcēnu pagastā ir 15 dziļurbuma artēziskās akas, no kurām tiek izmantotas sešas. 206 pagasta centra iedzīvotāji (34 %) izmanto centralizēto ūdensapgādi, pārējie lieto individuālās akas. 2009. gadā tika uzsākts darbs pie projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Strenču novada Jērcēnu ciemā”. Būvdarbus paredzēts uzsākt 2011. gadā. Projekts paredz esošo ūdensvadu rekonstrukciju – 1,350 km garumā.

Sedas pilsētā ar lauku teritoriju ir 4 artēziskie urbumi. Sedas pilsētā visas dzīvojamās un iestāžu ēkas ir pieslēgtas centrālajai siltumapgādes sistēmai. 2011. gadā tiks īstenots projekts „Ūdenssaimniecības attīstība – rekonstrukcija Sedas pilsētā”. Tas paredz ūdensvada izbūvi - 450 m.

Pēc pieejamajiem datiem novada centralizēta ūdensapgādes sistēma (izņemot dzelzs daudzumu) atbilst MK noteikumiem Nr.235 (29.04.2003.) Pēc analīžu datiem var konstatēt, ka lielākā problēma ir augstais dzelzs saturs.

Aizsargjoslu platums noteikts saskaņā ar Aizsargjoslu likumu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 18.nodaļā un attēlotas kartēs 05., „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”, 06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 07. „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” lielākas par 10m.

8.2. Kanalizācija

Strenču pilsētā 2007. gadā uzsākta projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Strenču pilsētā 1. kārtā” realizācija. Īstenojot projekta 1. kārtu, kanalizācijas tīkls paplašināts līdz 5,65km, kanalizācijas tīkla pieslēgums nodrošināts 49% iedzīvotāju (720 pieslēgumi). 2010.gadā uzsākti būvdarbi projekta 2. kārtas ietvaros, veikta kanalizācijas tīkla paplašināšana - 2.307 km, pieslēgumi centrālajam notekūdeņu tīklam būs pieejami 77% iedzīvotāju. Pēc šī projekta 3. kārtas realizācijas 2012.gadā, kanalizācijas tīklu izbūve veikta - 2.300 km garumā un pieslēgumi centrālajam notekūdeņu tīklam būs pieejami 85% iedzīvotāju.

Daļa privāto dzīvojamo māju izmanto izsmeļamās akas, jo tāpat kā centrālais ūdensvads arī kanalizācijas tīkls nepārklāj visu pilsētas teritoriju. Lielākais notekūdeņu novadītājs, salīdzinot ar citiem objektiem pilsētā, ir Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca. Lietus ūdeņu savākšana un novadīšana Strenču pilsētā ir izbūvēta no Rīgas ielas 21 līdz Valkas ielai 9. Savāktais lietus ūdens pa caurulēm tiek novadīts Strenčupītē. Uz pārējām pilsētas ielām lietus ūdeņi nonāk vietējas nozīmes vaļējos grāvjos vai infiltrējas gruntī. Pilsētā pastāv nosusināšanas grāvju tīkls, kuru daļēji uzrauga un kopj zemes īpašnieki un lietotāji. Pateicoties notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijai, šobrīd Strenčos ir vienas no retajām attīrīšanas iekārtām Latvijā, kas atbilst Eiropas standartiem, un novadītais, attīrītais ūdens nepārsniedz pieļaujamās kvalitātes normas.

Jērcēnu ciema teritorijā ir notekūdeņu attīrīšanas iekārta ar jaudu 17 m³ diennaktī jeb 5800 m³ gadā. Noslodze 5,8 m³. Izplūdes vieta- Srenčupīte. Kanalizācijas sistēmas pakalpojumi pieejami 270 Jērcēnu ciema iedzīvotājiem. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņas tiek uzglabātas pie attīrīšanas iekārtām. Projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Strenču novada Jērcēnu ciemā” realizācijas ietvaros paredzēta jaunu kanalizācijas vadu izbūve – 1,370 km garumā, esošo kanalizācijas vadu rekonstrukciju – 1,005 km, jaunas kanalizācijas sūkņu stacijas izbūve un NAI (notekūdeņu attīrīšanas iekārtas) ar jaudu 38 kubm. dnn. izbūve.

Plāņu pagasta teritorijā darbojas divas centralizētās kanalizācijas sistēmas, kas nodrošinātas ar notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI) Plāņos, Šalkās. Kanalizācijas ūdeņi tiek attīrīti bioloģiski. Iekārtu jauda ir 18,25 m³ diennaktī Plāņos, 9,13 m³ diennaktī Šalkās. Centralizēto kanalizācijas sistēmu izmanto Plāņos – 248, Šalkās – 55 iedzīvotāji. No NAI rezervuāriem iztīrītās dūņas un nosēdumus izkaltē uz zāģu skaidām NAI teritorijā un iestrādā pašvaldībai piederošajās lauksaimniecības zemēs. Attīrīšanas iekārtas nav ciematā Jaunklidzis. Projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Strenču novada Plāņu ciemā” ietvaros paredzēta jaunu kanalizācijas vadu izbūve 1 km garumā, jaunas kanalizācijas sūkņu stacijas izbūve un NAI (notekūdeņu attīrīšanas iekārtas) ar jaudu 30 kubm/dnn. izbūve.

Sedas pilsētā visas dzīvojamās un iestāžu ēkas ir pieslēgtas centrālajai kanalizāciju sistēmai. Kanalizācijas tīklu kopgarums 6,570 km. Pilsētā darbojas attīrīšanas iekārtas BIO800, kas var diennaktī attīrīt 700 m³ ūdens. Jauda, kas tiek šobrīd izmantota, ir 500 m³. Attīrīto notekūdeņu izplūdes vieta ir Stakļupīte. Notekūdeņu dūņu uzglabāšanas vieta ir ierīkota pie pilsētas attīrīšanas iekārtām. Sliktā stāvoklī ir lietus kanalizācijas sistēma, kas lietus laikā rada pārslodzi notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.

2011. gadā tiks īstenots projekts „Ūdenssaimniecības attīstība – rekonstrukcija Sedas pilsētā”. Tā ietvaros tiks veikta ūdens vadu rekonstrukcija, kā rezultātā uzlabosies dzeramā ūdens un tā piegādes kvalitāte. Paredzēts rekonstruēt daļu kanalizācijas vadu (paštecēs vadus un spiedvadus) un sūkņu staciju. Lai uzlabotu notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti, tiks izbūvētas jaunas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 300 m³/dnn. Sedas pilsētā ugunsdzēsības vajadzībām ierīkoti hidranti.

Ķeižu un Jaunklidžu ciemā nav centralizēta kanalizācijas sistēmas. Komunālo notekūdeņu apsaimniekošanai izmantojami individuāli attīrīšanas ietaišu risinājumi, kas atbilst spēkā esošajiem normatīviem.

Plānojumā paredzēts centralizētās kanalizācijas sistēmas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izbūve Jaunklidzī.

Ķeižu ciemā šobrīd nav blīva dzīvojamā apbūve, bet uzsākot jaunu būvniecību, attīstītājs paredz apbūvei atbilstošus notekūdeņu attīrīšanas risinājumus.

Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, notekūdeņu attīrīšanas iekārtām noteiktas pašvaldības TIAN 18.nodaļā un daļēji attēlotas kartēs 05., „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”, 06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 07. „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

Aizsargjoslu platums kanalizācijas tīkliem noteikts saskaņā ar Aizsargjoslu likumu TIAN 18.nodaļā, bet mēroga noteiktības dēļ nav parādītas grafiskajā daļā.

8.3. Siltumapgāde

Projekta „Danplan” ietvaros **Strenču pilsētā** izbūvēja modernizētu katlumāju un pieslēdza centrālajai apkurei vairākas pilsētai nozīmīgas sabiedriskās ēkas. Projektētā katlumājas jauda ir 13 500 MW gadā, taču šīs iespējas pagaidām netiek izmantotas. Gada vidējie siltumenerģijas zudumi ir ~ 17 %. Katlu mājā kā kurināmo izmanto koksni (šķeldu). Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas teritorijā ir otra pilsētas teritorijā ietilpstošā katlu māja, kas nodrošina slimnīcas vajadzības ar siltumu un karsto ūdeni. Katlu māja nodota ekspluatācijā līdz ar slimnīcas atklāšanu 1907. gadā. 1982. gadā veiktās rekonstrukcijas laikā uzstādīja divus tvaika katlus. Izmanto divu veidu kurināmos – šķidrakrašņukurināmaisunkoksne. Pilsētas iedzīvotāji, kas neizmanto centralizētās siltumapgādes sistēmas, siltumapgādi veic individuāli, kā kurināmo pārsvarā izmanto malku.

Plāņu pagastā siltumapgādi nodrošina 6 katlu mājas. Kā kurināmais tiek lietota malka. Jaunklidža ciematā mājās individuālā siltuma apgāde, kurās kā kurināmais tiek lietota malka.

Jērcēnu pagastā ekonomisku apsvērumu rezultātā centrālā katlumāja 1999. gadā darbību pārtrauca. Privātmāju sektorā ir individuālā apkure. Kā kurināmais tiek izmantota malka.

Sedas pilsētā darbojas 1 katlumāja. Galvenais kurināmā veids ir akmeņogles. Kopējais siltumtīklu kopgarums 12,6 km. 1978. gadā tika veikta rekonstrukcija, nepieciešama siltumtīklu modernizācija.

Aizsargjoslu platums siltumtīkliem noteikts saskaņā ar Aizsargjoslu likumu TIAN 18.nodaļā, bet mēroga noteiktības dēļ nav parādītas kartogrāfiskajā materiālā.

8.4. Elektroapgāde

Strenču novadu ar elektroenerģiju nodrošina VAS „Latvenergo” Sadales tīkla Ziemeļu reģions. Teritoriju šķērso 110 kV un 330 kV pārvades tīkla elektrolīnijas.

Tagadējā Strenču novada teritorijā pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados tika būvēta 110 kV elektrolīnija „Valka – Vireši”. Projekts tika realizēts daļēji – tika ierīkota elektrolīnijas trase, uzbūvēti 110 kv elektrolīnijas balsti un būvniecība tika pabeigta 1987. gadā kā elektrolīnija ar nominālo spriegumu 20 kV. Nepieciešams veikt elektrolīnijas rekonstrukciju, palielinot tās spriegumu līdz plānotajiem 110 kV.

Aizsargjoslu minimālais platums ap elektriskajiem tīkliem noteikts pašvaldības TIAN 18. nodaļā, elektropārvades līnijas un elektrolīniju ekspluatācijas aizsargjoslas attēlotas kartēs 05., „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”, 06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 07. „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

8.5. Gāzes apgāde

Strenču novada gāzapgāde teorētiski iespējama no augstā spiediena gāzesvadiem ar spiedienu virs 1,6 Mpa (maģistrālie gāzesvadi) Rīga – Pleskava DN 700mm, Izborska – IPGK DN 700mm un Vireši – Tallina DN 700mm.

Iedzīvotāju vajadzībām tiek izmantota sašķidrinātā gāze.

8.6. Telekomunikācijas un informācijas tehnoloģijas

Strenču novadā telekomunikāciju sakaru sistēmu pamatā nodrošina SIA "Lattelecom", SIA "Latvijas Mobilais Telefons", SIA "TELE2", SIA "BITE Latvia".

Strenču pilsētā ir uzstādīti divi taksofoni.

SIA "TELE2" sakaru tornis Strenču pilsētā tika uzstādīts 2000.gadā pie Strenču dzelzceļa stacijas.

SIA "LMT" sakaru tornis tika uzstādīts 1999. gadā Gaujas ielā 8, nomājot izmantojamo zemi no AS Latvenergo.

Lai arī Jērcēnu pagasta teritorijā nav izvietotas mobilo sakaru bāzes stacijas, sakaru pārklājums ir pietiekams. Mobilo sakaru pārklājums ir salīdzinoši kvalitatīvs un var uzskatīt, ka nodrošina mobilo sakaru iespējas iedzīvotājiem.

Savukārt Plāņu pagasta teritorijā mobilo sakaru pārklājums ir nepietiekams visā teritorijā, bet kritisks tas ir Plāņu un Jaunklidža ciemos. Tiek risināts jautājums par mobilo sakaru bāzes stacijas celtniecību Plāņu ciemā.

Iedzīvotājiem pieejams Internets, novadā ierīkoti publiskie Interneta pieejas punkti: Strenču pilsētā - Strenču vidusskolā, Strenču TIC un bibliotēkā; Plāņu pagastā- pamatskolā un bibliotēkās; Sedā- skolā, bibliotēkā; Jērcēnos- bibliotēkā.

Iedzīvotāji nodrošināti ar visu valsts radio un televīzijas raidījumu uztveršanu.

Pašvaldībā darbojas akciju sabiedrības "Latvijas pasts" pasta nodaļas Jērcēnos, Plānos, Strenčos, Sedā.

Ekspluatācijas aizsargjoslu gar sakaru līnijām un objektiem minimālais platums noteikts TIAN 18.nodaļā un attēlotas kartēs 05., „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”, 06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 07. „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

8.7. Atkritumu saimniecība

Sadzīves atkritumu savākšana, noslēdzot līgumu ar pašvaldību, notiek visā teritorijā. Nešķirotus komunālos atkritumus pagastā savāc Strenču pilsētas domes komunālais dienests un Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija (ZAAO). Nešķirotus sadzīves atkritumus nogādā cieto sadzīves atkritumu poligonā „Daibe” Stalbes pagastā. Novada teritorijā visas atkritumu izgāztuves ir rekultivētas. Plāņu pagasta teritorijā atrodas izgāztuve „Ramītes” (2,3ha) - rekultivēta 2007. gadā, kā arī izgāztuves „Ruķi” (rekultivēta 2005. gadā) un „Kazenes” (rekultivēta 1999. gadā). 1999. gadu slēgta un rekultivēta Jērcēnu pagasta sadzīves atkritumu izgāztuve „Melderīši”.

Organiskas izcelsmes atkritumus – lapas, zāli, kompostē, bet zarus un kokapstrādes atlikumus sadedzina.

8.8. Kapsētas

Strenču novada 5 kapsētas atrodas Strenču pilsētā, izmantotas tiek četras.

8.1.tabula

Strenču novada kapsētas

Nosaukums	Atrašanās vieta	Statuss
Jaunie pilsētas kapi	Pulkveža Zemitāna iela	izmanto
Vecie pilsētas kapi	Miera iela	izmanto
Slimnīcas kapi	Strenču PNS meža teritorija	izmanto
Uuru kapi	Valkas iela	neizmanto
Sedas pilsētas kapi	Plāņu pagasta teritorijā netālu no dzelzceļa pārbrauktuves	izmanto

Sakarā ar to, ka Vecajos pilsētas kapos zemes rezerves bija izsmeltas, lai varētu paplašināt Strenču pilsētas kapsētu, tika pieprasīta zeme Jērcēnu pagasta padomei. 1996. gadā kapsēta paplašināta - 2 ha apbedījuma teritorijas izvietota Jērcēnu pagastā.

Strenču pilsētas Jaunās kapsētas projektu izstrādāja 1999. gadā. Vecos un Jaunos pilsētas kapus apsaimnieko pašvaldība un kapi atrodas blakus veidojot vienotu kapsētas teritoriju, tāpēc aizsargjosla noteikta kopēja.

Strenču PNS teritorijā izveidotajos kapos tiek paglabāti tie slimnieki, kam nav piederīgo vai arī piederīgie ir atteikušies no šī cilvēka. Slimnīca veic šo kapu sakopšanu.

Sedas kapi atrodas Plāņu pagasta teritorijā nepilna kilometra attālumā no pilsētas centra.

Lai spētu nodrošināt kapu apsaimniekošanu novada dome 2009. gada 19. novembrī apstiprināja saistošos noteikumus Nr.11 „Kapsētu uzturēšanas un izmantošanas noteikumi Strenču novadā”.

Aizsargjoslas ap kapsētām noteiktas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 18.nodaļā un attēlotas kartēs 05., „Plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana un aizsargjoslas” . 05., „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām” un 06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

► Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Veicināt apkurei ekoloģiski tīra kurināmā izmantošanu.

Nodrošināt iespēju sadzīves atkritumu šķirošanai.

Veikt kanalizācijas sistēmas, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un ūdens sistēmas rekonstrukciju.

Veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu.

Sekmēt neizmanto dzīļurbuma artēzisko aku tamponēšanu.

Nodrošināt labu virszemes un pazemes ūdens kvalitāti, samazināt esošo piesārņojumu un novērst tālāku piesārņojumu.

Izveidot notekūdeņu un to kompostu pagaidu uzglabāšanas vietu atbilstoši MK noteikumiem Nr.365/2002 “Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to kompostu izmantošanu monitoringu un kontroli” prasībām pie bijušās Melderīšu atkritumu izgāztuves.

Plānojot jaunu teritoriju attīstību, rezervēt vietas jaunajiem elektrotīklu objektiem un zemes koridorus elektropārvades līnijām, jaunu objektu pieslēgšanai pie elektriskajiem tīkliem.

Lai nodrošinātu elektrisko tīklu drošu ekspluatāciju, teritorijas detālplānojumos jāuzrāda un jāievēro “Aizsargjoslu likumā” noteiktās elektrisko tīklu ekspluatācijas joslas (16.p.) un jāinformē zemes īpašniekus par īpašumu lietošanas tiesību ierobežojumiem tajos (35.; 45.p.)

Elektroapgādes būvju būvniecība veicama saskaņā ar speciālajiem būvnormatīviem– MKN Nr.841 „Elektroapgādes būvju būvniecības kārtība”.

Veicot jaunu ārējo ūdensapgādes, kanalizācijas u.c. inženierkomunikācijas sistēmu projektēšanu vai esošo sistēmu rekonstrukciju, nodrošināt LR MKN Nr.38; LR MKN Nr.214 un LR MKN Nr. 1069 prasības.

Nodrošināt sadzīves un ražošanas notekūdeņu bioloģisko attīrīšanu atbilstoši tiesību aktu prasībām, ņemot vērā LR MKN Nr.365 prasības.

Paredzot dzīvojamo māju apkuri, izmantot ekoloģiski tīru kurināmo.

Nodrošināt novada pieguļošo teritoriju turpmāku izmantošanu, nepieļaut ražošanas objektu būvniecību dzīvojamās, atpūtas un rekreācijas zonās. Paredzēt rekreācijas zonu labiekārtošanu, t.sk. bērnu atpūtai.

Nodrošināt apbūves plānošanu atbilstoši higiēnas prasībām, pēc zonēšanas principa (ražošanas, dzīvojamās, aizsargājamās u.c. zonas, aizsargjoslas).

Aizliegt esošo un bijušo ražošanas, lauksaimniecības objektu teritorijas ar cilvēka veselībai kaitīgiem un vides piesārņojošiem faktoriem izmantot citos nolūkos bez preventīviem pasākumiem.

Projektējot sakaru kabeļu kanalizācijas, sakaru gaisa pārvadu līniju, sakaru torņu (mastu) izbūvi, par to jāinformē VSIA LVRTC (Latvijas valsts radio un televīzijas centrs) un jāpieprasa tehniskie noteikumi.

Rekonstruējot esošo vai veidojot jaunu elektronisko sakaru tīklu, jāparedz iespēja savstarpēji savienot visas valsts un pašvaldības iestādes un, ja tas nepieciešams, iespēja VSIA LVRTC elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai šīm iestādēm.

9. SOCIĀLĀ INFRASTRUKTŪRA

9.1. Izglītība

Strenčos novadā visas izglītības iestādes ir pašvaldības iestādes. Tās apmeklē arī skolēni no citiem apkārtējiem pagastiem un pilsētām (Trikātas, Smiltenes, Valkas un Ēveles pagastiem un Smiltenes, Valkas un Valmieras pilsētām). Skolēniem tiek piedāvātas arī dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Kopumā izglītības iestādes nodrošina iedzīvotāju vajadzības pēc vispārējās vidējās izglītības.

Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde izveidota ar Strenču novada domes lēmumu, kurā deputāti nolēma reorganizēt Sedas pirmsskolas grupu pie Sedas vidusskolas un Plāņu pamatskolas pirmsskolas grupu, pievienojot Strenču pirmsskolas izglītības iestādei „Minkāns”(mainot nosaukumu uz „Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde”).

Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde „Minkāns” darbojas kopš 1953. gada. Uz pašreizējo ēku Rīgas ielā bērnodārzs pārcelts 1960. gadā. Pirmsskolas iestādi apmeklē 65 bērni no Strenčiem, Sedas un apkārtējiem pagastiem. Centrālajā ēkā Rīgas ielā 8a ir veikts remonts, labiekārtots rotaļu laukums speciāli kustību un rotaļu darbībai bērnodārza pagalmā. Viena no lielākajām problēmām ir zāles trūkums, kur bērniem veikt sporta un vingrošanas aktivitātes ziemas sezonā, kā arī organizēt svinīgus pasākumus un kopīgus pasākumus ar vecākiem. Lai risinātu šo jautājumu ir izstrādāts ēkas rekonstrukcijas tehniskais projekts.

Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde „Minkāns” struktūrvienība **Sedas pirmsskolas izglītības iestāde „ Dzērvīte”** sākusi darboties 1971. gadā. Bērnodārzs tika celts 120 bērniem un paredzēts 6 vecuma grupām. Šobrīd darbojas **Sedas pirmsskolas grupa**.

Plāņu pagastā bērnodārza vajadzībām projektētajā ēkā izvietota pamatskola ar Strenču novada pirmsskolas izglītības iestādes „Minkāns” struktūrvienību **„ Saulstariņš” pirmsskolas grupu un centru**.

Strenču pilsētā ir viena no jaunākajām un skaistākajām skolām Latvijā. Strenču skolai piešķirta vidusskolas statusu 1999. gadā. Vidusskolas sporta kompleksu atklāja 1997. gadā, skolas centrālo korpusu 1998. gadā, bet trenāžieru zāli un dienesta viesnīcu 2000. gadā. Šobrīd tā ir kļuvusi par **Strenči novada vidusskolu ar struktūrvienībām Sedā un Plāņos**. Strenčos 2010./2011. mācību gadu uzsāka 286 skolēni, Sedā - 147, bet Plāņos - 46 skolēni.

Jērcēnu pagastā izglītības iestādes nav, pagasta bērni apmeklē pirmsskolas mācību iestādes un skolas Strenčos, Ēvelē, Valmierā u.c..

Strenču mūzikas skola dibināta 1987. gadā. Tā ir profesionālās ievirzes izglītības iestāde. Skolā mācās 80 audzēkņi kora klases, pūšam instrumentu, kokles, akordeona spēles, vijolspēles un klavierspēles klasēs Mūzikas skolu apmeklē arī bērni no citām pašvaldībām – Sedas, Jērcēnu, Ēveles, Plāņu un Trikātas.

9.2. Sociālā aprūpe un veselības aizsardzība

Strenču doktorātā pacientus aprūpē 1 ģimenes ārsts un 1 medicīnas feldšere. Doktorātā ir reģistrējušies Strenču pilsētas iedzīvotāji, kā arī ir pacienti no Sedas, Jērcēniem un Trikātas. Pilsētas iedzīvotājiem ir iespēja izmantot Strenču PNS laboratoriju un rentgena kabinetu. Stomatoloģijas pakalpojumus piedāvā zobārstniecības kabinets, Medikamentus un higiēnas preces pilsētas iedzīvotāji var iegādāties 2 aptiekās- A. Boķes IU „Strenču aptieka”, SIA Kamejas aptieka”.

No 1907. gada Strenčos darbojas BOV SIA „Strenču republikāniskā psihoneiroloģiskā slimnīca” (Strenču PNS). Slimnīcas pacientu skaits no 2004. gada augusta ir noteikts - 450 pacienti. Pacienti tiek apkalpoti no visas Latvijas. Slimnīcā ir izveidots psihosociālās rehabilitācijas centrs „RASA”, kur tiek praktizētas alternatīvās ārstnieciskās terapijas – ergoterapija, mūzikas terapija, kustību terapija un psihologa konsultācijas.

Plāņu pagastā ierīkotas telpas **feldšeru punktam**, kurā pieņem ģimenes ārsts un feldšere - ģimenes ārsta palīgs. Jaunklidzī ir iekārtots ārsta kabinets, kur reizi nedēļā pieņem apmeklētājus ģimenes ārsts un ārsta palīgs.

Sedā darbojas **ambulance**, pieejams ģimenes ārsts. Pilsētā izveidots **Sedas veco ļaužu sociālās aprūpes un invalīdu rehabilitācijas centrs**, darbojas SIA „Ēveles aptieka” filiāle.

Veselības aprūpes pakalpojumus Jērcēnu pagasta iedzīvotājiem sniedz **Jērcēnu veselības punkts**, tajā strādā viens speciālists. Veselības punkta telpās pieņem ģimenes ārsti, darbojas SIA „Ēveles aptieka” filiāle. Nodibināts ģimenes atbalsta centrs „Liepugatves”.

Iedzīvotāji primārās veselības aprūpes pakalpojumus saņem arī Valkā, Valmierā, Smiltēnē, kur ir plašākas iespējas un pieeja speciālistiem, ieskaitot ģimenes ārstu.

Strenču novadā ir izveidots Sociālās palīdzības dienests, kas organizē sociālās palīdzības darbu, apkopo informāciju par pašvaldības teritorijā dzīvojošajām personām, kas ir maznodrošinātas un mazaizsargātas. Kopš 1997. gada Strenčos darbojas „Sarkanā Krusta” nodaļa.

9.3. Kultūra

Strenču novade kultūras centrs aptver četras struktūrvienības katrā no novada teritorijām. Strenču novada kultūras centra **Strenču pilsētas kultūras namā** darbojas pašdarbības kolektīvi: vidējās paaudzes deju kopa „Tīne”, koris „Rīta puse”, Strenču pūtēju orķestris, J. Ziemeļnieka Strenču tautas teātris, folkloras kopa „Gaujmalietes”, Jauniešu deju kolektīvs. Kultūras nama ēku ir rekonstruēta. Strenču novada **Strenču pilsētas bibliotēka** ir dibināta ap 1947. gadu. Fondā ir vairāk kā 17 tūkstoši grāmatu, regulāro bibliotēkas apmeklētāju skaits ir 339, bet pavisam reģistrējušies 500 lasītāju. Bibliotēkai ir trīs struktūrvienības pagastos.

Plāņu pagastā sabiedriskās un kultūras dzīves nodrošināšanai pagasta iedzīvotāju rīcībā ir Tautas nams - 150 vietām. Pagasta kultūras dzīve balstās uz vietējo pašdarbnieku sniegumu. Strenču novada kultūras centra struktūrvienība **Plāņu tautas namā** rīko dažādus izglītojošus un atpūtas pasākumus. Pagastā ir divas bibliotēkas- Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēkas **struktūrvienības Plāņu pagasta bibliotēka** un **Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka**.

Jērcēnu pagasta iedzīvotājiem ir iespēja pulcēties Tautas namā un apmeklēt Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēkas struktūrvienību Jērcēnu pagasta bibliotēku –informācijas centru Jērcēnmuižā un filiāli „Liepugatvēs”. Strenču novada kultūras centra struktūrvienība Jērcēnu tautas namsatrodas Jērcēnmuižā, zālē ir 80 skatītāju vietas. Jau 20 gadus darbojas folkloras kopa „Mežābele”, iecienīts un populārs ir Jērcēnu Dzejas teātris. 2011. gada 14. janvārī vienā no Jērcēnmuižas kompleksa ēkām, bijušajā Baltajā klētī tika atklāta sanāksmju - izstāžu telpa un šautuve. (LEADER programmai projektu par šo telpu rekonstrukciju un iekārtošanu izstrādāja mednieku biedrība „Jērcēni”).

Sedā kultūras pasākumi tiek organizēti skolas vai A/S “Seda” telpās. Bijusī kultūras nama ēka netiek apsaimniekota, bet ir izveidota Strenču novada kultūras centra struktūrvienība Sedas pilsētas kultūras nams. Pilsētā nepieciešama estrāde, kurā vasaras laikā varētu notikt pasākumi un koncerti. Pilsētā darbojas stadions, kurā tiek rīkoti sporta pasākumi.

9.4. Rekreācijas, tūrisma objekti un infrastruktūra

Strenču novadā ir apzināti un noteikti vairāki potenciālie valsts un vietējās nozīmes kultūras un dabas objekti, izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis, Gaujas upe un dabas bagātības, kā arī Strenču un Sedas pilsētu šarms, varētu būt vieni no galvenajiem elementiem, kurus veiksmīgi pozicionējot varētu kļūt par pazīstamu un labi apmeklētu galamērķi tūristu vidū.

Valsts aizsardzībā Plāņu pagastā atrodas 5 kultūras pieminekļi (4 senakapi - Elavanču, Maskatu, Alksnīšu. Gulbīšu un Gulbīšu upurakmens), visi 5 ir arheoloģijas pieminekļi, Jērcēnu pagastā -Kaņepju Svētozols un Liepiņu senkapi.

Citi apskates objekti Strenču novadā:

- **Vēstule priedē.** Priede aug Valmieras - Valkas šosejas malā, netālu no pagrieziena uz Sedu. Tās stumbrā ierakstīts dziesmas teksts: "Nāc, mīļotā meiten' līdzī ciniņā, Ņem nāvīgo asmeni rociņā. Mēs daudz cietuši strādnieki". Iespējams, ka šī vēstule priedē ierakstīta laika periodā no 1905. līdz 1918. gadam, tā laika revolucionāro notikumu gaisotnē.
- **Dabas rotaļa priedē.** Iekļauta dabas retumu krātuvē.
- **Priedes ar vējslotu.** Iekļautas dabas retumu krātuvē.
- **Obelisks Krievijas lielkņazam** atrodas vecā ceļa Valka - Oliņas - Strenči malā. Meža masīvs izsenis bijis slavens ar meža dzīvnieku bagātību, kurus medīt braucis Krievijas lielkņazs Vladimirs Aleksandrovičs. 1882. gada decembrī, veiksmīgām medībām par godu, toreizējais meža īpašnieks Lēvensterns uzstādīja akmens obelisku ar tekstu: "Viņa Imperatora Augstībai valdniekam lielkņazam Vladimiram Aleksandrovičam šeit labpatikās medīt 1882. gada 16. un 17. decembrī".
- **Piemineklis latviešu operdziedātājam Rihardam Veidem** atrodas netālu no obeliska Krievijas lielkņazam. Tas uzstādīts pieminot latviešu operdziedātāju Rihardu Veidi, kurš šai vietā 1964. gada februārī medījot, miris.
- **Nokaltusī dravas priede** atrodas ap 600 m uz rietumiem no bijušajām "Kaķu" mājām. 1992. gadā iekļauta dabas pieminekļu sarakstā kā dižkoks. Pirms vairākiem gadiem tā nokaltusi. Priedes stumbra apkārtmērs 3,0 m (bez mizas), vecums ap 300 gadu. Priede ir senais bišu koks, dore jeb drava atrodas dienviņu pusē.
- **Mākslīgi veidoti akmeņu krāvumi.** Pēc zinātnieka RTU doc. J. Klētņieka un citu entuziastu iniciatīvas, veikti pirmie mērījumi, lai precīzi noteiktu akmeņu krāvumu aizņemto teritoriju platības un krāvumu izvietojumu. Mērījumi varētu būt par pamatu šo vietu vēsturiskajam traktējumam.
- **Akmeņu aleja.** Akmeņu izvietojums nepārprotami liecina par cilvēku roku darbu. Vietu apmeklējusi dažādi cilvēki, mēģinādami skaidrot tās vēsturisko izcelsmi, taču vienota viedokļa par to nav.
- **Bedres ar akmeņu sienām** atrodas meža ceļa malā, kas ved no bijušajām "Kaķu" mājām uz "Vecmājām". Nogabalā atrastas 5 bedres, kuru sienas izliktas ar akmeņiem. Bedru izvietojumā jaušama likumsakarība. To izmēri ir ~ 4 x 2 m. Pēc Valmieras novadpētnieka O. Ozoliņa versijas šī vieta varētu būt senais muitas punkts. O. Ozoliņš prognozē, ka to vecums ~ 1000 gadu.
- **Akmeņu plēšanas vieta pie "Vecmājām".** Mežā pie "Vecmājām" atrasta akmeņu sakopojuma vieta. "Vecmājas" ir vienīgās apdzīvotās mājas plašā meža masīvu vidū Gaujas labajā krastā starp Oliņām un Valkas - Smiltenes šoseju. Uz rietumiem no mājām, tūlīt aiz meža, ceļa stūrī starp ceļu un meža stīgu ir meža nogabals, uz kura ir ~ 30 bedres. Bedru malās ir lielas akmeņu šķīlas, kas vietām ap bedrēm veido aplūsus vai arī izvietotas rindās. Šī vieta pēc arheologa Dr. J. Urtāna domām identificējama kā laukakmeņu plēšanas vieta. Savukārt, pēc Valmieras novadpētnieka O. Ozoliņa domām šī teritorija pirms 1000 gadiem varētu būt kalpojusi kā seno apmetņu vieta. Šāda veida objekti Latvijā nav plašāk apzināti, tāpēc šai vietai ir noteikta kultūrvēsturiska un arī vizuāla vērtība.
- **Kaķu priede** - vecākā šobrīd zināmā priede Latvijā atrodas Gaujas vecupes malā. 1999. gadā iekļauta Dabas retumu krātuvē kā dižkoks. Pēc gadskārtu pētījumiem priede varētu būt 360 - 370 gadus veca. Tās stumbra apkārtmērs sasniedzis vairāk kā 3 metrus.
- **Atpūtas vieta Gaujas krastā.** Iemīļota vieta ūdenstūristiem un peldēt pratējiem.
- **Meža biotops sausā priežu mežā.** Priežu audzes vecums ir vairāk kā 140 gadi. tajā aizliegta saimnieciskā darbība. Šai audzei piešķirts mežaudžu atslēgas biotopa statuss. Šajā audzē ir interesanti reljefa veidojumi - nenoteiktas izcelsmes dažādu formu bedres.
- **Pirtiņa.** Saskaņojot ar īpašnieku, pirtiņā iespējami atpūtas pasākumi.
- **Vecrāmnieku bērzs** atrodas Gaujas labajā krastā ap 400 m no "Vecrāmnieku" mājām. Bērza stumbra apkārtmērs ir 2,67 m, stumbra slīpums 90°. Pēc 2 m stumbrs ceļas vertikāli. Lai noturētos šādā stāvoklī, bērzam pie sakņu kakla ir izveidojušās 3 kājas. Bērzs iekļauts Dabas retumu krātuvē.

- **Rāmnieku smilšakmens atsegums** - valsts nozīmes aizsargājams ģeoloģisks objekts (pl.0,6 ha). Tas atrodas Gaujas labajā krastā netālu no "Vecrāmnieku" mājām. Tajā konstatēts liels skaits bruņuzivju fosilo atlieku.
- **Vecrāmnieku goba** - valsts nozīmes dižkoks - atrodas ap 300 m no "Vecrāmnieku" mājām apmēram 6 m no Gaujas labā krasta Gaujas senkrasta slīpumā. Tās apkārtmērs ir 6, 38 m. Stumbra ziemeļu pusē liels dobums, kura diametrs apmēram 1 m.
- **Vecrāmnieku priede** atrodas ap 300 m no "Vecrāmnieku" mājām Gaujas labajā krastā. Priedes stumbra apkārtmērs ir 2,7 m. Koks ievērojams ar to, ka tam ir 4 dzīvas un 1 nokaltusi galotne. Iekļauta Dabas retumu krātuvē.
- **Oliņu avots** - patīkams meža stūrītis atpūtai un slāpju remdēšanai.
- **Generāļa Kārļa Goppera piemiņas istaba** dzimtajās mājās "Maskatos" (privātīpašums).
- **Brāļu kapi (Ozoliņu kapi)** Brāļu kapos apglabāti Latvijas atbrīvošanas cīņās (1918-1920) kritušie igauņu karavīri.
- **Jaunjērcēnu parks** Vairāki koki sasnieguši ievērojamus apmērus - daudz neatpaliek no dižkoku statusa. Parkā aug daudzstumburu liepa. Parka platība ir 8ha, parkā ir dīķis un apmeklētāju ērtībām ierīkoti tiltiņi un lapenīte.
- **Jērcēnu akmens** - lielākais pagasta dižakmens un viens no 54 Latvijas dižākajiem akmeņiem, kas atrodas netālu no Pellemu mājām un apmēram 1,5km no pagasta centra. Tas ir gaiši pelēks granīta milzis, uz kura "pakauša" uzkāpjot, var smelties zemes enerģiju.
- **Jērcēnmuiža** - viena no 20 gs. sākumā būvētajām muižas kompleksa ēkām, saukta arī par freileņu māju Ēkā saglabāties kamīns, podiņu krāsnis. Muižu ieskauj parks. Pašlaik ēkā atrodas Jērcēnu pagasta pārvalde, bibliotēka – informācijas centrs un Tautas nams.
- **Vecjērcēnu parks** - dabīgs meža parks 6ha platībā.
- **Ēka, kurā dzīvojis dzejnieks Jānis Ziemeļnieks**. Jānis Ziemeļnieks, īstajā vārdā Jānis Krauklis, šai ēkā dzīvojis no 1915. līdz 1919. gadam.
- **Brīvprātīgās ugunsdzēsēju biedrības depo**. Ēka uzcelta 1910. gadā. Savu uzdevumu tā pilda vēl joprojām, pašlaik tajā atrodas Valkas ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Strenču postenis.
- **Strenču evaņģēliski luteriskā baznīca**. Koka baznīca tika uzcelta 1907. Baznīcā var apskatīt I. Zeberīņa gleznu "Kristus un Pēteris uz jūras".
- **Verstu stabs**. Atrodas pulkveža Zemitāna ielā, netālu no pilsētas kapiem. Tas ir tipisks veco ceļu aprīkojuma elements, kādu mūsdienās vairs bieži ieraudzīt nevar, it īpaši pilsētas teritorijā.
- **Piemineklis Sarkanā terora upuriem**. Piemineklis atklāts 1991. gada 25. martā par godu represijās cietušajiem strenčeniešiem.
- **Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas komplekss**. Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas kompleksa celtniecība uzsākta 1903.gadā. Tajā laikā slimnīca bija viena no modernākajām Eiropā. Slimnīcu atklāja 1907.gadā un sākumā tai bija 5 korpusi, kurus nosauca pirmo pacientu vārdos. 1912.gadā slimnīcu paplašināja, uzceļot "Rainberga māju" un "Jauno māju". 1931.gadā uzcelta slimnīcas kapella. Pašlaik slimnīcas komplekss sastāv no vairākām paviljona tipa ēkām slimniekiem un saimniecības kompleksa. Harmonisku vidi veido slimnīcas parks, tajā uzstādīts piemineklis pirmajam slimnīcas direktoram A. Bēram un arhitektam A. Rainbergam. Pāri slimnīcas teritorijai joprojām paceļas 20.gs. sākumā projektētais skurstenis - ūdenstornis, kas ir viena no neparastākajām inženiertehniskajām būvēm Baltijā.
- **Dzelzbetona tilts pār Gauju**. Tas ir viens no vecākajiem daudzlaidumu dzelzbetona tiltiem Latvijā, kas tika pabeigts 1909. gadā. Tā būvdarbus vadīja inženieris Verners Pirmā pasaules kara laikā tika saspridzināts tilta vidējais balsts, kas atjaunots 1921. un 1922. gados. 1929. gadā, Gaujas palu laikā, tika izskalots tilta labā krasta pieejas uzbērums un tilta konuss, tādēļ remonta laikā paplašināja tilta ailu, uzbūvējot vēl vienu papildus balstu.
- **Skulptūra "Gaujas plostnieks"**. Koka skulptūra uzstādīta 2000. gadā, Plostnieku svētku laikā. Tās autors ir kokgriezējs Guntis Priedīte. Skulptūra uzstādīta par godu Gaujas plostniekiem, kā arī lai nezustu atmiņas par pagātnē šais vietās tik izplatīto un arī grūto plostnieka amatu.

- **Vecais ozols.** Uz ozola redzama 1922. gada plūdu laikā koka mizā iegriezta atzīme, kura parāda ūdens kritisko līmeni, pie kura palu laikā var pārplūst Trikātas iela (iela, kas ved no tilta pār Gauju uz Strenčiem).
- **Gaujas labā krasta nostiprinājums.** Celts 1924. gadā, lai pasargātu Strenčus no pārplūšanas pavasara palu laikā un aizsardzībai no krastu izskalošanas. Unikāls inženiertehniskais piemineklis.
- **Ceļa Rīga – Tērbata fragmenti** -Gaujas labajā krastā saglabājušies vēsturiski nozīmīgā ceļa, kuriem nepieciešama izpēte un atbilstoša aizsardzības režīma noteikšana.
- **Zirgu pasta ēka Rīgas ielā 18** - vecākā, Strenčos saglabājusies celtne, kas ir 105 gadus veca. Vienstāva ēka būvēta no koka kā zirgu pasts.
- **Strenču evaņģēliski luteriskā baznīca** - koka celtne ar jūgendstila iezīmēm uzcelta 1907.gadā. 1936.gadā, izmantojot tautiskos elementus un kristīgo simboliku, izkrāsotas dievnama iekštelpas. 1937.gadā uzcelts jauns ugunsdrošs tornis, dievnams apmests un nokrāsots.
- **Ierakumi un fortifikācijas būves Milestības vērī** - saglabājušies ierakumi un fortifikācijas būves no Pirmā pasaules kara un Atbrīvošanas cīņu laika. Iespējams, izmantotas un paplašinātas arī Otrā pasaules kara laikā. Ierakumi sastopami plašā teritorijā gar Gaujas krastu.
- **Smilšu dambis** - stiepjas gar Slimnīcas atteku no Peldu ielas līdz Bebru ielai. Sākts būvēt ap 20.gs 20-tajiem gadiem, kad vietējie iedzīvotāji ar zirgu pajūgiem saveda smiltis, veidojot dambi.
- **Dāvīša koki**- atrodas pie Gaujas upes kreisā krasta aptuveni 500m pirms dzelzsbetona tilta. Tie ir izgāzti ozoli palu laikā, kuri atrodas zem ūdens līmeņa un daļēji arī smiltīs. Ozolus vērtīgās koksnes dēļ mēģinājuši izcelt un izmantot mākslinieki.
- **Piemineklis Sarkanā terora upuriem** -pie Strenču dzelzceļa stacijas, lai pieminētu represijās cietušos Strenču un Vidzemes iedzīvotājus. Strenču dzelzceļa stacijā cilvēki tika sadzīti vagonos tālākai deportācijai uz Sibīriju. Piemineklis atklāts 1991.gada 25.martā.

Unikāla sociāla un fiziska vide, kas veidota 1950-tos gados, un pilsētas centra apbūve ir **Sedas pilsēta** - savdabīgs kultūrvēsturisks piemineklis (tā saucamā Staļina laika arhitektūra). 1953. gadā tika uzsākta Sedas ciemata izbūve. Seda celta pēc tipveida pilsētiņu projekta, kādas celtas bijušās Padomju Savienības kūdras ieguves vietās. Pilsētiņa ir ļoti kompakta. Centrālais laukums ar starveida ielu plānojumu, plašās bērzu un liepu alejas un dzeltenās Staļina klasicisma mājas tik tīrā un koncentrētā izpildījumā nav atrodamas nekur citur Latvijā.

Kā tehnisko mantojumu var minēt **šaursliežu dzelzceļa līniju**, kas tiek izmantota industriālos nolūkos – gan kūdras izvešanai no purva, gan strādnieku nogādāšanai darba vietā.

Ekotūristiem, ornitologiem un citiem dabas draugiem saistošs ir aizsargājamo ainavu apvidus "Ziemeļgauja". **Gaujas ieleja** visā tās garumā ir vērtīga gan bioloģiskā, gan ainaviskā un kultūrvēsturiskā nozīmē.

Plāņu pagastā, sadarbojoties VAS "Latvijas Valsts meži" un Valsts meža dienestam, izveidota **dabas taka "Ko glabā meži"**. Meža takas 20 apskates objektos ietvertais māca vērot dabu un tajā notiekošos procesus, palīdz iepazīt, māca glabāt un sargāt kultūrvēstures liecības. Meža takas garums, ietverot visus apskates objektus, sasniedz 40 km. Ceļu tīkls nodrošina apskates objektu apmeklēšanu izlases veidā, tādējādi takas garumu izvēloties pēc saviem ieskatiem. Iespējamās ekskursijas autobraucējiem un velosipēdistiem.

Dabas liegums "Sedas purvs". Sedas purvam ir liels potenciāls kļūt par vienu no labākajām putnu novērošanas vietām Ziemeļvidzemē un Latvijā - pie applūdušajiem kūdras karjeriem atrodas putnu novērošanas tornis un informatīvie stendi. Tas norāda uz teritorijas galveno tūrisma potenciālu - dabas tūrisma, īpaši putnu vērošanu. Applūdušajā purva daļā dabiskā ceļā ir ieviesušās zivis, šeit notiek licencēta makšķerēšana. Izveidota dabas taka.

Strenču pilsētas dabas taka. Iespēja izbaudīt atrašanos dabā, pieredzēt tās krāšņumu un daudzveidību, neizejot ārpus pilsētas robežām. Norādes uzstādītās 5,5 km garā takas posmā, tomēr ir iespējams iziet arī saīsināto maršruta variantus 2 vai 3,5 km garumā.

Gaujas plostnieku svētki, kurus Strenčos svin kopš 1998. gada, kad tika atdzīvīnātas senās tradīcijas plostu braukšanā pa Gauju. Plostnieku svētkus svin maija trešajā sestdienā.

Velo maršrutu „No Gaujas krastiem caur Sedas purvu līdz Kaņepju dižozolam” pieredzējuši velo braucēji ar labu fizisku sagatavotību izbrauks vienā dienā, tiem, kas ar velosipēdu pārvietojas lielākoties tikai brīvdienās, dabu un meža klusumu iespējams baudīt divās dienās. 1. posms Strenči – Rāmnieku smilšakmens atsegums – Akmeņu plēšanas vieta pie “Vecmājām” – Pukšu purvs - Obelisks Krievijas lielkņazam - Piemineklis latviešu operdziedātājam Rihardam Veidem – Strenči (maršruta garums 44 km.). 2. posms Strenči - Seda – Sedas purvs – Jērcēnu akmens – Jērcēnmuiža – Kaņepju ozols – Strenči (maršruta garums ~ 33km).

Ūdenstūristi novadu var iepazīt, laivojot pa Gaujas upi, kas dod iespēju izbaudīt arī krācaino Gaujas posmu pievilcību. Šobrīd izstrādāti vairāki maršruti, vadoties pēc laivotāju vēlmēm, izturības un iespējām. Populārākie no tiem: Strenči-Valmiera (22km), Vireši – Valmiera (130km).

Pārdomāts ekotūrisms ir viens no perspektīvākajiem tūrisma veidiem šajā teritorijā. Jau šobrīd Sedas purvs piesaista putnu vērotājus no Latvijas un ārvalstīm, īpaši pavasara migrācijas laikā. Lieguma teritorijā papildus esošajiem putnu vērošanas torņiem iespējams izvietot vēl vairākus torņus.

Tūrisma nozares attīstībai ir nozīmīga tūrisma infrastruktūras bāze, kas nodrošina tūristus ar nepieciešamajiem pakalpojumiem. Novadāšobrīd darbojas viens viesu nams, 3 ēdināšanas iestādes, dažādi veikali un degvielas uzpildes stacija.

1999.gadā tika izveidots **Strenču Tūrisma informācijas centrs**. Galvenie apmeklētāji ir ārvalstu tūristi, kas interesējas par atpūtas iespējām Latvijā. Strenču tūrisma informācijas centrs ir ļoti nozīmīgs tieši ģeogrāfiski izdevīgās atrašanās dēļ (atrodas uz galvenās ielas, viegli pamanāms, labas piebraukšanas iespējas), jo daļa tūristu ir kas iegriežas Strenču TIC pirms vai pēc Latvijas/ Igaunijas robežas šķērsošanas Valkā.

Kopumā vērtējot novada dabas objektu potenciālu izmantošanai tūrismā, tas uzskatāms par pietiekami bagātu, daudzveidīgu un unikālu. Teritorijas ainaviskās vērtības, augstā bioloģiskā daudzveidība un samērā labā ceļu infrastruktūra var būt tūrisma veicinoši faktori. Šī iemesla dēļ teritoriju var izmantot arī vides izglītības mērķiem, dabas tūrisma un specifisku interešu grupu tūrisma attīstībai.

Pagaidām ar tūrisma saistītās ekonomiskās aktivitātes gan neieņem būtisku lomu. Lauku māju un tūristu apmetņu tīkls attīstās lēnām, tomēr tam varētu būt nozīmīga loma tradicionālo nodarbinātības veidu ieņēmumu papildināšanai, it īpaši vasaras sezonā. Tomēr jāuzsver, ka galvenās problēmas rada neesošais vai nepietiekamais labiekārtojuma līmenis tūristu uzņemšanai, nepietiekošs ir piedāvāto naktsmītņu skaits.

Nakšņošanas iespējas tūristiem:

■ **viesu nams “Strenči”** ar 7 labiekārtotiem (divvietīgiem) numuriem un restorānu, ar semināru zāli (līdz 120 cilvēkiem), divām kamīnzālēm, biljardu, pirti un apsildāmu un izgaismotu baseinu. Pie viesu mājas slēgts pagalms ar dārza kamīnu, pagalma estrādi, nojumi (līdz 40 cilvēkiem), bērnu rotaļu laukumu, dekoratīvu dīķi ar strūklaku un autostāvvietu.

■ **Burtnieku novada Ēveles pagasta “Kempēni”** vienlaicīgi var apmesties pat līdz 100 cilvēkiem.

■ **Oliņu pirts** (bez labierīcībām).

Ēdināšana: Viesu nama "Strenči" restorāns Rīgas ielā 28 a (pašreiz nedarbojas);

■ **Ēdnīca –kafejnīca „ SANVIK”.** Papildus piedāvājums: banketu galdu klāšana uz vietas un izbraukumiem, telpas semināriem (līdz 50 personām);

■ **Kafejnīca DUS „ Ziemeļu nafta”.**

► Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Labiekārtot un uzturēt atpūtas vietas pie ūdenstecēm un ūdenstilpnēm.

Izvietot vienotas informatīvās norādes, kartes un shēmas par tūrisma objektiem un infrastruktūru.

10. CIVILĀ AIZSARDZĪBA UN RISKĀ TERITORIJAS UN OBJEKTI

Civilās aizsardzības prasības un pasākumu kompleksu valsts un visu līmeņu pašvaldībām reglamentē "Civilās aizsardzības likums" (15.12.1992.). Civilās aizsardzības pasākumu mērķis ir aizsargāt pilsētu un pagastu iedzīvotājus ārkārtējās situācijas gadījumā, ko var izraisīt dabas stihijas un katastrofas, transporta un saimniecisko objektu avārijas, kā arī nekontrolētas vai neuzmanīgas cilvēku darbības.

Ugunsnelaimju, katastrofu un dabas stihiju gadījumos palīdzību sniedz Valkas ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Strenču pilsētas postenis. Apkalpojamajā teritorijā ietilpst Strenču un Sedas pilsētas, Trikātas, Jērcēnu, Plāņu un Ēveles pagasti.

Riska teritorijas raksturo palielināta avārijas vai nevēlamā procesa varbūtība vai atkārtotās biežums, sekų apjoms un zaudējumi, ko izsaka kategorijas: cilvēku veselības vai dzīvības apdraudējums, materiālie zaudējumi, kaitējums vai nevēlamas pārmaiņas vidē.

Strenču novada riska teritorijas un objektus sk.10.1. tabulā un potenciālie ārkārtējo situāciju cēloņi un avāriju varbūtību sk. 10.2.tabulā apakšnodaļas beigās.

10.1.tabula

Riska teritorijas un objekti

Ārkārtējo situāciju cēloņi	Riska teritorijas un objekti
Satiksmes negadījumi	Autoceļi. Dzelzceļš.
Uguns un sprādzienbīstamas teritorijas	Kokapstrādes uzņēmumi. Degvielas uzglabāšanas (t.sk. bīstamās kravas) un uzpildes vietas. Meži un purvi. Graudu kaltes. Pazemes gāzes tvertnes.
Avārijas enerģētikas un komunālās saimniecības objektos	Ūdensvadi. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Katlu mājas.
Dabas katastrofas	Plūdu apdraudētās teritorijas. Stipras vētras apdraudētās teritorijas: vecie, bojātie koki parkos, autoceļu malās.
Ēku un būvju sagrūšana	Neizmantotās ēkas un būves.
Cilvēku masu pulcēšanās vietas	Izglītības, kultūras un sporta iestādes, psihoneiroloģiskā slimnīca Sk. PR 16. pielikumu .
Drošības noteikumu neievērošana uz ūdens	Ūdensteces un ūdenstilpnes.

Ūdens ņemšanas vietas Strenču novada teritorijā:

1) ugunsdzēsības hidranti:

Strenču pilsēta- Rīgas ielā, Gaujas ielā un Strenču PNS teritorijā; Sedas pilsētā.

2) mākslīgās ūdenskrātuves:

Strenču pilsēta- pie Strenču vidusskolas un Strenču PNS teritorijā;

Jērcēnu pagasts - Jaunjērcēnu parka dīķis, pie mājām „Krogzemji”, „Druvas”, „Centra ūdenskrātuve”, pie mājām „Ausmas”;

Plāņu pagasts – Rudiņi, Jaunā kalts (Plāņi); Smirķi (Plāņi); Liellāči (Plāņi) un Jaunklidzī: Vīcepi, Kazruņģi, Ennes, Vecstaldoti, Birztales, Jaunozoli.

Potenciālie ārkārtējo situāciju cēloņi un avāriju varbūtība

Ārkārtējo situāciju cēloņi	Riska teritorijas un objekti	Avārijas varbūtība
Satiksmes negadījumi	Autoceli, dzelzceļš	Ļoti iespējama*
Uguns un sprādzienbīstamas teritorijas	Kokapstrādes uzņēmumi Degvielas uzpildes stacija Kūdras purvi Meži	Iespējama Iespējama Iespējama Iespējama
Avārijas komunālās saimniecības objektos	Ūdensvadi, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, katlumājas	Ticama
Dabas katastrofas	Plūdu apdraudētas teritorijas	Iespējama
Ēku un būvju sagrūšana	Neizmantojot ēkas, tilti	Ticama
Cilvēku masu pulcēšanās vietas	Izglītības, kultūras, sporta u. c. publiskas ēkas, psihoneiroloģiskā slimnīca, Sk. PR 16. pielikumu .	Ticama
Drošības noteikumu neievērošana uz ūdens	Ūdensteces un ūdenskrātuves	Ļoti iespējama

*Ļoti iespējama – biežāk kā reizi gadā, iespējama – reizi 1-10 gados, ticama – reizi 10 – 100 gados.

3) dabīgās ūdenskrātuves:

Strenču pilsēta- Strenčupīte: pie katlumājas, baznīcas, pilsētas estrādes, Gaujas upe: pie Vecā ozola, bijušās kokzāģētavas, dīķis pie ugunsdzēsēju depo (Strenču pilsēta);

Jērcēnu pagasts – Šūnupe: pie mājām "Vecmelderīši", Strenčupīte: pretī ražotnei "Dārzniecība", Jesku dīķis - pie mājām "Jeskas". Lielupe: pie mājām "Rēpeņi", Austrumupe: pretī mājām "Austras", Kalndzirnavu dīķis - aiz mājām "Kalnciems, Gauja: pie mājām "Gaujaskrāces";

Plāņu pagasts -Vija pie tilta „Knieri”, Gauja pie pārceltuves „Oliņas”.

Sarakstus sk.11.pielikumā.

Teritorijas izmantošanas risinājumi un pamatojums

Veikt iedzīvotāju izglītošanu ārkārtējo situāciju gadījumos Nodrošinot iedzīvotāju aizsardzību pret iespējamām avāriju un dabas katastrofu izraisītām sekām.

Plānojot apbūvi, paredzēt ugunsdrošības attālumus starp dzīvojamām ēkām, rūpniecības uzņēmumiem, degošu šķidrumu noliktavām un piebraucamiem ceļiem. Veidojot perspektīvo ceļu vai ielu shēmas ņemt vērā LBN 201-07, kā arī citu spēkā esošo normatīvo aktu prasības par piebrauktuvēm un caurbrauktuvēm ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai.

Apzināt ūdens ņemšanas vietas pie virszemes ūdens tilpnēm un ūdenstecēm, piemērot tās ugunsdzēsības vajadzībām. Veikt novada teritorijā esošo dīķu labiekārtošanu.

11. AIZSARGJOSLAS

“Aizsargjoslu likums” (05.02.1997) nosaka vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, ekspluatācijas aizsargjoslas, sanitārās aizsargjoslas un drošības aizsargjoslas.

Vides un dabas resursu aizsargjoslu uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz attiecīgajiem objektiem.

Ekspluatācijas aizsargjoslu uzdevums ir nodrošināt komunikācijas un līnijbūvju objektu efektīvu un drošu darbību un attīstības iespējas.

Sanitāro aizsargjoslu uzdevums ir nodrošināt sanitārās prasības objektos ar paaugstinātām sanitārām prasībām.

Drošības aizsargjoslu uzdevums ir nodrošināt paaugstināta riska objektu un to tuvumā esošo objektu drošību gan to ekspluatācijas laikā, gan iespējamo avāriju gadījumā, kā arī vides un cilvēku drošību.

Detalizēta informācija par Strenču novada teritorijā noteiktajām aizsargjoslām un teritorijas izmantošanas aprobežojumiem apkopota Strenču novada teritorijas izmantošana un apbūves noteikumu 18.nodaļā un grafiskajā daļā kartēs:

05. „Strenču novada plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”,

06. „Strenču pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”,

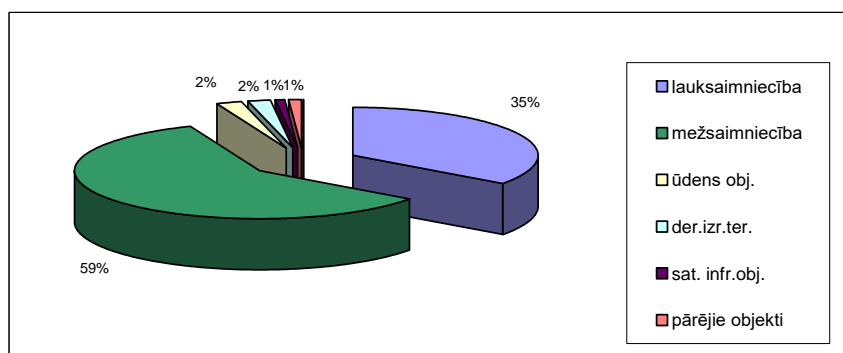
07. „Sedas pilsētas plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana ar aizsargjoslām”.

Kartēs attēlotas aizsargjoslas, kas lielākas par 10m.

12. ZEMES (TERITORIJAS) IZMANTOŠANAS STRUKTŪRA

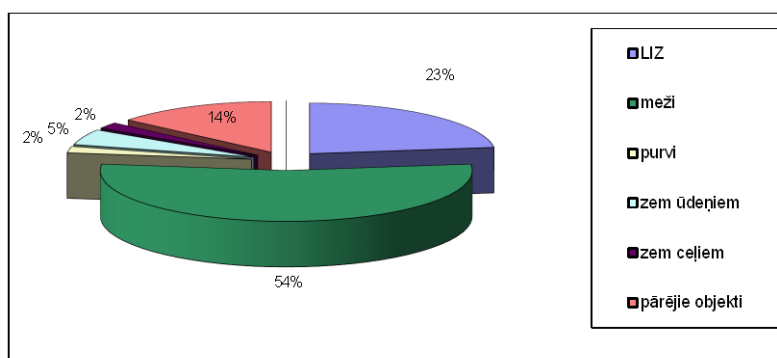
Saskaņā ar tabulā "Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām (pēc nekustamā īpašuma mērķa) un pa zemes lietošanas veidiem uz 01.01.2010." Strenču novada teritorijas kopējā platība ir 37458,7ha. Zemes reformas un nekustamo īpašumu tirgus attīstības rezultātā uz 2010.gada 1.janvāri teritorijā bija izveidoti 2677 īpašumi vai lietojumi. (skat. 12.1.tab. un 12.1.att.)

Strenču novada teritorija platības ziņā, dalot pēc nekustamā īpašuma lietošanas mērķa, vislielākā ir mežsaimniecības un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas aizņem 21948,8 ha (59%). Lielākais šo teritoriju īpatsvars ir Jērcēnu pagastā - 6229,5ha jeb 86%. Nozīmīgas platības aizņem lauksaimniecības zemes – 13014,0ha (35%). Jērcēnu pagastā lauksaimniecības zemes aizņem 64% teritorijas. Vidējā zemes vienības platība novadā – 9,32ha. 919,7ha nekustamā īpašuma lietošanas mērķis ir derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, pārsvarā tās ir kūdras ieguves teritorijas. Dzīvojamo fondu veido galvenokārt individuālo dzīvojamo māju apbūves teritorijas 84,3 ha (313 īpašumi). Daudzdzīvokļu māju apbūve aizņem 32,9 ha. Arī Strenču pilsētā ir izteikta individuālā apbūve, daudzstāvu (2 un 3 stāvu) māju apbūve ir neliela.

12.1.attēls. Novada teritorijas sadalījums pēc nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām

Nekustamā īpašuma grupā zeme lielākoties pieder fiziskām personām (56%). Skaita ziņā nozīmīgākie ir lauksaimniecības un individuālo dzīvojamo māju apbūves īpašumi, platības ziņā – lauksaimniecības un mežsaimniecības zemes.

12.2.attēls. Novada teritorijas sadalījums pēc zemes lietošanas veida

Strenču novadu kā mežiem bagātu teritoriju ataino teritorijas sadalījums pa zemes lietošanas veidiem – izteikti dominējoši ir meži - 20319,9 ha jeb 54%. Īpaši bagāts ar mežiem ir Plāņu pagasts - 13631,5ha jeb 63% teritorijas. Lauksaimniecības vajadzībām tiek izmantota nākamā teritorijas lielākā daļa – 8628,1ha. No tās 5481,5 ha ir aramzeme.

Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām un pa zemes lietošanas veidiem (ha) uz 01.01.2010.

Kods	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Zemes vienību skaits	Kopplatība	Zemes lietošanas veidi												
				lauks. izmant. zeme	t. sk.				meži	krū-māji	purvi	t. sk.		zem ēkām, pag.	zemceljiem	pārējās zemes
					aram-zeme	augļu dārzi	plavas	ganības				zem ūdeņiem	zem zivju dīķiem			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
01	Lauksaimniecība	1400	13041,0	8378,1	5447,5	72,1	1684,5	1174,0	3496,4	297,3	38,9	186,6	0,0	182,2	58,8	402,7
02	Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	410	21948,8	236,7	28,7	0,0	145,0	63,0	16373,3	55,6	706,2	1001,6	0,0	7,4	111,8	3456,2
03	Ūdens objektu zeme	11	653,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	627,3	0,0	0,0	0,0	26,1
04	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	11	919,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	414,8	0,0	306,6	32,4	0,0	0,0	2,6	163,3
05	Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	26	30,0	1,1	0,0	0,0	0,8	0,3	2,4	1,1	0,0	0,3	0,0	0,5	0,2	24,4
06	Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	373	84,3	6,8	3,5	0,7	0,4	2,2	0,1	0,1	0,0	0,5	0,0	22,0	0,4	54,4
07	Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	106	32,9	0,6	0,4	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,7	0,3	23,3
08	Komerccarbības objektu rakstura apbūves zeme	15	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,1	0,0	0,0	0,0	1,8	0,0	2,1
09	Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	37	80,1	1,5	0,4	0,4	0,0	0,7	25,0	0,0	0,0	0,1	0,0	10,1	0,0	43,4
10	Rūpniecības objektu apbūves zeme	51	81,0	2,3	1,0	0,0	0,8	0,5	5,4	0,1	0,0	1,0	0,0	43,4	0,8	28,0
11	Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	143	410,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	360,6	45,5
12	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	94	172,9	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	169,3
13	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nav norādīts	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Kopā:	2677	37458,7	8628,1	5481,5	73,4	1831,5	1241,7	20319,9	354,3	1051,7	1849,8	0,0	280,7	535,5	4438,7

13. TERITORIJASIZMANTOŠANAS RISINĀJUMU APRAKSTS UN PAMATOJUMS

13.1. Teritorijas plānojuma risinājumu pamatojums

Teritorijas plānojums kā līdzeklis pašvaldības attīstības programmas izvirzīto prioritāšu izpildes nodrošināšanai, instruments, ar kura palīdzību tiek ievērotas pašvaldības intereses zemes izmantošanā, teritorijas izmantošanā nodrošināt vides aizsardzības prasību izpildi, instruments ar kura palīdzību ieinteresēt vietējo sabiedrību savas pašvaldības attīstībā.

Teritorijas plānojums ir zemes izmantošanas plānojums, kurš nosaka perspektīvo zemes izmantošanu un tāpēc ir viens no būtiskākajiem dokumentiem, ar kuru regulē teritorijas attīstību.

Teritorijas plānojums nosaka pašvaldības teritorijas organizāciju un zemes lietošanas veidu. Strenču novada teritorijas izmantošana atbilstoši esošajai situācijai attēlota kartogrāfiskajā materiālā „Strenču novada teritorijas pašreizējā izmantošana” un perspektīvā izmantošana „Strenču novada teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”.

Teritorijas plānojumā aprakstītā teritoriju atļautā un plānotā izmantošana ir veidota, ņemot vērā pašreizējo izmantošanu un iespējamās nākotnes perspektīvas. Plānojumā vairākām teritorijām ir noteikts atšķirīgs izmantošanas mērķis, nekā tas ir plānojuma izstrādes brīdī. Šajās teritorijās zemes īpašnieki var turpināt pirms plānojuma izstrādāšanas un spēkā stāšanās likumīgi uzsākt izmantošanu, taču jaunu būvniecību vai cita veida saimniecisko darbību drīkst uzsākt tikai atbilstoši attiecīgai teritorijai paredzētajam plānojuma prasībām, kas aprakstītas saistošajos noteikumos.

Teritorijas plānojuma risinājumu pamatprincipi:

- Viens no galvenajiem teritorijas plānojuma uzdevumiem Sedas un Strenču pilsētās ir esošās apbūves blīvuma paaugstināšana un brīvo teritoriju izmantošana izbūvētās infrastruktūras ūdenssaimniecības komunikāciju tuvumā.
- Plānota esošās komunālās saimniecības infrastruktūras tālāka renovācijas(Jērcēnu ciemā, ielu apgaismojums Strenčos un Sedā, Plāņos un Jērcēnos, u.c.).
- Lai samazinātu iespējamās ietekmes uz vidi, plānojums paredz tādas apbūves attīstība, kas ļauj izmantot jau esošo infrastruktūru, vides resursus, samazināt piesārņojumu, kā arī videi draudzīgu, energoefektīvu materiālu un tehnoloģiju izmantošanu. Piemēram, apbūves noteikumi (TIAN 10.nodaļa) paredz: *katras 25 autostāvietas jāatdala ar 2m platu zaļumu joslu, kurā ir blīvu krūmāju vai koku stādījums un vismaz 10% no transportlīdzekļu novietnes kopējās teritorijas paredz zaļajai zonai ar koku vai krūmu stādījumiem.*
- Plānotas jauktas apbūves teritorijas apdzīvotajās vietās iekļauj sabiedriskās, komercapbūves un dzīvojamo apbūvi, tā paplašinot iespējas elastīgi izmantot esošo apbūvi komercdarbībai.
- Nodrošināt publisko objektu pieejamību ģimenēm ar bērniem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, paredzot īpašus nosacījumus autostāvietām. Piemēram, apbūves noteikumi (TIAN 10.nodaļa) paredz: *Pie pirmsskolas bērnu iestādēm vismaz pusei stāvvietu jābūt 3,5m platām.*
- Paredzēta lauku viensētu - zemnieku sētu apbūve uz zemes gabala ne mazāka kā 1ha. Šāda apdzīvojuma struktūras attīstība nodrošinās ne tikai vides kvalitātes un aizsardzības prasības, bet arī tipiskās Latvijas lauku kultūrainavas saglabāšanu un teritorijas pievilcību citiem interesentiem.
- Saimnieciskās darbības attīstībai plānotas arī teritorijās, kurās tā jau kādreiz ir veikta un vide tajās ir degradēta.
- Izvirzīti nosacījumi vides kvalitātes saglabāšanai, īpašu uzmanību pievēršot ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanai.
- Apbūve gar ceļiem plānota tādā attālumā, lai nebūtu nepieciešams veikt papildus pasākumus trokšņu un piesārņojuma samazināšanai.
- Lauku vides attīstībā - lauku mozaikveida ainavas saglabāšana un lauksaimniecībā izmantojamo zemju turpmāko izmantošanu. Piemēram, apbūves noteikumi (TIAN 21.3. apakšnodaļa) paredz *augstvērtīgas lauksaimniecības zemes ar minimālo zemes gabala platību 5ha.*

- Plānojums paredz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.
- Neskatoties uz to, ka cauri novadam plūst Gauja, lielā daļa teritorijas ir nabadzīga ar virszemes ūdens resursiem, kas piemēroti peldēšanai, tad plānojums atbalsta mākslīgu ūdenstilpju veidošanu tam piemērotās vietās. Šo teritoriju aizsardzība plānota saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, to dabas aizsardzības plāniem. Piemēram, apbūves noteikumi (TIAN 4.15.apakšnodaļa) paredz:
*Jebkurā teritorijā atļauts ierīkot ūdenstilpni (bez līmeņa regulēšanas), ja dīķa virsmas laukums nepārsniedz 0,1ha,
Dīķis ne lielāks kā 1ha, var nebūt uzrādīts plānotās (atļautās) izmantošanas kartē kā virszemes ūdensobjekta teritorija Strenču un Sedas pilsētu un ciemu teritorijās,
Dīķis ne lielāks kā 5ha, var nebūt uzrādīts plānotās (atļautās) izmantošanas kartē kā virszemes ūdensobjekta teritorija Jērcēnu un Plāņu pagastu teritorijās ārpus ciemiem, izņemot AAA „Ziemeļgauja” teritoriju.*
- Plānotie tūrisma veidi ir videi un vietējai sabiedrībai draudzīgākie, tas ir dabas un ekotūrisms.
- Attiecībā uz visu teritoriju ir izvērtēti arī paaugstināta riska objekti un teritorijas, savukārt nosacījumos ietvertas prasības un veicamie pasākumi iespējamo risku samazināšanai vai novēršanai.

Teritorijas plānojuma atļautā izmantošana balstīta uz sekojošiem nosacījumiem:

- Uz esošo situāciju;
- Ievērojot likumdošanas un valsts institūciju izsniegtos nosacījumus;
- Izvērtējot ekonomiskos procesus Latvijā un Vidzemes reģionā;
- Ievērojot esošo valsts mēroga - nacionālā plānojuma un reģiona plānojuma nosacījumus;
- Ievērojot novada attīstības nākotnes vīzijas;
- Ņemot vērā un Vidzemes reģiona teritorijas plānojuma prasības;
- Institūciju sniegtos nosacījumus, atzinumus un sabiedriskās apspriešanas procesā saņemtos priekšlikumus, ņemot vērā novada iedzīvotāju vēlmes.

Novada iedalījums funkcionālajās zonās atspoguļo lauku apvidus, ciemu un pilsētu funkcionālo un arhitektoniski telpisko organizāciju, nosaka teritorijas izmantošanas veidu, kā arī paredz specifiskus noteikumus un konkrētu pasākumu veikšanu.

Katrai no izdalītajām zonām pašvaldības saistošajos noteikumos reglamentēta atļautā izmantošana un apbūves noteikumi.

13.2. Teritorijas plānojuma risinājumu salīdzinājums ar iepriekšējiem plānojumiem

Salīdzinot ar iepriekš izstrādātajiem atsevišķo pašvaldību (Jērcēnu un Plāņu pagastu, Sedas un Strenču pilsētu) teritoriju plānojumiem, kopumā būtiskas vai kardinālas izmaiņas netiek plānotas, bet galvenās izmaiņas paredzētas saistībā ar atsevišķām teritorijām:

1. Netiek plānoti jauni ciemi un saglabāti tie ciemi, kas paredzēti iepriekšējos Jērcēnu un Plāņu pagastu plāņos.
  - Jērcēnu pagasta** iedzīvotāji dzīvos un pakalpojumi tiks nodrošināti divos ciemos - Jērcēni un Ķeiži. Ausmas un Krustuļu viensētu grupas netiek plānotas kā ciemi.
  - Plāņu pagasta iedzīvotāji dzīvos un pakalpojumi tiks nodrošināti divos ciemos Plāņi un Jaunklidzis. Viensētu grupu Šalkas paredzēts pievienot Strenču pilsētai, jo tā atrodas pilsētas tuvumā un funkcionāli ar to saistīta.
  - Sedas pilsētas lauku teritorija ir pievienota Jērcēnu pagastam.
2. Galvenās plānotās jaunās publiskās un dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas pilsētās un Ķeižu ciemā. Pilsētās plānotā apbūve galvenokārt palielina esošo apbūves kvartālu blīvumu aizpildot brīvās teritorijas, kas šobrīd tiek izmantotas lauksaimniecībai, līdzīgi kā tas ir iepriekšējos plāņos. **Ķeižu ciemā saglabāta iepriekš paredzētā mežparka tipa apbūve saskaņā ar**

16.06.2009. Jērcēnu pagasta saistošiem noteikumiem Nr.6 „Jērcēnu pagasta teritorijas plānojuma 2009.gada grozījumu grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”. Meža parka tipa apbūve paredzēta arī Strenču pilsētas ziemeļrietumu daļā.

38.attēls. Strenču pilsētas robežu izmaiņas, pievienojot viensētu grupu Šalkas no Plāņu pagasta.

3. Rūpnieciskās teritorijas paredzēts attīstīt Jērcēnu pagastā, Strenču un Sedas pilsētu tuvumā.

Visa tālākā perspektīvā plānotā apbūve ap Strenču pilsētu iekļaujas starp apvedceļu un pilsētu.

Otrs lielākais, ja šī plānošanas perioda plānotais, rūpniecības attīstības rajons ir uz esošo rūpniecisko teritoriju bāzes starp Strenčiem un Sedas pilsētu blakus dzelzceļam.

Trešais rūpnieciskais rajons ir ziemeļrietumos no Sedas pilsētas blakus esošai Sedas pilsētas rūpnieciskai zonai. Rūpnieciskā zona no atsevišķām nelielām uzņēmumu teritorijām izveidojusies Vecjērcēnos.

4. Visā novadu apdzīvoto vietu teritorijās paredzētas saglabāt esošās un paredzētas jaunas tehniskās teritorijas, galvenokārt pilsētās ciemos, galvenokārt, lai nodrošinātu ūdenssaimniecības attīstību un autostāvvietas.
6. Paredzēti noteikumi vēja ģeneratoru izvietojumam.
7. Paredzētas jaunas derīgo izrakteņu ieguves platības pagastos, galvenokārt smilts un kūdras ieguve VAS „Latvijas Valsts meži” piederošajos īpašumos un paplašinot jau esošās ieguves teritorijas.
8. Plānoti jauni dīķi visās teritorijās.
9. Noteiktas teritorijas personīgo palīgsaimniecību vajadzībām. Šīs teritorijas atrodas pagastos un Sedas pilsētā -mazdārziņu teritorijas.
10. Ievērtēts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju AAA „Ziemeļgauja” apsaimniekošanas plāns un ZBR apsaimniekošanas plāna grozījumi.
11. Noteiktas teritorijas pašvaldības funkciju veikšanai.
12. Konsolidēti apbūves un izmantošanas noteikumi.

13.3. Novada atsevišķo teritoriju plānojumam risinājumi

13.3.1. Jērcēnu pagasts

Jērcēnu pagastu veido divi ciemi – Jērcēnu un Ķeižu teritorijas un lauku teritorija, kas veidojas no Jērcēnu pagasta un bijušās Sedas pilsētas lauku teritorijas, kas pievienota 2009.gadā.

Precizētas ciemu robežas. Ķeižu ciemats attīstīsies gar Andrupi un Krāčupi, Kārcupes dirnavezeru līdz Gaujai paredzot mežparka tipa savrupmāju apbūvi.

Noteiktas teritorijas personīgo palīgsaimniecību vajadzībām nepieciešamās platības un iezīmētas kā sakņu dārzu teritorijas Jērcēnu ciema tuvumā, ko izmanto daudzdzīvokļu ēkās dzīvojošie.

Ražošanas objektu apbūves teritorijas galvenokārt izvietotas ap Vecjērcēniem un starp Strenču un Sedas pilsētām, nākošā plānošanas perioda rūpnieciskās teritorijas paredzētas Strenču pilsētas apvedceļa ielokā. Tehniskās apbūves teritorijas veidojamas ārpus esošās dzīvojamās zonas, bet iekļautas ciema teritorijā.

Jērcēnu ciems attīstīsies kā:

Administratīvo pakalpojumu centrs ar izdevīgu transporta un komunālo saimniecību, kultūras, sporta un rekreācijas, sociālās aprūpes pakalpojumiem un veikaliem.

Jaunu apbūves teritoriju izveide, kuras teritorijas plānotajā (atļautajā) izmantošanā noteiktas kā publisku objektu un tehnisku objektu apbūves teritorijas, sakņu dārzu teritorijas.

Keižu ciems attīstīsies kā:

Retinātas apbūves dzīvojamās apbūves ciems ar izdevīgu transporta infrastruktūru, tūrisma pakalpojumiem un rekreācijas objektiem, kā tas bija paredzēts 2009.gada Jērcēnu pagasta teritorijas plānojuma grozījumos.

Jaunu apbūves teritoriju izveide, kuras teritorijas plānotajā (atļautajā) izmantošanā noteiktas kā savrupmāju dzīvojamās, mežaparka tipa savrupmāju dzīvojamās un publisku objektu apbūves teritorijas.

13.3.2. Sedas pilsēta

Tā kā Sedas pilsēta vēsturiski ir veidojusies kā kūdras ieguves ciemats 50 - jos gados, pilsētas apbūve ir tipiska padomju sociālistiskā arhitektūra. Pilsētas apbūvētajai daļai ir kompakts plānojums ar regulāriem kvadrātiem unimetrālu apbūvi, ar centrālo laukumu. Vēsturiskā apbūves struktūra saglabāta kā vietējas nozīmes kultūrvēsturisks objekts un sakārtojama atbilstošā kvalitātē, lai piesaistītu tūristus.

Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas veidojamas ārpus esošās dzīvojamās zonas – tām piemērotās vietās ar labu transporta pieejamību netraucējot dzīvojamo apbūvi – jauns pievedceļš un perspektīvā ērtu infrastruktūras nodrošinājumu.

Nākošā plānošanas periodā attīstīt ražošanas teritorijas uz mazdārziņu teritorijām, kas atbrīvosies konsolidējot un labiekārtojot sakņu dārzu teritorijas visā pilsētā. Sakņu dārzi ir saglabāti ar nosacījumiem par tipveida pagaidu ēku būvniecību un tipveida iežogojumu (TIAN 21.4.apakšnodaļa).

Plānojumā paredzēts saglabāt un attīstīt ģimenes māju apbūves teritorijas, prioritāri, vietās, kur tās sakļaujas ar jau esošo līdzīga veida apbūvi un ir ērtāk nodrošināmas ar nepieciešamo infrastruktūru - tuvāk attīrīšanas ietaisēm.

Iedzīvotāju atpūtai, rekreācijai, tūrisma aktivitātēm, kā arī pilsētas telpiskās struktūras optimizācijai, ainavisko un dabas vērtību aizsardzībai, ražošanas teritoriju nodalīšanai funkcionālais zonējums paredz saglabāt un no jauna veidot "zaļās" telpas – dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes teritorijas.

13.3.3. Strenču pilsēta

Strenču pilsēta attīstīsies kā novada administratīvais un ekonomiskās attīstības centrs.

Teritorijas atļautais un plānotais iedalījums ir sagatavots ņemot vērā virkni faktoru tai skaitā iepriekšējā teritorijas plānojuma risinājumus, atsevišķo pilsētas daļu līdzšinējo izmantošanu, ekonomisko situāciju, nekustamā īpašuma tirgus attīstības tendences, kā arī iedzīvotāju un darba grupas ieteikumus un redzējumu par vēlamu attīstības virzienu Strenču pilsētā nākotnē.

Izvērtējot esošo zemes izmantošanas struktūru un dabas aizsardzības noteikumus, teritorijas plānojums paredz, ka prioritāri būtu attīstāma dzīvojamā apbūve. Pilsētā esošās dabas bagātības saudzīgi izmantojamas atpūtas un rekreācijas nozares attīstībā.

Strenču pilsētai paredzēta apvedceļa trase pilsētas ziemeļu pusē ar divlīmeņu dzelzceļa šķērsojumu pāri dzelzceļa līnijai Rīga – Ieriķi - Lugaži. Apvedceļam būs tikai pieslēgšanās mezgli autoceļam A3 un mezgls ar autoceļu V238.

Plānota publiskā un rekreācijas (parki, takas, publiskās pieejas punkti Gaujai) apbūve. Paredzēti jauni objekti kā: parka zona Gaujas malā, publiskā teritorija centra daļā iekļauj parka labiekārtošanu, ārtelpas

pasākuma norises vietas ierīkošana pie kultūras nama, atsevišķu esošo dabas teritoriju labiekārtošana un apstādījumu izveidošana, noteikti publiskās pieejas punkti Gaujai.

13.3.4. Plāņu pagasts

Plāņu pagastā prioritāri attīstāmi Plāņu un Jaunklidža ciemi, veicinot ekonomiskās aktivitātes un pakalpojumus. Apdzīvojuma struktūru Plāņu pagastā veido 2 ciemi un 3 viensētu grupas: Kazruņģis, Oliņas un Vidži, kā arī atsevišķas viensētas. Plāņu un Jaunklidža centri veidosies par ekonomiskās, sociālās un kultūras dzīves atbalsta punktiem.

- Ciemā nodrošināta līdzcvērtīga pieeja pakalpojumiem.
- Nodrošināt pagastā dzīvojošiem labu pilsētu sasniedzamību.
- Nodrošināt ciemu teritorijas ar nepieciešamo infrastruktūru, pakalpojumiem un inženierkomunikācijām.

Plāņu ciems attīstīsies kā:

Administratīvo pakalpojumu centrs ar izdevīgu transporta un komunālo saimniecību, izglītības, kultūras, sporta un rekreācijas, sociālās aprūpes pakalpojumiem un veikaliem.

Jaunu apbūves teritoriju izveide, kuras teritorijas plānotajā (atļautajā) izmantošanā noteiktas kā savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas.

Jaunklidža ciems attīstīsies kā:

Administratīvo pakalpojumu centrs ar izdevīgu transporta un komunālo saimniecību, kultūras, sociālās aprūpes pakalpojumiem, sakaru punktiem un veikaliem.

13.4. Lauksaimnieciska rakstura teritorijas

13.4.1. Lauksaimniecības teritorijas

Lauksaimniecības teritorijas ir pašvaldības administratīvās teritorijas daļas (Jērcēnu un Plāņu pagastos), kurās īpašumu zemes vienību (vai to daļas), un gabalu primārais izmantošanas veids ir lauksaimnieciskās produkcijas ražošana. Lauksaimniecības zemes izdalītas ar mērķi saglabāt lauksaimniecības zemju resursus un teritorijai raksturīgo ainavu, kā arī lai veicinātu daudzfunkcionālas lauksaimniecības attīstību. Apbūves noteikumi paredz minimālo zemes gabala platību viensētas būvniecībai **1ha**, lauksaimnieciskai izmantošanai **2ha**.

Lauksaimniecības teritorijas Jērcēnu un Plāņu pagasta plānojumā tiek izdalītas, lai veicinātu lauksaimnieciski vērtīgo zemju saglabāšanu, un neekonomisko platību apmežošanu, paredzot zemes izmantošanas mērķi: zemkopībai, lopkopībai, lauku tūrismam, zivsaimniecībai, augļkopībai, netradicionālajām lauksaimniecības nozarēm un mežsaimniecībai.

Zemes īpašniekiem jāveic meliorācijas sistēmu rekonstrukcija un nodrošināt novadgrāvju uzturēšanu kārtībā. Ceļu ierīkošana un remonts nedrīkst izjaukt meliorācijas sistēmu darbību.

Zemes īpašnieki un nomātāji nedrīkst pieļaut augsnes auglības samazināšanos. Nav pieļaujama patvaļīga zemju izbraukāšana, augsnes auglīgās kārtas noārdīšana vai citāda degradācija;

lieviet zemju apsaimniekošanā atbilstošas augu sekas.

Veicināt nepiesārņoto augšņu izmantošanu bioloģiskās lauksaimniecības attīstīšanai.

Mēslošanas līdzekļu lietošana ir jāveic saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" (18.12.2001. grozījumi Nr. 1015 27.12.2005., Nr.134 16.03. 2004.).

Bioloģiski vērtīgie zālāji (BVZ) paredzēts apsaimniekot ekstensīvi ganot, jeb zālāju vēli applūdot. Nav pieļaujama no bioloģiskās daudzveidības viedokļa vērtīgu pļavu apmežošana.

Plāņu pagastā lielākās dabiskās pļavas Vadžu pļavas, Lukstu pļavas, kuru platībās saglabājušās ar dabisku augu sastāvu un uzbūvi. Plāņu pagastā viens no dabīgo pļavu platības samazināšanās iemesliem ir bijis pārmitro zemju nosusināšana. Nosusinātas Naudītes pļavas, Kreiļu pļavas, Zebīņu pļavas, Nārveļa pļavas.

Iesaistīt pļavu apsaimniekošanā to īpašniekus, ieviešot Eiropas Savienības noteikumus nr. 2078/92 "Par lauksaimniecības ražošanas metodēm, kas savienojamas ar vides aizsardzības un ainavas saglabāšanu".

Apmežot ieteicams mazvērtīgās lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kuras aizaugušas ar krūmiem maz efektīvi izmantotas, augsnes auglība nepārsniedz 30 balles.

Paredzot mazvērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošanu, ir jāizvērtē ainaviskie un ekoloģiskie aspekti. Nav atļauta apmežošana ainaviski vērtīgajās teritorijās, kā arī ap kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem un novada nozīmes objektiem, ja rezultātā tiek aizsegti nozīmīgi skatu punkti vai būtiski mainīts kultūrainavas raksturs.

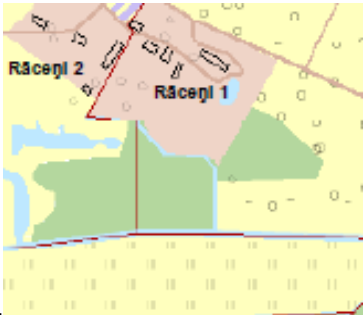
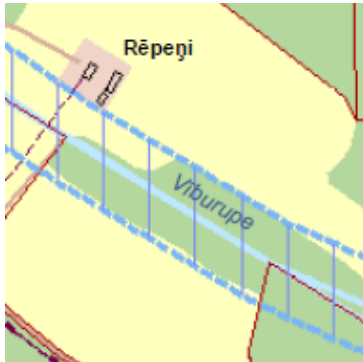
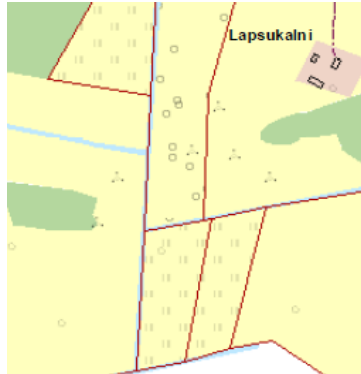
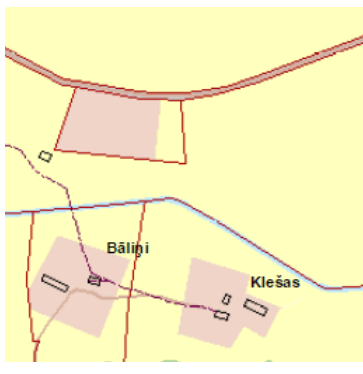
VAS „Latvijas valsts meži” īpašumā esošo lauksaimniecībā izmantojamo zemi var apmežot.

Pieļaujama lauksaimniecības zemes apmežošana līdz 20ha, ja meža zeme nav parādīta plānojuma kartē, ar ZM NĪ VRMD piekrišanu.

Īpašas prasības piesārņojuma ierobežošanai lauksaimniecībā izmantojamās zemēs jāievēro mājdzīvnieku mītnēs, kūstmēslu un skābarības uzglabāšana jāievēro saskaņā ar MK noteikumiem Nr.628 "Īpašas vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" (27.07.2004.);

Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijās pieļaujama viensētu būvniecība, lauksaimniecības produktu noliktavu un apkalpes objektu celtniecība, kā arī nelielu ar lauksaimniecību saistītu ražotņu celtniecība, kas nerada vides piesārņojumu vides piesārņojumu ievērojot vetsanitārās un ugunsdrošības normas, kā arī nepārkāpjot tehnoloģiskās projektēšanas normatīvus.

Lauksaimniecības teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	<p>Lauksaimniecības zemes izvietotas visā pagasta teritorijā atbilstoši esošai izmantošanai iekļaujot augļu dārzus , pļavas, ganības, tīrumus un atmatas.</p> 	<p>Jaunas lauksaimniecības teritorijas nav paredzētas, bet esošais apjoms samazināsies tās apmežojot, pēc īpašnieku pieprasījuma</p>
<p>Plāņu pagasts</p>		

13.4.3. Sakņu dārzu teritorijas

Sakņu dārzu teritorijas izdalītas, lai saglabātu iedzīvotāju iekoptās individuālo sakņu dārzu un augļu dārzu platības, kas tiek izmantotas dārzeņu, augļu audzēšanai savām vajadzībām un atpūtai. Šajā teritorijā iekļautas arī zemes, kas tiek iznomātas personīgo palīgsaimniecību vajadzībām.

Sakņu dārzu teritorijas

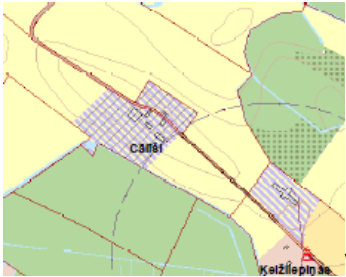
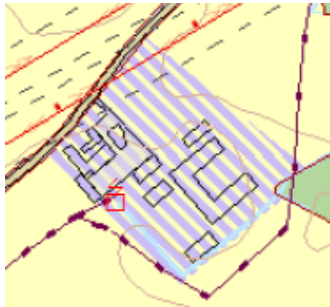
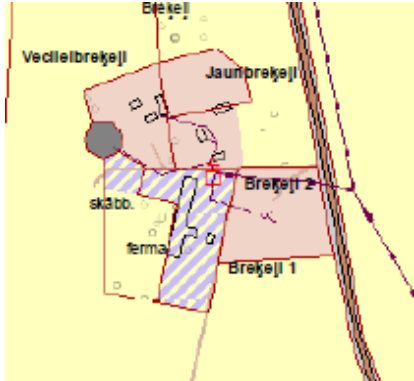
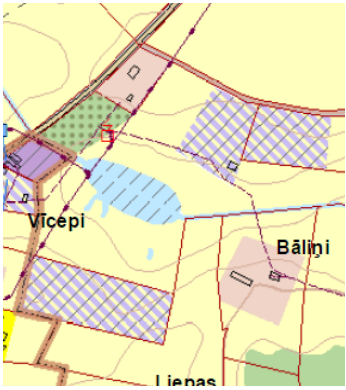
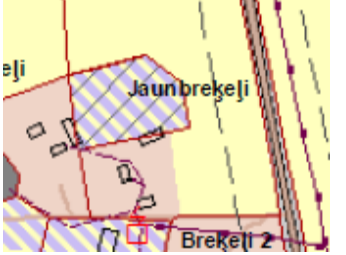
Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
Jērcēnu pagasts	 <p>Esošie sakņu dārzi.</p>	 <p>Esošie sakņu dārzi. vistuvāk dzīvojamām mājām tiek saglabāti.</p>
Sedas pilsēta	 <p>Esošie sakņu dārzi.</p> 	 <p>Esošie sakņu dārzi. vistuvāk dzīvojamām mājām tiek saglabāti.</p>

13.4.4.Lauksaimnieciskās ražošanas objektu apbūves teritorijas

Lauksaimniecības zemēs atļautas tās darbības, kas norādītas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

Lauksaimnieciskās ražošanas objektu apbūves teritorijās pamatzmantošanas veids ir lauksaimnieciskās produkcijas ražošana, tās ir teritorijas, kurās izvietoti lopu kūti, būves lopbarības un lauksaimniecības produkcijas uzglabāšanai un pārstrādei. Teritorijās pie ceļiem atļauti vietējas nozīmes tirdzniecības un pakalpojuma objekti, kokapstrādes uzņēmumus, tehnikas novietnes un remontdarbnīcas. Kā palīgzmantošana atļauta dīķsaimniecība un zivsaimniecība.

Lauksaimnieciskās ražošanas objektu apbūves teritorijās

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>Esošās fermas.</p> 	 <p>Vienā no spēcīgākajām zemnieku saimniecībām „Veckūkuri” Jērcēnu pagasta „Cālīšos” ir gan esošā ražošana, gan paredzēta tās attīstība.</p>
<p>Plāņu pagasts</p>	 <p>Esošās fermas.</p> 	 <p>Plānotā ražošanas attīstība.</p>

13.5. Dabas teritorijas

Aizsargājamās dabas teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas atbilstoši noteikumiem. Sk. 1.pielikumu.

13.5.1. Mežu teritorijas

Mežu teritorijas ir pašvaldības administratīvās teritorijas daļas, kurās īpašumu zemes vienību (vai to daļas) apsaimnieko atbilstoši mežu apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Mežu teritorija nozīmē teritoriju, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir mežsaimniecība, arī kokmateriālu sagatavošana un ar to saistītie pakalpojumi. Pašvaldībā meži aizņem nozīmīgu teritorijas daļu. Privāto un juridisko personu, kā arī pašvaldības un valsts mežu izmantošanas un apsaimniekošanas juridiskais pamats ir LR Meža likums un ar to saistītie un izrietošie MK noteikumi.

Apbūve – atsevišķu viensētu būvniecība vai ar tūrismu un rekreāciju saistīta rakstura būve. Jebkura meža zemes transformācija citos zemes lietošanas veidos veicama saskaņā ar 02.10.2004.MKN Nr.608 „Meža zemes transformācijas noteikumi”.

Dzīvojamai zonai jeb pilsētām tuvumā esošajos mežos galvenās problēmas – atkritumi, izmaiņas biotopos, ko rada rekreācijas slodze – augu sabiedrību izmaiņas, augsnes erozija stāvās nogāzēs, paaugstināta ugunsbīstamība. Saistībā ar cilvēka darbību, piepilsētas mežos notiek mežam neraksturīga augu sugu maiņa – ieviešas pret izmīdīšanu un citādu iedarbību izturīgākas sugas, svešzemju sugas no apstādījumiem, meži aizaug ar krūmiem. Taku izveidošana un apsaimniekošana samazinātu nesankcionētu atkritumu izgāšanu šajā teritorijā, kā arī nodrošinātu regulāru atkritumu savākšanu gan no uzstādītajām atkritumu urnām, gan brīvi nomestos atkritumus. Tāpat marķējot taku un norādot maršrutu kurp doties, tiktu novirzīta apmeklētāju plūsma pa pastaigām atbilstošām vietām un ierobežota patvaļīga klaiņošana pa dabiskajiem biotopiem.

Purvu teritorijas - pārmitras teritorijas, kurām raksturīgas kūdras augsnes, kurās koku augstums konkrētajā vietā nevar sasniegt vairāk par septiņiem metriem.

Nemeža zemju teritorijas ir lauces, pārplūstoši klajumi, smiltāji, virsāji u.c.

13.5.2. Aizsargājamu mežu teritorijas un aizsargājamie meži

Augstvērtīgu mežu teritorijas un aizsargājamie meži iekļauj arī aizsargjoslas mežus ap pilsētām un teritorijas primārais zemes izmantošanas veids ir Strenču un Sedas pilsētu aizsargjoslas meži.

Teritorijas apsaimnieko atbilstoši 04.02.2003. MK noteikumiem Nr.63 “Mežu aizsargjoslas ap pilsētām noteikšanas metodika”.

Aizsargājamu mežu teritorijas izdalītas, lai nodrošinātu dabas daudzveidību, cilvēka darbības neskartu un maz pārveidotu mežu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, nodrošinātu zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību, saglabātu mežu nozīmīgākās teritorijas sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai.

13.5.3. Dabas pamatnes teritorijas

Dabas pamatnes teritorijas nozīmē zemesgabalus (vai to daļas), kas ietver dabas teritorijas lauces, pārplūstošus klajumus, smiltājus, virsājus, pļavas, ugunsnovērošanas torni, ūdenstilpu un ūdensteču krastu joslas, ieskaitot pludmali, ekspluatācijas, sanitārās, drošības un vides un dabas resursu aizsargjoslas ap un gar objektiem, kam to nosaka Aizsargjoslu likums.

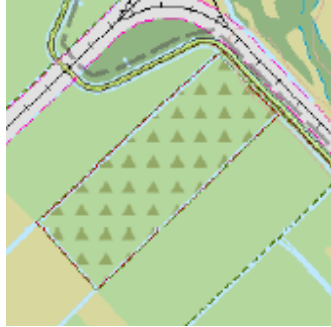
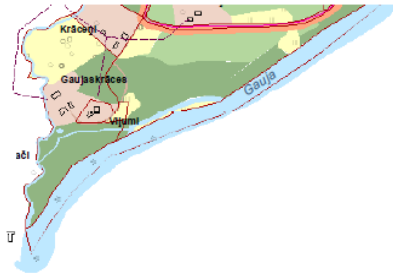

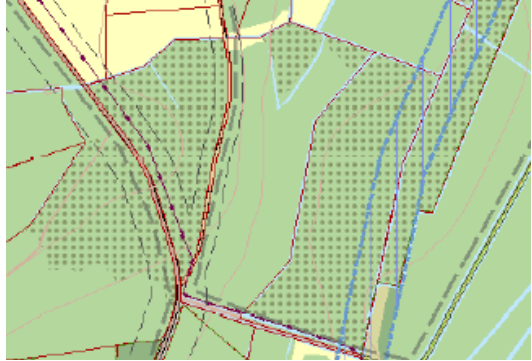
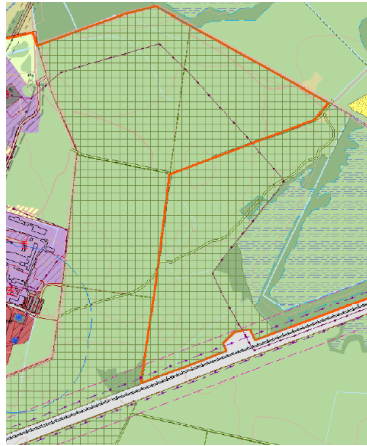
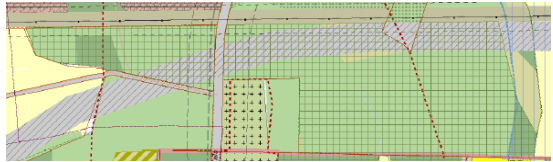

13.5.4. Apmežojamās teritorijas

Teritorijas plānojumā kā apmežojamās (**plānotas apmežojamās teritorijas**) teritorijas ir noteiktas fizisko un juridisko personu īpašumā vai lietošanā esošās lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kuras

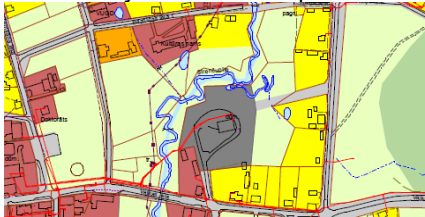

paredzēts transformēt par meža zemēm. Apmežojamās lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas izvietotas pa visu novada teritoriju, tās nav ekonomiski izdevīgi izmantot lauksaimnieciskajā ražošanā.

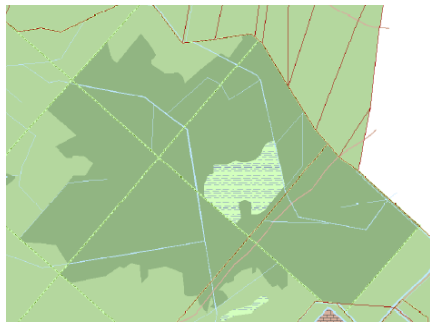

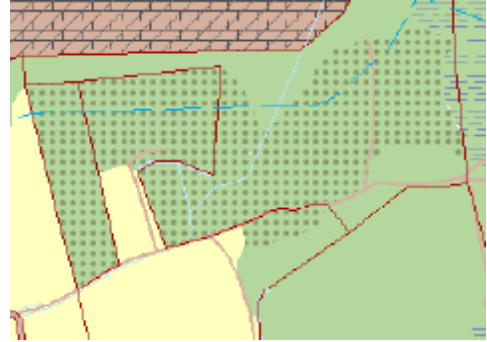
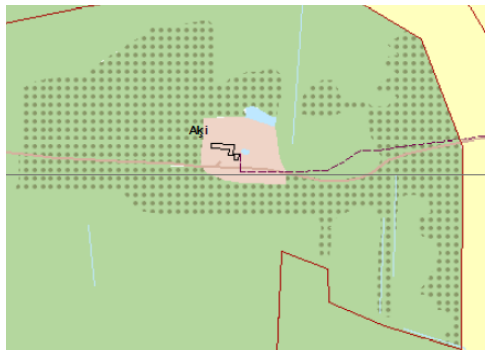
Zemes transformācija veicama saskaņā 06.03.2001. MKN Nr.108 „Meža ieaudzēšanas un plantāciju mežu noteikumi”.

Dabas teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>Sēklu plantācijas.</p> 	 <p>Apmežojamās teritorijas</p> <p>Aizsargājамie meži Strenču pilsētas pierobežā</p>
<p>Sedas pilsēta</p>		<p>Sedas pilsētā dabas pamatnes teritorijas un meži galvenokārt tiek saglabāti, jo nav ekonomiska pamata vai nepieciešamība šobrīd tās izmantot, kā arī tās nav piemērotas apbūvei dažādu iemeslu dēļ – atrodas zem augstsprieguma līnijām, nav piemēroti grunts apstākļi u.c.</p>

<p>Strenču pilsēta</p>	<p>Pilsētā mežu teritoriju galvenā izmantošanas funkcija ir unikālās dabas vides saglabāšana un iedzīvotāju nodrošināšana ar atpūtas iespējām veselīgā vidē. Vienlaicīgi mežu teritorijas nosaka pilsētas vizuālo ainavu un dabas aizsardzības teritorijas.</p> <p>Pilsētā lielākā meža teritorija atrodas no pilsētas apbūves austrumu pusē līdz administratīvajai robežai. Salīdzinoši daudz mazāka platība ir rietumu pusē no dzelzceļa sliežu līdz apbūvei.</p> <p>Pilsētas centrālā daļā un gar Strenčupīti daudz dabas pamatnes teritoriju.</p> 	<p>Jaunas meža teritorijas nav paredzēts veidot.</p> <p>Meža teritorijas, kas atrodas starp Valkas ielu un Gaujas upi, izmantošana ir saistīta ar atpūtu un rekreāciju. Šai meža teritorijai ir jābūt pieejamai sabiedrībai, izveidojot pastaigu takas un norādot konkrētas ugunsкура un atpūtas vietas. Tādējādi novirzot atpūtnieku plūsmu pa konkrētām takām, lai saudzīgi izmantotu meža resursus un noteiktos biotopus. Šajos mežos nav pieļaujama saimnieciskā darbība, izņemot kopšanas circes.</p> <p>Plostnieku parka teritorijas izvide pie Gaujas.</p>

	  <p>Dabas pamatnes teritorijas veido aizsargjoslas teritoriju ap kapsētu. Neapbūvētie tīpašumi kvartālos galvenokārt tiek izmantoti kā sakņu dārzi.</p>	 <p>Pilsētas ziemeļu daļā nav labiekārtotas atpūtas un rekreāciju teritorijas – predzēta teritorija Strenčupītes krastā.</p> <p>Blakus kapiem aizsargjoslu meži.</p>
<p>Plāņu pagasts</p>	 <p>Purvu teritorijas ar aizsargjoslu. Aizsargājamās dabas teritorijas.</p> <p>Mežsaimnieciskie meži.</p>	 <p>Apmežojamās teritorijas.</p>

13.6. Virszemes ūdeņu teritorijas

Virszemes ūdensobjektu teritorijas ir pašvaldības administratīvās teritorijas daļas, kurās īpašumu zemes vienību (vai to daļas), un gabalu primārā izmantošana veids nozīmē teritorijas, kur uzkrājas ūdens ar caurteci vai bez tās, zivsaimniecības un rekreatīviem mērķiem (makšķerēšanai, atpūtai pie ūdens u.tml.) vajadzībām. Ūdenstilpes, ūdenstece - plānojumā izdalītas atbilstoši esošajai situācijai.

Kartogrāfiskajā materiālā attēlotas plūdu riska teritorijas, kā arī **plānotās virszemes ūdensobjektu teritorijas**.

Lauku teritorijās, ja zeme nav meliorēta, var ierīkot dīķus ar platību līdz 0,1ha bez ūdens līmeņa regulēšanas būvēm bez zemes transformācijas, to saskaņojot ar Ziemeļvidzemes reģionālo lauksaimniecības pārvaldi. Dīķu ierīkošanu lielāku par 0,1ha jāveic saskaņā ar 19.12.2006. MKN Nr.1018 „Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība”.

Likums „Par vides aizsardzību” nosaka vienotu vides aizsardzības, dabas resursu saglabāšanas un racionālas izmantošanas politiku.

Dabiskās tauvas joslas platums gar privāto ūdeņu krastiem – 4m, gar publisko ūdeņu krastiem – 10m, kas grafiski nav parādītas, jo to nepieļauj kartes mērogs.

Dabiskā tauvas josla ir paredzēta bezmaksas lietošanai šādām vajadzībām:

- laivu piestāšanai, ja ūdensbaseinā kuģošana ir atļauta;
- zvejnieku, laivinieku, tūristu un atpūtnieku iešanai gar krastu;
- atpūtai;
- zvejas rīku žāvēšanai un citām ar zveju saistītām darbībām, ja zveja tajā vietā atļauta (izņemot zivju apstrādi);
- zivju resursu un ūdeņu uzraudzībai.

Aprobežojumi tauvas joslām:

- piekrastes zemes īpašniekam uz īpašuma tiesību pamata ir tiesības lietot tauvas joslu, ciktāl tas nav ierobežots ar šīm noteikumiem un citiem normatīvajiem aktiem;
- izmantojot tauvas joslu, krasta īpašnieki nedrīkst radīt šķēršļus brīvai kustībai pa šo joslu, ierīkot aizžogojumus vai citus traucēkļus.

Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas ir noteiktas, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu.

Uz novada attiecas „Aizsargjoslu likuma” 7.pants, kas nosaka ūdensteču un ūdenstilpju aizsargjoslu platumus lauku apvidos neatkarīgi no zemes piederības un izmantošanas veida

Ūdenstecēm, **blīvi apdzīvotās vietās**, aizsargjoslas platumu nosaka saskaņā ar teritorijas plānošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, **bet ne mazāk kā 20m** plata josla katrā krastā. 1998.gada 4.augusta MK noteikumi Nr.284. „Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika”.

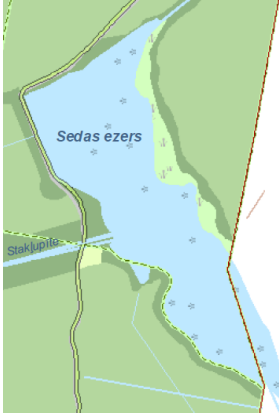
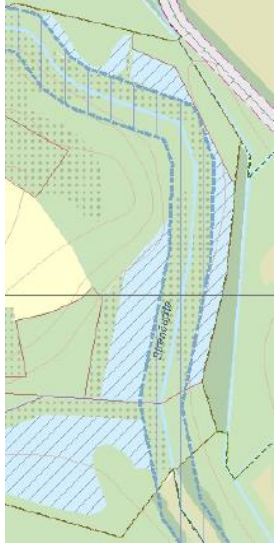
Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, mērogā 1:10 000 ir parādītas virszemes ūdeņu aizņemtās platības un to attiecīgās aizsargjoslas ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kurām tās paredzētas **virš10m** līdz 500m platā joslā Gaujai. Arī visi pārējie novada strauti un grāvji ietilpst ūdensteču teritorijās un tiem nosakāma aizsargjosla 10m, bet grafiski tā nav parādīta, jo to nepieļauj kartes mērogs.

Lielākās ūdenstece uzskaitītas TIAN 18.nodaļas tabulā un attēlotas kartē „Plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana”. Minētajā kartē attēlotas arī teritorijas ar plūdu risku.

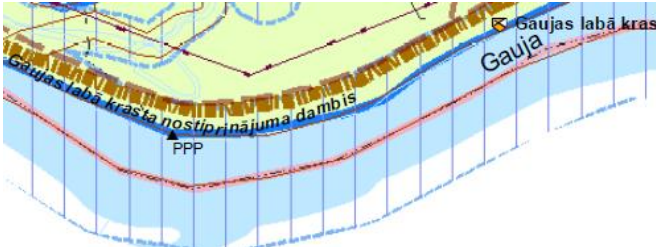

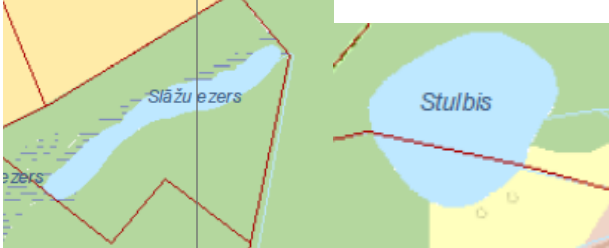

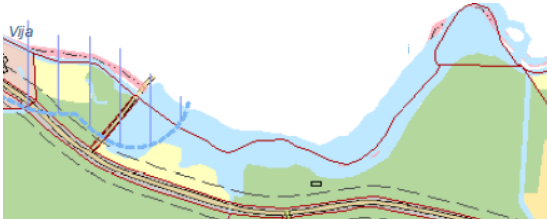

Ūdenstilpju un ūdensteču mērķis ir kalpot iedzīvotāju atpūtai, tūrismam, ugunsnelaimju likvidēšanai, bagātinot vietējo ainavu:

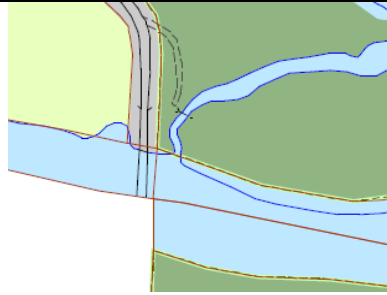
- virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzībā un apsaimniekošanā vadīties no LR likuma „Ūdens apsaimniekošanas likums” (12.09.2002.), kas veicina ilgtspējīgu un racionālu ūdens resursu lietošanu un 2004.gada 19.oktobra MK noteikumiem Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipa raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību”.

- Vispārīgās virszemes saldūdeņu kvalitātes prasības noteikt atbilstoši lietojuma mērķiem un normatīvajos aktos par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti noteiktajiem normatīviem, vadoties no 2002.gada 12.marta MK noteikumiem Nr.118. „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”;
- Virszemes ūdeņu kvalitātes saglabāšana un uzlabošana, nodrošinot visu kanalizācijas ūdeņu attīrīšanu;
- Mākslīgo ūdenskrātuvju saglabāšana un veidošana, veicinot zivsaimniecības un tūrisma attīstību;
- Ūdenstilpju izmantošanai zivsaimniecībā jāizstrādā ilgspējīgs saimnieciskās izmantošanas attīstības plāns, jāizstrādā ūdenstilpes zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi saskaņā ar 1996.gada 16.janvāra MK noteikumiem Nr.21 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”;
- Ugunsnelaimes gadījumā ikviena novada ūdenstilpe, neatkarīgi no tās piederības izmantojama kā hidrants.
- Peldvietu iekārtošanā vadīties pēc 2008.gada 6.jūlija MK noteikumiem Nr.608 «Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai”, kas nosaka vispārīgās peldvietu iekārtošanas un higiēnas prasības, kuras jāievēro visās ūdenstilpēs un ūdenstecēs.
- Upju apkārtnē jābūt pieejamai sabiedrībai, nodrošinot iespēju kājāmgājējiem vai velosipēdistiem brīvi pārvietoties gar krastu (tauvas joslas platums publiskām ūdens tecēm – 10 metri).
- Upju gultņu izmaiņas ir pieļaujamas tikai aizsērējušo ūdens baseina iztīrīšanai.

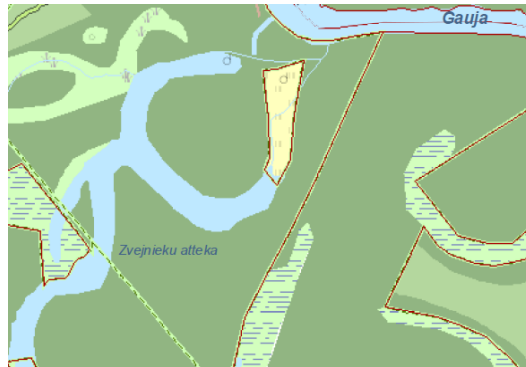
Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>Mākslīgi veidota ūdenskrātuve netālu no Sedas pilsētas, kas tiek izmantota peldēšanai. Arī Sedas ezers veidojies mākslīgi. Sedas ezeru projektējis un izveidojis kūdras ieguves uzņēmums 1965.gadā ugunsdzēsības vajadzībām. Ezers atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā "Seda-Ērgeme", tā platība – 21.1ha. Sedas ezers ir mākslīgas izcelsmes (uzpludināts) caurteces ūdenskrātuve, kas izveidota no Stakļupītes ūdeņiem.</p> 	 <p>Paredzēts sakārtot ūdenstilpes apkārtni, lai atpūta būtu droša un pievilcīga, paredzot publisku objektu apbūves teritoriju.</p> <p>Pagastā tek upes arī gar ciemu robežām vai cauri ciemiem. Ciemos noteikta samazināta aizsargjosla - 20m.</p>
<p>Sedas pilsēta</p>	<p>Stakļupīte veido Sedas pilsētas ziemeļu robežu.</p>	<p>Mākslīgu ūdenskrātuvi iespējams un ieteicams izveidot pilsētas dabas teritorijās, iepriekš veicot</p>

	 <p>Neliela ūdenskrātuve atrodas Stacijas ielā.</p>	<p>grunts apstākļu izpēti.</p>
<p>Strenču pilsēta</p>	 <p>Savrupmāju apbūves gruntsgabalu zemākajās vietās gan dabiski, gan mākslīgi veidojas ūdenstilpes un dīķi.</p> <p>Cauri pilsētai likumo Strenčupīte, veidojot pilsētas ainavas neatkārtojamo pievilcību un pilsētas zaļo koridori. Pāri upītei izveidotas gājēju laipas, bet pavasaros mazā upīte applūst.</p> <p>Strenčupītes krastu labiekārtošana, gājēju taku izveide, jaunu arhitektoniski interesantu laipu izveide, centra teritorijas labiekārtošana padarītu Strenču pilsētvidi individuālu un neatkārtojamu.</p> <p>Protams, galvenā vērtība un centrālā ūdenstece ir Gauja ne tikai Strenču pilsētā, bet arī visā novadā, Strenču kā plostnieku galvaspilsētas pamats.</p> <p>Pilsētā Gaujai paredzēti vairāki publiskie piekļuves punkti PPP.</p> <p>Gaujas labā krasta nostiprinājums, celts 20.gs. 20.gados, lai pasargātu pilsētu no applūšanas pavasara palu laikā un</p>	<p>Mākslīgu ūdenskrātuvi iedzīvotāji vēlas izveidot, lai no īpašumiem, kas atrodas ar izteiktu reljefu novadītu lietus ūdeņus un savāktu gruntsūdeņus.</p>

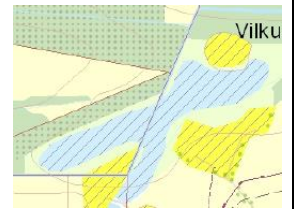
	<p>aizsardzībai no krastu izskalošanas.</p> <p>Gaujas attekas un vecupes ir ne tikai ainaviskas un veido AAA „Ziemeļgauja” teritorijas vērtību, bet pavasaros šis teritorijas pārplūst un šo interesanto dabas parādību brauc skatīties arī no citurienes..</p>	
<p>Plāņu pagasts</p>	 <p>Nelieli meža ezeri: Stulbis un Slāžu ezers.</p> <p>Esošas mākslīgās ūdenskrātuves.</p> <p>Uz Vijas upes atrodas Skripstu HES.</p> <p>Strenču novada ziemeļu daļu un dienviddaļu savieno tikai viens jau tehniski novecojis tilts pāri Gaujai.</p>	 <p>Plānotās ūdenstilpes – teritorijas robežas norādītas nosacīti un dīķa konfigurācija veidojama saskaņā ar tehnisko projektu ievērojot attālumu līdz kaimiņu zemes īpašuma</p>

Gaujas attekas un vecupes .

robežai.

13.7. Dzīvojamās apbūves teritorijas

13.7.1. Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas

Dzīvojamo fondu novadā veido galvenokārt viengimeņu vai divgimeņu dzīvojamo ēku apbūves teritorijas un viensētas laukos. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un dvīņu ēku apbūve izteikta Sedas pilsētā. Strenču pilsētā ir pārsvarā individuālā apbūve ar apbūves gabalu lielums ir vidēji 2000m². Ne visā Strenču un Sedas pilsētu teritorijās grunts ir piemērota celtniecībai bez papildus teritorijas inženiertehniskās sagatavošanas.

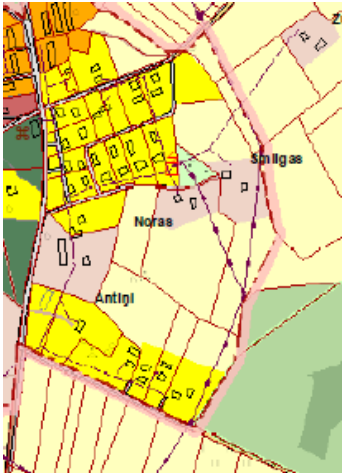

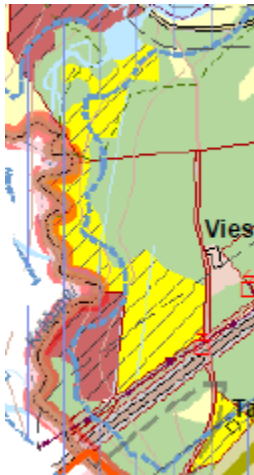
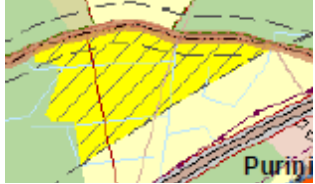
Savrupmāju apbūves teritorijas – pašvaldības administratīvās teritorijas daļa, kurā pamatizmantotais veids ir savrupmāju (vienas ģimenes dzīvojamo māju, rindu ēku), divu ģimeņu ($\frac{1}{2}$ uz vienas zemes vienības) un dvīņu māju ($\frac{1}{2}$ uz vienas zemes vienības) un rindu ēkas – individuālo dzīvojamo ēku apbūve, ar vai bez saimniecības ēkām, kā arī palīgizmantošana un papildizmantošana.

Ja nav iespējama pieslēgšanās kopējam ūdensvada un kanalizācijas tīklam, izbūvēt normatīviem aktiem atbilstošas vietējās ūdens ieguves vietas un vietējās attīrīšanas ietaises jeb izolētas izsmelamās kanalizācijas bedres (šīs sadaļas risinājums obligāti iekļaujams būvprojekta sastāvā).

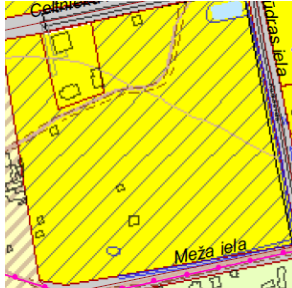
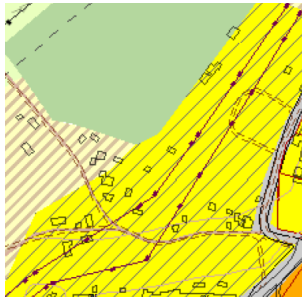
Jaunas dzīvojamās ēkas kapu aizsargjoslā atļauts būvēt, nodrošinot pieslēgumu centralizētai ūdensapgādes sistēmai.

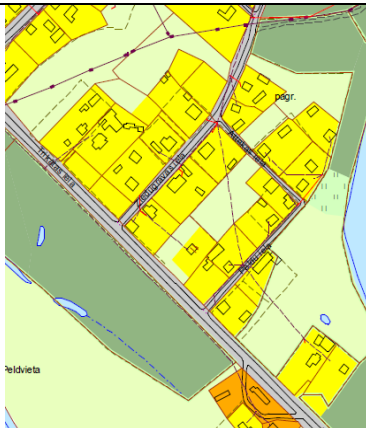

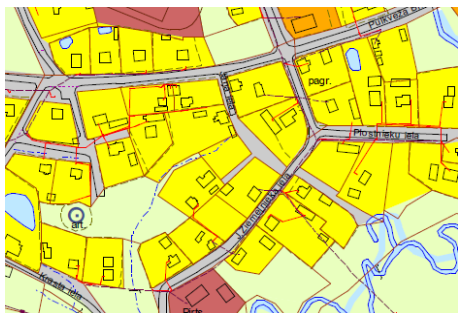

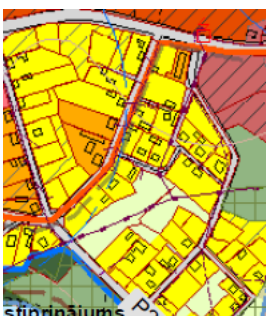

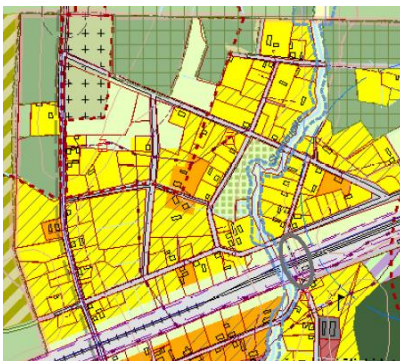
Detalizēti teritorijas izmantošanas noteikumi ietverti apbūves noteikumu 21.nodaļā. Plānojumā paredzēts saglabāt un attīstīt **jaunas savrupmāju dzīvojamās apbūvesteritorijas**, prioritāri, vietās, kur tās sakļaujas ar jau esošo līdzīga veida apbūvi un ir ērtāk nodrošināmas ar nepieciešamo infrastruktūru. Lai racionāli izmantotu zemi, inženierinfrastruktūra, plānojums paredz blīvāk apbūvēt jau esošās šim mērķim paredzētās teritorijas, kā arī apgūt pašreizējās sakņu dārzu teritorijas Sedas pilsētā.

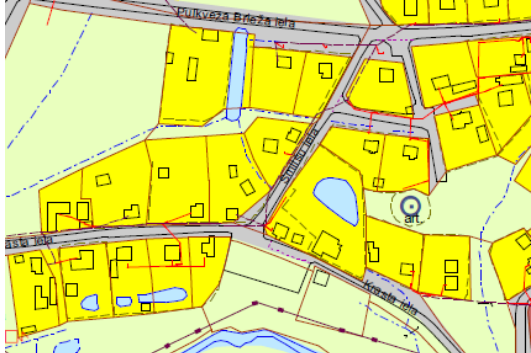

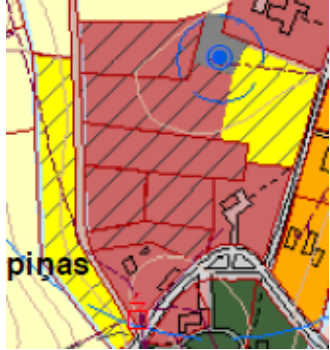
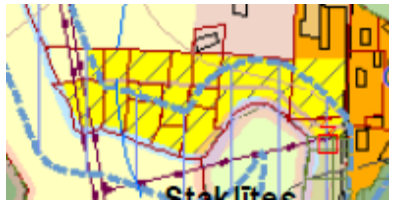
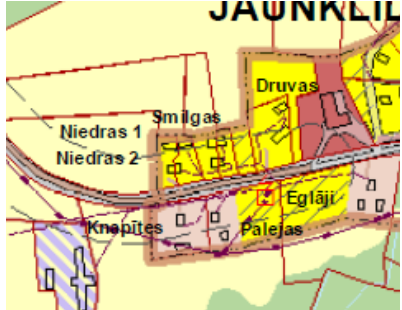
Savrupmāju apbūves teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
Jērcēnu pagasts	 <p>Savrupmāju kvartāli Jērcēnu ciemā</p> <p>Atsevišķas savrupmāju apbūves ēkas Ķeizu ciemā un Krustuļos.</p>	 <p>Savrupmāju apbūve gar Krāčupi Ķeizu ciemā</p> <p>Ķeizu ciemā pie A3 ceļa.</p>

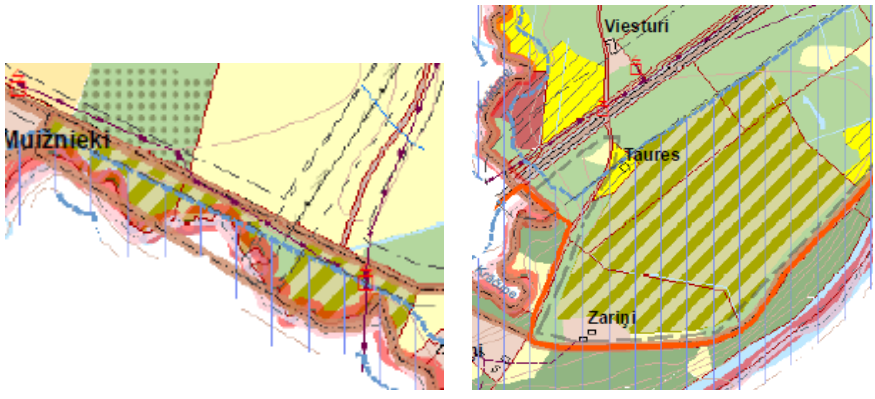
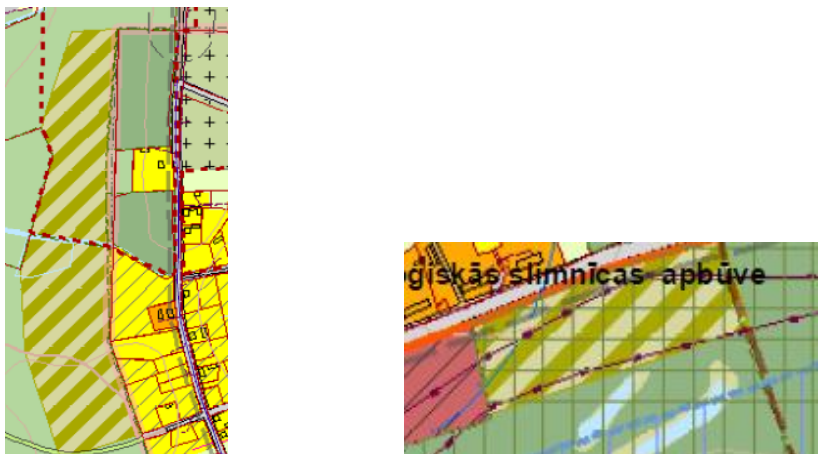

		
<p>Sedas pilsēta</p>	<p>Savrupmāju apbūve izveidojusies teritorijās ap Purva, Brīvības, Dārza, Sporta, Celtnieku, Kūdras ielām.</p> <p>Kvartālā starp Meža, Celtnieku un Kūdras ielām</p> <p>Sedas apbūve sākusies ar vienkārtu baraku tipa koka ēkām, kuras vairs nav saglabājušās. Jau no 1954. gada sāka būvēt vienkārtu divdzīvokļu mājas (somu tipa) un gan mūra, gan koka divstāvu dzīvojamās mājas. Sedai raksturīgās dvīņu mājas gar Dārza, Stadionā un Parka ielām</p> 	 <p>Jaunas savrupmāju izbūves teritorijas paredzētas teritorijās, kuru tuvumā ir centralizētas komunikācijas, pie Tīrums ielas, starp Tīrums un stacijas ielām,</p> <p>kvartālā starp Meža, Celtnieku un Kūdras ielām</p> <p>Pilsētas nomalēs ir daudz tīrnieku celtnieku, nepievilcīgu koka saimniecības ēku.</p>

<p>Strenču pilsēta</p>	 <p>Savrupmāju apbūves teritorijas pilsētā atrodas izklaidus kā galvenais dzīvojamā fonda apbūves veids. Starp savrupmājām ir ierīkoti piemājas dārziņi, vietām atrodas pļavas, kā arī mazstāvu dzīvojamā apbūve.</p> <p>Pilsētas ziemeļu daļā aiz dzelzceļa savrupmājām raksturīga atrašanās uz lieliem zemes gabaliem un ar apbūvi neaizpildīti kvartāli, kas nodrošina pietiekami funkcionālu vietējo inženierkomunikāciju darbību.</p> <p>Gar Raiņa ielu atrodas virkne pašas jaunākās dzīvojamās ēkas.</p>	 <p>Viens no galvenajiem teritorijas plānojuma uzdevumiem ir esošās apbūves blīvuma paaugstināšana un brīvo teritoriju izmantošana izbūvētās infrastruktūras ūdenssaimniecības komunikāciju tuvumā. Pilsētā jāveicina ģimenes māju – savrupmāju būvniecība, kas nodrošina iedzīvotāju latviskajai mentalitātei atbilstošu dzīves veidu. Vienas ģimenes mājas celtniecībai ir noteikts nepieciešamais zemes gabals ar platību no 1200 m². Ir paplašināts ūdens apgādes un kanalizācijas tīklu sistēmas, lai tiktu pieslēgts centralizētām komunikācijām pēc iespējas lielāks privātmāju skaits.</p>
-------------------------------	---	--

	 <p>Gaujas un Strenčupītes tuvumā esošie zemes gabali Ozola, Beverīnas un Krasta ielās ir apdraudēti plūdu laikā, kad zemākās reljefa vietas aizpilda palu ūdeņi un saplūst esošie dīķi.</p> 	
<p>Plāņu pagasts</p>	 <p>Plāņu pagastā lielākais savrupmāju dzīvojamais kvartāls izvietots Jaunklidzī, to veido Līvānu māju apbūve (Gaujas -1, Gaujas - 2, Gaujas - 3, Gaujas - 4, Gaujas - 5, Gaujas - 6, Gaujas - 7, Gaujas - 8, Gaujas - 9, Gaujas -10, Gaujas -11, Gaujas - 12, Gaujas -13).</p> <p>Plāņos ciema teritorijā izvietotas tikai dažas savrupmājas.</p> 	

Novadā tiek plānotas retinātas savrupmāju apbūves teritorijas mežaparkā. Teritorijas ir noteiktas ar mērķi nodrošināt mājokļa funkciju ar savrupmāju apbūvei atbilstošu teritorijas organizāciju, apbūves struktūru un dzīves apstākļiem, saglabājot pusi no zemes vienības meža biotopu - krūmi, koki un meža puduri, zaļie koridori.

Novada struktūrvienība	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>Ķeizu ciemā starp Gauju un A3 autoceļu, bez jauna pieslēguma autoceļam, zemes gabala minimālā platība 3000kv.m un gar Andrupi un paralēlo ceļu</p>
<p>Strenču pilsēta</p>	<p>Strenču pilsētas ziemeļrietumu daļā blakus esošai savrupmāju apbūvei un pie Valkas ielas iepretim esošajām barakām.</p>

13.7.2. Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas

Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas ir teritorijas, kas noteiktas lai nodrošinātu mājokļa funkciju ar daudzdzīvokļu dzīvojamai apbūvei atbilstošu teritorijas organizāciju un apbūves struktūru, ietverot nepieciešamākos ikdienas pakalpojumus – izglītību, sadzīves pakalpojumus, tirdzniecību, publiskās zaļās teritorijas un brīvā laika pavadīšanas iespējas. Pamatizmantošanas veids ēkām ir mazstāvu 1-2 stāvu un vairākstāvu 3 – 5 stāvu dzīvojamo māju apbūve, kur ēkā ir vairāk kā viens dzīvoklis un rindu ēku – individuālo dzīvojamo ēku apbūve, ar vai bez saimniecības ēkām, kā arī palīgizmantošana un papildizmantošana.

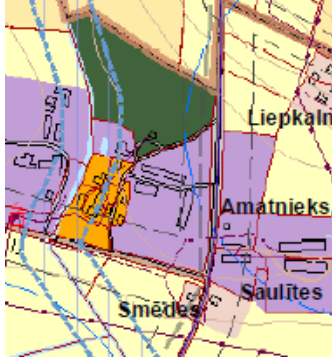

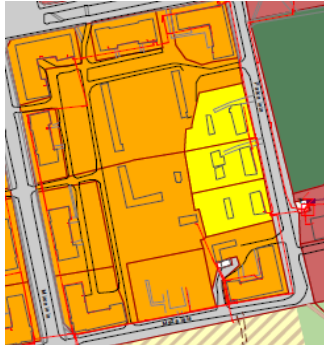
Mazstāvu daudzdzīvokļu nami ir dzīvojamās ēkas līdz 3 stāviem. Iedzīvotājiem ir kopīga ieeja no zemes līmeņa. Tiem ir tiesības kopīgi lietot priekštelpas, kāpnis, palīgtelpas, kas neatrodas dzīvoklī, kā arī pagalmi un zemesgabala. Rindu mājām ieejas ir atsevišķas katram dzīvoklim.

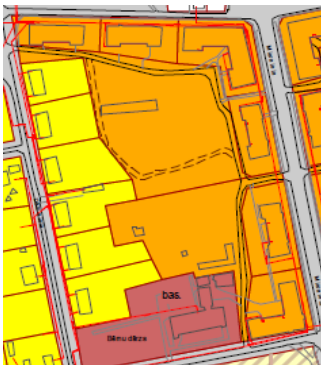
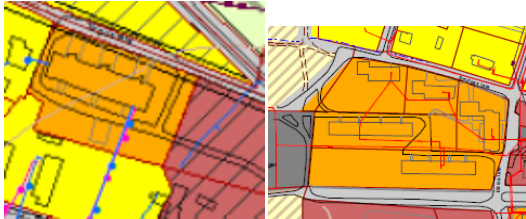

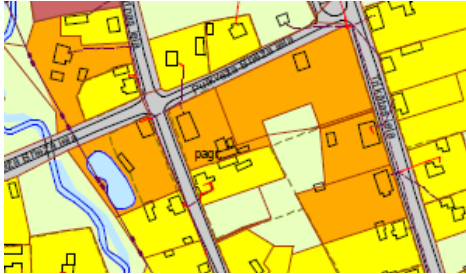

Tirdzniecības un/vai pakalpojuma objekts drīkst atrasties galvenās ēkas pirmajā stāvā, atļauts objekta vajadzībām izmantot zem tā esošo pagrabstāvu;

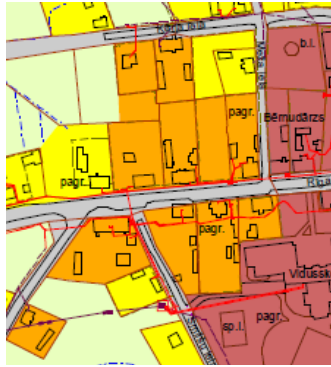
Ēkas dzīvojamā vai nedzīvojamajā daļā vai ēkas pirmajā stāvā pieļaujams izvietot publisku pakalpojumu telpas, ja ir ievērotas skaņas izolācijas, higiēnas, siltumizolācijas, ugunsdrošības un

ekspluatācijas drošības prasības. Nav pieļaujama tādu noliktavu vai ražotņu izvietošana, kur glabājas vai tiek izmantotas veselībai kaitīgas, viegli uzliesmojošas un sprādzienbīstamas vielas, kā arī vielas, kuru kaitīgie izdalījumi pārsniedz normatīvos lielumus vai kuru daudzums var radīt sprādzienbīstamu koncentrāciju;

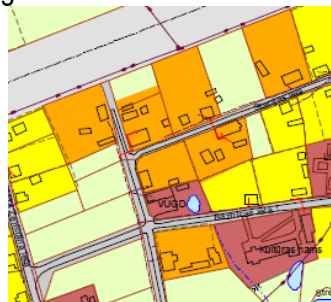
Daudzdzīvokļu ēku dzīvojamās apbūves teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>Atsevišķi stāvoša ārpus ciemu teritorijas daudzdzīvokļu ēka .</p> <p>Esoša daudzdzīvokļu apbūve ar centralizētām komunikācijām Jērcēnu ciemā. Kūtiņas izvietotas otrpus ceļam un ir atvērtas pret ceļu.</p>	 <p>Daudzdzīvokļu ēka bijušā Vecjērcēnu muižas koka ēkā, kuru ieskauj veci koki un pievilcību rada netālu esošais un labi koptais Vecjērcēnu parks.</p> <p>Nepieciešams veikt pasākumus, lai kūtiņas ar koku un krūmāju stādījumiem vizuāli nodalītu un nebūtu uztveramas braucējiem no ceļa.</p>
<p>Sedas pilsēta</p>	<p>Septiņdesmitajos gados sāka piecstāvu māju apbūve. Vecajos dzīvojamajos rajonos iekšējās teritorijas labiekārtojums ir zemā līmenī. 1991.gadā ir uzcelta daudzdzīvokļu ēka ar 42 dzīvokļiem. Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas plānojumā izdalītas atbilstoši esošai situācijai. Šajās teritorijās galvenais zemju izmantošanas veids ir daudzstāvu daudzdzīvokļu nami, kā arī sabiedriskas iestādes, mazumtirdzniecības vietējai apkalpei.</p> <p>Mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve izvietojusies simetriski abpus Miera un Zaļai ielām vairākos kvartālos Sporta, Uzvaras, Zaļā un Parka ielas kvartālā gar Uzvaras un Zaļo ielu.</p> 	<p>Teritorijas plānojums neparedz Sedas pilsētā jaunas daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas.</p> <p>Plānojums paredz esošo teritoriju saglabāšanu, nepieciešama vides un tehnisko kvalitāšu uzlabošana – teritorijas labiekārtošanu, ēku tehniskā stāvokļa atjaunināšanu.</p>

	<p>Miera, Meža, Uzvaras un Dārza ielas kvartālā gar Miera un Uzvaras ielām .</p> <p>Miera, Meža, Uzvaras un Parka ielu kvartālā gar Miera, Meža un Uzvaras ielām.</p> <p>Daudzstāvu dzīvojamā apbūve izvietojusies Brīvības, Tīrgus un Sporta ielas rajonos, samērā nelielās platībās. Atsevišķas ēkas ir trīsstāvu , bet ir arī piecstāvu dzīvojamās ēkas.</p> 	
<p>Strenču pilsēta</p>	 <p>Četras barakveida koka daudzdzīvokļu ēkas rindā gar Valkas ielu aiz slimnīcas virzienā uz Valku.</p> <p>Atsevišķās vēsturiskās dzīvojamās ēkās ir saglabājušies vairāki dzīvokļi. Valkas ielā iepretim slimnīcai ir viena no 70 gadu raksturīgām 3stāvu daudzdzīvokļu ēkām.</p>	 <p>Jaunas mazstāvu teritorijas izdalītas kvartālā starp Slimnīcas, Beverīnas, Trikātas un Pulkveža Brieža ielām, Stacijas ielā.</p>

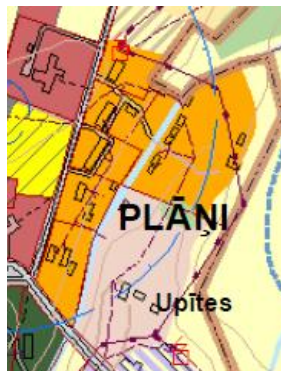
Mazstāvu dzīvojamā apbūve pilsētā koncentrējas galvenokārt uz Stacijas ielas, Rīgas un Smilšu ielas krustojuma uz abām pusēm, Valkas ielas posms aiz Strenču PNS un Slimnīcas un Valkas ielas krustojums, pārējā mazstāvu apbūve ir izklaidus starp savrupmāju apbūves gabaliem.

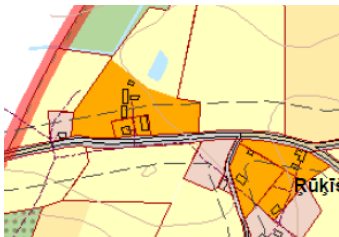
Mazstāvu dzīvojamā apbūve izdalīta atbilstoši esošajai situācijai. Atsevišķos kvartālos, kur starp mazstāvu dzīvojamo apbūvi atrodas viens vai divi savrupmāju apbūves gabali, kvartāls noteikts kā mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija.

Plāņu pagasts

Plāņu ciemā iepretim pamatskolai izvietojušās daudzdzīvokļu ēkas un kvartāla dziļumā kūtiņas. Vienstāvu māju skaits 16 ar kopējo platību 1336m². Mājas celtas 1951 -1977. gadam. Divu stāvu mājas 9 ar kopējo platību 4558 m².

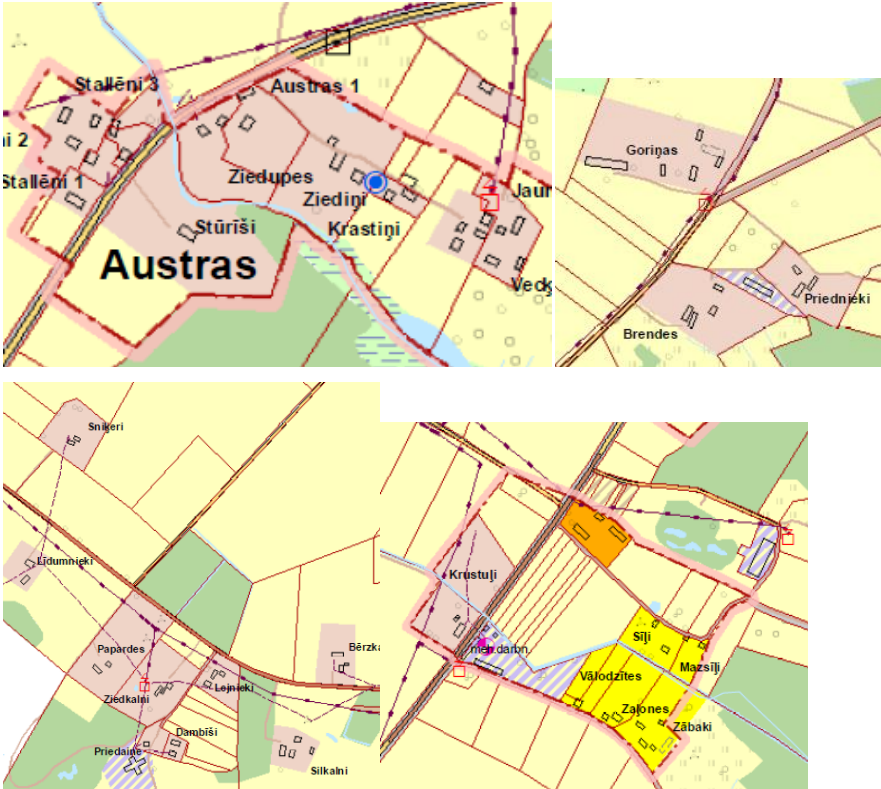
	<p>Celtas 1961 - 1991.gadam. Trīs stāvu mājas 3 ar kopējo platību 4415 m².</p>	
--	---	---

Apbūves noteikumi nosaka, ka nevienu vairākstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamu māju nedrīkst būt no jauna, pārbūvēt vai ierīkot, ja tā nav pieslēgta pilsētas centralizētajam ūdensvadam un kanalizācijas sistēmai, kā arī zemes gabalā jābūt paredzētam bērnu spēļu un rotaļu laukumam.

Teritorijas izdalītas atbilstoši esošai situācijai un **jaunas daudzdzīvokļu māju apbūves teritorijas paredzētas tikai Strenču pilsētā.**

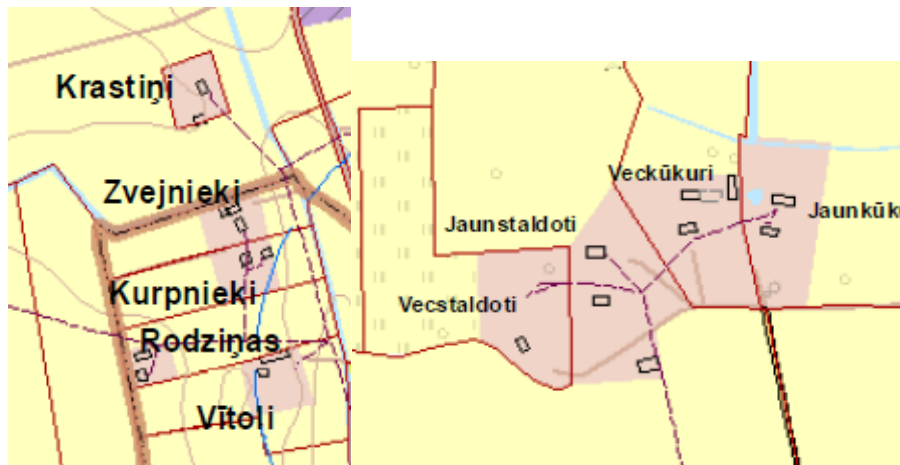
13.7.3.Lauku viensētu apbūves teritorijas

Lauku viensētu apbūves teritorijas paredz viensētu apbūvi lauku apvidū ar vai bez saimniecības ēkām. Kā lauku viensētu apbūves teritoriju var izmantot jebkuru lauksaimniecības teritoriju ar atbilstošu zemes vienības lielumu 1ha (sk. TIAN 19.7.apakšnodaļu) vai meža zemi (sk. TIAN 3.6.apakšnodaļu). Tiek pieļauta viensētu celšana un esošo viensētu rekonstrukcija, tā, lai tas neietekmētu meliorācijas sistēmu darbību. Pieļaujami mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekti, vieglās rūpniecības uzņēmumi, kas rada tikai nebūtisku piesārņojumu. Nav atļautas lielfermas.

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>2005.gada teritorijas plānojums</p> <p>Viensētas atsevišķās vietās veido pudurus – vēsturiski tie bijuši nelieli ciemi, kas laika gaitā zaudējuši savu nozīmi – Ausmas, Krustuļi.</p>

Plāņu pagasts

13.8.PUBLISKO OBJEKTU UN JAUKTAS APBŪVES TERITORIJAS

13.8.1. Publisko objektu apbūves teritorijas

Publisko objektu apbūves teritorijas ir teritorijas, kas noteiktas ar mērķi nodrošināt publiska rakstura objektu izvietojumam un to funkcionēšanai atbilstošu teritorijas organizāciju un apbūves struktūru. Ēkas kalpo sabiedriskiem, komerciāliem, darījumu vai sociāliem nolūkiem un ietver arī valsts, pašvaldības, ārstniecības, reliģisku, izglītības, sociālās, labklājības, labdarības, sporta, atpūtas vai citu līdzīgu nekomerciālu izmantošanu, kā arī kultūras iestādes, vieglās rūpniecības uzņēmums, uzņēmumi, kas nerada būtisku kaitējumu videi, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objektus, kā arī palīgēkas, palīgizmantošanas un papildizmantošanas.

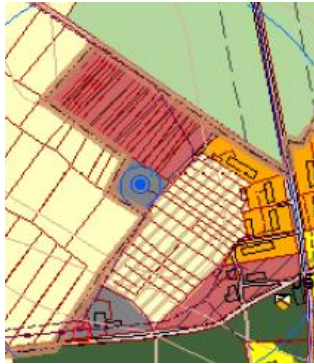
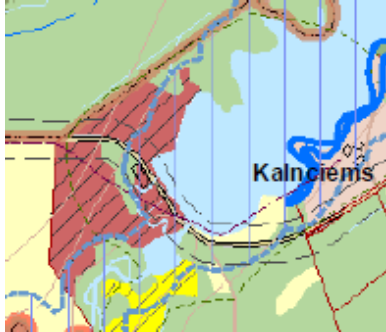
Darījuma objektu vizuālās informācijas (norādes, reklāmas stendi, skatlogu noformējums, dizains un izvietošana) saskaņojama ar SNP.

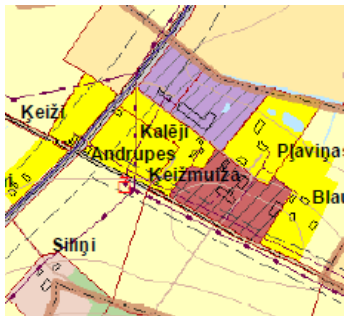
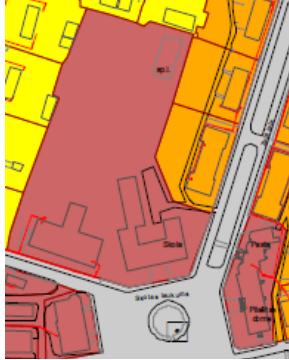
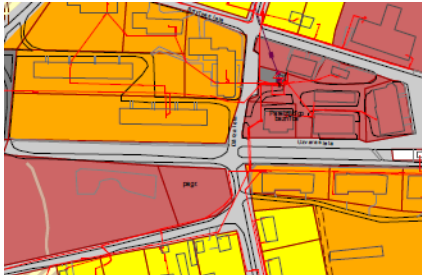
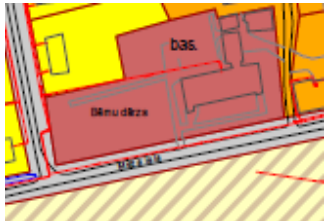

Atsevišķām būvēm ir atļautas atkāpes no maksimālā apbūves augstuma, piemēram, sporta būvēm, baznīcām.

Jānodrošina sakopta pieguļošā vide.

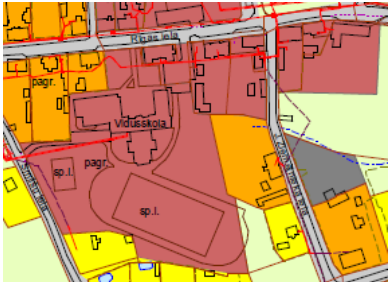

Publiskās apbūves teritorijas ietver **sabiedriskās apbūves teritorijas**, lai nodrošinātu sabiedriskas nozīmes objektu izvietojumu: pašvaldību pārvaldes, izglītības iestādes, bibliotēkas, sociālo pakalpojumu objektus un reliģisko un sabiedrisko organizāciju iestādes. Esošo objektu sarakstu sk.TIAN 19.pielikumā.

Publisko objektu apbūves teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
Jērcēnu pagasts	 <p>Esošā jaukta publiskās apbūves teritorijā Jērcēnu ciema centrā atrodas pagasta pārvalde, tautas nams, bibliotēka, piegulošajā Jaunjērcēnu muižas parkā estrāde un rotaļu laukums bērniem.</p> <p>Bijusī Jērcēnu pamatskola.</p>	 <p>Jērcēnu ciems.</p> <p>Keižu ciems</p>

		
<p>Sedas pilsēta</p>	 <p>Komercdarbības objekti izvietoti pilsētas centrālajā daļā Skolas laukumā, tāpat kā Sedas pilsētas pārvaldes administrācija.</p> <p>Strenču novada vidusskolas Sedas filiāle izvietojusies Skolas laukumā un baznīca un komercobjekti izvietojas kvartālā starp Brīvības, Dārza un Uzvaras ielām.</p> <p>Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēkas struktūrvienība Sedas pilsētas bibliotēka un pirmsskolas izglītības iestāde atrodas Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde "Minkāns" struktūrvienība "Dzērvīte" Sedā izvietotas Meža un Dārza ielas stūrī.</p> <p>Parka ielā atrodas Strenču novada kultūras centra struktūrvienība Sedas pilsētas kultūras nams un sociālais objekts - Sedas veco ļaužu sociālās aprūpes un invalīdu rehabilitācijas centrs.</p>	<p>Jaunas sabiedriskās apbūves teritorijas tiek plānotas Zaļās ielas ziemeļu galā krustojumā ar Sporta ielu</p> <p>un Sporta ielas sākumposmā blakus esošajam stadionam</p> <p>Stadiona labiekārtošana un slēpošanas trases atjaunošana.</p> <p>Izveidot bērnu spēļu laukumu.</p> <p>Rast iespējas un finansējumu, lai saglabātu un atjaunotu kultūras namu, kā arī izbūvēt brīvdabas estrādi.</p>

	 <p>Sedas pilsētā darbojas stadions.</p>	
<p>Strenču pilsēta</p>	<p>Iebraucot pilsētā starp Rīgas un Pulkveža Zemitāna ielas krustojumu un dzelzceļa sliedēm, koku ieskaits atrodas DUS un 90.gados izveidotā viesnīca. Strenču pilsētā ir viena degvielas uzpildes stacija, kas nodrošina novada un iedzīvotāju un tranzīta transporta ieprasījumu pēc degvielas.</p> <p>Meža ielā atrodas pirmsskolas mācību iestāde un Pulkveža Zemitāna ielā doktorāts</p> <p>Pilsētas centrā koncentrējas sabiedriskā un Komercafbūves objekti: luterāņu baznīca ar neraksturīgu novietojumu pilsētā – baznīca noslēpusies Strenčupītes krastā un nav raksturīga pilsētas dominante. Baznīcas tornis pārbūvēts un apmests 1936.gadā, bet pati baznīca apmesta un krāsota 1937.gadā. Vēlāk nekādi pārbūves darbi nav veikti. Tā arī ir vienīgā baznīca pilsētā.</p> <p>Renovētais kultūras nams un ugunsdzēsēju depo ēka ar iepriekšējiem vēsturiskajiem periodiem raksturīgo torni izvietojušās Baznīcas ielā.</p>	<p>Tuvākajā laikā nav plānots veidot jaunu degvielas uzpildes staciju novadā un pilsētā.</p> <p>Pašvaldības ēka Valkas ielā un tai pieguļošā teritorija attīstāma kā publiska teritorija saglabājot parkveida apbūvi.</p> <p>Pilsētas centrā. no Rīgas ielas uz ziemeļiem – Rīgas un Meža ielas krustojums – Meža un Kārļa ielas krustojums – Kārļa un Pulkveža Zemitāna ielas krustojums – Pulkveža Zemitāna un Baznīcas ielas krustojums – Baznīcas un Ugunsdzēsēju ielas krustojums – Ugunsdzēsēju un Stacijas ielas krustojums līdz Strenčupītei – no Baznīcas un Strenčupītes krustojuma līdz Trikātas ielai – No Trikātas līdz Pulkveža Brieža ielai</p> <p>No Rīgas ielas uz dienvidiem: Rīgas un Smilšu ielas krustojums – Smilšu un Pulkveža Brieža ielas krustojums – Pulkveža Brieža un Trikātas ielas</p> <p>Strenču pilsētas padomju laikos celtam veikalam, kas tika dēvēts par Universālveikalu, šobrīd vizuāli nepievilcīga ir ēkas fasāde, kurai ir nepieciešams kosmētiskais remonts, lai to veiksmīgi spētu iekļaut pilsētas kopējā ainavā.</p>

	 <p>Rīgas ielā no galvenās ielas atvirzīta slejas jaunā Strenču vidusskolas ēka ar mazpilsētai iederīgu, draudzīgu un individuālu arhitektūru aiz kuras atrodas izvietojas stadions.</p> 	<p>Plānojumā izdalītas turpmākās izpētes teritorijas publisko objektu apbūvei Strenču pilsētā Gaujas malā, kuru paredzēts apgūt nākošajā plānošanas periodā.</p>
<p>Plāņu pagasts</p>	 <p>Patreizējā Plāņu pamatskolas ēka tika projektēta bērnu dārza vajadzībām, tagad ir izveidojusies par pamatskolu.</p>	 <p>Plāņu ciema centrā paredzētas publiskās apbūves teritorijas pēc īpašnieku pieprasījuma.</p>

13.8.2. Jauktas apbūves teritorijas

Jauktas apbūves teritorijas ir teritorijas, kas noteiktas ar mērķi nodrošināt publiska rakstura objektu un dzīvojamās apbūves izvietošanai un to funkcionēšanai atbilstošu teritorijas organizāciju un apbūves struktūru, harmoniski apvienojot dažādās izmantošana. Jauktas apbūves teritorijas izvietotas tikai Strenču pilsētā

Jauktas apbūves teritorija ir vēsturiski izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs. Teritorijas plānojumā tās nosaka ar mērķi, veicināt šo teritoriju daudzveidīgu izmantošanu, paredzot elastīgus attīstības nosacījumus un ietverot savstarpēji saderīgas un nekonzfliktējošas funkcijas - darījumu rakstura, publiskās un mājokļa funkcijas, bet ierobežojot ražošanas funkcijas un lielu inženierkomunikāciju objektu izvietošanas iespējas.

Jauktas apbūves teritorijas

Novada struktūrvienība	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
Strenču pilsēta	<p>Pilsētas centrā no Rīgas ielas uz ziemeļiem – Rīgas un Meža ielas krustojums – Meža un Kārļa ielas krustojums – Kārļa un Pulkveža Zemitāna ielas krustojums – Pulkveža Zemitāna un Baznīcas ielas krustojums – Baznīcas un Ugunsdzēsēju ielas krustojums – Ugunsdzēsēju un Stacijas ielas krustojums līdz Strenčupītei – no Baznīcas un Strenčupītes krustojuma līdz Trikātas ielai – No Trikātas līdz Pulkveža Brieža ielai</p> <p>No Rīgas ielas uz dienvidiem: Rīgas un Smilšu ielas krustojums – Smilšu un Pulkveža Brieža ielas krustojums – Pulkveža Brieža un Trikātas ielas .</p>

13.8.3. Psihoneiroloģiskās slimnīcas apbūves teritorijas

Psihoneiroloģiskās slimnīcas apbūves teritorijas ir teritorijas, kas noteiktas ar mērķi nodrošināt Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas izvietojumam. Teritorija noteikta ar mērķi saglabāt esošo sabiedrisko objektu apbūvi un radīt labvēlīgus priekšnosacījumus tās turpmākajai attīstībai.

Plānotā psihoneiroloģiskās slimnīcas apbūves teritorija kalpo sabiedriskiem, komerciāliem, darījumu vai sociāliem nolūkiem un ietver arī dzīvojamo apbūvi Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas funkciju un darbības, personāla vajadzību nodrošināšanai un palīgēkas, palīgizmantošanas un papildizmantošanas.

Novada struktūrvienība	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
Strenču pilsēta	<p>BOV SIA „Strenču republikāniskā psihoneiroloģiskā slimnīca” ir specifiska ārstniecības iestāde, kas pilsētā darbojas jau no 1907.gada. Pašlaik slimnīcas komplekss sastāv no vairākām paviljona tipa ēkām slimnieku izmitināšanai un saimniecības kompleksa. Slimnīcas telpas tiek pastāvīgi atjaunotas un uzlabotas, atbilstoši Eiropas standartiem. Slimnīcā darbojas arī aptieka.</p>

13.9. NEAPDZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS

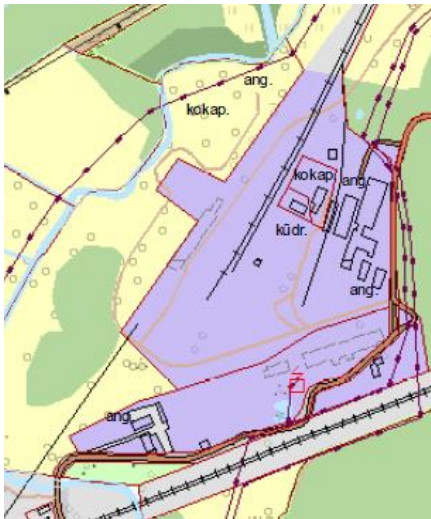
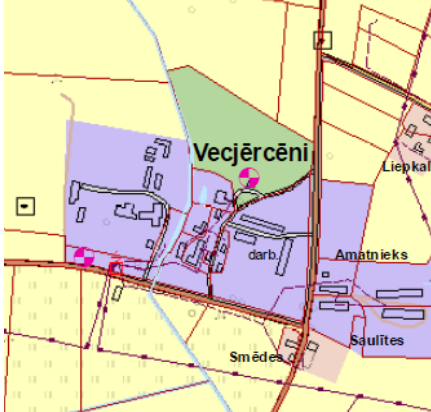
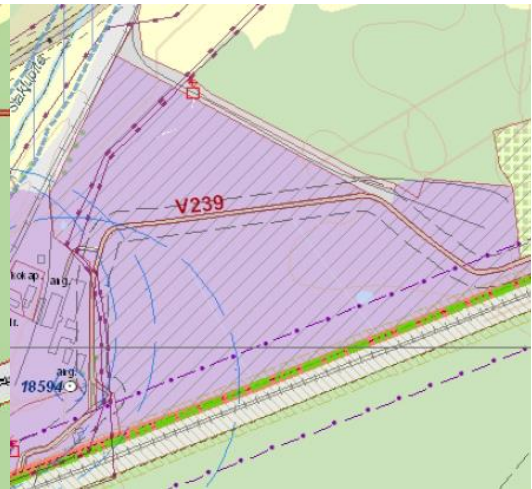

Rūpniecisko objektu apbūves teritorijas ir teritorijas daļas, kurās īpašumu izmantošanas un apbūves veids ir ražošanas uzņēmumi, noliktavu saimniecības, komunālo un atkritumu saimniecības objektu apbūves teritorijas. Teritorijas plānojumā šīs teritorijas izdalītas ar mērķi veicināt novada ekonomisko attīstību un jaunu uzņēmumu veidošanu.

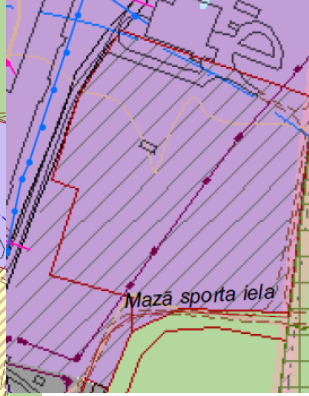

Teritorijas izdalītas ņemot vērā dabas pamatnes un apbūves īpatnības, tādējādi nepieļaujot šo apbūvi tuvu dzīvojamajai apbūvei un ekoloģiski jutīgajām teritorijām. Pie šīs teritorijas pieskaitāmas arī pamatzīmēšanu nodrošinošās palīgēkas, noliktavu ēkas, lauksaimnieciskās ražošanas ēkas un vairumtirdzniecības bāzes.

Nepieciešama paaugstinātas arhitektoniskās kompozīcijas un apdares prasības, rekonstrējot esošās ražotnes un noliktavu ēkas, ja tās skatāmas no valsts nozīmes ceļiem, kultūras un dabas pieminekļiem, izņemot gadījumus, ja tiek ierīkoti skatu aizsedzoši, dekoratīvi koku un krūmu stādījumi.

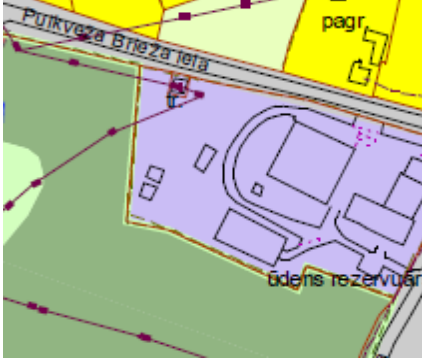
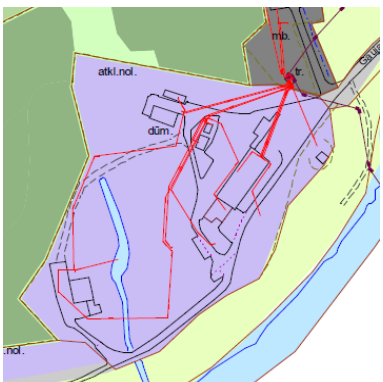

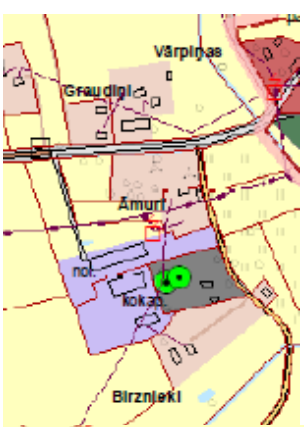
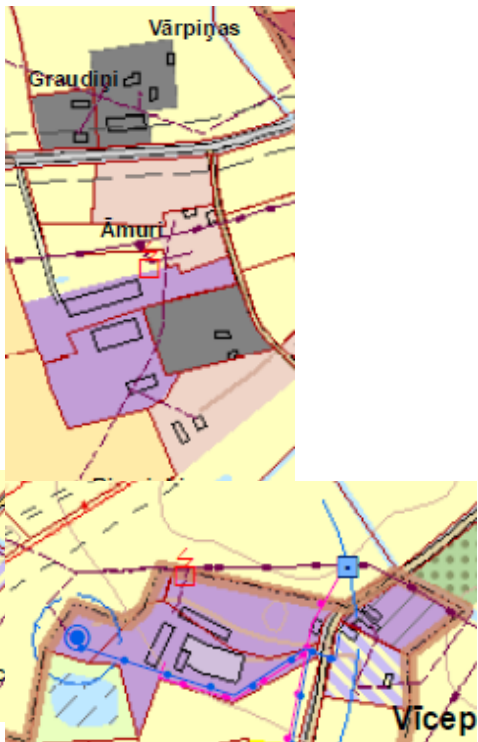
Teritorijā aizliegts celts dzīvojamās ēkas.

Rūpniecisko objektu apbūves teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>Bijusī ražošanas teritorija atrodas starp Strenču pilsētu un Sedas pilsētu dzelzceļa malā ar atsevišķu piekļūšanu pa Priežu ielu.</p> <p>Vecjērcēnos atrodas siltumnīcas.</p>	 <p>Blakus esošai rūpnieciskai teritorijai plānota jauna rūpnieciskā teritorija virzienā uz Sedas pilsētas pusi līdz esošai kūdras pārstrādes rūpnīcai.</p>

		
<p>Sedas pilsēta</p>	 <p>Esošā kompakti novietotā pilsētas ražošanas zona atrodas pie Sporta ielas pilsētas ziemeļu daļā.</p>	 <p>Jaunas teritorijas plānotas Mazā sporta ielā blakus esošai pilsētas ražošanas zonai un Apakšstacijas ielā ap augstsprieguma apakšstaciju.</p>

<p>Strenču pilsēta</p>	 <p>Esošās ražošanas un noliktavu apbūves teritorijas atrodas uz Gaujas ielas blakus pilsētas attīrīšanas ietaisēm.</p> 	 <p>Plānotā rūpniecības teritorijas atrodas pie dzelzceļa līnijas uz Pulkveža Briēža un Gaujas ielām blakus DUS un netālu no pilsētas attīrīšanas ietaisēm.</p>
<p>Plāņu pagasts</p>		

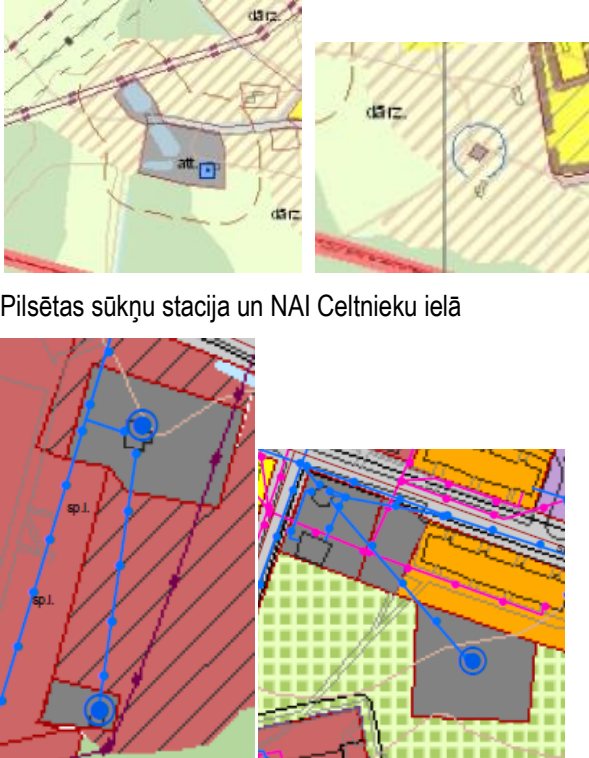

Perspektīvās rūpnieciskās ražošanas objektu apbūves teritorijas plānotas ārpus esošās dzīvojamās zonas – tām piemērotās vietās ar labu transporta pieejamību un perspektīvā ērtu infrastruktūras nodrošinājumu.

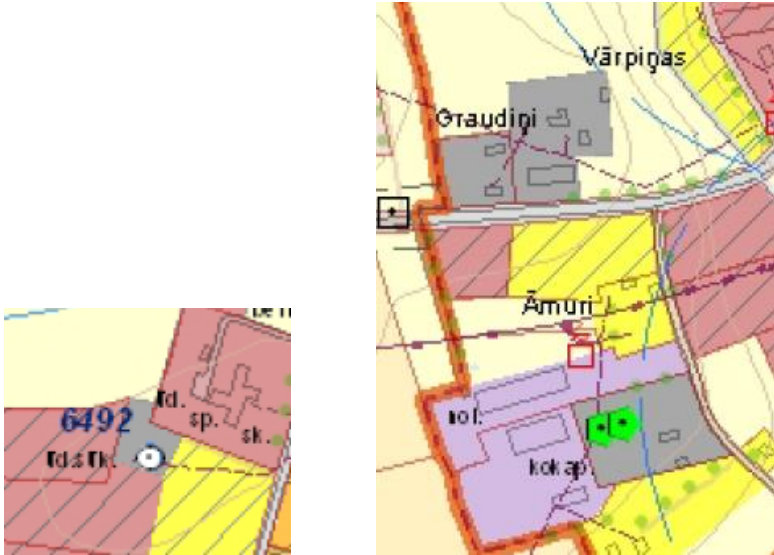
Perspektīvās rūpnieciskās ražošanas objektu apbūves teritorijas

Novada struktūrvienība	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi	
Sedas pilsēta		<p data-bbox="906 300 995 403">Strenču pilsēta</p>
Jērcēnu pagasts		

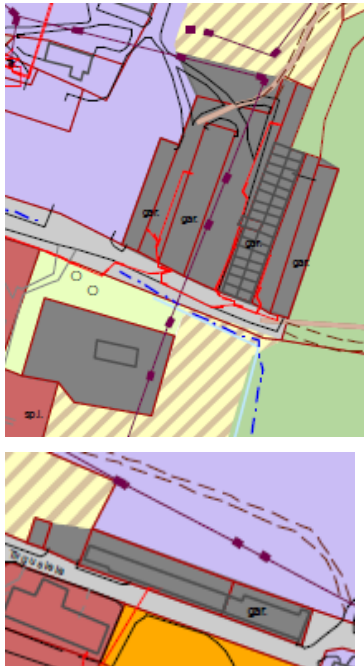

Tehnisko objektu apbūves teritorijas iesošās un plānotās siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, drenāžas, telekomunikāciju un elektroapgādes objektu un to darbības nodrošināšanai nepieciešamo ēku un būvju (vadu, iekārtu, ēku) noliktavu un garāžu izvietojuma teritorijas.

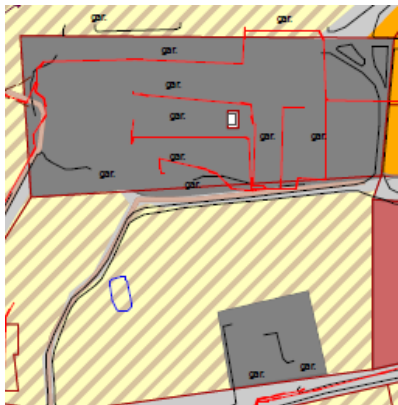
Tehnisko objektu apbūves teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Sedas pilsēta</p>	 <p>Pilsētas sūkņu stacija un NAI Celtnieku ielā</p> <p>Transformatora apakšstacija Apakšstacijas ielā, ūdenstornis un artēziskā aka Stadiona ielā.</p>	
<p>Strenču pilsēta</p>	 <p>Strenču pilsētā esošie inženiertehniskās apgādes objekti atrodas vairākās vietās – uz Gaujas ielas pilsētas attīrīšanas iekārtas un uz Valkas ielas pilsētas centrālā katlu māja.</p>	<p>Paredzēts izdalīt jaunas šāda veida teritorijas, plānots tikai paplašināt ūdens vada un kanalizācijas trases.</p>

<p>Plāņu pagasts</p>	<p>Plāņu ciema esošās tehniskās teritorijas ar artēziskiem urbumiem.</p>
-----------------------------	---

Atsevišķi izdalītas teritorijas, kuru galvenais izmantošanas veids ir transportlīdzekļu **garāžu teritorijas**. Transportlīdzekļu garāžu apbūves teritorijas izvietotas vietās atbilstoši patreizējam funkcionālam lietojumam, galvenokārt perifērijas daļā. Jaunas transportlīdzekļu garāžu apbūves teritorijas nav plānotas.

<p><i>Novada struktūrvienība</i></p>	<p><i>Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts</i></p>	<p><i>Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi</i></p>
<p>Sedas pilsēta</p> 	<p>Sporta ielā un Turgus ielās, blakus ražošanas zonai un vienlaikus dzīvojamās apbūves tuvumā atrodas vieglo automašīnu garāžu komplekss.</p>	<p>Garāžu teritorijas saglabātas un šāds izmantošanas veids ir tikai Sedas pilsētā.</p> <p>Uzvaras ielas galā pilsētas rietumu daļā atrodas trešais vislielākais garāžu</p>

	<p>komplekss.</p>
---	-------------------

13.10. Līnijbūvju teritorijas

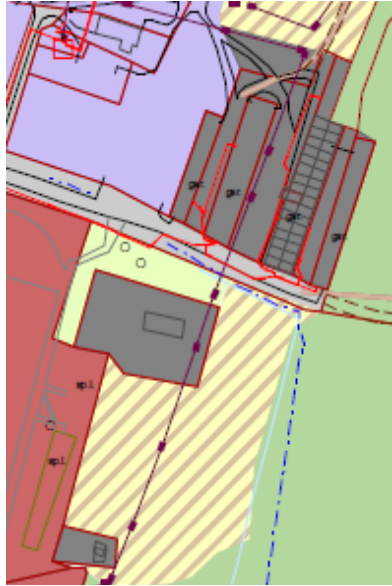

Autoceļu teritorijas galvenais zemes izmantošanas un apbūves veids ir valsts, pašvaldības, juridisko un juridisko personu autoceļi un ar to saistītās būves, laukumi un pieturvietas, zeme zem ceļiem. Teritorijas plānojumā autoceļi izdalīti, lai parādītu ceļu zemes joslu autoceļu būvniecībai un uzturēšanai un aizsargjoslas. autoceļi un ielas parādīti atbilstoši esošai situācijai.

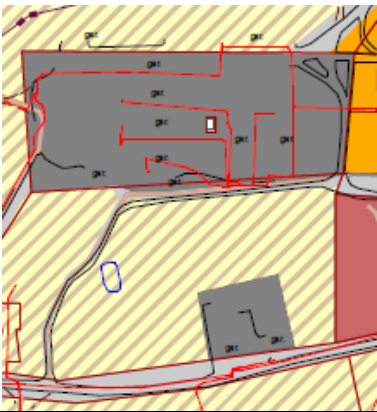

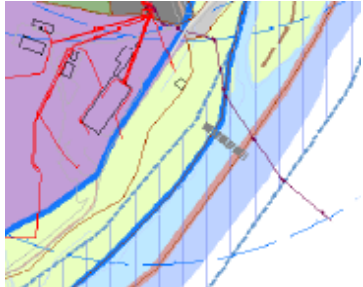
Kartogrāfiskajā materiālā parādīts plānotais Strenču pilsētas apvedceļš, kā arī plānotās krustojuma un dzelzceļa pārejas rekonstrukcijas vietas.

Dzelzceļa teritorijas galvenais zemes izmantošanas un apbūves veids ir valsts un juridisko personu dzelzceļa tīkls un ar to saistītās būves, arī dzelzceļa stacijas un pieturvietas, zeme zem dzelzceļa sliežu ceļiem dzelzceļa zemes nodalījuma joslas robežās. Strenču novadu šķērso dzelzceļa līnijas Rīga – Lugaži.

Elektropārvades tīklu teritorijas. Teritorijas plānojumā parādīt esošās elektrolīnijas un transformatori atbilstoši esošai situācijai.

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Jērcēnu pagasts</p>	 <p>AS „Sedas kūdra” privātā dzelzceļa līnija</p>	

<p>Sedas pilsēta</p>	<p>Augstsprieguma apakšstacija</p> <p>Skolas laukums</p> 	 <p>Plānotais piebraucamais ceļš rūpnieciskai zonai pilsētā.</p> <p>Perspektīvo apbūves teritoriju ielu tīkls - ielu tīkls, kas apkalpos perspektīvo apbūves teritoriju, projektējams, izstrādājot šo teritoriju detālplānojumus.</p> <p>Sabiedriskā transporta pieejamība - galvenās pieturvietas attīstība pilsētas centrā.</p> <p>Gājējiem labvēlīgu virzienu un savienojumu attīstība.</p> <p>Ielu, ielu un ietvju savienojuma mezglu (krustojumu) pārprojektēšana un rekonstrukcija</p> <p>Centra apkalpojošo ielu tīkla uzlabošana un sakārtošana.</p> <p>Iekškvartālu ielu uzlabošana, sakārtošana.</p> <p>Veloceliņu tīkla izveide.</p>
-----------------------------	---	---

		
<p>Strenču pilsēta</p>	<p>Strenču pilsētā ir vairākas nozīmīgas ielas, kas savieno Strenčus ar apkārtējām lielākajām pilsētām un pilda vienlaicīgi galvenās caurbraucamās ielas funkcijas. Autoceļa A3 Inčukalns – Valka funkcijas pilda Rīgas un Valkas iela, autoceļa P25 Smiltene – Strenči funkcijas pilda Trikātas iela, autoceļa V238 Strenči – Jērcēni – Ēvele pilda Pulkveža Zemitāna iela. Strenču pilsētas autoosta atrodas Valkas un Trikātas ielas krustojumā, tā ir veidota kā nojume un soliņi, bet nav biļešu tirdzniecības kases. Papildus autobusa pieturas vietas ir uz Rīgas un Gaujas ielas krustojumā.</p> <p>Asfaltēti ar norobežojumu no braucamās daļas gājēju celiņi ir izveidoti tikai uz Rīgas un Valkas ielām. Grantēti ar koku rindas norobežojumu gar braucamo daļu gājēju celiņi ir uz Pulkveža Zemitāna ielas un Trikātas ielas.</p> <p>Pilsētā nav izveidoti veloceliņi.</p> <p>Dzelzceļa līnija šķērso Strenču pilsētu ziemeļu daļā, tādējādi pārdalot pilsētu divās daļās. Dzelzceļa stacija ir slēgta un nedarbojas, pasažieri biļetes iegādājas vilcienā. Strenčos ir divas dzelzceļa pārbrauktuves uz Rīgas ielas un Pulkveža Zemitāna ielas.</p> <p>Dzelzsbetona tilts pār Gauju ir piecu laidumu dzelzsbetona siju tilts uz betona balstiem. Projekta autors un būvdarbu vadītājs bija inženieris Arvīds Verners. Tilta garums ir 97,5m, brauktuves platums – 4,5 m</p>	<p>Nepieciešams veikt pasākumus gājēju drošībai un ērtībām šķērsojot dzelzceļa līnijas.</p> <p>Dzelzceļa līnija Rīga – Lugaži ietilpst infrastruktūras projekta Rail Baltica teritorijas plānošanā. No 2005.gada līdz 2007.gadam ir plānota Rail Baltica projekta priekšizpētes veikšana visās Baltijas valstīs un Polijā.</p>

13.11. Speciālās izmantošanas teritorijas

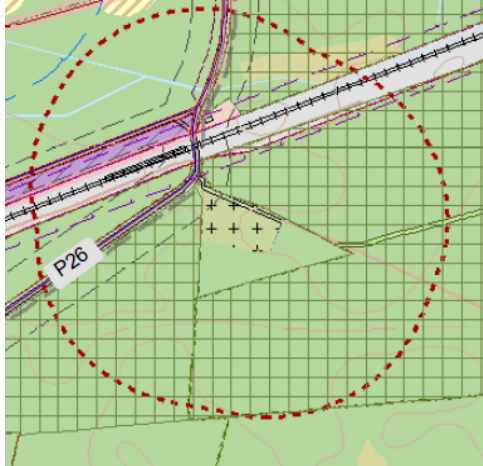
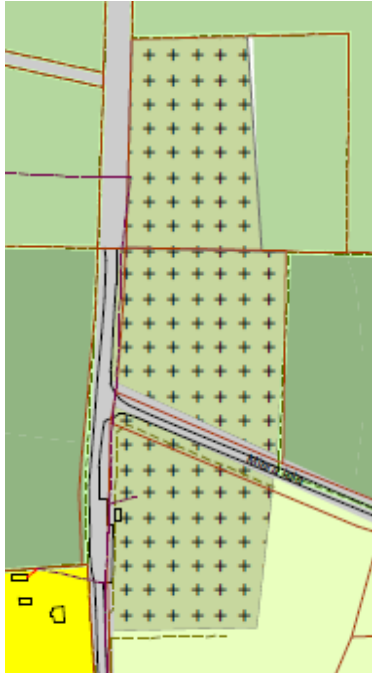
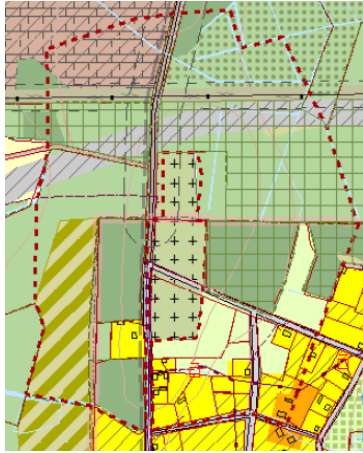
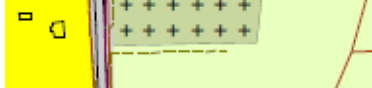
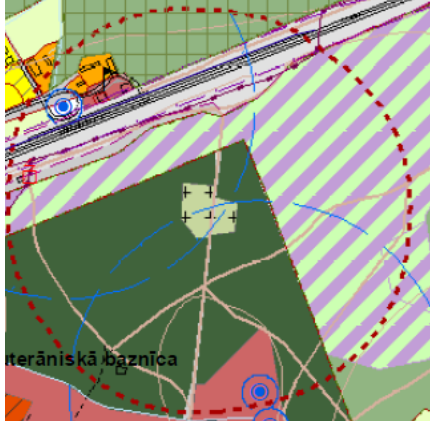
Kapsētu teritorijas ir pašvaldības administratīvās teritorijas daļas, kurās īpašumu zemes vienību vai to daļas pamatzmantošana un apbūves veids ietver darbojošās un nedarbojošās (slēgtās) kapsētas un būves to funkcionalitātes nodrošināšanai.

Jaunu kapu ierīkošanu novada teritorijas plānojums neparedz.

Aizsargjoslas ap kapsētām tiek noteiktas, lai nepieļautu tām piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos.

Teritorijas plānojums nosaka, ka ap kapsētām tiek noteikta 300 metrus plata aizsargjosla no kapsētas teritorijas robežas ārējās malas

Kapsētu teritorijas

Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
<p>Plāņu pagasts</p>	 <p>Sedas pilsētas kapi atrodas Plāņu pagastā.</p>	 <p>Noteikta aizsargjosla 300m un šajā teritorijā neatrodas apbūve.</p>
<p>Jērcēnu pagasts</p>		 <p>Teritorijas plānojums nosaka kapsētai 300m aizsargjoslu. Šajā teritorijā atrodas savrupmāju apbūve, kurai jāparedz centralizēta ūdensapgāde.</p>
<p>Strenču pilsēta</p>	 <p>Pilsētā izmanto divas kapsētas. Pilsētas kapsētu veido Vecie un Jaunie kapi, kuru viena daļa teritorijas atrodas Strenču pilsētā, bet neliela daļa iestiepjas Jērcēnu pagastā.</p>	 <p>Slimnīcas kapi atrodas meža teritorijā, kas pieder Strenču psihoneiroloģiskajai slimnīcai. Šajos kapos tiek apbedīti tie slimnīcas pacienti, kuriem nav radnieku vai citas piederīgas personas.</p>

Atpūtas un rekreācijas teritorijas ir dabas pamatnes teritorijas, kas iever sevī pļavas, virszemes ūdeņu teritorijas un meža teritorijas, kas paredz funkcionālu apbūvi, kas nodrošina novada iedzīvotāju un viesu aktīvas atpūtas iespējas labiekārtotā un sakoptā vidē.

Labiekārtotas apstādījumu teritorijas – ir paredzētas lauku tūrisma attīstībai, izmantojot dabas dotumus un saglabājot dabas teritorijas – ūdensobjekti, mežs, pļava dārzs u.c. kā primāru, kā arī lauku tūrisma nepieciešamo būvju izvietojumu – naktsmītnēm, sportam atpūtai arī palīgizmantošanai un papildizmantošanai. Plānojumā **plānotas jaunas labiekārtotas apstādījumu teritorijas**.

Visas teritorijas labiekārtošanas un apsaimniekošanas darbības ir jāorganizē saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajiem noteikumiem, aprobežojumiem un aizliegumiem.

Labiekārtojot teritoriju ir atļauts izvietot sekojošus elementus - soliņi, norādes zīmes, ugunsкура vietas, atkritumu urnas, tiltiņus, laipiņas, bērnu rotaļu laukuma koka konstrukcijas, koka skulptūras, kas nodrošinātu atpūtniekiem nepieciešamās ērtības, radītu vizuāli pievilcīgu vidi un nodrošinātu dabas vides saudzīgu izmantošanu, iepriekš to saskaņojot ar SNP un zemes īpašnieku.

Parku teritorijas izdalītas, lai saglabātu un aizsargātu vēsturiskos parkus Strenčos pie slimnīcas, Jērcēnos, Vecjērcēnos un Plāņos un veidotu jaunus – Strenčos pie Gaujas, kur atrodas plostnieka koka figūra un estrāde.

Sabiedrībai brīvi pieejamas apzaļumotas un labiekārtotas teritorijas.

Apbūve pieļaujama publiskām ēkām atļautās izmantošanas nodrošināšanai, saskaņā ar parku zonējumu projektiem un labiekārtošanas projektiem piesaistot ainavu arhitektu.

Noteiktajā atpūtas un rekreācijas teritorijā, kas ir ārpus noteiktās ūdensteču aizsargjoslas ir pieļaujama apbūve (kempinga mājiņas, inventāra nomas punkts, administrācija) un labiekārtoti laukumi (telšu vietas, laukums karavānu mājiņu izvietojumam, auto stāvlaukums. Labierīcību (dušas, tualetes, notekūdeņu novadīšana) izveidošanai un ūdens piegādei izmantojamas pilsētas centrālās ūdensvada un kanalizācijas sistēmas.

Teritorijā ir atļauta sezonāla rakstura izklaides un atpūtas pasākumu organizēšanai nepieciešamo pakalpojuma sfēras (tirdzniecība, ēdināšana) objektu konstrukciju un papildus labierīcību un atkritumu urnu īslaicīga izvietojšana.

Atpūtas un rekreācijas teritorijas

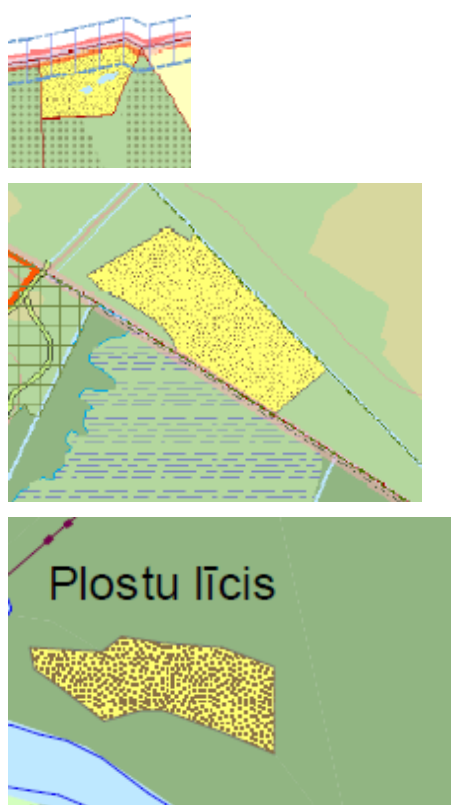
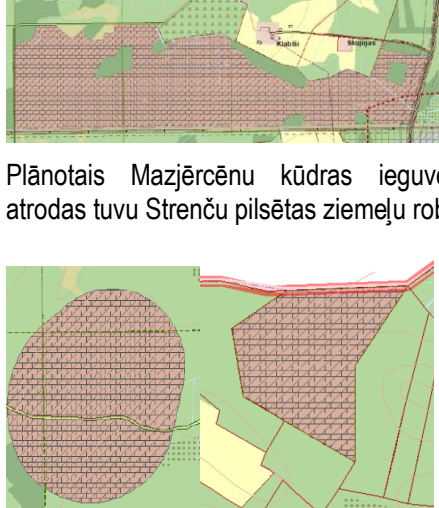
Novada struktūrvienība	Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts	Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi
Jērcēnu pagasts	<p>Jaunjērcēnu muižas parks tiek labiekārtots, tajā atrodas bērnu rotaļu laukums, estrāde. Parkā atrodas Jērcēnu pagasta pārvaldes ēka.</p> <p>Vecjērcēnu muižas parks tiek uzturēts un kopts.</p> 	Jauni parki nav paredzēti.

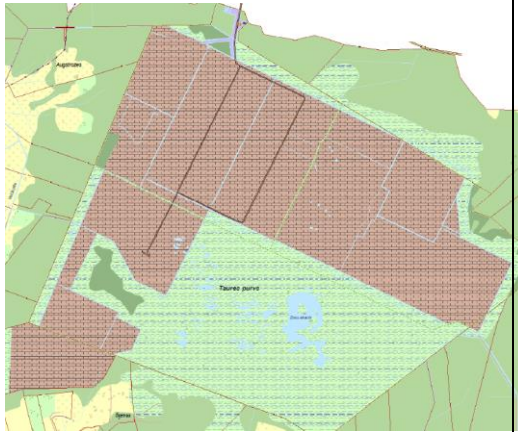
<p>Sedas pilsēta</p>	 <p>Plānots labiekārtot un izveidot kā atpūtas un parku teritoriju Sedas pilsētā, kas atrodas starp stadionu un kultūras namu.</p>	 <p>Labiekārtota apstādījumu teritorija iebraucot pilsētā, lai sakārtotu apkārtni iebraucot pilsētā un likvidētu tur esošo patvaļīgo būvniecību un degradēto vidi.</p>
<p>Strenču pilsēta</p>	<p>Pilsēta nav iedomājama bez labiekārtotām teritorijām un zaļajiem stādījumiem. Pilsētas attīstību ietekmē arī biosfēra un pakāpe kādā tiek nodrošināta iedzīvotāju sanitārhygiēniskie apstākļi. Strenči ir salīdzinoši „zaļa” pilsēta, jo tās vienu daļu aizņem meža teritorijas, kā arī Gaujas krasts un centrālais parks veido dabas resursiem bagātu pilsētas ainavu. Tāpat arī savrupmājas ar salīdzinoši lielu piemājas dārziņu platību, vasaras periodā dara pilsētu krāsaināku un bagātu ar ziediem. Gandrīz visas pilsētas ielas ir apstādītas ar kokiem vai zaļajiem stādījumiem, kas uzlabo gaisa kvalitāti pilsētā. Tomēr nozīmīga problēma ir Rīgas ielas apzaļumošana, jo ielas seguma rekonstrukcijas laikā tika likvidēti slimie un trūdošie koki, minimizējot zaļos stādījumus un joslu jaunu koku stādīšanai.</p> <p>Strenču pilsētas apstādījumi ir veidojušies bez vienotas kompleksas sistēmas. Nav izstrādāti īpaši projekti ielu un pagalmu apzaļumošanai, kā arī uz vairākām ielām koki ir zaudējuši kuplo vainagu tieši autotransporta dēļ.</p> <p>Esošās rekreācijas teritorija atrodas pie Gaujas no dzelzsbetona tilta līdz dzelzceļa tiltam. Teritorijā ietilpst peldvietas, volejbola laukumi, pilsētas brīvdabas estrāde un pieguļošās pļavas.</p> <p>Parks ir viens no galvenajiem elementiem ar kura palīdzību iespējams vai nu radīt patīkamu iespaidu par pilsētu vai gluži pretēji, jo tas atrodas Rīgas ielas krustojumā ar Pulkveža Zemitāna ielu un apkārt atrodas vairākas sabiedrībai nozīmīgas būves – kultūras nams, pasts, pilsētas dome, doktorāts, stāvlaukums,</p>	 <p>Plānotās rekreācijas teritorija būtu labiekārtojama, padarāma vizuāli pievilcīgāka un izveidojama pastaigu takas aktīvās atpūtas cieniņā. Pie minētās teritorijas pieskaitāms pilsētas centra parks Strenčupītes krastos, jo parka atjaunošanas projekts paredz vairākas konstrukcijas (neliela brīvdabas estrāde, soliņi, strūklaka, tualetes), kas nav pieskaitāmi pie apstādījumu teritorijas.</p> <p>Pilsētā būtu nepieciešama apstādījumu optimizācija un vairāk noslogoto ielu zaļās zonas funkcionāla sakārtošana, kā arī Gaujmalā esošās parkmeža teritorijas iztīrīšana un vērtīgo koku sugu saglabāšana.</p> <p>Lai sakārtotu Centra parku un radītu daudz pievilcīgāku vidi ir nepieciešama tā rekonstrukcija. Ir izstrādāts „Strenču pilsētas centra parka ainavas veidošanas un labiekārtošanas projekts”, kuru realizējot tiktu panākta pilsētas vispārējā vizuālā tēla uzlabojums.</p> <p>Veicināt tradicionālās un pilsētai raksturīgās ainavas tai skaitā kultūrvēsturisko īpatnību savienojumu ar bioloģisko daudzveidību saglabāšanu un atjaunošanu;</p> <p>Veikt Gaujmalas no Trikātas ielas līdz Gaujas ielai kopšanu un stādījumu atjaunošanu, lai šī daļa veidotos kā meža parks, kas iekļaujas kopējā Ziemeļgaujas ainavā, bet ir patīkama pastaigu vieta pilsētas iedzīvotājiem;</p>

	<p>tirdzniecības uzņēmumi utt. Centra parku izmanto gan iedzīvotāji, gan velo un autotūristi, ikdienā tā ir caurstaigājama teritorija un satikšanās vieta. Bet svētkos un pasākumos parks tiek izmantot kā viena no galvenajām pasākumu organizēšanas vietām.</p> <p>Parka ainavisko pamatni veido, pirmkārt, jau reljefs, kas ir saglabājies brīvs, ar bezšķēršļu kritumu uz Strenčupīti, tādā kāds tas ir harmonijā ar apkārtni. Ūdeņu klātbūtne ir Strenčupīte ar savu pieteku. Koki zāliena fonā, kuri atspoguļo dažādu laikmeta stādījumu stila tradīcijas. Parku perspektīvā paredzēts labiekārtot.</p>	<p>Publisko peldvietu veidojot, to harmonizēt ar apkārtni un veikt tās uzturēšanu, lai netiktu piesārņots Gaujas krasts ar sadzīves atkritumiem;</p> <p>Strenčupītes krastu sakopšana un drošu gājēju tiltiņu izveidošana, lai netiktu veicināta krastu erozija;</p> <p>Novērst pilsētas ar kārkliem un citiem krūmveidīgajiem aizaugušo teritoriju izplatīšanos;</p> <p>Pilsētas ainavas veidošanā izmantot vairāk koka elementus un konstrukcijas, kā arī plostnieku tēmu, lai vizuāli arī apliecinātu, ka Strenči ir Gaujas Plostnieku galvaspilsēta.</p>
Plāņu pagasts	Plāņu pagastā, kā parka teritorija izdalīta Plāņu muižas parks.	Jauni parki nav paredzēti

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas ir rūpnieciskās derīgo izrakteņu ieguves karjeri un kurās ir konstatētas derīgo izrakteņu atradnes (dabisks derīgo izrakteņu sakopojums, kuru daudzums, kvalitāte un ieguves apstākļi ir izvērtēti un kuru praktiskā izmantošana ir iespējama). Plānojumā izdalītas pašreizējās un plānotās kūdras ieguves teritorijas un pašreizējās un plānotās smilts-grants teritorijas.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas

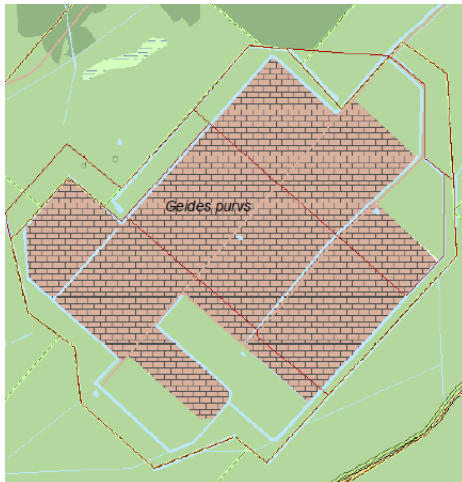
<i>Novada struktūrvienība</i>	<i>Esošās situācijas un atrašanās vietas apraksts</i>	<i>Plānotās atrašanās vieta un plānotie pasākumi</i>
Jērcēnu pagasts	 <p>Esošie smilts ieguves karjeri.</p>	 <p>Plānotais Mazjērcēnu kūdras ieguves karjers atrodas tuvu Strenču pilsētas ziemeļu robežai.</p> <p>Jauni derīgo izrakteņu karjeri kūdras iguvei VAS „Latvijas valsts mežos”.</p>

Esošie kūdras ieguves karjeri Taures purvā un Geides purvā.

Kūdras ieguves paplašināšana Taures un Geides purvos.

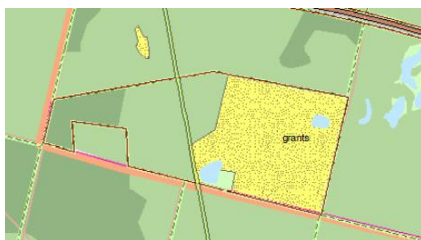
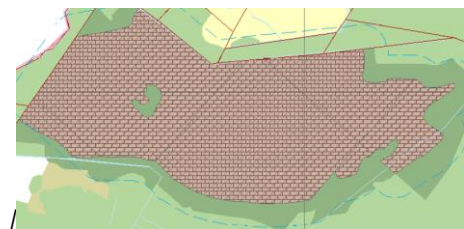

Kūdras ieguve Geides purvā.

Kūdras ieguves lauki bez noteiktām robežām – precizējami pēc ģeoloģiskās izpētes.

Jauns kūdras ieguves karjers Tīreļa purvā

Tiek turpināta smilts atradnes apgūšana.

13.12. Pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamās teritorijas

Saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām", pilsētas pašvaldībai jānodrošina virkne funkciju, t.i. - komunālo pakalpojumu organizēšana (ūdensapgāde un kanalizācija, siltumapgāde, sadzīves atkritumu apsaimniekošana, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana), teritorijas labiekārtošana (ielu, ceļu un laukumu būvniecība un uzturēšana, apgaismošana, parku un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana), sanitārās tīrības nodrošināšana (industriālo atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole, kapsētu izveidošana un uzturēšana), iedzīvotāju izglītība (pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs), rūpes par kultūru un tās vērtību saglabāšanu, veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana, iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšana, sociālās palīdzības nodrošināšana, palīdzības sniegšana iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā, uzņēmējdarbības sekmēšana u.c.

Lai pašvaldība šīs ar likumu noteiktās funkcijas varētu realizēt, nepieciešami zemes gabali atbilstošu objektu būvniecībai un apkalpošanai, kā arī pašvaldības valdījumā esošas teritorijas zaļo zonu ierīkošanai un uzturēšanai. pašvaldības īpašumā esošie zemesgrāmatā reģistrētie un pašvaldībai piekrītošie zemes gabali pilnībā nenodrošina šo funkciju realizēšanu. Sk. shēmu „Pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamās teritorijas” un 14.pielikumu.

13.13. Kopīgo interešu teritorijas

Kopīgo interešu teritorijas ir teritorijas **Beverīnas, Burtnieku, Smiltenes un Valkas** novadu pašvaldību pierobežā, kuru attīstība var ietekmēt nekustamā īpašuma izmantošanu Strenču novada pašvaldībā. Teritorijas nosaka abpusēji vienojoties pašvaldībām.

Kaimiņu pašvaldības un Strenču novada pašvaldība apmainās ar informāciju par novada pierobežas objektiem, kuru aizsargjoslas ievērtējamās kaimiņu pagastu teritorijas plānojumos. Strenču novada teritorijas plānojums paredz Smiltenes novada Slīpju ezera aizsargjoslu.

Ar Beverīnas novadu saskaņojami motorizēto braucam līdzekļu izmantošana Gaujas upē Strenču pilsētas teritorijā.

Būvprojektu vai detālplānojumus Strenču novada pašvaldības teritorijās nepieciešams saskaņot ar attiecīgā kaimiņu novada Būvvaldi, ja tas atrodas:

- 1) 500 m joslā no Strenču novada administratīvās robežas ar kaimiņu pašvaldību;
- 2) Strenču novada robežai piegulošā nekustamā īpašuma zemes vienībā;
- 3) esošā vai paredzamā objekta ekspluatācija saistīta ar aizsargjoslas izveidošanu, kas ietekmē kaimiņu pašvaldības teritorijā esošo nekustamo īpašumu izmantošanu.

Kopīgo interešu teritoriju nosacījumi stājas spēkā, ja būvprojektu un detālplānojumu saskaņošana notiek abpusēji, jeb attiecīgā kaimiņu pašvaldības Būvvalde nosūta saskaņot Strenču novada Būvvaldē detālplānojumus un būvprojektus īpašumos atbilstoši TIAN 23.nodaļas nosacījumiem jau kaimiņu pašvaldībās.

Teritorijas nosaka abpusēji vienojoties pašvaldībām. Kopīgo interešu teritorijas nosacījumi stājas spēkā, ja kopīgo interešu teritorijas un būvprojektu saskaņošana notiek abpusēji.

Kopīgas intereses ar kaimiņu novadiem:

- sabiedriskā transporta maršrutu pilnveidošanā;
- tūrisma attīstības plāna un vienotu tūrisma maršrutu izstrādē;
- tūrisma infrastruktūras attīstībā (veloceliņi, informatīvās norādes, stāvvietas, takas un ekotūrisma infrastruktūra);
- vides aizsardzības jautājumu risināšanā;
- Gaujas upes sateces baseina apsaimniekošanas plāna realizācijā, upes apkārtnes saglabāšanā, aizsardzībā, apsaimniekošanā un ūdens tūrisma maršrutu izstrādē;
- Kopīgu Eiropas struktūrfondu projektu izstrādē;
- Lauksaimniecības attīstība;
- Ainavu vērtību noteikšana, saglabāšana un kopšana;

- Mežsaimniecības attīstība;
- Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai AAA Ziemeļgauja un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijās.

Intereses infrastruktūras attīstības jautājumos:

- Starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnijas Rīga- Valka – Valga turpmākā attīstība, saistīta ar starptautiska infrastruktūras projekta Rail Baltica teritorijas plānošanu;
- Saistība ar VIA Hanseatica tūrisma attīstības zonu un tūrisma infrastruktūras plānošana.
- Iekļaušanās Euro velo 11 atzaros;
- Nacionālās nozīmes autoceļa A3 attīstība ar apvedceļu Strenču pilsētai;
- Sabiedriskā transporta tīkla attīstība Vidzemes reģionā, saikne ar galvaspilsētu Rīgu un pārrobežu tālsatiksmi;
- Tilts pār Gauju;

Intereses apdzīvotības struktūras attīstības jautājumos:

- Atrašanās Ziemeļu funkcionālajā urbānajā tīklā un sadarbības plānošana ar tuvākiem nacionālās, reģionālās nozīmes centriem;
- Valmieru, Valku un Smilteni daudzveidīgu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā.
- Sadarbība ar tuvākiem kaimiņu novadu centriem, vietējās nozīmes centru Trikātu un Ēveli pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā iedzīvotājiem;
- Ciemu funkciju noteikšana un pakalpojumu pieejamības plānošana tajos; atbilstoši ieteiktajiem kritērijiem;
- Lauku apdzīvotības saglabāšana un attīstība;
- Harmoniskas atvērtās telpas attīstībai.

Vidzemes reģiona plānojumā tika iekļauti arī tajā ietilpstošie rajonu plānojumi: Valkas rajona teritorijas plānojums 2001. – 2013. gads stājās spēkā 2003. gadā.

Izpildīts iepriekšējā Plāņu pagasta teritorijas plānojuma nosacījums, ka Plāņu pagasta pašvaldība novadu veidošanas gadījumā iekļausies Strenču novadā.

13.14. Teritorijas, kurām nepieciešams detālplānojums vai lokālplānojumi

Teritorijas attīstības plānošanas likums, kas stājas spēkā 01.12.2011. paredz:

Lokālplānojums — vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru vietējā pašvaldība izstrādā savas administratīvās teritorijas daļai (piemēram, pilsētas, ciema vai lauku teritorijas daļai) kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai;

Detālplānojums — detalizēts vietējās pašvaldības teritorijas daļas plānojums, kuru izstrādā, lai noteiktu prasības konkrētu zemes vienību izmantošanai un apbūves parametriem, kā arī precizētu zemes vienību robežas un aprobežojumus;

■ Teritorijas, kurām nepieciešams izstrādāt lokālplānojumus vai detālplānojumus attēlotas kartogrāfiskajā materiālā „Plānotā (atļautā) teritorijas izmantošana” ar slīpu retinātu tievu pelēku līniju svītrojumu pa īpašuma laukumu vai raustītas līnijas kontūru, pašvaldība konsultējoties ar Strenču novada Būvvaldi pieņem lēmumu izstrādāt vai neizstrādāt lokālplānojumu vai detālplānojumu, un atkarībā no objekta apjoma, ietekmes un ņemot vērā vai īpašums tiek dalīts, ievērojot normatīvo aktu prasības.

■ Turpmāk, detalizējot novada teritorijas plānojumu, pirms zemesgabalu sadalīšanas, apvienošanas vai būvniecības uzsākšanas un pamatojoties uz konkrētā laika p[osmā spēkā esošiem „Vietējās pašvaldības plānošanas noteikumiem”.

■ Lokālplānojumu Strenču novada pašvaldība pēc savas iniciatīvas un izmanto par pamatu turpmākai plānošanai, kā arī būvprojektēšanai.

■ Lokālplānojumā var detalizēt Strenču novada pašvaldība pašvaldības teritorijas plānojumu. Pēc vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas spēkā stāšanās lokālplānojumā var grozīt Strenču novada pašvaldība teritorijas plānojumu, ciktāl lokālplānojums nav pretrunā ar vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju.

■ Lokālplānojumā paredzētā funkcionālā zonējuma vai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izmaiņas izstrādā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā kā lokālplānojuma grozījumus.

■ Lokālplānojuma teritorijā ir spēkā lokālplānojumā noteiktais funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Ja spēkā stājas jauni ar lokālplānojumā noteikto funkcionālo zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem saistīti normatīvie akti ar augstāku juridisko spēku, vietējā pašvaldība izvērtē nepieciešamību izdarīt grozījumus lokālplānojumā.

■ Detālplānojumā atbilstoši mēroga noteiktībai detalizē un konkretizē teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā noteiktajā funkcionālajā zonējumā paredzētos teritorijas izmantošanas veidus un aprobežojumus, nosakot prasības katras zemes vienības teritorijas izmantošanai un apbūvei.

■ Strenču novada lauku teritorijas daļai, kurai nav izstrādāts funkcionālais zonējums, detālplānojumu izstrādā atbilstoši vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai. Detālplānojuma darba uzdevumā izvirza prasības un nosacījumus, ievērojot normatīvajos aktos un augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteikto, kā arī konkrētās situācijas specifiku.

■ Detālplānojumu izstrādā pirms jaunas būvniecības uzsākšanas vai zemes vienību sadalīšanas, ja tas rada nepieciešamību pēc kompleksiem risinājumiem un ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

■ Detālplānojuma izstrādes nepieciešamību un tā detalizācijas pakāpi, ņemot vērā izstrādes pamatojumu, nosaka vietējā pašvaldība darba uzdevumā. Detālplānojuma izstrādi noteiktā apjomā var apvienot ar būvprojektēšanu, nodrošinot sabiedrisko apspriešanu atbilstoši normatīvajiem aktiem.

■ Strenču novada pašvaldība detālplānojumu apstiprina ar vispārīgo administratīvo aktu, attiecinot to uz zemes vienību, un tas stājas spēkā pēc paziņošanas. Detālplānojums ir spēkā, līdz to atceļ vai atzīst par spēku zaudējušu. Detālplānojums zaudē spēku arī tad, ja ir beidzies termiņš, kurā bija jāuzsāk tā īstenošana, un gada laikā pēc šā termiņa izbeigšanās tas nav pagarināts. Paziņojumu par detālplānojuma apstiprināšanu publicē tādā pašā kārtībā kā paziņojumu par teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma apstiprināšanu, izņemot termiņu, kādā publicējami pašvaldības saistošie noteikumi.

14. STRENČU NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪŠANAS KĀRTĪBA

Teritorijas attīstības plānošanas likums, kas stājas spēkā 01.12.2011. paredz:

- Strenču novada teritorijas plānojumu izstrādā atbilstoši Strenču novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un ievērojot citus nacionālā, Vidzemes reģiona un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.
- Strenču novada teritorijas plānojumā nosaka funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus.
- Jērcēnu un Plānu pagastiem - lauku teritorijai, ievērojot normatīvos aktus, kas nosaka vispārīgās prasības vietējās pašvaldības teritorijas plānošanai un apbūvei, teritorijas izmantošanu var noteikt, pamatojoties uz Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, Strenču novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un aktualizētās topogrāfiskās kartes informāciju.
- Strenču novada teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zonējuma vai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu izmaiņas izstrādā kā Strenču novada teritorijas plānojuma grozījumus vai kā lokālpānojumus .
- Ja spēkā stājas jauni ar Strenču novada teritorijas plānojumā ietveramo informāciju saistīti normatīvie akti ar augstāku juridisko spēku, Strenču novada pašvaldība izvērtē nepieciešamību izdarīt grozījumus tās teritorijas plānojumā. Ja Strenču novada neizdara grozījumus tās teritorijas plānojumā, pretrunu gadījumā piemēro tā normatīvā akta prasības, kuram ir augstāks juridiskais spēks.
- Inženierkomunikāciju tīklus un objektus atļauts ierīkot jebkurā teritorijas plānojumā noteiktajā funkcionālajā zonā, ievērojot Ministru kabineta noteikumu un citu normatīvo aktu prasības.
- Ja spēkā stājas jauns augstāka līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, Strenču novada izvērtē tās teritorijas plānojumu un lemj par nepieciešamību izdarīt grozījumus tajā.
- Strenču novada teritorijas plānojumu un lokālpānojumus apstiprina ar Strenču novada pašvaldības saistošajiem noteikumiem. Tie stājas spēkā nākamajā dienā pēc attiecīga paziņojuma publicēšanas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".
- V var izstrādāt tematiskos plānojumus, kuru darbības termiņu nosaka Strenču novada pašvaldība, apstiprinot attiecīgo tematisko plānojumu. Tematiskos plānojumus ievēro, izstrādājot citus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus.

PIELIKUMI

1. 1.pielikums. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, dabiskie biotopi, mikroliegumi, īpaši aizsargājami meža iecirņi Strenču novada teritorijā.
2. 2.pielikums. Valsts aizsargājami dabas pieminekļi, dižkoki un objekti Strenču novada teritorijā.
3. 3.pielikums. LVM Austrumvidzemes mežsaimniecības uzņēmuma autoceļi Strenču novada teritorijā.
4. 4.pielikums. Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijas Strenču novada teritorijā.
5. 5.pielikums. Valsts autoceļi Strenču novada teritorijā.
6. 6.pielikums. Strenču novada pašvaldības autoceļi Plāņu pagastā.
7. 7.pielikums. Strenču novada pašvaldības autoceļi Jērcēnu pagastā.
8. 8.pielikums. Strenču novada valsts aizsargājami kultūras pieminekļi un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti ar karte 05.PATI attēlojuma kodu.
9. 9.pielikums. Vietējās nozīmes aizsargājami dabas pieminekļi.
10.pielikums. Informācija par ūdens ņemšanas vietām ugunsgrēku likvidēšanas vajadzībām: Mākslīgo un dabīgo ūdenskrātuvju atrašanas vietas.
10. 10.1.tabula. Plāņu pagasts.
11. 10.2.tabula. Jērcēnu pagasts.
12. 10.3.tabula. Strenču pilsēta.
13. 10.4.tabula. Sedas pilsēta.
14. 11. pielikums. Izbūvētie meliorācijas objekti.
15. 12. pielikums. Strenču novada purvu saraksts*.
13. pielikums. Īpašumu saraksts pašvaldību funkciju nodrošināšanai.
16. 13.1.pielikums. Strenču novada Jērcēnu pagasts.
17. 13.2.pielikums. Strenču novada Strenču pilsēta.
18. 13.3.pielikums. Strenču novada Sedas pilsēta.
AAA „Ziemeļgauja” robežu shēmas.
19. 14.1 pielikums. Ekoloģiski pamatota teritorijas robežu shēma.
20. 14.2 pielikums. AAA „Ziemeļgauja” robežu shēma.
21. 14.3 pielikums. AAA „Ziemeļgauja” robežu shēma.
22. 14.4 pielikums. AAA „Ziemeļgauja” robežu shēma.
23. 14.5 pielikums. AAA „Ziemeļgauja” robežu shēma.
24. 15.pielikums. Strenču novada sabiedriskie objekti.
25. 16.pielikums. Strenču novada ūdensteces
26. 17.pielikums. AAA „Ziemeļgauja” ietvaros veicamie pasākumi.
27. 18.pielikums. Strenču novada valsts nozīmes ūdens notekas Valsts.
28. 19.pielikums. Dabas lieguma “Sedas purvs” funkcionālo zonu shēma.
29. 20.pielikums. Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa “Jērcēnu akmens” robežu apraksts.
30. 21.pielikums. Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa “Rāmnieku smilšakmens atsegums” robežu apraksts.
31. 22.pielikums. Dabas lieguma "Pukšu purvs" robežu apraksts.
32. 23.pielikums. Dabas lieguma "Zemā sala" robežu apraksts.
33. 24.pielikums. Pakalpojumu pieejamībā novada ciemos.
34. 25.pielikums. ĒVELES KULTŪRAINAVA
35. 26.pielikums. SEDAS UPES IEKŠZEMES ŪDEŅU UN MITRĀJU KORIDORS AR BUFERZONU
36. 27.pielikums. SEDAS MEŽU UN MITRĀJU BIOCENTRS
37. Lietotie saīsinājumi.

**ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS, DABISKIE BIOTOPI, MIKROLIEGUMI, ĪPAŠI
AIZSARGĀJAMI MEŽA IECIRKŅI STREŅČU NOVADA TERITORIJĀ**

Aizsargājamās teritorijas veids	Platība ha
JĒRCĒNU PAGASTS, STREŅČU PILSĒTA un PLĀŅU PAGASTS	
Aizsargājamo ainavu apvidus "Ziemeļgauja" tai skaitā dabas liegums Pukšu purvs un dabas liegums Zemā sala	
Dabas liegums "Pukšu purvs "	573.2
Dabas liegums „Zemā sala”	368
Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts tai skaitā dabas liegums "Sedas purvs"	
Dabas liegums "Sedas purvs"	7300
PLĀŅU PAGASTS	
Mikroliegums kods 1366 –Īpašums Zeiri,	4,6
Mikroliegums kods 551– 1.2 km uz ZA no Oliņām,	2.9
Mikroliegums kods 445 – Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	167,7
Mikroliegums kods 444 - Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	96,7
Mikroliegums kods 551 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	2.9
Mikroliegums kods 1368 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	1.6
Mikroliegums kods 1488 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	0.5
Mikroliegums kods 1490 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	1.6
Mikroliegums kods 1491 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	2.0
Mikroliegums kods 1493 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	1.1
Mikroliegums kods 1492 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	1.9
Mikroliegums kods 1494 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	0.7
Mikroliegums kods 1495 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	1.1
Mikroliegums kods 1496 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	0.8
Mikroliegums kods 1497 Īpašums AS "Latvijas valsts meži"	1.9
Īpaši aizsargājams meža iecirknis - zinātniski objekti	15.0
Īpaši aizsargājams meža iecirknis - aizsargājams meža biotops	254.4
Īpaši aizsargājams meža iecirknis - dižkoku audze	0.9
Īpaši aizsargājams meža iecirknis - medņu riestu meži	9.9
Īpaši aizsargājams meža iecirknis – aizsargājamu dzīvnieku sugu meža biotopi	4.1
Dabiskie meža biotopi	452.8

JĒRCĒNU PAGASTS	
Medņu riesta mikroliegums	69.6
Zinātniskais objekts, reģionālais meža monitorings	10.8
Aizsargājamas zonas gar ūdenstecēm un ūdenstilpnēm,	194.4
Aizsargājamas zonas gar mitrzemēm	157.9;
Medņu riesta buferzona,	21.5
Dabiskie meža biotopi,	26.5
Īpaši aizsargājams meža iecirknis aizsargājami kompleksie liegumu,	9.4
Īpaši aizsargājams meža iecirknis aizsargājamu sugu meža biotopi	324.4
Mikroliegums kods 452	8.0
Mikroliegums kods 453	6,3

2.PIELIKUMS

VALSTS AIZSARGĀJAMIE DABAS PIEMINEKĻI, DIŽKOKI UN OBJEKTI STRENČU NOVADA TERITORIJĀ

Nosaukums	Atrašanās vieta
PLĀŅU PAGASTS	
Rāmnieku smilšakmens atsegums /valsts aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis/Nr.4181	Atrodas Gaujas labajā krastā pie
Ruķu priede /valsts nozīmes dižkoks/ Parastā priede(Pinus sylvestris L.)	200m E no Ruķu māju iebraucamā ceļa pāri Smiltenes - Strenču ceļam, 200m no ceļa, mežā. (atrodas uz Ruķu zemes, īpašnieks J.Siliņš)
Vecrāmnieku goba /valsts nozīmes dižkoks/	Atrodas ap 300 m no „Vecrāmnieku mājām” un 6 m no Gaujas labā krasta;
Kaķu priede /vecākā zināmā priede Latvijā/	Atrodas Gaujas vecupes malā;
Vecrāmnieku priede /iekļauta dabas retumu krātuvē/	Atrodas ap 300 m no „Vecrāmnieku mājām” Gaujas labajā krastā;
JĒRCĒNU PAGASTS	
Kaņepju Svētozols/valsts nozīmes dižkoks/ Nr.868 Parastais ozols (Quercus robur L.) ** (598986,6396632) LKS-92 koord.sistēma	1,8 km no Jērcēnu centra pie Kaņepju mājām. Kaņepji. 100m SW no mājām, lauka vidū.
Jērcēnu akmens/valsts aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis/ Nr.4180	Atrodas Strenču virsmežniecības Strenču mežniecības 72.kvartālā 50 m uz ziemeļiem no ceļu krustojuma, kurā ceļš uz Pelenu mājām atdalās no ceļa starp Jērcēniem un Jesku mājām

*http://vdc2.vdc.lv:8998/lva/dk_read/DK_PCKG_WWW.KOKS_MEK_REZ**http://vdc2.vdc.lv:8998/lva/dk_read/DK_PCKG_WWW.KOKS_MEK_REZ

AIZSARGĀJAMIE KOKI STRENČU PILSĒTĀ		
Nosaukums	Latīniskais apzīmējums	Diametrs
Priede (Strenču pilsētā)	Pinus sylvatica	~ 3,10m
Dravas ozols (Strenču pilsētā)	Quercus robur	~ 4,20m
Ozols(Strenču pilsētā)	Quercus robur	~ 3m

Nosaukums	Atrašanās vieta
PLĀŅU PAGASTS	
Iekšzemes kāpa ROZA /ROUZA/	Atrodas uz Valkas un Plāņu pagastu

	robežas;
Oliņu avots	Pie ceļa Smiltenes – Strenči

**LVM AUSTRUMVIDZEMES MEŽSAIMNIECĪBAS UZŅĒMUMA AUTOCEĻI
STRENČU NOVADA TERITORIJĀ**

Ceļa nosaukums	Garums (km)	Seguma veids	Plānotie pasākumi
Armijas ceļš	1.6	grants	rekonstrukcija
Lunķu ceļš	4.4	bez seguma	būve
Čurmu ceļš	1.7	bez seguma	būve
Vecmāju ceļš	12.3	bez seguma	būve
Lukstu ceļš	1.4	bez seguma	būve
Dzenīšu ceļš	3.1	bez seguma	būve
Vilku ceļš	3.4	bez seguma	būve
Klabīšu ceļš	5.4	bez seguma	rekonstrukcija
Vecmāju ceļš	2.7	bez seguma	būve
Tārpiņu ceļš	1.11	bez seguma	rekonstrukcija
Beku ceļš	2.77	bez seguma	rekonstrukcija
Slāžu ceļš	1.93	bez seguma	rekonstrukcija
Attekas ceļš	1.56	bez seguma	rekonstrukcija
Vēžu līca	2.65	bez seguma	rekonstrukcija
Bullā valguma	2.94	bez seguma	rekonstrukcija
Gaustrumu ceļš	5.29	bez seguma	rekonstrukcija
Slīpais ceļš	3.95	bez seguma	rekonstrukcija
Lunķu ceļš	4.47	bez seguma	rekonstrukcija
Keizara ceļš	2.49	bez seguma	rekonstrukcija
199-194.kv	1.57	bez seguma	rekonstrukcija
Kapu ceļš	2.78	bez seguma	rekonstrukcija
Pulku ceļš	1.01	bez seguma	rekonstrukcija
Vecā šoseja	1.78	bez seguma	rekonstrukcija
Pieminekļa ceļš	2,08	grants	rekonstrukcija
Mežceļš ceļš	2.93	bez seguma	rekonstrukcija
Mācību ceļš	0.68	bez seguma	rekonstrukcija
Slīpās stigas	2.01	bez seguma	rekonstrukcija
Pukšu purva ceļš	1.68	bez seguma	rekonstrukcija
236.237.kv.	0.81	bez seguma	rekonstrukcija
Kaķu ceļš	3.71	bez seguma	rekonstrukcija
Pīpētavas ceļš	1.67	bez seguma	rekonstrukcija
Gailīšu ceļa-atzars	0.98	grants	rekonstrukcija
Gailīšu ceļš	6064	grants	rekonstrukcija
Bama ceļš	5.085.08	bez seguma	rekonstrukcija
Sedas loks 3	1.14	bez seguma	rekonstrukcija
Sedas loks 4	0.61	bez seguma	rekonstrukcija
Žagaru ceļš	2.26	bez seguma	rekonstrukcija
Sedas loks	1.39	bez seguma	rekonstrukcija
Gulbīšu ceļš	7.75	grants	būve
Vecais gulbīšu ceļš	0.75	bez seguma	ikdienas uzturēšana

VAS „Latvijas Valsts meži” dati

PIESĀRŅOTĀS VAI POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS TERITORIJAS STREŅČU NOVADA TERITORIJĀ

Vietas nosaukums, adrese, atrašanās vietas orientieri	Zemes īpašnieks un valdītājs šobrīd	Kādas piesārņojošas darbības veiktas kādreiz	Laika periods, kurā darbojas (-ās) piesārņojošais objekts	Vietas aptuvenā platība, (ha)	Tuvumā esoši īpaši jutīgi objekti (skola, mazdārziņi, ūdens objekti utt.)
Vecstaldoti	Valsts brīvā zeme 94760080022	Ķīmikālijas DUS			Dzīvojamā māja "Vecstaldoti"
Salenieki Jaunklidzis	Valdis Circenis 94760060037	Ferma, mehāniskās darbnīcas	1977- darbojas mehāniskās darbnīcas, kodinātava	4.0	-
Šalkas	Jānis Ozols 4760010023	Attīrīšanas iekārtas	Darbojas	1,8	Stakļupīte 10m mazdārziņi Nav
Mušķi Kazruņģis	Kaspars Maisiņš 94760080035	Sibīrijas mēra kapi	1956-1957	0.5	
Rāmītes Šalkas	Strenču pilsētas pašvaldībai 94760010017	Atkritumu izgāztuve	1996.-darbojas	2.6	
Kiploki	SIA LET'S GROW 94760100029	Sibīrijas mēru kapi	1956-1957	0.5	
Višķi	Gunta Ungure 94760100004	Ķīmikāliju noliktava	1977-1994	0.001	-
Bidzi ferma	Linda Eglīte 94760100100	Sibīrijas mēris	1956-1957	0.1	30m māja 70m aka
Ratnieki ferma	Ausma Jūrmalniece 94760100069	Sibīrijas mēris	1956-1957		60 m līdz grāvim
Ķepītes ferma	Āris Ķepītis 94760100106	Sibīrijas mēris	1956-1957	0.5	50 m māja
Rudiņi ferma	Viktors Gustsons 94760100081	Cūku fermas	1962-1998	7.6	-
Smirķi ferma	Tatjana Zvacka Ziedonis Lange 94760110129	Cūku fermas	1965-darbojas	1.7	50 m dīķis 100 m aka

Plāņos darbnīcas	Jānis Siliņš 94760110088	Mehāniskā darbnīcas, degvielas glabātuve	1983-darbojas	2.2	20 m māja
Plāņos	Tatjana Zvacka 94760110131	Degvielas uzpildes stacija	1973-1993	0.9	50 m māja
Ruķi	Strenču novada pašvaldība 94760120058	Atkritumu izgāztuve	Izgāztuve slēgta	0.3	-
Plāņi	Strenču novada pašvaldība 94760010025	Attīrīšanas iekārtas	1990-darbojas	0.2	Meliorācijas grāvis Vija

Vietas nosaukums	Zemes īpašnieks	Piesārņojošās darbības	Laika periods, kurā objekts darbojās	Vietas platība, (ha)	Tuvumā esošie īpaši jutīgie objekti
Melderīšu atkritumu izgāztuve	Strenču novada pašvaldība	sadzīves atkritumu izgāztuve	1993. –2000. rekultivēta	3,0	Sūnupe
Pūces	privātīpašums	pesticīdu un ķīmikāliju noliktava, lopu kapsēta	1960. – 1992.	0,3	
Krogzemnieki	privātīpašums	minerālmēslu, pesticīdu un ķīmikāliju noliktava	1960. – 1992.	1,2	
Vecjērcēni	Strenču novada pašvaldība	naftas produktu glabāšanas un uzpildes vieta, mehāniskās darbnīcas	no 1960.	2,7	Strenčupīte
Dārznieki	Z/s "Dārznieki"	naftas produktu glabāšanas un uzpildes vieta	no 1990.	0,1	
Krustuļi	privātīpašums	naftas produktu glabāšanas un uzpildes vieta, mehāniskās darbnīcas	1950.-1998.	1,7	
Gorēni	privātīpašums	lopu kapsēta	1970. – 1992.	0,5	
Dadzīši	privātīpašums	liellopu ferma	1970. – 2003.	4,4	Strenčupīte

Vietas nosaukums, adrese, atrašanās vietas orientieri	Zemes īpašnieks un valdītājs šobrīd	Kādas piesārņojošās darbības veiktas kādreiz	Laika periods, kurā darbojas (-ās) piesārņojošais objekts	Vietas aptuvenā platība, (ha)	Tuvumā esoši īpaši jutīgi objekti (skola, mazdārziņi, ūdens objekti utt.)
Jērcēnu pagasts (bij. Sedas lauku teritorija)	SIA Lathol 94337/4464	Zāģskaidas, koksnes atgriezumi, sabojāta koksne un koksnes daļiņas, kuras neatbilst 030104 klasei			

VA Latvijas Vides , ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati

VALSTS AUTOCEĻI STREŅČU NOVADA TERITORIJĀ

N.p.k.	Autoceļi		Garums		
			Jērcēnu pagastā	Plāņu pagastā	Kopā
1.	Inčukalns-Valmiera - Igaunijas rob.	A3	4,3		116,3
2.	Smiltene - Strenči	P 25			
3.	Sedas pievadceļš	P-26			
4.	Cempi – Brenguļi -Trikāta -Vijciems	V182			
5.	Daksti –Jērcēni- Rami	V232	13,1		21,9
6.	Strenči –Jērcēni- Ēvele – Ķemere	V238	6,8		19,0
7.	Sedas stacija- Strenči	V239			
8.	Strenči -Vijciems - Mežmuiža	V 240			
9.	Vadži - Trikāta	V241			
10.	Raudiņa -Višķi	V242			
11.	Egļi - Oliņas -Bērzs	V 260			

6.PIELIKUMS

STREŅČU NOVADA PAŠVALDĪBAS AUTOCEĻI PLĀŅU PAGASTĀ

Apzīmējums kartē	Autoceļa nosaukums	Autoceļa garums	Autoceļa seguma veids	
			grants	melnais
Grupa "A"				
PA 1	Plāņi - Čarnas	3.057	2.757	0.3
PA 2	Viesturi - Pietiņi	1.814	1.814	
PA 3	Višķi - Āžkalni	4.447	4.447	
	Kopā	9.318	9.018	0.3
Grupa "B"				
PB 1	Gateris - Bērslapas	1.650	1.650	
	Kopā	1.650	1.650	
Grupa "C"				
PC 1	Knieri	0.5	0.5	
PC 2	Skujiņas	1.43	1.43	
PC 3	Izgāztuve	0.315	0.315	
PC 4	Āžkalni-Barīsi	0.975	0.975	
PC5	Spēlnieki - Zebiņi	0.755	0.755	
PC 6	Dadži- Šķetras	4.033	4.033	
PC 7	Āži	1.259	1.259	
PC 8	Pluķi- Strūciņas	3.920	3.920	
	Kopā	13,187	13,187	

STRENČU NOVADA PAŠVALDĪBAS AUTOCEĻI JĒRCĒNU PAGASTĀ

Nr. p. k.	Autoceļa nosaukums	Adrese (km)		Svarīgākie autoceļu un tiltu parametri				
		no	līdz	autoceļa			tiltu	
				garums (km)	seguma veids	brauktuves laukums(m)	skaits	garums (m)
Grupa "A"								
JA1.	Jērcēni-Sedas	0	4.0	0.2	melnais	8		
				3.8	grants	8		
JA 2.	Goriņas-Kannenieki	0	1.9	1.9	grants	6		
JA 3.	Purmaļi-Jeskas-Pariznieki	0	4.9	4.9	grants	8		
JA 4.	Liepkalni-Jeskas-Skoliņas	0	1.9	1.9	grants	8		
JA 5.	Šoseja-Pluķi-Mickēni	0	0.9	0.9	grants	8		
JA 6.	Jērcēni-Smilgas	0	0.3	0.3	grants	8		
JA 7.	Keži-Liepsalas	0	3.2	3.2	grants	6		
JA 8.	Keži-Valmieras šoseja	0	4.6	4.6	grants	6	1	8
JA 9.	Liepugatves-Grobi	0	2.6	2.6	grants	6		
	Kopā		24.3					
Grupa "B"								
JB 1.	Jēgmuiža-Zemberi	0	1.6	1.6	grants	6		
JB 2.	Liepugatves-Paliepas	0	1.7	1.7	grants	5		
JB 3.	Kežliepiņas-Cāliši	0	0.5	0.5	grants	6		
JB 4.	Džungļi-Mierkalni	0	1.5	1.5	grants	6		
JB 5.	Džungļi-Celmiņi	0	0.5	0.5	grants	4		
JB 6.	Krustuļi-Kumpi-Apsītes	0	3.4	3.4	grants	5		
JB 7.	Puriņi-Krāceņi	0	2.0	2.0	grants	6		
JB 8.	Jercēni-Zalmeži	0	1.3	1.3	grants	5		
JB 9.	Jercēni-Dadzīši-Šoseja	0	2.2	0.3	melnais	6		
				1.9	grants	6		
JB 10.	Šoseja-Priedaine	0	0.4	0.4	grants	5		
JB 11.	Lielais akmens-Pellemi	0	1.2	1.2	grants	6		
JB 12.	Strenču šoseja-Klabīši	0	0.6	0.6	grants	6		
JB 13.	Strenču šoseja-Mežstrenči	0	1.0	1.0	grants	5		
JB 14.	Strenču šoseja-Sedas LT	0	0.6	0.6	grants	5		
	Kopā		18.5					
Grupa "C"								
JC 1.	Melderīši-Grantskarjera	0	1.3	1.3	grants	4		
JC 2.	Virslavas-Čammas	0	1.2	1.2	grants	4		
JC 3.	Rūmītes-Jaunā māja	0	1.9	1.9	grants	5		
JC 4.	Lielceļš-Keži	0	0.9	0.9	grants	4		
JC 5.	Kalndzirnavas-Krāceņi	0	1.3	1.3	grants	4		
JC 6.	Liellašeni-Kosēni	0	0.7	0.7	grants	4		
	Kopā		7,3					

STRENČU NOVADA VALSTS AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI UN PAŠVALDĪBAS NOZĪMES KULTŪRVĒSTURISKIE OBJEKTI AR KARTĒ 05.PATI ATTĒLOJUMA KODU

Strenču novada teritorijā dabas pieminekļi un objekti ar attēlojuma kodu kartē

Nr.	Kods karte	Nosaukums	Atrašanās vieta	
PLĀŅU PAGASTS				
1.	101	Rāmnieku smilšakmens atsegums /valsts nozīmes objekts/		▲
2.	102	Ruķu priede /valsts aizsargājams objekts/ Parastā priede(Pinus sylvestris L.)	200m E no Ruķu māju iebraucamā ceļa pāri Smiltenes - Strenču ceļam, 200m no ceļa, mežā (atrodas uz Ruķu zemes, īpašnieks J.Siliņš)	
3.	103	Vecrāmnieku goba /valsts nozīmes dižkoks/	Atrodas ap 300 m no „Vecrāmnieku mājām” un 6 m no Gaujas labā krasta;	
4.	104	Kaķu priede /vecākā zināmā priede Latvijā/	Atrodas Gaujas vecupes malā;	
5.	105	Vecrāmnieku priede /iekļauta dabas retumu krātuvē/	Atrodas ap 300 m no „Vecrāmnieku mājām” Gaujas labajā krastā;	
6.	106	Iekšzemes kāpa ROZA /ROUZA/	Atrodas uz Valkas un Plāņu pagastu robežas;	▲
7.	107	Oliņu avots	Pie ceļa	▲
JĒRCĒNU PAGASTS				
8.	Nr.2372	Kaņepju ozols - dižkoks Parastais ozols (Quercus robur L.) (598986,6396632) LKS-92 koord.sistēma	1,8 km no Jērcēnu centra pie Kaņepes mājām. 100m SW no mājām, lauka vidū.	
9.	108	Jaunjērcēnu parks (vietējas nozīmes dabas piemineklis)	Atrodas pie Jaunjērcēnu muižas, dendroloģiskie stādījumi (Jērcēnu centrā), platība 8 ha, pieder pašvaldībai, stāvoklis apmierinošs.	
10.	109	Vecjērcēnu parks (vietējas nozīmes dabas piemineklis)	Atrodas pie Vecjērcēnu muižas, aizņem 6ha, pieder pašvaldībai, stāvoklis apmierinošs.	
11.	110	Jērcēnu akmens		▲

**Strenču novada valsts aizsargājami kultūras pieminekļi un pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti
ar kartē PATI attēlojuma kodu**

Nr.	Kods karte	Nosaukums	Piezīmes	Apzīmējums kartē
Jērcēnu pagasts				
1.	201	Jērcēnu muižas apbūve	19.gs.2.p.	
2.	202	Jaunjērcēnu parks	19.gs.2.p.	
3.	203	Vecjērcēnu parks	19.gs.2.p.	
4.	Nr.2371	Liepiņu senkapi	Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis	
5.	Nr.2372	Kaņepju Svētozols - kulta vieta	Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis	

Plāņu pagasts				
6.	Nr.2381	Alksnīšu senkapi	Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis	
7.	Nr.2382	Gulbišu senkapi (Jurģa baznīca)	Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis	
8.	Nr.2383	Gulbišu Upurakmens - kulta vieta	Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis	
9.	Nr.2384	Elvanču senkapi	Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis	
10.	Nr.2385	Maskatu senkapi	Valsts aizsargājamais kultūras piemineklis	
11.	204	Brāļu kapi (Ozoliņu kapi)	apglabāti Latvijas atbrīvošanas cīņās (1918-1920) kritušie igauņu karavīri.	
12.	205	Knapes vējdzirnavas	19 gs.b.- vēsture arhitektūra	
13.	206	Ģenerāļa Kārļa Goppera piemiņas istaba dzimtajās mājās	Privātmuzejs "Maskatos"	
14.	207	Akmens obelisks	Veltīts lielkņaza Vladimira Aleksandroviča veiksmīgajām medībām 1882.gadā. Atrodas Oliņu meža netālu no Valkas - Strenči - Valmieras ceļa.	
15.	208	Plāņu muižas apbūve	19gs. sāk .- arhitektūra.	
16.	209	Upuru kapi		
17.	210	Brīvības cīņu ierakumi		
18.	211	Darvas un terpentīna ražotne		
19.	212	Kokogļu dedzināšanas vieta	pie Vecmājām	
20.	213	Robežkupica	Gaujas malā	
21.	214	Seno apmetņu vietas	Septiņas vietas, pie Zeiru mājām un Kalna Starkām akmeņkrāvumi u.c., 3 kulta vietas.	
22.	230	Piemienklis 1919.gada brīvības cīņtājiem		

SEDAS PILSĒTA				Apzīmējums kartē
23.	215	50. gadu pilsētībūvniecības piemineklis – vēsturiskās apbūves ansamblis	Pilsētas sabiedriskā un dzīvojamā apbūve, ēku un ielu plānojums, dzīvojamo ēku pagalmu plānojums, apstādījumi – ielu un pagalmu koku alejas.	
24.	216	Šaursliežu dzelzceļa līnija	Tiek izmantota industriālos nolūkos – gan kūdras izvešanai no purva, gan strādnieku nogādāšanai darba vietā un izmantojams tūristu vadāšanai pa Sedas purvu.	
STRENČU PILSĒTA				
25.	217	Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas komplekss	celts no 1904 līdz 1906 gadam.	
26.	218	t.sk. Strenču PNS ūdenstornis	skurstenis (celts 1907.gadā) svētku laikā tajā uzvilks Eiropas kultūras mantojuma karogs.	
27.	219	Dzelzsbetona tilts pār Gauju Trikātas ielas galā	celts 1909.gadā	
28.	220	Strenču ugunsdzēsības depo	celts 20.gs. sākumā	
29.	221	Strenču Verstu stabs	19 gs.	
30.	222	Strenču evaņģēliski luteriskā baznīca	Koka celtne ar jūgendstila iezīmēm uzcelta 1907.gadā. 1937.gadā uzcelts jauns ugunsdrošs tornis.	
31.	223	Ierakumi un fortifikācijas būves Mīlestības vērī	Saglabājušies ierakumi un fortifikācijas būves no Pirmā pasaules kara vai Atbrīvošanas cīņu laika.	
32.	224	Smilšu dambis	Tas stiepjas gar Slimnīcas atteku no Ziedugravas ielas līdz Valkas ielai.	
33.	225	Dāviša koki	Atrodas pie Gaujas upes kreisā krasta aptuveni 500m pirms dzelzsbetona tilta.	
34.	226	Piemineklis Sarkanā terora upuriem	Uzstādīts pie Strenču dzelzceļa stacijas, lai pieminētu represijās cietušos Strenču un Vidzemes iedzīvotājus. Piemineklis atklāts 1991.gada 25.martā.	
35.	227	Statuja „Gaujas plostnieks”	Statuja uzstādīta 2000. gadā, Plostnieku svētku laikā. Autors ir kokgriezējs Guntis Priedīte.	
36.	228	Zirgu pasta ēka Rīgas ielā 18	Vecākā, Strenčos saglabājusies celtne, kas ir 105 gadus veca.	
37.	229	Gaujas labā krasta nostiprinājums		

VIETĒJĀS NOZĪMES AIZSARGĀJAMIE DABAS PIEMINEKĻI

	Koku suga	Atrašanās vieta
STRENČU NOVADA JĒRCĒNU PAGASTS Saudzējama koku aleja (statuss piešķirts 13.01.2005., lēmums Nr.1.:8§):		
1.	ozolu aleja	valsts autoceļa Daksti – Jērcēni - Rami no mājām “Keiži” līdz pagasta robežai ar Valmieras rajonu
2.	ozolu aleja	uz pašvaldības autoceļa Jērcēni – Dadzīši – Šoseja
3.	ozolu aleja	uz pašvaldības ceļa Keiži – Liepsalas no “Keižu” mājām ~500m gar ceļa malu
4.	ozolu aleja	no mājām “Kaņepes” līdz ceļam Jērcēni – Sedas
5.	ozolu aleja	uz pašvaldības autoceļa Keiži – Valmieras šoseja
6.	ozolu aleja	no “Parīznieku” mājām līdz pašvaldības ceļam Jērcēni – Jeskas – Parīznieki
7.	ozolu aleja	Jaunjērcēnu parka teritorijā no mājām “Ozoli” līdz valsts autoceļam Daksti - Jērcēni – Rami
8.	liepu aleja	uz pašvaldības autoceļa Liepugatves – Paliepas

NOZĪMĪGAS AINAVAS NOVADĀ

SEDAS PURVA AINAVA	ZBR ietvaros, izstrādāta purva daļa, purva daļas, kas bijušas savulaik pakļautas kūdras izstrādei un daļas, kuras cilvēka darbība bijusi minimāla, ūdenstilpes - dīķi, kas radušies applūstot izstrādātajām platībām
SEDAS UPE UN PALIĒŅU PĻAVAS	ZBR ietvaros Sedas purvs,
PALI GAUJĀ GAUJAS UPE, VECUPES, PLAUCŪ PURVS	AAA „Ziemeļgauja” ietvaros ainava gar Gaujas krastu un Piukšu purvs
SAUDZĒJAMAS AINAVAS	Jērcēnu pagasta vērtīgākās ainavas: ainava no ceļa Daksti – Jērcēni – Rami virzienā uz Kaņepju ozolu un tās apkārtni, kā arī virzienā uz Zaļmežu mājām; ainava, no ceļa pagrieziena uz Rāceņu mājām uz Liellašenu mājas pusi un Kosēnu laukiem; ainava ap mājām Gaujaskrācēs un Gaujas vecupi; ainava ap Kalndzirnavu ezeru; ainava no Čālīšu mājām uz Mazlašenu pļavām; Ainaviski nozīmīgākās vietas parādītas kartē 05. “Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”. Un shēmā „Īpaši vērtīgas dabas teritorijas”

URBĀNĀS AINAVAS

SEDAS PILSĒTAS CENTRA AINAVA	Sedas pilsēta kā kūdras fabrikas strādnieku ciemats sāka veidoties pagājušā gadsimta 50. –60.gados un tās plānošanā tika izvēlēta “ideālas pilsētas” shēma – pilsētas radiālās sānu ielas saplūst centrālajā laukumā, kura vidū bija pieminekļi (musdienās nojaukti). Kopumā kā sava veida „padomju arhitektūras mantojums” – Staļina laika klasicisma piemērs, Seda ir viens no Valkas rajona un Vidzemes savdabīgākajiem tūristu piesaistes objektiem.
STRENČU PILSĒTAS CENTRA AINAVA	Valkas, Baznīcas, Rīgas un Trikātas ielu vēsturiskās apbūves fragmenti, ar Strenčupīti un mainīgo reljefu, kur zemākās ielejās veidojas ūdenstilpes, Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas apbūve

**INFORMĀCIJA PAR ŪDENS ŅEMŠANAS VIETĀM
UGUNSGRĒKU LIKVIDĒŠANAS VAJADZĪBĀM
MĀKSLĪGO UN DABĪGO ŪDENSKRĀTUVJU ATRAŠANĀS VIETAS**
(pašvaldības dati)

10.1.tabula

PLĀŅU PAGASTS

Mākslīgās ūdenskrātuves		Dabīgās ūdenskrātuves, ūdensteces	
Atrašanās vieta – adrese	Ūdenskrātuves veids	Atrašanās vieta – adrese	Ūdens ņemšanas vieta
Plāņu centrs	artēziskā aka	Knieri	Vija pie tilta
Jaunklidzis “Vīcepi”	artēziskā aka	Oliņas	Gauja pie pārceltuves
Plāņu pamatskola	cisterna 50 m ³		
Plāņi centra katlumāja	cisterna 50 m ³		
Rudiņi	vaļējs dīķis		
Plāņi, Jaunā kalts	vaļējs dīķis		
Plāņi, Smirķi	vaļējs dīķis		
Plāņi, Liellāči	vaļējs dīķis		
Jaunklidzis, Vīcepi	vaļējs dīķis		
Jaunklidzis, Kazruņģi	vaļējs dīķis		
Jaunklidzis, Ennes	vaļējs dīķis		
Jaunklidzis, Vecstaldoti	vaļējs dīķis		
Birztales	vaļējs dīķis		
Jaunozoli	vaļējs dīķis		

10.2.tabula

JĒRCĒNU PAGASTS

Mākslīgās ūdenskrātuves		Dabīgās ūdenskrātuves, ūdensteces	
Adrese	Krātuves stāvoklis	Adrese	Aprīkotas ūdens ņemšanas vietas
Jaunjērcēnu parka dīķis	Attīrīts, ērta piekļūšana. Ziemā aizsalst.	Šūnupe	Speciālas vietas nav, ērtāk pie mājām “Vecmelderīši. Nepieciešama attīrīšana no krūmiem.
Dīķis pie mājām Krogzemji	Atrodas uz privātpašuma. Nepieciešama krūmu izciršana un piebrauktuves remonts.	Strenčupīte	Speciālas vietas nav, ērtāk –pretī ražotnei “Dārzniecība”. Nepieciešama vietas pielāgošana ugunsdzēsības vajadzībām.
Druvas	Labā stāvoklī. Ērta piekļūšana.	Jesku dīķis	Privātpašums. Atrodas ceļa malā pie mājām “Jeskas”. Nepieciešama attīrīšana no krūmiem.
Centra ūdenskrātuve pie mājām Ausmas	Atrodas uz pašvaldības zemes. Netiek izmantota, nepieciešama izvērtēšana, remonts.	Lielupe	Speciālas vietas nav, ērtāk pie mājām “Rēpeņi” (aiz bij. Jērcēnu skolas). Nepieciešama vietas attīrīšana un pielāgošana.
Sedas ezers		Austrumupe	Speciālas vietas nav, parasti –pretī mājām “Austras”.
		Andrupe - Krāčupe	Ūdens ņemšanai nav piemērotas vietas.
		Kalndzirnavu dīķis	Speciālas vietas nav, ērtāk aiz mājām “Kalnciems”(grāvis).
		Gauja	Speciālas vietas nav, ērtāk pie mājām “Gaujaskrāces”.

STRENČU PILSĒTA

Apbūves objekti (ēku grupas)	Dabiskās virszemes ūdens tilpnes	Mākslīgās virszemes ūdens tilpnes	Ugunsdzēsības hidranti
	Nosaukums un attālums līdz apbūves objektiem, m		
Strenču vidusskola		Dzelzsbetona pazemes rezervuāri 2 x 40 m ³ ir 25 metrus līdz objektam	
Centra rajona dzīvojamās, sabiedriskās un administratīvās ēkas		Dzelzsbetona pazemes rezervuārs 50 m ³ .	12 gab.
Kultūras nams, Katlu māja, DA pilsētas daļa	Strenčupīte, Gauja		
Pilsētas Z daļa	4 dīķi.		
Pilsētas D un DR daļa	Gauja		
Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca			lekšējās ūdens apgādes sistēmas hidranti

SEDAS PILSĒTA

Nr.p.k/	Ugunsdzēsības hidranti	Stāvoklis uz 03.2011.	Objekti
UH 1	Meža un Dārza ielas krustojums		Savrupmāju dzīvojamā apbūve
UH 2	Dārza iela 25 pie dzīv. mājas		Savrupmāju dzīvojamā apbūve
UH 3	Dārza 3 pie dzīv. mājas		Daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve, baznīca
UH 4	Dārza un Brīvības ielas krustojums		Daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve
UH 5	Dārza un Sporta ielas krustojums		Savrupmāju dzīvojamā apbūve
UH 6	Sporta un Zaļās ielas krustojums		Daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve
UH 7	Sporta iela 4 pie dzīv. mājas		Dzīvojamā apbūve, veikals
UH 8	Tirgus iela starp 1. un 3. dzīv. māju		Daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve
UH 9	Sporta iela pie „LATHOOL”		Stadions, „LATHOOL”
UH 10	Sporta iela 1a pie dzīv. mājas		Daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve
UH 11	Tirgus iela 5 pie dzīv. mājas		Daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve
UH 12	Meža ielas galā		Pansionāts
UH 13	Pie pensionāta ēkas Parka 23		Pansionāts
UH 14	Parka un Meža ielas krustojums	demontēts	
UH 15	Uzvaras un Parka ielas krustojums		Kultūras nams
UH 16	Sporta ielā		Pie DEPO ēkas
UH 17	Meža un Miera ielas krustojums	demontēts	Daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve
UH 18	Meža iela 4 pie bērnu dārza		Bērnu dārzs

IZBŪVĒTIE MELIORĀCIJAS OBJEKTI

N.p.k.	Meliorācijas objektu nosaukums	Nosusināta platība, ha	Izbūves gads
1.	Andrupītes masīvs	64,4	1963.
2.	Apsītes	8,9	1967.
3.	Calisi –Krustuļi	212,8	1981.
4.	Dadziši	246,1	1975.
5.	Dārzniecība	13,2	1958.
6.	Druvas	182,6	1990.
7.	Jērcēni – Putniņi	172,2	1982.
8.	Kraujiņas –Rožkalni	151,3	1965.
9.	Kumpi – Dankeri	136,7	1978./1981.
10.	Londona	480,4	1983.
11.	Ļeņina dzirkstele	34,6	R-1981.
12.	Mickenzemes	92,5	1964.
13.	Muižnieku leja	40,7	1959.
14.	Pelējumu pļavas	12,4	1959.
15.	Rāceni	183,9	1972.
16.	Rutiņu pļavas	51,2	1959.
17.	Strenčupītei pieg. pļavas	41,7	1961.
18.	Strenčupītes grāvji	21,7	1958.
19.	Viburupe	26,9	1965.
20.	Virslavas	24,1	1974.
21.	Z/s „Eglītes”	15	1997.
22.	Z/s „Mierkalni”	3,4	1993.
23.	Strenču psiho. palīgsaimn.	14,1	1990.
	Kopā	2230,6	

STRENČU NOVADA PURVU SARAKSTS*

Pamatnosaukums	Citi nosaukumi	Administratīvā vai teritoriālā vienība	Ģeogrāfiskais platums	Ģeogrāfiskais garums
Geidas purvs	Gaides purvs; Geidas purvs; Geides purvs	Plāņu pagasts, Strenču novads	57° 30' 08"	25° 56' 02"
Keļķa purvs		Plāņu pagasts, Strenču novads	57° 36' 25"	25° 50' 25"
Miklāvpurvs		Jērcēnu pagasts, Strenču novads	57° 38' 19"	25° 32' 49"
Pukšu purvs	Gailīšu purvs; Lielais purvs	Plāņu pagasts, Strenču novads	57° 39' 51"	25° 55' 36"
Sedas tīrelis	Sedas purvs; Tīreļa purvs	Jērcēnu pagasts, Strenču novads	57° 41' 55"	25° 45' 37"
Taures purvs	Taures purva akači	Plāņu pagasts, Strenču novads	57° 34' 46"	25° 52' 32"
Tīrelis		Plāņu pagasts, Strenču novads	57° 29' 00"	25° 55' 12"
Vilku purvs		Plāņu pagasts, Strenču novads	57° 33' 37"	25° 51' 43"

* informācija no Valsts aģentūras "Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras" mājas lapas <http://map.lgia.gov.lv/>, Vietvārdu datubāzes.

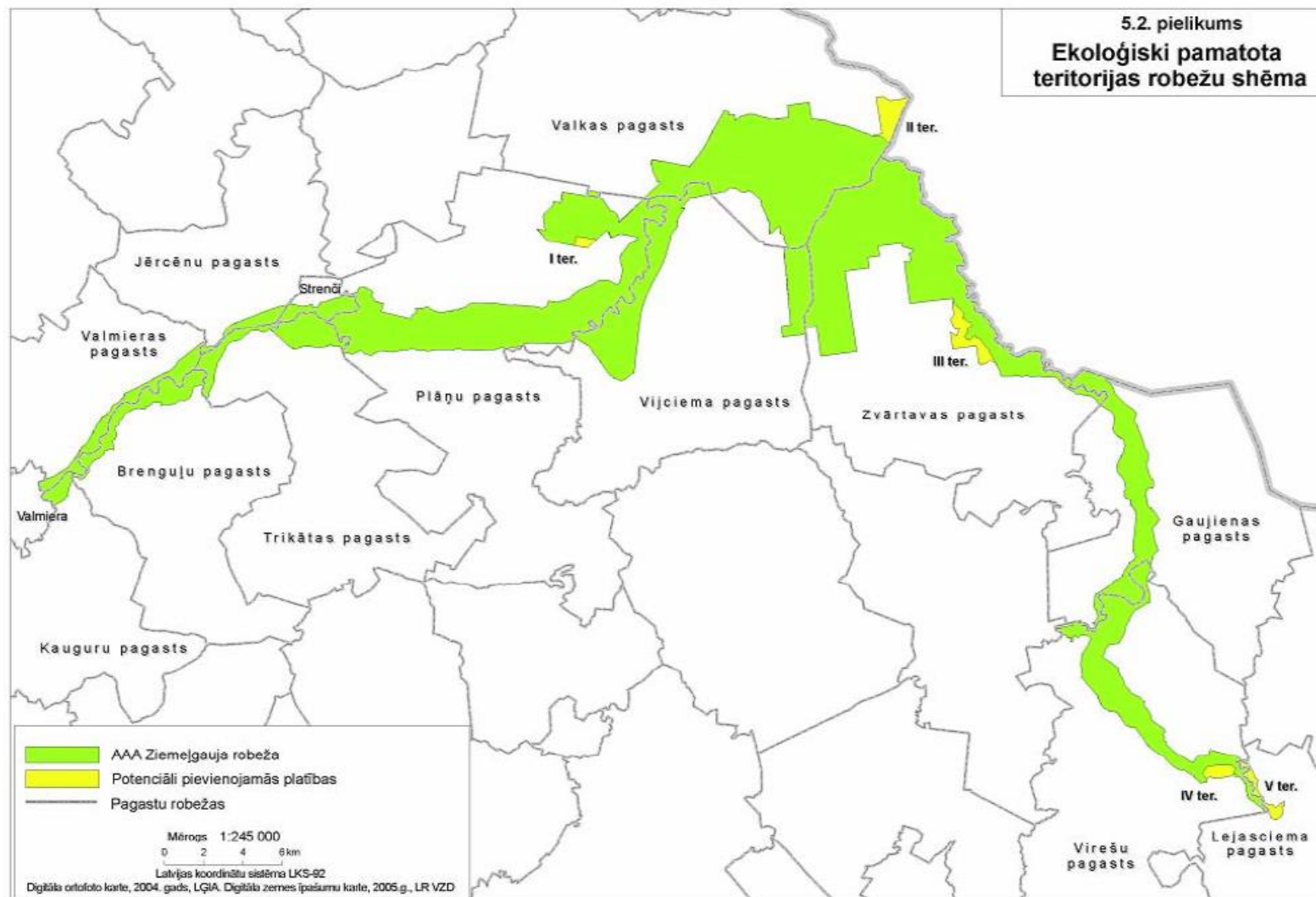
ĪPAŠUMU SARKASTS PAŠVALDĪBU FUNKCIJU NODROŠINĀŠANAI
SK. SHĒMU GRAFISKĀ DAĻĀ

Strenču novada PLĀŅU pagasts				
Nr.p. k.	Īpašuma nosaukums	Kadastra Nr.	Izmantošanas mērķis	Plānotā (atļautā) izmantošana
1.	Attīrīšanas ietaises	9476 001 0316	Attīrīšanas ietaises	INŽENIERTEHNISKĀS APGĀDES OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS /TI/
2.	Saieta nams	9476 007 0077	Sabiedriskais centrs	PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJAS /P/
3.	Plāņu pamatskola	9476 011 0097	Strenču vidusskolas filiāle - izglītības iestāde	
4.	Riekstiņi	9476 010 0120	Sabiedriskais centrs Višķos	
5.	Skolas iela 2	9476 011 0166	PII	
6.	Pamatskola	9476 011 0144	Skola	
7.	Muiža	9476 011 0166	Sabiedriskais centrs Plāņos un parks	
8.	Palīgsaimniecība	9476 010 0093	personīgo palīgsaimniecību teritorijas	SAKŅU DĀRZU TERITORIJAS /LS/ TAI SKAITĀ PERSONĪGO PALĪGSAIMNIECĪBU TERITORIJAS
9.	Palīgsaimniecība	9476 011 0098	personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
10.	Palīgsaimniecība	9476 011 0134	personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
11.	Palīgsaimniecība	9476 007 0078	personīgo palīgsaimniecību teritorijas	

Strenču novada JĒRCĒNU pagasts				
Nr.p.k.	Īpašuma nosaukums	Kadastra Nr.	Izmantošanas mērķis	Plānotā (aņļautā) izmantošana
1.	Antiņu drupas	9462 001 0317	Inženiertehniskais objekts	INŽENIER-TEHNISKĀS APGĀDES OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS
2.	Attīrīšanas iekārtas	9462 001 0316	Attīrīšanas iekārtas	
3.	Kalniņi	9462 003 0161	Inženiertehniskais objekts	
4.	Ogotu karjers	9462 004 0097	Inženiertehniskais objekts	
5.	Ūdenstornis	9462 001 0314	Ūdenstornis	
6.	Silupītes ūdenstornis	9462 003 0126	Inženiertehniskais objekts	
7.	Gāzes laukums	9462 001 0208	Inženiertehniskais objekts	
8.	Spirejas	9462 001 0380	Sabiedriskā apbūve	PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJAS /P/
9.	Jērcēnmuīža	9462 001 0077	Sabiedriskā apbūve	
10.	Katlu māja	9462 001 0315	Sabiedriskā apbūve	
11.	Jērcēnmuīža	9462 001 0078	Sabiedriskā apbūve	PARKA TERITORIJAS /SP/
12.	Vecjērcēnu parks	9462 003 0349	Rekreācijas objekts vēsturisks parks	
13.	Staļu smilts karjers	9462 001 0194	Rekreācijas objekts	PLĀNOTĀS REKREĀCIJAS TERITORIJAS /SA/
14.	Vārnas	9462 002 0093	Mežs	MEŽU TERITORIJAS /M/
15.	Jaunziemuļi	9462 003 0080	Mežs	
16.	Strenču kapi	9462 003 0167	Apbedījumu vietas	KAPSĒTU TERITORIJAS
17.	Trešā māja 3	9462 001 0159	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	SAKŅU DĀRZU TERITORIJAS /LS/ TAI SKAITĀ PERSONĪGO PALĪGSAIMNIECĪBU TERITORIJAS
18.	Trešā māja 3	9462 001 0271	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
19.	Pirmā Māja 3	9462 001 0148	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
20.	Pirmā Māja 4	9462 001 0240	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
21.	Pirmā Māja 5	9462 001 0165	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
22.	Pirmā Māja 6	9462 001 0223	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
23.	Pirmā Māja 8	9462 001 0219	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
24.	Palīgsaimniecības	9462 001 0196	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
25.	Mežvijas 11	9462 001 0157	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	
26.	Mežvija 7	9462 001 0180	Personīgo palīgsaimniecību teritorijas	

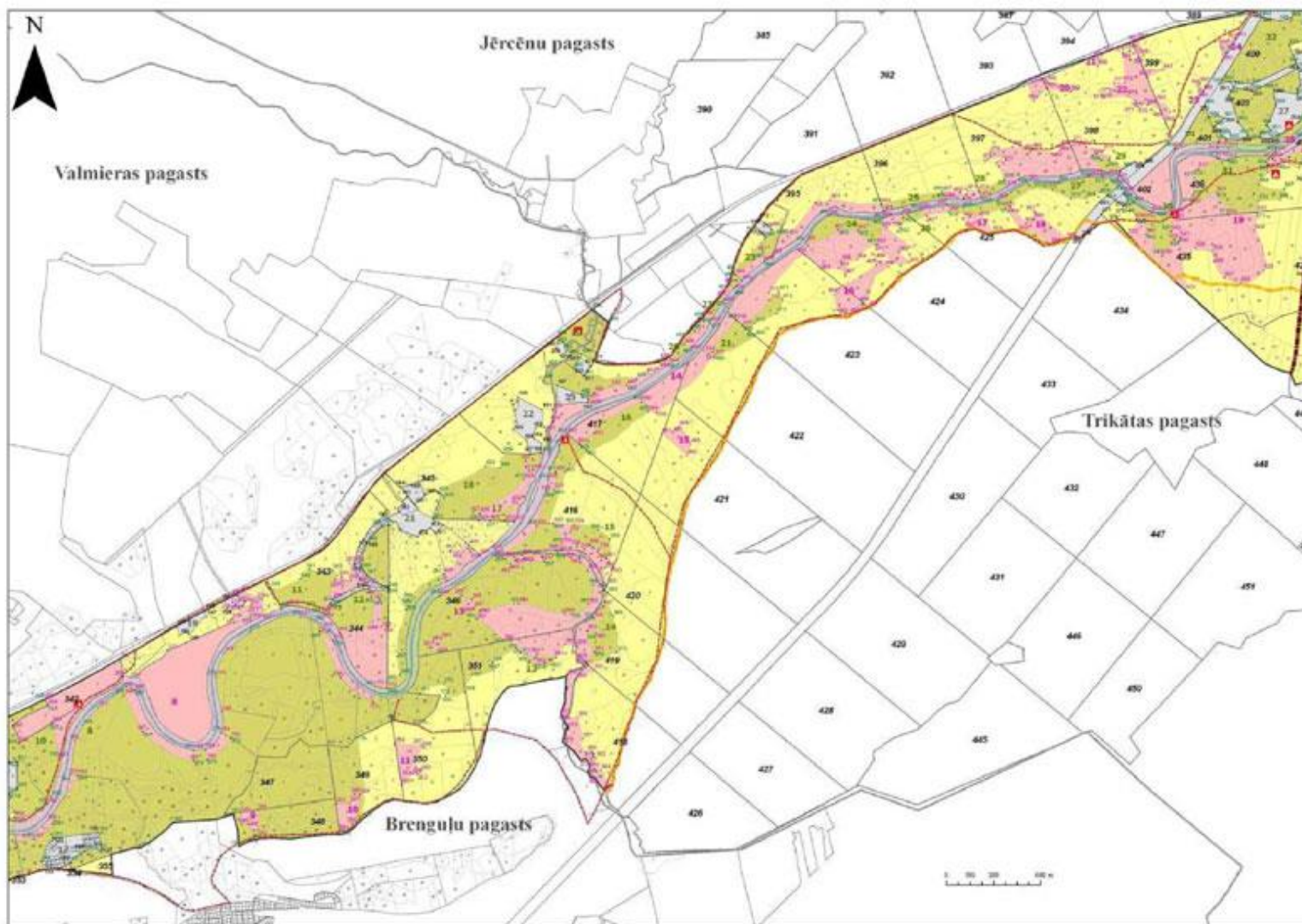
Strenču novada STREŅČU pilsēta					
Nr.p.k.	Īpašuma nosaukums	Kadastra Nr.	Izmantošana	Plānotā (atļautā) izmantošana	
INŽENIERTEHNISKĀS APBŪVE PAŠVALDĪBU FUNKCIJU VEIKŠANAI					
1.	Jāņa Ziemeļnieka iela 10	9417 001 1423	Sūkņu stacija	INŽENIERTEHNIS KĀS APGĀDES OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS	
2.	Gaujas iela 3	9417 001 1210	Sūkņu stacija		
3.	Gaujas iela 8	9417 001 0905	Attīrīšanas iekārtas		
4.	Pulkveža Brieža iela 9A	9417 001 1420	Artēziskā aka		
5.	Valkas iela 1A	9417 001 2813	Katlu māja		
SABIEDRISKĀS APBŪVE PAŠVALDĪBU FUNKCIJU VEIKŠANAI					
6.	Trikātas iela 1D	9417 001 0002	Plānota	PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJAS /P/ PLĀNOTĀS REKREĀCIJAS TERITORIJAS /SA/	
7.	Baznīcas iela 2	9417 001 0816	Kultūras nams		
8.	Gaujas iela 9	9417 001 1924	Mūzikas skola		
9.	Gaujas iela 10A	9417 001 0908	Plānotā		
10.	Pulkveža Zemitāna iela 4	9417 001 0404	Ambulance		
11.	Rīgas iela 7	9417 001 1313	Pašvaldība		
12.	Rīgas iela 8A	9417 001 0302	PII		
13.	Rīgas iela 8C	9417 001 0304	PII		
14.	Rīgas iela 11	9417 001 1318	Bij. vidusskola		
15.	Rīgas iela 13	9417 001 1315	Strenču vidusskola		
16.	Valkas iela 4A	9417 001 1704	Tirgus laukums		
17.	Ugunsdzēsēju iela 5	9417 001 0507	Plānota		
18.	Vecās attīrīšanas	9417 001 0918	Plānotā		
19.	Jāņa Ziemeļnieka iela 13	9417 001 1925	Publiska ēka		
20.	Pulkveža Zemitāna iela 38	9417 001 2813	Strenču kapi		KAPSĒTU TERITORIJAS
21.	Pulkveža Zemitāna iela 36	9417 001 2512	Strenču kapi		
LABIEKĀRTOŠNAS UN REKREĀCIJAS TERITORIJAS PAŠVALDĪBU FUNKCIJU VEIKŠANAI					
22.	Ozola iela 5	9417 001 1932	Estrāde		PARKA TERITORIJAS /SP/
23.	Ugunsdzēsēju iela 4	9417 001 0817	Parks		
24.	Parka iela 2c	9417 001 2910	Rotaļu laukums		
25.	Ugunsdzēsēju iela 5	9417 001 0402	Parks centrā		
26.	Gaujas iela 1a	9417 001 1106	Plānota		
27.	Trikātas iela 32	9417 001 1934	Atpūtas vieta		
28.	Pilsētas meži	9417 001 0138	Mežs	MEŽU TERITORIJAS /M/	
29.	Pilsētas meži	9417 001 0137	Mežs		
30.	Miera iela 10	9417 001 2812	Aizsargjoslas nodrošināšana kapsētai	DABAS PAMATNES TERITORIJA	

Strenču novada SEDAS pilsēta					
Nr.p.k.	Īpašuma nosaukums	Kadastra Nr.	Izmantošana	Plānotā (aļautā) izmantošana	
INŽENIERTEHNISKĀS APBŪVE PAŠVALDĪBU FUNKCIJU VEIKŠANAI					
1.	Sporta iela 1d	9413 001 0308		INŽENIERTEHNISKĀS APGĀDES OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS	
2.	Sporta iela 1f	9413 001 0312			
3.	Parka iela 17	9413 001 0301	Ūdenstornis		
4.	Parka iela 19	9413 001 0302			
5.	Sporta iela 1c	9413 001 0303			
SABIEDRISKĀS APBŪVE PAŠVALDĪBU FUNKCIJU VEIKŠANAI					
6.	Sporta iela 1b	9413 001 0304	Stadions	PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJAS /P/	
8.	Parka iela 23	9413 001 0305	Sedas veco ļaužu aprūpes centrs		
9.	Skolas laukums 2	9413 001 0108	Strenču vidusskolas filiāle		
10.	Uzvaras iela 13	9413 001 0525			
11.	Meža iela 4	9413 001 0106	Bibliotēka, struktūrvienība PII „Dzērvenīte”		
12.	Parka iela 21	9413 001 0106	Sabiedriskais centrs		
13.	Sporta iela 2f	9413 001 0703			
14.	Parka iela 23a	9413 001 0306	Pestīšanas armija		
15.	Skolas laukums 1	9413 501 0003	Pārvalde		
16.	Uzvaras iela 13	9413 001 0526			
LABIEKĀRTOŠNAS UN REKREĀCIJAS TERITORIJAS PAŠVALDĪBU FUNKCIJU VEIKŠANAI					
22.	Sporta iela 1e	9413 001 0310	Parks		PARKA TERITORIJAS /SP/
23.	Zaļā iela 1f	9413 001 0705	Parks		
24.	Parka iela 2c	9413 001 2910			
25.	Parka iela 21a	9413 001 0314	Parks		
26.	Brīvības iela 9	9413-001-0506	Mazdārziņi		
27.	Stacijas iela 1A	9413-001-0606	Mazdārziņi	ESOŠĀ IZMANTOŠANA SAKŅU DĀRZU TERITORIJAS (MAZDĀRZIŅI)	
28.	Stacijas iela 2	9413-001-0601	Mazdārziņi		
29.	Stacijas iela 3	9413-001-0608	Mazdārziņi		
30.	Tirgus 8	9413-001-0528	Mazdārziņi		
31.	Tirgus iela 6	9413-001-0706	Mazdārziņi		
32.	Zaļā iela 1c	9413-001-0417	Mazdārziņi		
33.	Zaļā iela 1d	9413-001-0715	Mazdārziņi		
34.	Zaļā iela 1e	9413-001-0718	Mazdārziņi		
35.	Meža iela	9413-001-0311	Mazdārziņi		
36.	Miera iela 2a	9413-001-0137	Mazdārziņi		
37.	Miera iela 9	9413-001-0212	Mazdārziņi		
38.	Uzvaras iela 17	9413-001-0527	Mazdārziņi		
39.	Uzvaras iela 1a	9413-001-0233	Mazdārziņi		
40.	Zaļā iela 1	9413-001-0721	Mazdārziņi		
41.	Zaļā iela 1a	9413-001-0712	Mazdārziņi		
42.	Zaļā iela 3	9413-001-0722	Mazdārziņi		
43.	Zaļā iela 5a	9413-001-0231	Mazdārziņi		
44.	Celtnieku iela 1	9413-001-0406	Mazdārziņi		
45.	Sporta iela 1 e	9413-001-0310	Mazdārziņi		
46.	Uzvaras iela 15	9413-001-0525	Mazdārziņi		
47.	Meža iela 3	9413-001-0417	Mazdārziņi		
48.	Zaļā iela 2 a	9413-001-0602	Mazdārziņi		

„Ziemeļgauja” ainavu apsaimniekošanas plāna (LDF, 2005)

15.1. PIELIKUMS*informācija no AAA

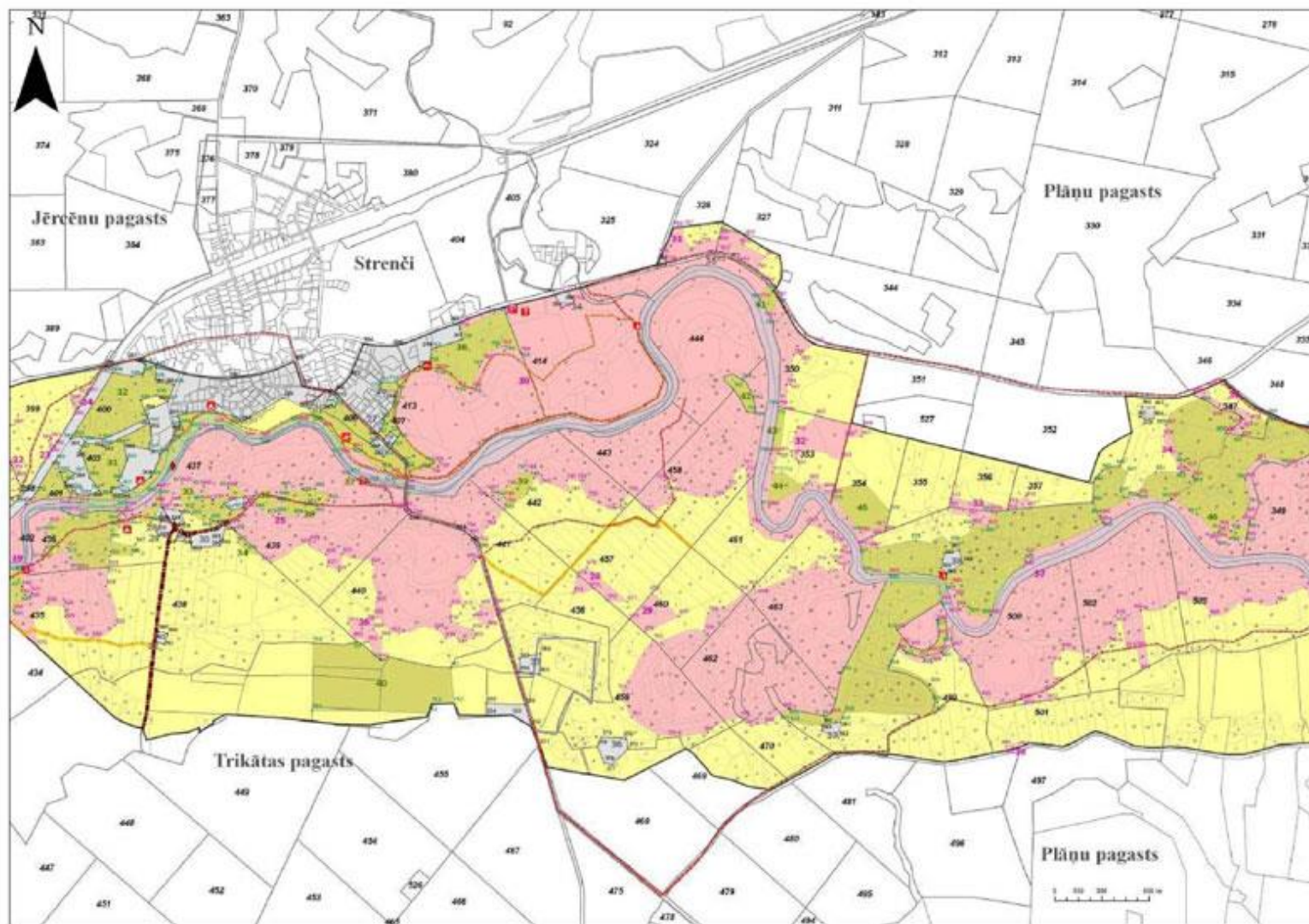

15.1.PIELIKUMS

AAA „ZIEMEĻGAUJA” ROBEŽU SHĒMA

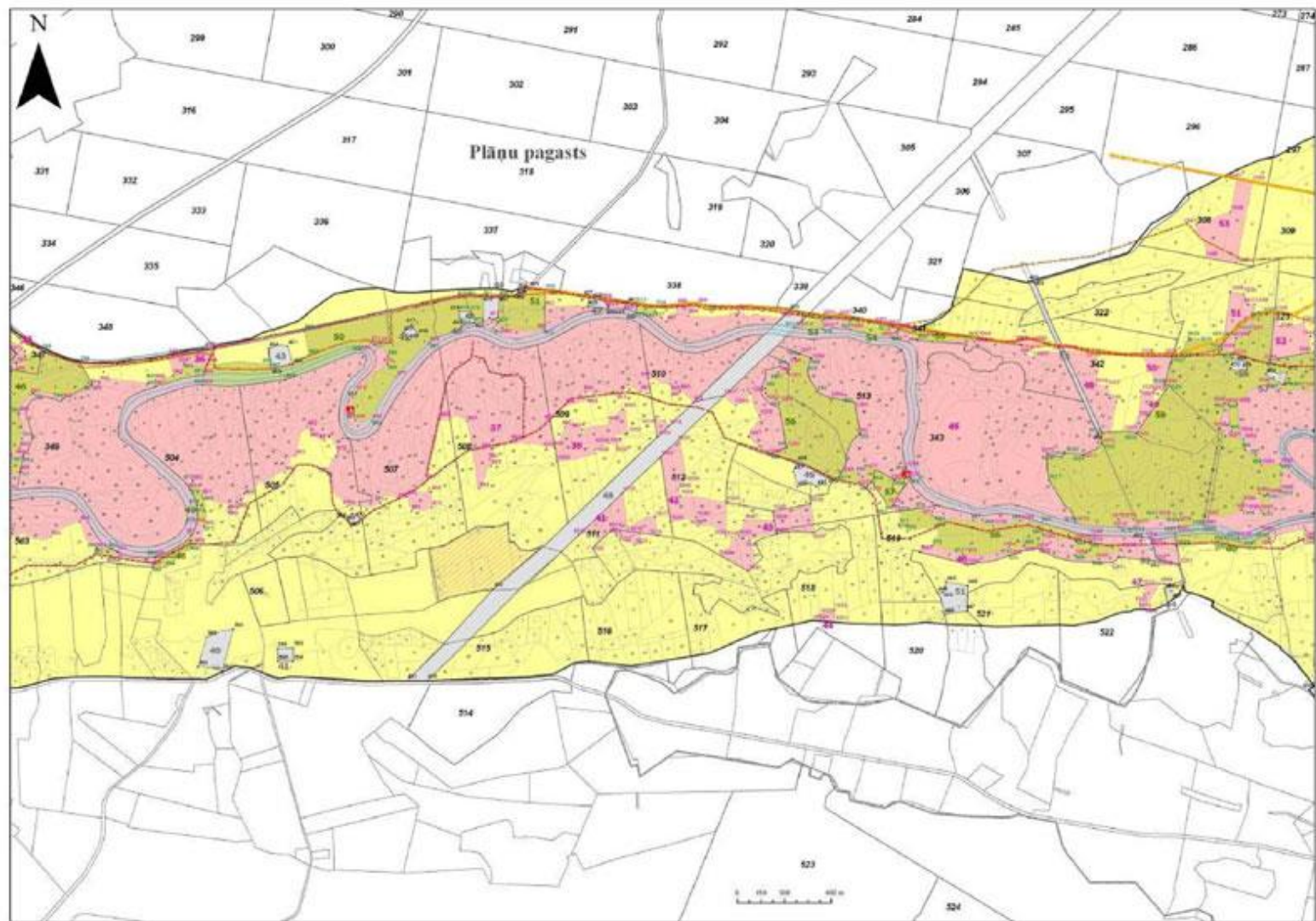
15.2.PIELIKUMS

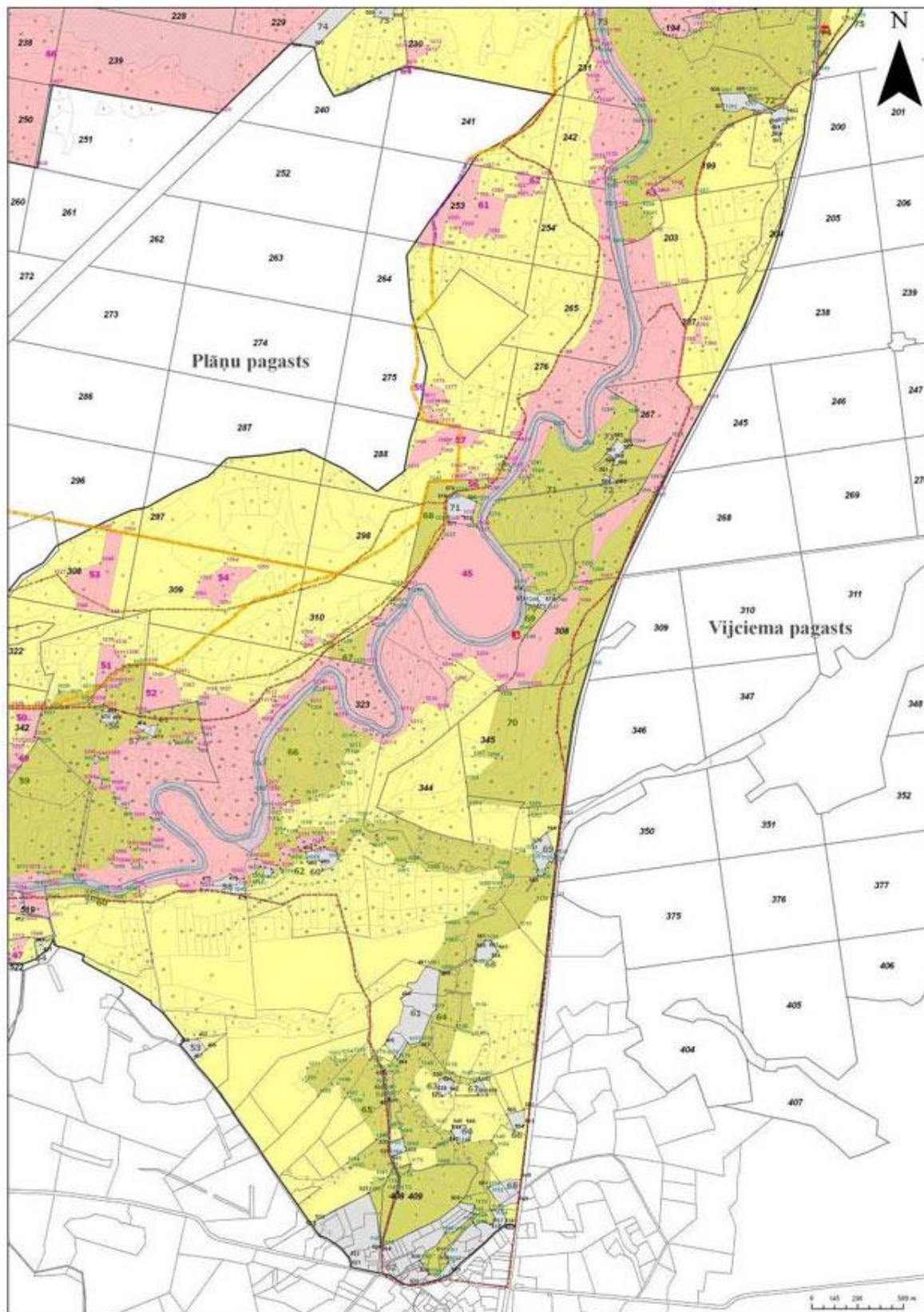
15.3.PIELIKUMS

AAA „ZIEMEĻGAUJA” ROBEŽU SHĒMA

15.4.PIELIKUMS

AAA „ZIEMEĻGAUJA” ROBEŽU SHĒMA

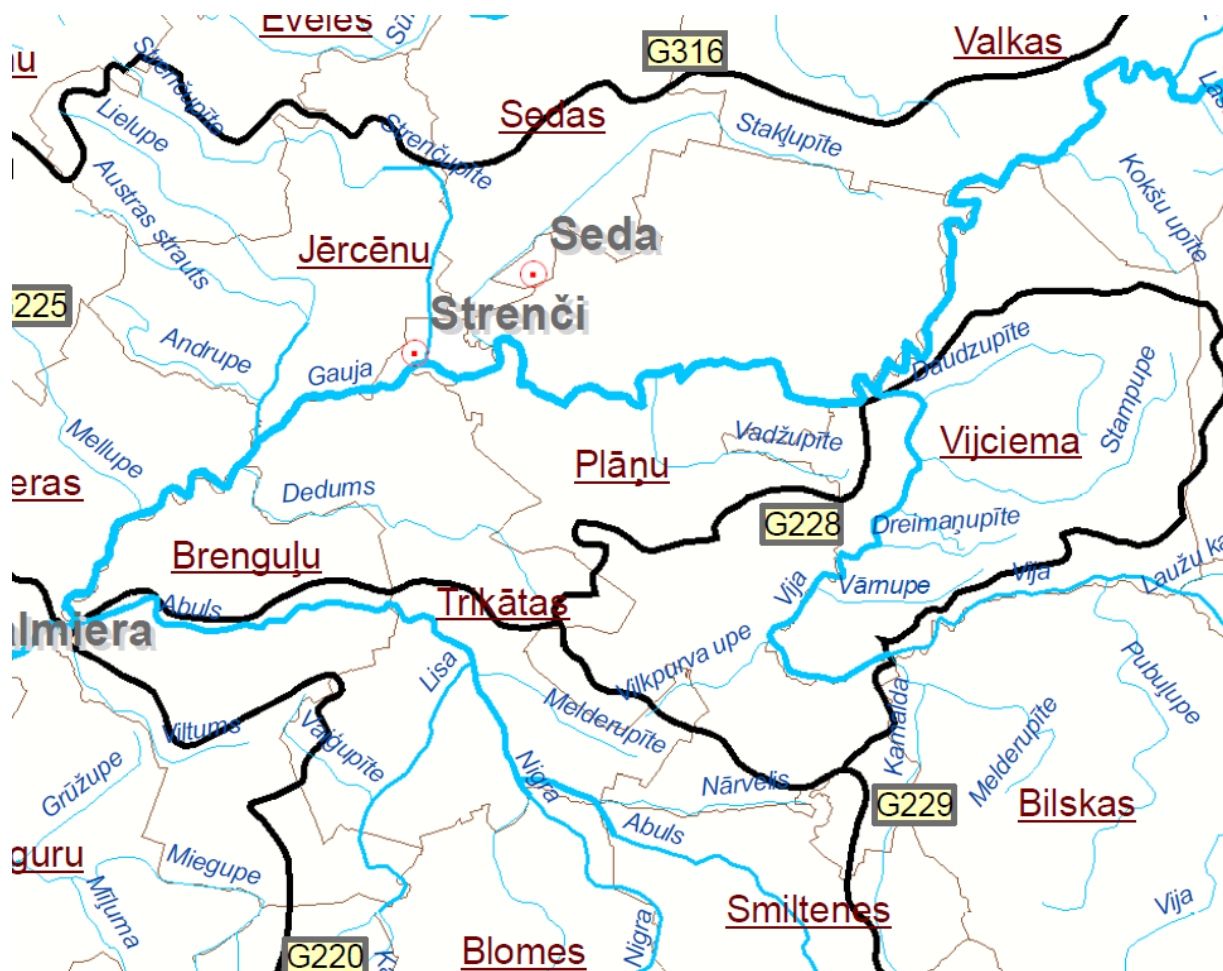

AAA „ZIEMEĻGAUJA” ROBEŽU SHĒMA

STRENČU NOVADA SABIEDRISKIE OBJEKTI

1. Sedas veco ļaužu sociālās aprūpes un invalīdu rehabilitācijas centrs
2. Plāņu feldšeru punkts
3. Jērcēnu pagasta veselības punkts Trešā māja, Jērcēni
4. Sedas ambulance Sedā, Sporta ielā 4-30
5. Pulkveža Zemitāna ielā 4
6. Strenču novada vidusskola
7. Strenču novada vidusskolas Sedas filiāle
8. Strenču novada vidusskolas Plāņu filiāle
9. Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde "Minkāns"
10. Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde "Minkāns" struktūrvienība "Sprīdīši" Plāņos
11. Strenču novada pirmsskolas izglītības iestāde "Minkāns" struktūrvienība "Dzērvīte" Sedā
12. Strenču mūzikas skola
13. Strenču novada kultūras centra struktūrvienība Strenču pilsētas kultūras nams
14. Strenču novada kultūras centra struktūrvienība Sedas pilsētas kultūras nams
15. Strenču novada kultūras centra struktūrvienība Jērcēnu tautas nams
16. Strenču novada kultūras centra struktūrvienība Plāņu tautas nams
17. Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēka
18. Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēkas struktūrvienība Sedas pilsētas bibliotēka
19. Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēkas struktūrvienība Jērcēnu pagasta bibliotēka - informācijas centrs
20. Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēkas struktūrvienība Plāņu pagasta bibliotēka
21. Strenču novada Strenču pilsētas bibliotēkas struktūrvienība Plāņu pagasta Jaunklidža bibliotēka

STRENČU NOVADA ŪDENSTECES

AAA "Ziemeļgauja" ietvaros veicamie pasākumi.

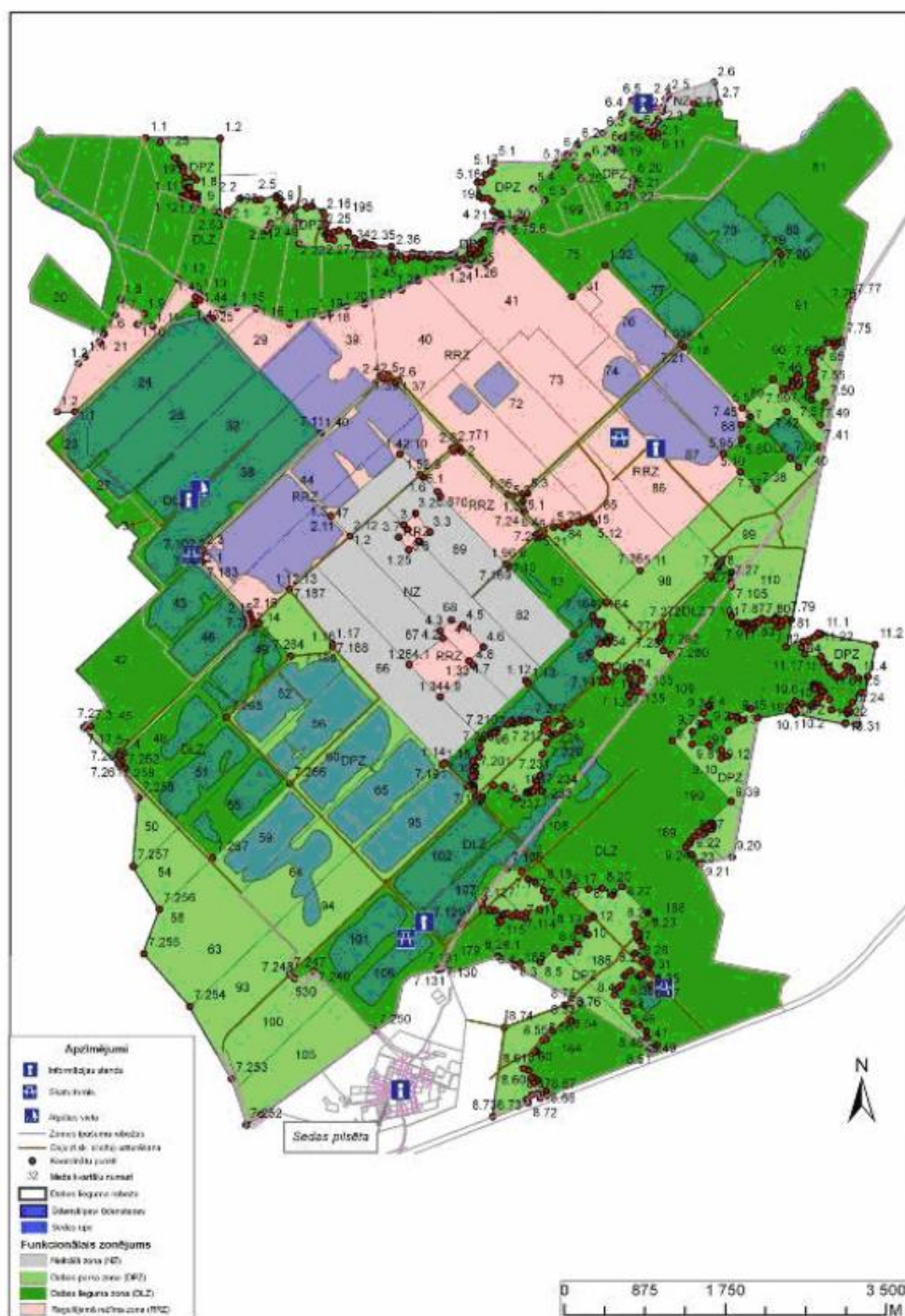
Nr. p.k.	Īpašums vai LVM iecirknis, kv. un nog	Pašvaldība un (koordinātas)	Piezīmes
1.	102 350 – 5 (DMB; pieļaujama kopšana)	Strenču pilsēta	Šosejas A3 malā, no Valkas zīmes uz Strenču pusi ~ 100m. Jāiztīra pamežs, jāretina.
2.	102 338 26	Plāņu pag.	Jāretina priedes. Jāiztīra pamežs.
3.	102 340 13	Plāņu pag.	Jāretina audze. Jāiztīra pamežs. Jāatsedz skats uz Gauju
4.	102 209 3;4.	Plāņu pag	.Jāatsedz skats uz Gauju gar perspektīvo taku. Jāizcērt atsevišķi koki.

**STRENČU NOVADA
VALSTS NOZĪMES ŪDENS NOTEKAS VALSTS**

<i>Nr.p.k.</i>	<i>Nosaukums</i>	<i>Posma garums</i>
Plāņu pagastā		
1.	Gauja	35193
2.	Kamalda	4421
3.	Nārvelis	7564
4.	Meldrupīte	1674
5.	Vadžupe	8101
6.	Vija	11491
7.	Vilkupurva upeīte	7687
Jērcēnu pagastā		
1.	Austras (Austrumu strauts)	7585
2.	Gauja	4294
3.	Krāčupe	2238
4.	Keižu N-1	6322
5.	Lielupe	3227
6.	Strenčupīte	12226
7.	Sūnupe	4526

1.pielikums
 Ministru kabineta
 2009.gada 26.maija
 noteikumiem Nr.478

Dabas lieguma "Sedas purvs" funkcionālo zonu shēma

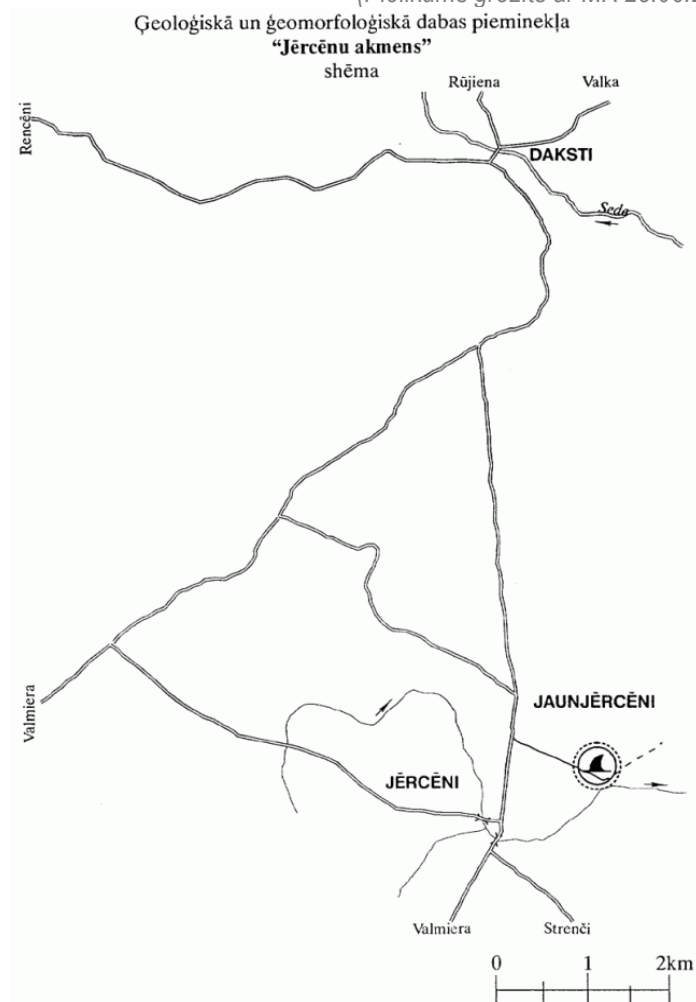

21. PIELIKUMS

180. pielikums
Ministru kabineta

2001. gada 17. aprīļa noteikumiem Nr. 175

(Pielikums grozīts ar MK 25.06.2009. noteikumiem Nr. 615)

Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa "Jērcēnu akmens" robežu apraksts

Nr. p.k.	Robežposmu numurs pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
Strenču novads. Jērcēnu pagasts		
1.		Atrodas Strenču virsmežniecības Strenču mežniecības 72. kvartālā 50 m uz ziemeļiem no ceļu krustojuma, kurā ceļš uz Pelenu mājām atdalās no ceļa starp Jērcēniem un Jesku mājām

(Pielikums grozīts ar MK 25.06.2009. noteikumiem Nr. 615)

Jērcēnu akmens ir vidēji graudains brūnganrozā granītgneiss ar izdēdējušu un sūnām apaugušu virsmu. **37.** avots liecina, ka akmens augstums ir 1,5 m, garums 6,3 m, platums 5,5 m. **97.** avots norāda šādus izmērus: garums - 7,1 m, platums 6,9 m, augstums 2,1 m, tilpums ap 51 m³.

[http://mapx.map.vgd.gov.lv/geo3/Geo_site/valkas_rajons.htm]

Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa
"Rāmnieku smilšakmens atsegums"
shēma

Nr.175

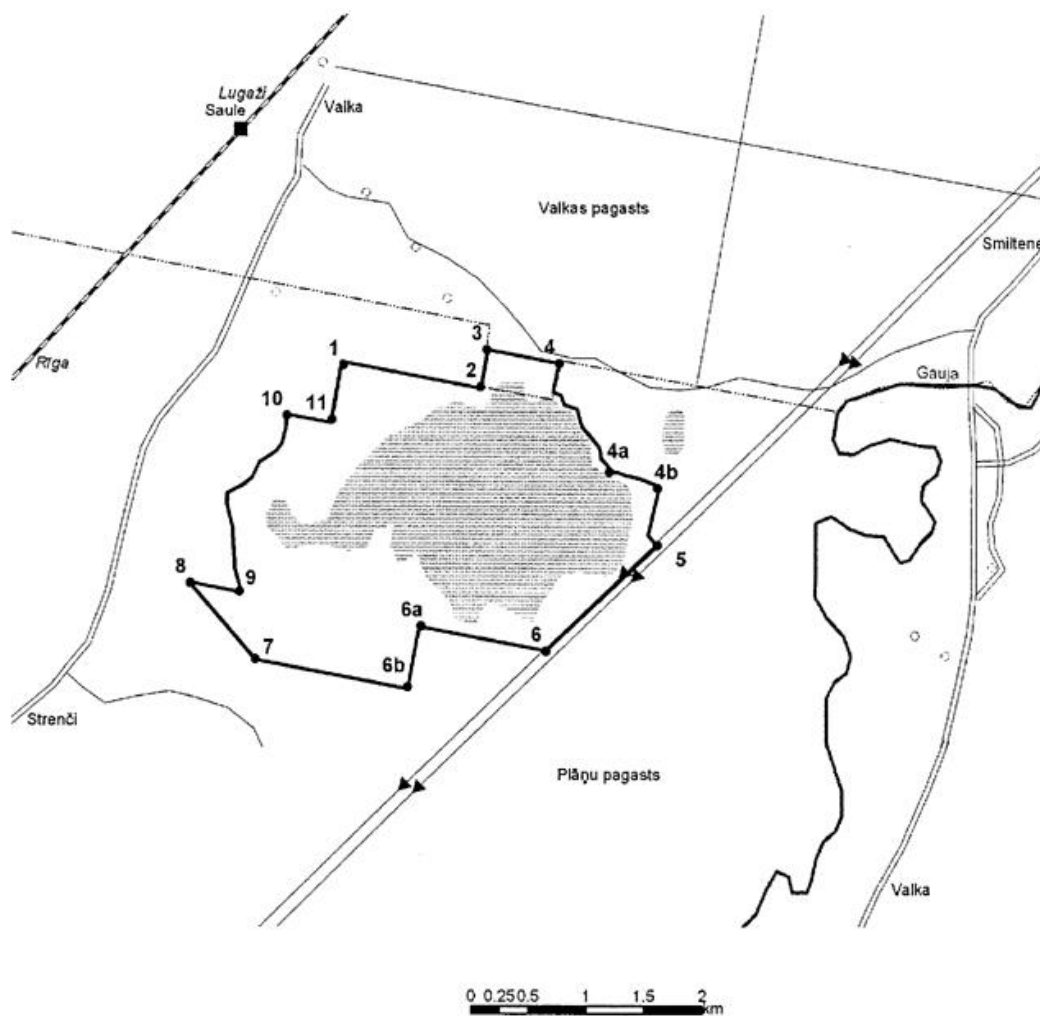
Ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā dabas pieminekļa "Rāmnieku smilšakmens atsegums" robežu apraksts

Nr. p.k.	Robežposmu numurs pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
Strenču novads. Plāņu pagasts		
1.	1-2	No punkta 20 m leņpus Rāmnieku māju iebraucamā ceļa (10 m attālumā) gar Gaujas krasta līniju 450 m pret straumi, šķērsojot saimniecības "Vecrāmnieki" koplietošanas zemi un Strenču virsmežniecības Saules mežniecības zemi
2.	2-3	Pa krastu uz leju līdz Gaujas ūdens vasaras līmenim
3.	3-4	Pa Gaujas ūdens vasaras līmeņa malu 450 m pa straumi uz leju
4.	4-1	Pa krasta krauju uz augšu (10 m attālumā no krasta līnijas) līdz sākumpunktam

Reti sastopamas ihtiofaunas atlieku atradne Burtņieku svītas smilšakmens nogulumos ar māla starpkārtām. Liegums bija 0,6 ha. [http://mapx.map.vgd.gov.lv/geo3/Geo_site/valkas_rajons.htm]

"189.pielikums
Ministru kabineta
1999.gada 15.jūnija noteikumiem Nr.212

Dabas lieguma "Pukšu purvs" shēma

Dabas lieguma "Pukšu purvs" robežu apraksts

I. Robežposmu apraksts

"Nr.p.k.	Robežposmu Nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
1.1.	1-2	No 136., 137., 142. un 143.kvartāla robežu krustpunkta uz austrumiem pa kvartālstīgu 137/143 līdz kvartālstīgai 137/126
1.2.	2-3	Pa kvartālstīgu 137/126 uz ziemeļiem līdz ceļam 126.kvartāla 15.nogabalā
2.		Valkas pagasts
2.1.	3-4	Uz austrumiem pa ceļu, šķērsojot 126.kvartāla 15., 16., 17., 18. un 19.nogabalu, līdz kvartālstīgas 127/145 rietumu galam
3.		Plāņu pagasts
3.1.	4-4a	Pa kvartālstīgu 126/145 līdz 145.kvartāla 8.nogabalam
3.2.	4a-4b	Pa 145.kvartāla 8. un 13.nogabala ziemeļaustrumu robežu un 146.kvartāla 25.nogabala ziemeļu, tad 27.nogabala ziemeļu un austrumu robežu līdz kvartālstīgai 157/146
3.3.	4b-5	Uz dienvidaustrumiem pa kvartālstīgu 157/146 līdz augstsprieguma elektrolīnijai
3.4.	5-6	Uz dienvidrietumiem pa augstsprieguma elektrolīnijas trasi līdz 174., 175., 184. un 185.kvartāla robežu krustpunktam
3.5.	6-6a	Uz rietumiem pa kvartālstīgu 184/174 līdz 173., 174., 183. un 184.kvartāla robežu krustpunktam
3.6.	6a-6b	Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 183/184 līdz 183., 184., 192. un 193.kvartāla robežu krustpunktam
3.7.	6b-7	Uz rietumiem pa kvartālstīgu 183/192 un 182/191 līdz lielākās nozīmes ceļam, kas šķērso 172.kvartāla 1.nogabalu
3.8.	7-8	Uz ziemeļrietumiem pa ceļu, šķērsojot 182.kvartāla 13., 2. un 3.nogabalu, līdz kvartālstīgai 172/182
3.9.	8-9	Uz austrumiem pa kvartālstīgu 172/182 līdz ceļam, kas šķērso 172.kvartāla 1.nogabalu
3.10.	9-10	Uz ziemeļiem pa ceļu, šķērsojot 172.kvartāla 1.nogabalu, 162.kvartāla 33., 31., 21., 13., 14. un 6.nogabalu un 154.kvartāla 42. un 43.nogabalu. Pa 44., 26. un 17.nogabala rietumu robežu līdz kvartālstīgai 142/154
3.11.	10-11	Pa kvartālstīgu 142/154 austrumu virzienā līdz 142., 143., 154. un 155.kvartāla robežu krustpunktam
3.12.	11-1	Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 142/143 līdz sākumpunktam

II. Robežpunktu koordinātas

Nr. p.k.	Robežpunkts	X koordināta	Y koordināta
1.	1	613689	6394157
2.	2	614911	6393924
3.	3	614972	6394261
4.	4	615591	6394140
5.	4a	615536	6393890
6.	4b	616361	6392670
7.	5	616440	6392570
8.	6	615478	6391670
9.	6a	614374	6391880
10.	6b	614272	6391340
11.	7	612932	6391591
12.	8	612352	6392255
13.	9	612810	6392169
14.	10	613198	6393700
15.	11	613588	6393628

196 pielikums
Ministru kabineta
1999.gada 15.jūnija
noteikumiem nr. 212

Dabas lieguma
Zemā sala
shēma

Nr. p.k.	Robežposmu Nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
1.		Vijciema pagasts. Zīles mežniecība
1.1.	1-2	No Gaujas labā krasta kvartālstīgas 150/151 uz dienvidiem (šķērsojot Gauju) pa autoceļu Valka-Smiltene līdz valsts meža ārējai robežai
1.2.	2-3	Uz rietumiem pa valsts meža 167.kvartāla ārējo robežu līdz 172.kvartāla 10.nogabala dienvidaustrumu stūrim
1.3.	3-4	Uz rietumiem un ziemeļrietumiem pa 172.kvartāla 10., 9., 8., 7. un 1.nogabala dienvidu robežu līdz Saules mežniecības 149.kvartāla 27.nogabala dienvidu robežai Gaujas labajā krastā
2.		Plāņu pagasts. Saules mežniecība
2.1.	4-5	Uz ziemeļrietumiem un dienvidrietumiem pa Gaujas labo krastu līdz kvartālstīgai 148/167
2.2.	5-6	Uz rietumiem pa kvartālstīgu 148/167 līdz 148., 166. un 167.kvartāla robežu krustpunktam
2.3.	6-7	Uz ziemeļiem pa kraujas augšējo malu un 148.kvartāla 16.nogabala rietumu robežu līdz kvartālstīgai 148/149
2.4.	7-8	Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 148/149 līdz Gaujas labajam krastam
2.5.	8-1	Uz ziemeļaustrumiem un austrumiem pa Gaujas labo krastu līdz sāku

www.likumi.lv/.../200207/B200207/PIEL212/196.JPG

Pakalpojumu pieejamībā novada ciemos

Nr.p.k.	Pakalpojumu veids	Jaunklidža ciems	Jērcēnu ciems	Ķeīžu ciems	Plāņu ciems
1.	Pašvaldības administrācijas pakalpojumi				 ▲
2.	Pamatskola				
3.	Melnā seguma ceļa savienojums ar pilsētu				
4.	Bibliotēka				
5.	Sabiedriskais interneta pieslēguma punkts				
6.	Tirdzniecība ar pārtikas precēm				
7.	Tirdzniecība ar rūpniecības precēm				
8.	Centralizēta ūdens apgāde				
9.	Notekūdeņu attīrīšana				
10.	Publiski pieejamām atpūtas vietām				
11.	Sabiedriskais transports ar pieturvietām				
12.	Sociālais darbinieks				
13.	Iecirkņa inspektors				
14.	Pasts				
15.	Ražošanas zona				

ĒVELES KULTŪRAINAVA

1. Ainavas struktūras raksturojums

Ainavas struktūru nosaka drumlinu lauks, kur reljefa paaugstinājumos ir izvietojušās lauksaimniecībā izmantojamās zemes – tīrumi, bet pazeminājumos meža puduri un pļavas un ganības. Ainavā ir augsta muižu un vecsaimniecību koncentrācija.

2. Ainavas raksturojums un attīstība

2.1. Ainavas bioloģiskās daudzveidības raksturojums

Kultūrainavas bioloģiskās daudzveidības priekšnosacījums ir ainavas mozaīkveida struktūra.

Kultūrainavā ietilpstošās lauksaimniecības zemes ir piemērotas migrējošo putnu barošanās vietas Sedas tīrelī nakšņojošiem putniem.

2.2. Ainavas estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības

Ainavas estētiskais novērtējums:

Sabalansēta atklāta ainava ar ļoti augstu estētisko vērtību, kas saistīta ar daudzām skatu perspektīvām, kas paveras no autoceļa Ēvele – Streņči uz apkārtējo lauksaimniecībā izmantojamo zemju ainavu ar viensētām un koku puduriem. Vizuāli izteiksmīgi atsevišķi stāvoši koki, no kuriem daži atbilst vai drīzumā atbildīs dižkoku statusam.

Ainavas kultūrvēsturiskais novērtējums:

Ainavas kultūrvēsturisko vērtību nosaka – drumlinu laukam raksturīgāzemes izmantošanas struktūra, ka drumlinu muguras ir labi iekultivētas, bet pazeminājumos atrodas pļavas un mežu puduri. Reljefa paaugstinājumos viensētas. Nozīmīgi kultūrvēsturiskie ainavas elementi – ceļi un alejas. Ainavā nelielā teritorijā koncentrētas daudzas muižas un muižu kompleksi:

- **Jaunjērcēnu muižas komplekss:** Pašreiz saglabājusies kompleksadaļa celta ap 1900. gadu. Tās ir 3 ēkas: muižas „freileņu” māja (celta muižkunga Hridnera neprecētajām māsām), stallis un klēts. Jaunjērcēnu parka teritorijā atrodas dažādu sugu koki, retāk sastopami augi (naksvijoles, papardes u.c.), dīķis, kurā ietek aukstie avota ūdeņi, ozolu aleja, daudzžuburu liepa.
- **Vecjērcēnu muižas komplekss** – saglabājies muižas kungu nams (iespējams tajā ir interesantas arhitektoniskās detaļas, elementi) vidēji izmainīts, arī vēsturiski pārbūvēts (piecelta piebūve), vairākas saimniecības ēkas (izmainītas), parka fragments, mūra sētas fragmenti. Muižas kompleksā mūsdienų apbūve.

2.3. Ainavas sociālekonomiskā nozīme

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir piemērotas intensīvas zemkopības attīstībai. Pašreiz drumlinu laukā esošās lauksaimniecības zemes tiek relatīvi intensīvi izmantotas. Lielais kultūrvēsturisko objektu skaits un dabas objekti, esošās viesu mājas, kā arī dažādas tūrisma aktivitātes ir priekšnoteikums tūrisma attīstībai.

2.4. Vispārējās tendences ainavu struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori

Ainavu struktūras vispārējās attīstības tendences:

Drumlinu pazeminājumu pļavu aizaugšana ar krūmiem, kā rezultātā samazinās ainavas estētiskā, bioloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība.

2.5. Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu izmantošanu un apsaimniekošanu

Pašreiz daļa no kultūrainavas ietilpst ZVBR ainavu aizsardzības zonā.

Valsts vai vietējās nozīmes aizsardzības statuss ir noteikts:

- **Jaunjērcēnu muižas komplekss** – iekļauta perspektīvo pieminekļu sarakstā.

2.6. Vēlamā ainavu struktūra un tās elementu attīstība

Viensētu telpiskās struktūras, apjomu, proporciju un materiālu vietējā rakstura saglabāšana. Aleju un ceļu struktūras saglabāšana. Vizuālās saiknes starp muižām saglabāšana. Atklātu lauksaimniecībā izmantojamo zemju masīvu saglabāšana.

SEDAS UPES IEKŠZEMES ŪDEŅU UN MITRĀJU KORIDORS AR BUFERZONU

1. Ainavas struktūras raksturojums

Sedas upe sākas mežā netālu no Valkas. Plūst pa Sedas līdzenumu un Burtnieku līdzenumu. Kopējais upes garums ir 67,37 km. No tiem regulēti ir 51,23 km jeb 76%. Sedas upes krastos atrodas sezonāli applūstošas palieņu pļavas, daudzviet tās aizaug ar krūmiem. Vidusdaļā Seda plūst cauri Sedas tīreļa ziemeļu daļai, no kura upē pieplūst ar humusvielām bagātie purva ūdeņi.

Daudzviet Seda ir aizaugusi ar ūdensaugiem (glīvenes *Potamogeton sp.*, lēpes *Nuphar sp.*, ūdensrozēs *Nymphaea sp.* u.c.).

2. Ainavas raksturojums un attīstība

2.2. Ainavas bioloģiskās daudzveidības raksturojums

Upē ir konstatētas 8-15 zivju sugas, no tām biežāk sastopamas līdaka (*Esox lucius*), asaris (*Perca fluviatilis*) un rauda (*Rutilus rutilus*). Sastopams arī platspīļu vēzis (*Astacus astacus*), kā arī indikatorsuga – plaudis (*Abramis brama*). Bioloģiski augsta vērtība ir upes palieņu pļavām.

2.3. Ainavas estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības

Ainavas estētiskais novērtējums:

Upes ainava ir vizuāli pievilcīga tikai atsevišķos posmos, kur tās krasti nav pārpurvoti.

Ainavas kultūrvēsturiskais novērtējums:

Upēi nepiemīt liela kultūrvēsturiskā vērtība.

2.4. Ainavas sociālekonomiskā nozīme

Upe veido galveno noteci plašai meliorācijas sistēmai.

Upe atsevišķos posmos ir iecienīta vieta makšķerniekiem un medniekiem.

2.5. Vispārējās tendences ainavu struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori

Sedas gultne lielākā daļā ir iztaisnota. Meliorācijas pasākumi, iztaisnojot upes gultni un nosusinot apkārtējās teritorijas, ir būtiski mainījuši ūdensobjekta hidroloģisko režīmu, tomēr pašlaik ūdensobjekta ekoloģiskais stāvoklis ir stabilizējies un ir lielā mērā dabisks (Salacas sateces baseina apsaimniekošanas plāns, 2006).

Atsevišķos posmos upes hidroloģisko režīmu ievērojami ietekmē bebru aizsprosti. Sedas baseinā nekāda nozīmīga virszemes ūdeņu ieguve nenotiek. Neskatoties uz to, pastāv nozīmīga hidroloģiska saikne starp Sedas upi un Sedas purvu. Šis purvs kopā ar tam piegulošo upes posmu ir iekļauts NATURA 2000 teritoriju skaitā. Pastāv viedoklis, ka kūdras ieguves aktivitātes ietekmē piesārņojuma līmeni Sedā un tādējādi Burtnieku ezerā.

Par šo vai citu nepieņemamu ekoloģisko kaitējumu, ko nodara upes un purva mijiedarbība, nav pierādījumu. Tomēr tā ietekmē dabisko hidroloģisko režīmu sateces baseinā, kas laika gaitā varētu radīt nozīmīgas ekoloģiskas izmaiņas, kas jāņem vērā plānojot Sedas purva attīstību pēc kūdras ieguves pabeigšanas.

2.6. Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu izmantošanu un apsaimniekošanu

Sedas upe atrodas ZBR ainavu aizsardzības zonā. Blakus teritorijai, tiešāveidā saistītas ar to (palu laikā applūšina tās), atrodas trīs īpašs aizsargājamās dabas teritorijas – dabas liegums "Sedas purvs". Pašreizējais aizsardzības režīms pilnībā nenodrošina vēlamās ainavu struktūras saglabāšanu.

2.7. Vēlamā ainavu struktūra un tās elementu attīstība

Upes dabiskās gultnes atjaunošana.

2.8. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai

- Upes apsaimniekošanā jāsaņā sociālekonomiskās un dabas aizsardzības intereses. Atsevišķos posmos pieļaujama upes tīrīšana, bet citos jā saglabā maksimāli dabiskie apstākļi.
- Lauksaimniecības zemēs, kuras ietilpst upju baseinos, jāievēro labas lauksaimniecības prakses nosacījumi.

SEDAS MEŽU UN MITRĀJU BIOCENTRS

1. Ainavas struktūras raksturojums

Biocentru veido priežu meža masīva, Sedas pārejas, augstā purva un kūdras ieguves lauku ainava. Starptautiskas nozīmes kodolzonu kopējā (priežu mežs un Sedas purva kūdras ieguves lauki, uzpludinātie dīķi un augstais purvs) platība (11 307 ha), pārsniedz starptautiskas nozīmes biocentra platības (1000 ha) kritēriju un to bioloģiski augstā kvalitāte atbilst starptautiskas nozīmes biocentra kritērijiem.

2. Kodolzonu raksturojums un attīstība

Starptautiskas nozīmes kodolzonas (iekšzemes kāpas ar priežu mežu, mitrie bērzu un priežu meži, pārejas un augstie purvi, palieņu pļavas) veido savstarpēji vienotu un saistītu ainavu kompleksu. Kodolzonas aptver meža un purvu buferzona. Meža kodolzona ir vāji fragmentēta.

2.1. Kodolzonu ainavu struktūras raksturojums

Sedas biocentrā ir šādas kodolzonas:

1. **Sedas priežu mežu ainavas kodolzona (1.1.10)** – priežu meža iekšzemes kāpu ainava ar purvu, purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem reljefa pazeminājumos. Augsts augsnes vēja erozijas risks.
2. **Mitro priežu – bērzu mežaudžu ainava (1.1.8.)** – mitro priežu un bērzu mežaudžu ainava, kurā sausie priežu mežaudžu nogabali veido plankumus ainavā.
3. **Bērzu un priežu meža ainava (1.1.9.)** – ainavas struktūru veido divas matricas – priežu mežu un pārejas un augstā tipa purvi.
4. **Sedas tīreļa ūdenstilpju, kūdras lauku un mitro mežu ainava tīreļa ziemeļaustrumu daļā (4.1.12)** – ainavas struktūru veido izmantotie kūdras lauki, kuru vietā pašreiz ir izveidojušās ūdenstilpnes, kas ļoti strauji aizaug ar niedrēm. Kūdras ieguves lauku malā atrodas mežu ainava – bērzu šaurlapu kūdreņi.
5. **Sedas tīreļa ūdenstilpju ainava (4.1.13., 5.1.15.)** – izmantoto kūdras lauku vietā izveidojušās ūdenstilpnes, kuras vienu no otras atdala uzbērumi apauguši ar kokiem. Kūdras ieguves lauku malās atrodas mitro mežu ainava – bērzu šaurlapu kūdreņi un priežu niedrāji.
6. **Sedas upes palienes pļavu ainava (7.1.4., 7.1.5., 7.1.8., 7.1.9. 7.1.10.)** – Mitrās, regulāri pārplūstošās Sedas palienes pļavas, kas, lauksaimniecības darbības pārtraukšanas rezultātā, pakāpeniski aizaug ar krūmiem.
7. **Sedas tīreļa centrālajā daļā (5.1.8.)** lielāko platību aizņem niedru audzes, nelielā platībā ir saglabājusies augstā puva ainava, bet lielu platību aizņem sezonāli applūstoši kūdras ieguves lauki.

2.2. Kodolzonu bioloģiskās daudzveidības raksturojums

Biocentra bioloģiskās daudzveidības priekšnosacījums ir meža masīva lielā platība un mazā fragmentācija, vecās priežu audzes un lapu koku nelielie nogabali, kā arī Sedas tīrelis un palieņu pļavas, kā putniem nozīmīga vieta. Sedas upe un tai pieguļošā teritorija ir nozīmīgs ūdeles pārvietošanās koridors.

1. **Sedas priežu mežu ainavas kodolzona (1.1.10)** – viens no lielākajiem iekšzemes kāpu – priežu sila masīviem ZVBR un Latvijā. Lielā indikatorsugu (mednis, melnais stārķis, baltmugurdzenis, lūsis, vilks) daudzveidība liecina, ka masīvam ir augsta bioloģiskā vērtība, ko nosaka pašreizējā mežaudžu struktūra un masīva nelielā fragmentācija. Zemsedzē atrastas tādas Latvijā un Eiropā retas augu sugas kā meža silpurene (*Pulsatilla patens*) un smiltāja nelķe (*Dianthus arenarius*), kā arī plakanstaipekņi (*Diphasiastrum sp.*). Priežu meža ainavai ir arī augsta ģeomorfoloģiska vērtība, jo tas ir viens no lielākajiem iekšzemes kāpu rajoniem valstī.
2. **Meliorēto priežu – bērzu mežaudžu ainava (1.1.8.)**. Kodolzonas ģeogrāfiskais novietojums liela meža un purva masīva centrālajā daļā, nelielā mežsaimnieciskā aktivitātē ir galvenie faktori kodolzonas bioloģiskajai daudzveidībai.
3. **Bērzu un priežu meža ainava (1.1.9.)**. Pašreizējā mežaudžu struktūra un meža masīva lielā platība nosaka, ka bērzu un priežu meža ainava ir piemērota vilka, lūša un lāča dzīvotne. Mežaudžu pašreizējā struktūra ir atbilst daudzām putnu indikatorsugām.
4. **Sedas tīreļa ūdenstilpju, kūdras lauku un mitro mežu ainava tīreļa**

ziemeļaustrumu daļa (4.1.12). Uzplūdinātie, kādreiz izmantotie kūdras lauki ir nozīmīgi ligzdojošo un migrējošo putnu uzturēšanās vietas. Ūdenstilpju niedrāji ir nozīmīgas dumpja ligzdošanas vietas. Bioloģiski augsta vērtība ir boreālo mežu plankumiem.

5. Sedas tīreļa ūdenstilpju ainava (4.1.13., 5.1.15.). Uzplūdinātie, kādreiz izmantotie kūdras lauki ir nozīmīgi ligzdojošo un migrējošo putnu uzturēšanās vietas. Ūdenstilpju niedrāji ir nozīmīgas dumpja ligzdošanas vietas.

7. Bioloģiskā vērtība ir Sedas tīreļa centrālajā daļā (5.1.8.) saglabājušajam augstajam purvam. Kopumā ainavai nav lielas bioloģiskās vērtības un to samazina niedru monodominanto audžu izplešanās.

2.3. Kodolzonu estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības

Kodolzonu estētiskais novērtējums:

- Ainavas estētisko vērtību nosaka vecās priežu audzes un iekšzemes kāpu reljefs. Sevišķi augsta estētiskā vērtība ir mežaudzēm abpus Rīgas – Valkas autoceļa. • Purvu ainavai nepiemīt augsta estētiskā vērtība.

Kodolzonu kultūrvēsturiskais novērtējums:

- Kodolzonās augsta kultūrvēsturiskā vērtība ir palieņu pļavu kompleksam un vecajiem pļavu un mežu ceļiem. Kodolzonās nav nozīmīgu kultūras pieminekļu vai to koncentrācijas vietu.
- Perspektīvā, saglabājot purvā šaursliežu dzelzceļu, to iespējams iekļaut kultūras pieminekļu sarakstā.

2.4. Kodolzonu sociālekonomiskā nozīme

Mežu ainava

- Kodolzonās esošo mežaudžu vecumstruktūra rāda, ka aptuveni 25 % visu mežaudžu ir sasniegušas vai tuvākos piecpadsmit gados sasniegs cirtmetu. Līdz ar to meža masīvā esošai koksnei ir liela ekonomiskā vērtība.
- Meža masīvam ir liela nozīme medību saimniecības attīstībā.
- Mežu izstrādi traucē vāji attīstītais meža ceļu tīkls.
- Meža masīvs un Sedas purvs ir nozīmīgi dabas resursi, kuru izmantošana nodrošina ar darba vietām Sedas un Strenču iedzīvotājus.

Purvu ainava

Sedas tīreļa centrālajai daļai ir liela nozīme kā kūdras atradnei. Kūdras krājumu pietiek tuvākajiem 20 gadiem.

Ūdenstilpnes galvenokārt tiek izmantotas makšķerēšanai un medību saimniecībā.

Purvu ainavu sociālekonomisko nozīmi iespējams palielināt atsevišķās vietās ierīkojot lielogu dzērveņu audzētavu (ASV ekspertu vērtējums), ierīkojot enerģētiskās koksnes plantācijas, attīstot dabas tūrisma, kā arī apmežojot daļu no bijušajiem kūdras ieguves laukiem.

Palienes pļavu ainava

Pļavu ainavai no tradicionālās intensīvās lauksaimniecības viedokļa mūsdienās nav lielas sociālekonomiskas nozīmes, kā rezultātā tās netiek izmantotas lielās platībās un pakāpeniski aizaug.

Pļavu sociālekonomiskā vērtība pieaug sakarā ar atbalsta maksājumu saņemšanu par bioloģiski vērtīgo zālāju uzturēšanu un saglabāšanu

2.5. Vispārējās tendences ainavu struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori

Ainavu struktūras vispārējās attīstības tendences:

Izmaiņas ainavu struktūrā ir saistītas galvenokārt ar mežsaimniecisko darbību, kā rezultātā palielinās mežu fragmentācija.

Nākotnē sagaidāms lauksaimniecībā izmantojamo zemju pakāpeniska apmežošana, kā rezultātā meža ainavu matricā izzudīs lauksaimniecības zemju plankumi. Līdzīgs process novērojams palieņu pļavās. Tā rezultātā novērojama ainavu homogenizācija.

Mežu ainavu attīstība

Meža masīvs ir pietiekoši liels un stabils. To pašreiz nefragmentē blīva meža ceļu infrastruktūra. Pašreizējā saimnieciskā darbība neizraisa augsnes eroziju, kā arī mežaudzēs nav novērojama eitrofikācija.

Vērtējot mežaudžu vecuma struktūru, vecuma klašu proporcionālais sadalījums neatbilst dabiskajai mežaudžu vecumstruktūrai. Priežu mežaudzes, kuras ir sasniegušas vai turpmākajos 15 gados sasniegs cirtmetu, galvenajā cirtē aizņem aptuveni 25% no visu mežaudžu platības. Intensīvas mežistrādes rezultātā, balstoties galvenokārt uz ekonomiskajiem kritērijiem, pēc 60 gadiem meža masīvā nebūs pietiekami daudz bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai saglabāto veco audžu.

Mežu fragmentācijas rezultātā, kas saistīta ar jaunu mežu ceļu izbūvēšanu un veco ceļu rekonstrukciju un mežu izciršanu kailcirtēs, būtiski var tikt ietekmētas medņu un citu sugu populācijas.

Purvu ainavu attīstība

Purvu ainavu attīstība ir saistīta ar:

- Ūdenstilpju pakāpenisku aizaugšanu ar niedrēm, kā rezultātā samazinās to piemērotība putnu ligzdošanai;
- Atklāto lauku aizaugšanu ar bērziem, kā rezultātā samazinās to vērtība migrējošo putnu tpūtai.

Paliēņu pļavu ainavu attīstība

Paliēņu pļavu pārkrūmošanās, floristiskā sastāva vienkāršošanās un bioloģiskās daudzveidības samazināšanās.

2.3. Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu izmantošanu un apsaimniekošanu

Mežu ainava

Sedas priežu mežu ainavas kodolzona (1.1.10)

- Mikroliegumu platība: 144,7 ha (2,8%),
- Dabas liegumu platība: 527,2 ha (10,3%),
- Ainavu aizsardzības zonas platība: 4366,2 ha (85,4%).

Mitro priežu – bērzu mežaudžu ainava (1.1.8.)

- Mikroliegumu platība: 0 ha,
- ĪADT platība: 276,1 ha (100%),
- Ainavu aizsardzības zonas platība: 0 ha.

Bērzu un priežu meža ainava (1.1.9.)

- Mikroliegumu platība: 109,5 ha (1,9%),
- Dabas liegumu: 1283,2 ha (22,5%),
- Ainavu aizsardzības zonas platība: 4410,8 ha (77,5%).

Dabas aizsardzības režīms pašreiz nenodrošina vēlamās mežu struktūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu meža masīva kodolzonās.

Purvu ainava

Visa purvu ainava ir iekļauta dabas liegumā „Sedas purvs” (NATURA2000 teritorijā), kuram ar Vides ministrijas rīkojumu Nr.26 (18.01.2007.) ir apstiprināts dabas aizsardzības plāns, kā arī izstrādāti individuālie aizsardzības noteikumi. Dabas aizsardzības plānā paredzētās rīcības nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu Sedas tīrelī. Dabas aizsardzības plānā ilgtermiņā no ekonomiskā un ekoloģiskā viedokļa nav atrisināts ūdenstilpju pasargāšanas no aizaugšanas ar niedrēm, kā arī izmantoto kūdras lauku apsaimniekošanas jautājums.

Dabas aizsardzības režīms pašreiz nodrošina bioloģiskās daudzveidības aizsardzību purvu ainavā.

Paliēņu pļavu ainava

Daļa Sedas paliēņu pļavu iekļaujas dabas liegumā „Sedas purvs”, kuram ar Vides ministrijas rīkojumu Nr.26 (18.01.2007.) ir apstiprināts dabas aizsardzības plāns, bet Burgas pļavas – dabas liegumā „Burgas pļavas”.

Sociālekonomiskā pašreiz pilnībā nenodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu Sedas paliēņu pļavu ekosistēmās, jo, neskatoties uz atbalsta maksājumiem, bioloģiski vērtīgo pļavu saglabāšanā daļa no pļavām turpina pārkrūmoties.

2.4. Vēlamā ainavu struktūra un tās elementu attīstība

Mežu ainava. Mežu ainava, kur lielā platībā nenotiek saimnieciska iejaukšanās un audzes tiek apsaimniekotas galvenokārt ar mērķi nodrošināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Tur, kur imniekošana notiek, tā tiek veikta maksimāli imitējot dabisko procesu norisi; var veidot mikrofragmentāciju (dažu koku lieluma lauces un mazi klajumi), bet nedrīkst veidoties lielas izcirtumu un jaunaudzū vienlaidu platības. Iekšzemes kāpu masīvs ir stabils, to nedegradē blīva infrastruktūra, esošās darbības un būves nerada smilšu eroziju, kā arī nepaātrina eitrofikācijas procesus. Kāpas klātas galvenokārt ar priežu sausieņu mežiem, reljefa pazeminājumos un starpkāpu ieplakās izveidojušās netraucētas, pārmitras platības ar mistrotām audzēm.

Vismaz ~40% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas, kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, papildus tam ~20% (prioritāte priežu audžu purva tuvumā un uz kāpām, kā arī bērzu audžu uz slapjām minerālaugsnēm) nav

ieteicama mežsaimnieciskā iejaukšanās. Vecu priežu audžu (150 un vairāk gadu vecu) un tādu audžu, kur šādas priedes ir sastāvā, īpatsvaram jāsasniedz vismaz 20% no meža kodolzonu kopējās platības.

Meža masīvā tiek saglabāta pašreizējā meža nogabalu audžu sugu struktūra. Priežu audžu struktūrā proporcionāli vienādās daļās pārstāvētas visu vecuma klašu koku audzes.

Purvu ainava. Purvu ainavā saglabājamas atklātas ūdenstilpnes, ierobežojot to aizaugšanu ar niedrēm, kur viens no risinājumiem ir esošo ūdenstilpju padziļināšana un organisko vielu slāņa izņemšana. Pavasarī neaplūstošie kūdras lauki apmežojami ar bērziem vai arī ierīkojami enerģētiskās koksnes plantācijas. Sezonāli aplūstošie kūdras lauki saglabājami kā apmešanās vietas migrējošiem putniem.

Paliēņu pļavas. Lielākajā platībā atklāta paliēņu pļava bez krūmu un kokaugu apauguma. Pļava regulāri pārplūst, tā funkcionāli un ekoloģiski ir atkarīga no regulāriem paliem, īpaši pavasaros. Atkarībā no augsnes īpatnībām un vēsturiskās apsaimniekošanas, izveidojusies dabiskām, neielabotām pļavām raksturīga veģetācija. Atkarībā no esošā mitruma režīma, daļa pļavas platības reljefa pazeminājumos applūst, pieļaujamas nepastāvīgas lāmas un pastāvīgi mitras ieplakas, tajā skaitā vecupes un palu ietekmē radies saposmots mikroreljefs; reljefa paaugstinājumos – arī kserofītiska veģetācija. Esošie grāvji uzturēti – attīrīti no krūmu un koku apauguma. Pļavās saglabājamas parkveida struktūras, ja tādas vēsturiski izveidojušās, kā arī atsevišķas krūmu un koku grupas, savrupi koki, kā arī krūmu un koku apstādījumi ap mājvietām, tajā skaitā to

atliekām (pamati, sagruvušas ēkas u.c.).

2.8. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai

Meža masīva ainava

Dabas aizsardzības mežos bez saimnieciskās darbības un dabas aizsardzības mežos ar pieļaujamu saimniecisko darbību veicamie (atļautie) pasākumi plānojami izstrādājot detālo AEP, ievērojot katram ainavas struktūras elementam noteiktās prasības (ainavu telpu struktūras elementu apraksti), tās papildinot un detalizējot atbilstoši prioritārajam aizsardzības mērķim. Meža masīvam izstrādājams ilgtermiņa ainavu ekoloģiskais plāns (M1:10000), kam jānodrošina, ka:

• Sedas priežu mežu ainavas kodolzona (1.1.10):

1. Vismaz 25% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vēl vismaz 15% (prioritāte priežu audzēm purva tuvumā un uz kāpām, arī bērzu audzēm uz slapjām augsnēm) pilnībā bez mežsaimnieciskas iejaukšanās (izdalāma dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zona un dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām).

2. Izstrādātajās audzēs lielāks skaits (vismaz 10 uz ha) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, kur ir, atstājamas arī apses, kā arī lielu apšu stubeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi).

3. Sagatavojot augsni sausieņu meža (uz smilts augsnēm) cirsma apmežošanai nav vēlams pielietot mehāniskas augsnes apstrādes metodes, bet gan kontrolētu zemsedzes dedzināšanu un meža materiāla atlikumu (zaru, krūmu) dedzināšana vairākās nelielās kaudzēs, ja tomēr

tiek pielietotas mehāniskas augsnes apstrādes metodes, aršanas dziļumam nevajadzētu pārsniegt 10 cm.

4. Augu sabiedrībām raksturīga dažāda struktūra, sastāvs un vecums – cikliskums attīstībā, kas nodrošināms ar kontrolētu dedzināšanu un/vai piemērojot pārdomātu, pakāpeniski realizējamu mežsaimniecisko darbību, saglabājot dažāda vecuma priedes, tajā skaitā vecās.

5. Nav pieļaujama jaunu derīgo izrakteņu ieguves vietu veidošana.

• **Mitro priežu – bērzu mežaudžu ainava (1.1.8.):**

1. Mežsaimnieciskā darbība būtu aizliegta vai strikti ierobežojama.

2. Vismaz 40% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vēl vismaz 30% (prioritāte priežu audzēm uz iekšzemes kāpām, priežu audzēm purva tuvumā un slapjām bērzu audzēm) pilnībā bez mežsaimnieciskas iejaukšanās (izdalāma dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zona un dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām).

3. Izstrādātajās audzēs lielāks skaits (vismaz 10 uz ha) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, ozoli, u.c. kur to nav, tur apses, kā arī lielu apšu stubeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoeņotu jauno mežaudzi).

4. Sagatavojot augsni sausieņu meža (uz smilts augsnēm) cirsmas apmežošanai nav vēlams pielietot mehāniskas augsnes apstrādes metodes, bet gan kontrolētu zemsedzes dedzināšanu un meža materiāla atlikumu (zaru, krūmu) dedzināšanu vairākās nelielās kaudzēs, ja tiek pielietotas mehāniskas augsnes apstrādes metodes, aršanas dziļums vēlams, ne lielāks par 10 cm.

5. Izcirtumu apmežošanā veicama ar metodēm, kas minimāli traucē mežu pavasara laikā – vai nu veicot atjaunošanu rudens periodā (ietvarstādi) vai, tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai atjaunošanai.

6. Jā saglabā hidroloģiskais režīms vismaz pašreizējā līmenī. Nav pieļaujama jaunas meliorācijas veikšana. Vēlams saglabāt bebru appludinātās teritorijas.

7. Teritorijā nav pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve, it īpaši iekšzemes kāpu zonā.

• **Bērzu un priežu meža ainava (1.1.9.):**

1. Vismaz 40% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas, kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vēl vismaz 20% (prioritāte priežu audzēm purva tuvumā un slapjām bērzu audzēm) pilnībā bez mežsaimnieciskas iejaukšanās (izdalāma dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zona un dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām).

2. Izstrādātajās audzēs saimnieciskajā zonā (tiek noteikta pēc detāla ainavu ekoloģiskā plāna izstrādes teritorijai) lielāks skaits (vismaz 10 uz ha) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, ozoli, u.c. kur to nav, tur apses, kā arī lielu apšu stubeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoeņotu jauno mežaudzi).

3. Sagatavojot augsni sausieņu meža (uz smilts augsnēm) cirsmas apmežošanai nav vēlams pielietot mehāniskas augsnes apstrādes metodes, bet gan kontrolētu zemsedzes dedzināšanu un meža materiāla atlikumu (zaru, krūmu) dedzināšana vairākās nelielās kaudzēs, ja tomēr tiek pielietotas mehāniskas augsnes apstrādes metodes, aršanas dziļumam nevajadzētu pārsniegt 10 cm.

4. Augu sabiedrībām raksturīga dažāda struktūra, sastāvs un vecums – cikliskums attīstībā, kas nodrošināms ar kontrolētu dedzināšanu un/vai piemērojot pārdomātu, pakāpeniski realizējamu mežsaimniecisko darbību, saglabājot dažāda vecuma priedes, tajā skaitā vecās.

5. Nav vēlama jaunu derīgo izrakteņu ieguves vietu veidošana.

Purvu ainava

Purvu ainavas apsaimniekošanā jāņem vērā dabas lieguma „Sedas purvs” dabas aizsardzība plāns.

Pieļaujama kūdras ieguves turpināšana, vienlaikus vēlams saglabāt dabisko augsto purvu.

Purvu ainava jāapsaimnieko atbilstoši dabas lieguma dabas aizsardzības plānam, vienlaikus vēlams turpināt pētījumus par niedru izplatības ierobežošanu bijušo kūdras ieguves lauku vietā.

Perspektīvā izvērtējamas neapplūstošo kūdras lauku izmantošanas iespējas – apmežošana vai enerģētiskās koksnes audzēšana. Niedru izplatības ierobežošanas nolūkos, perspektīvā saglabājamās ūdenstilpēs, nepieciešams veikt kūdras lauku padziļināšanu, izņemot atstāto kūdras slāni.

Paliēņu pļavu ainava

Pļavu ainavas apsaimniekošanā jāņem vērā dabas lieguma „Sedas purvs” dabas aizsardzība plāns.

3. Buferzonas raksturojums un attīstība

Biocentra buferzona izveidota ar mērķi, lai nodrošinātu bioloģisko vērtību saglabāšanu starptautiskas nozīmes kodolzonā. Vienīgais ierobežojums buferzonā ir, ka, izņemot kūdras ieguves laukus, zemi nedrīkst transformēt citos izmantošanas veidos.

3.1. Buferzonas ainavu raksturojums

Sedas purva biocentra buferzonu veido mežu un purvu ainava.

3.2. Buferzonas bioloģiskās daudzveidības raksturojums

Biocentra buferzonas bioloģisko daudzveidību nosaka tie paši faktori, kas kodolzonās – liels meža un purvu masīvs, relatīvi plats ekotons, vecās mežaudzes.

3.3. Buferzonas ainavu estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības

Ainavu estētiskais novērtējums:

- Buferzonu mežu un purvu ainavai nepiemīt augsta estētiskā vērtība.

Ainavu kultūrvēsturiskais novērtējums:

- Ceļu tīkls un etnogrāfiska tipa viensētu dispersais izvietojums.
- Perspektīvā, saglabājot purvā šaursliežu dzelzceļu, to iespējams iekļaut kultūrvēsturiskā mantojuma sarakstā.

3.4. Buferzonu ainavu sociālekonomiskā nozīme

- Mežu ainava tiek izmantota mežsaimniecībā un medību saimniecībā.

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes starp meža masīviem tiek izmantotas lauksaimniecībā. Vienlaikus minētās teritorijas ietilpst areālā, kur prognozējamas lauksaimniecībā izmantojamo zemju izmantošanas samazināšanās.

3.5. Vispārējās tendences ainavu struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori

Bioloģisko daudzveidību buferzonā nākotnē var ietekmēt lauksaimniecības zemju aizaugšana.

3.6. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai

Kodolzonās

Biocentra kodolzonās nav pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve, mežu plantāciju ierīkošana, vēja ģeneratoru uzstādīšana vai vienlaidus apbūves attīstība.

Meža ainava

Mežu apsaimniekošana atbilstoši Latvijā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem meža zemēs.

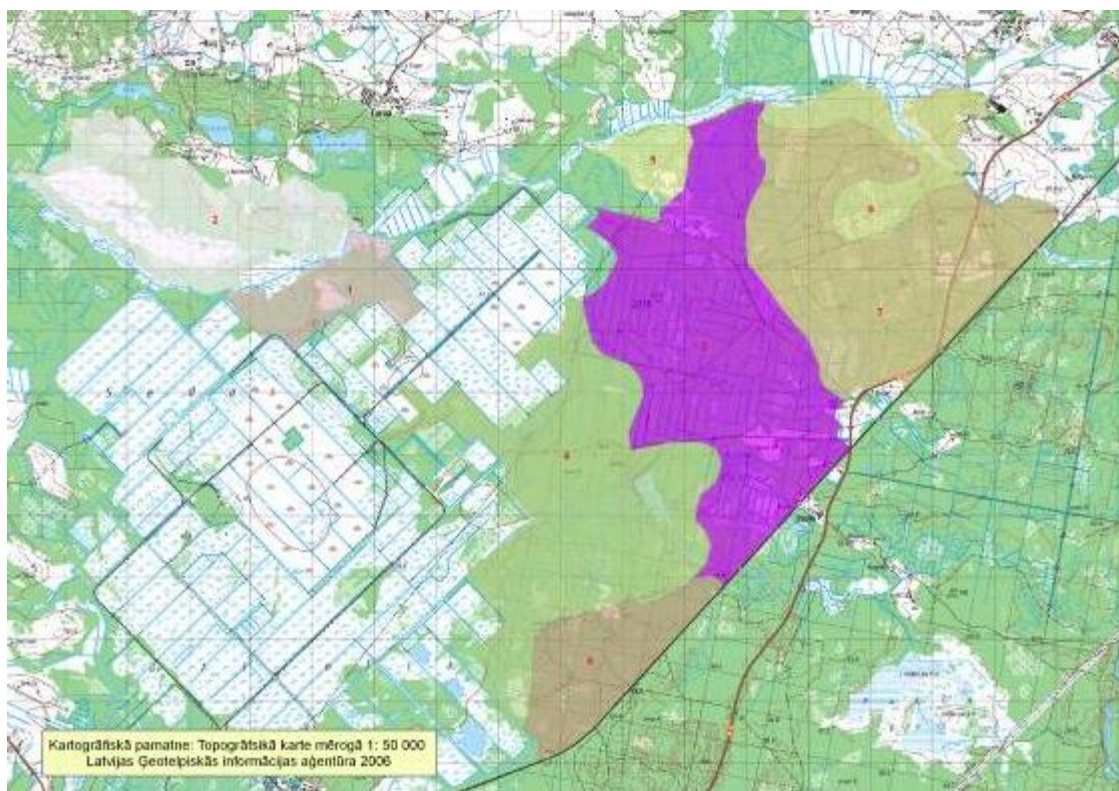
Purvu ainava

Izstrādātajās purva platībās pieļaujama apmežošana.

Jā saglabā dabiskas purva ainavas.

Lauksaimniecības zemju ainava

Lauksaimniecības zemju plankumi un ainavu kopumā vēlams saglabāt, kā nozīmīgus biotopus mozaīkveida ainavā dzīvojošām sugām un arī kā barošanās vietas migrējošiem putniem.

1. attēls. Ainaviskās vienības Sedas biocentra teritorijā

2. Informācija par teritoriju

Biocentra teritorija atrodas Tālavas zemienes Sedas līdzenumā (Ramans 1995).

Teritorijas reljefs ir plakans limnoglaciāls līdzenums, kuru dažādo nelieli iekšzemes kāpu vaļņi, retāk kāpas, bet reljefa pazeminājumus aizņem kūdras nogulumi.

Biocentra kopējā platība ir apm.6100ha aptverot triju kodolzonu (1.1.8., 1.1.9.,1.10.) teritorijas. Atbilstoši AS „Latvijas Valsts meži” struktūrvienību robežām teritorija ietilpst Austrumvidzemes mezsaimniecības Ergemes Strenču iecirknī AEP kodolzonu pasēs atzīmēta teritorijas ekosistēmu piemērotības pakāpe vairākām indikatorsugām: alnim (vairāk nekā 80%), lūsim vilkam (gandrīz visa teritorija), mednim (1600ha), melnam stārķim (1040ha), baltmugurdzenim (900ha), melnai dzilnai (73 ha) noteritorijas kopplatības.

AEP plāna poligonu pasēs definētie vēlamie teritorijas izmantošanas mērķi t.sk.bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai paredzot vidēji 20 līdz 40% no teritorijas mežaudzēm, kas apsaimniekojamas neiejaucoties vai pieļaujot ierobežotu saimniecisko darbību.

Lietotie saīsinājumi

AAA “Ziemeļgauja” – aizsargājamo ainavu apvidus “Ziemeļgauja”

ZBR – Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts

TIAN – Strenču novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

A/S - akciju sabiedrība

ES - Eiropas Savienība

LIZ – Lauksaimniecībā izmantojamā zeme

LR – Latvijas Republika

MK – Ministru Kabinets

PNS – Strenču psihoneiroloģiskā slimnīcā

LBN – Latvijas būvnormatīvs.

LMT – Latvijas mobilais telefons.

NATURA 2000 -Eiropas Savienības (ES) valstu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk – aizsargājamo teritoriju) sistēma jeb tīkls, kurā katra dalībvalsts iekļaujas ar savu aizsargājamo teritoriju sistēmu.

NVO – Nevalstiskā organizācija

VTU – Valsts transporta uzņēmums

VZD – Valsts zemes dienests

VUGD – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

VTU – Valsts transporta uzņēmums

ZAAO – Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija

*Šajā sējumā caurauklotas un
numurētas 157 lapas
2011.gada 1.decembrī*